

Den 17 januari.

Från första kammaren.

*Utdrag av protokollet hållet hos riksdagens första kammare den
17 januari 1917.*

Nr 1. S. D. Företogs val av tre ledamöter för att delta i talmansöverläggningarna, och befunnos efter valförrättningens slut därtill hava blivit utsedde:

herr Trygger,
» Swartz,
» Kvarnzelius.

Som ovan.

Ur protokollet
A. von Krusenstjerna.

Nr 2. S. D. Företogs val av två ledamöter för att hava inseende över riksdagens kansli; och befunnos efter valförrättningens slut därtill hava blivit utsedde:

herr Cavalli,
» Fahlén.

Nr 3. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts på rikssalen upplästa berättelse om vad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit.

Nr 4. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet riksdagens år 1916 församlade revisorers berättelser:

- 1) angående riksbanken och
- 2) angående riksgäldskontoret.

Från andra kammaren.

Utdrag av protokollet, hållet hos riksdagens andra kammare den 17 januari 1917.

Nr 1. S. D. Företogs val av tre ledamöter att deltaga i talmansöverläggningarna; och blevo därtill utsedde:

herr Branting,
» Edén och
» Lindman.

Som ovan.

Ur protokollet
Per Cronvall.

Nr 2. S. D. Företogs val av två ledamöter att hava inseende över riksdagens kansli; och blevo därtill utsedde:

herr Pettersson i Södertälje och
» Zetterstrand.

Nr 3. S. D. Företogs val av åtta ledamöter att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning; och blevo därtill utsedde:

herr vice talmannen D. Persson,
» Andersson i Skivarp,
» Holmdahl,
» E. A. Nilson i Örebro,
» Palmstierna,
» Persson i Stallerhult,
» Persson i Norrköping och
» Tengdahl.

Nr 4. S. D. Företogs val av tre ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter; och blevo därtill utsedde:

herr Odqvist,
» Röing och
» Waldén.

Den 19 januari.

Från första kammaren.

Nr 5. S. D. Upplästes och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts nådiga skrivelse till riksdagen med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t i nåder förordnat statsrådet, kommendören av kungl. nordstjärneorden, första klassen, juris utriusque kandidaten Steno Johannes Stenberg att under innevarande års riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet; och skulle underrättelse om denna nådiga skrivelses innehåll genom utdrag av protokollet meddelas vederbörande utskott samt riksdagens kanslideputerade.

Nr 6. S. D. Vid föredragning av militieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse hänvisades framställningen angående revision av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, till statsutskottet, framställningarna angående krigstidstillägg eller krigstidshjälp åt befattningshavare vid militieombudsmannens expedition och angående förhöjning för åren 1917 och 1918 av anslaget till befordrande av göromålens gång vid militieombudsmansexpeditionen samt till vikariatsersättning till bankoutskottet och berättelsen i övrigt till lagutskottet.

Nr 7. S. D. Företogs val av tio ledamöter i konstitutionsutskottet, och utsågos därtill:

herr Clason	från »nationella partiet»,
» Hellberg	» »liberala samlingspartiet»,
» Bellinder	» »nationella partiet»,
» Ekman, Karl Johan,	» »»
» Mannheimer	» »liberala samlingspartiet»,
» von Geijer	» »nationella partiet»,
» von Mentzer	» »»
» Olsson, Olof,	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Stadener	» »liberala samlingspartiet»,
» von Bahr	» »nationella partiet».

Nr 8. S. D. Företogs val av tolv ledamöter i statsutskottet, och utsågos därtill:

herr Swartz	från »nationella partiet»,
» Kvarnzelius	» »liberala samlingspartiet»,
» Strömberg	» »nationella partiet»,
» Ericson, Hans,	» »
» Lamm	» »liberala samlingspartiet»,
» Ekelund	» »nationella partiet»,
» Nilsson, Johan,	» »
» Ekman, Carl G.,	» »liberala samlingspartiet»,
» Bergqvist	» »nationella partiet»,
» Lindblad, A. C.,	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Svensson	» »nationella partiet»,
» Pers	» »liberala samlingspartiet».

Nr 9. S. D. Företogs val av tio ledamöter i bevillningsutskottet, och utsågos därtill:

herr Hammarström	från »nationella partiet»,
» Karlsson, K. G.,	» »liberala samlingspartiet»,
» Ericsson, Ollas A.,	» »nationella partiet»,
» Lyckholm	» »
» Nilson, K. A.,	» »liberala samlingspartiet»,
» Antonsson	» »nationella partiet»,
friherre Fleming	» »
herr Bäckström	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Larsson, Jacob,	» »liberala samlingspartiet»,
» Östberg	» »nationella partiet».

Nr 10. S. D. Företogs val av åtta ledamöter i bankoutskottet, och utsågos därtill:

herr Hedenstierna	från »nationella partiet»,
» Hallin	» »
» Neiglick	» »liberala samlingspartiet»,
» Gustafsson	» »nationella partiet»,
friherre Langenskiöld	» »
herr Ekman, Joh. E:son,	» »liberala samlingspartiet»,
» Wickman	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Roos	» »nationella partiet».

Nr 11. S. D. Företogs val av åtta ledamöter i lagutskottet, och utsågos därtill:

herr Gezelius	från »nationella partiet»,
» Stårner	» »liberala samlingspartiet»,
» Larsson, K.,	» »nationella partiet»,
» Rogberg	» » »
» Alexanderson	» »liberala samlingspartiet»,
greve Spens	» »nationella partiet»,
herr Petré	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Dahl	» »nationella partiet».

Nr 12. S. D. Företogs val av åtta ledamöter i jordbruksutskottet, och utsågos därtill:

herr Ericsson, Aaby,	från »nationella partiet»,
» Petersson, P. Alfred,	» »liberala samlingspartiet»,
» Paulson	» »nationella partiet»,
» Fahlén	» » »
» Holmquist	» »liberala samlingspartiet»,
» Lindblad, Ernst A.,	» »nationella partiet»,
greve Wachtmeister	» » »
herr Persson	» »socialdemokratiska gruppen».

Från andra kammaren.

Nr 5. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts skrivelse till riksdagen med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t förordnat statsrådet Steno Johannes Stenberg att under innevarande års riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden, som enligt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet;

och skulle underrättelse om denna skrivelses innehåll meddelas vederbörande utskott samt de ledamöter, som hava inseende över riksdagens kansli.

Nr 6. S. D. Vid denna dag anställda val blevo av andra kammaren utsedda till ledamöter i

konstitutionsutskottet:

herr Larsson i Västerås	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Magnusson i Tumhult	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Edén	» »liberala samlingspartiet»,
» Räf	» »lantmanna- och borgarepartiet»,

herr Waldén	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Hallén	» » »
» Beckman	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Ericsson i Vallsta	» »liberala samlingspartiet»,
» Hildebrand	» »lantmanna- och borgarepartiet», och
» Kropp	» »socialdemokratiska gruppen»;

statsutskottet:

herr Thorsson	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Andersson i Skivarp	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Ekman	» »liberala samlingspartiet»,
» Rydén i Malmö	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Persson i Stallerhult	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Eriksson i Grängesberg	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Odqvist	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» E. A. Nilson i Örebro	» »liberala samlingspartiet»,
» Nilsson i Kabbarp	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Wiklund	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Ström	» »liberala samlingspartiet», och
» Anderson i Råstock	» »socialdemokratiska gruppen»;

bevillningsutskottet:

herr Palmstierna	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Jespersen	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Röing	» »liberala samlingspartiet»,
» Christierson	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Nilsson i Bonarp	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Källman	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Jeansson i Kalmar	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Rune	» »liberala samlingspartiet»,
» Månsson	» »socialdemokratiska gruppen», och
» Jonsson i Hökhult	» »lantmanna- och borgarepartiet»;

bankoutskottet:

herr Kristensson	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Vahlquist	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Adelswärd	» »liberala samlingspartiet»,
» Berg i Munkfors	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Olsson i Blädinge	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Molin i Södertälje	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Söderberg	» »lantmanna- och borgarepartiet», och
» Carlson i Herrljunga	» »liberala samlingspartiet»;

lagutskottet:

herr Lindhagen	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Petersson i Lidingö villastad	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Schotte	» »liberala samlingspartiet»,
» Lindqvist i Stockholm	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Pettersson i Bjälbo	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Persson i Norrköping	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Gustafsson i Örebro	» »lantmanna- och borgarepartiet», och
» Karlsson i Fjäl	» »liberala samlingspartiet»; samt

jordbruksutskottet:

herr Linders	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Åkerlund	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Hamilton	» »liberala samlingspartiet»,
» Öberg	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Nilsson i Tånga	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Nilsson i Linnås	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Sjöblom	» »socialdemokratiska gruppen», och
» Lundström i Långnäs	» »liberala samlingspartiet».

Nr 7. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts på rikssalen upplästa berättelse om vad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit.

Nr 8. S. D. Hänvisades till statsutskottet motioner av:

herr *Lindhagen*, nr 2, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av fast anställning eller vissa andra förmåner åt personer, som stadigvarande äro sysselsatta med städning och rengöringsarbete hos statens verk och myndigheter;

densamme, nr 4, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av förbättrad ställning åt vissa å domsagornas kanslier anställda skrivbiträden; och

herr *Hellberg* i Ljungkile, nr 5, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående reglering i visst syfte av lönerna för de löntagare, vilkas avlöning är beroende av riksdagens beslut.

Nr 9. S. D. Hänvisades till bankoutskottet en av herr *Lindhagen* avgiven motion, nr 3, angående beredande av fast anställning eller vissa andra förmåner åt personer, som stadigvarande äro sysselsatta med städning och rengöringsarbete hos riksdagens verk och myndigheter.

Nr 10. S. D. Hänvisades till bankoutskottet riksdagens år 1916 församlade revisorers berättelser:

1:o) om granskning av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning; samt

2:o) angående riksbanken.

Nr 11. S. D. Vid föredragning av militieombudsmannens vid innevarande års riksdag avgivna ämbetsberättelse hänvisades framställningen angående revision av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, till statsutskottet, framställningarna angående krigstidstillägg eller krigstidshjälp åt befattningshavare vid militieombudsmannens expedition och angående förhöjning för åren 1917 och 1918 av anslaget till befordrande av göromålens gång vid militieombudsmansexpeditionen samt till vikariatersättning till bankoutskottet samt berättelsen i övrigt till lagutskottet.

Den 20 januari.

Från första kammaren.

Nr 13. S. D. Företogs val av tio suppleanter i konstitutionsutskottet, och utsågos därtill:

greve Hamilton, Alexander	från »nationella partiet»,
herr von Zweigbergk	» »liberala samlingspartiet»,
» Meurling	» »nationella partiet»,
» Carlsson, Johan	» »»
» Ljunggren, August	» »liberala samlingspartiet»,
» Kunze	» »nationella partiet»,
» Olsson, Oscar	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Flensburg	» »nationella partiet»,
» Gullberg	» »liberala samlingspartiet»,
» Hegardt	» »nationella partiet».

Nr 14. S. D. Företogs val av tolv suppleanter i statsutskottet och utsågos därtill:

herr Widell	från »nationella partiet»,
» Berglund	» »liberala samlingspartiet»,
greve Posse	» »nationella partiet»,
herr Malmborg	» »»

herr Bruce	från »liberala samlingspartiet»,
» Beckman	» »nationella partiet»,
» Rooth	» » » »
» Asplund	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Almer	» »liberala samlingspartiet»,
» Åkesson, Nils,	» »nationella partiet»,
» Stålberg	» » » »
» Österberg	» »liberala samlingspartiet».

Nr 15. S. D. Företogs val av tio suppleanter i bevillningsutskottet, och utsågos därtill:

herr Danström	från »nationella partiet»,
» Ljunggren, Elof,	» »liberala samlingspartiet»,
» Knaust	» »nationella partiet»,
» Forssman	» » » »
» Roman	» »liberala samlingspartiet»,
» Magnusson, Carl Th.,	» »nationella partiet»,
» Bondeson	» » » »
» Söderberg	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Rosén	» »liberala samlingspartiet»,
» Neess	» »nationella partiet».

Nr 16. S. D. Företogs val av åtta suppleanter i bankoutskottet, och utsågos därtill:

herr Boberg	från »nationella partiet»,
» Östling	» »liberala samlingspartiet»,
» Kjellgren	» »nationella partiet»,
» Jönsson	» » » »
» Sandler	» »liberala samlingspartiet»,
» Norman	» »nationella partiet»,
» Lindley	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Holm	» »nationella partiet».

Nr 17. S. D. Företogs val av tio suppleanter i lagutskottet, och utsågos därtill:

herr Olsson, Valerius,	från »nationella partiet»,
» Olsson, Lars,	» »liberala samlingspartiet»,
» von Sydow	» »nationella partiet»,
» Köhlin	» » » »
» Hult	» »liberala samlingspartiet»,
» Tisell	» »nationella partiet»,

herr Permansson	från »nationella partiet»,
» Klefbeck	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Eliasson	» »liberala samlingspartiet»,
» Fant	» »nationella partiet».

Nr 18. S. D. Företogs val av åtta suppleanter i jordbruksutskottet, och utsågos därtill:

herr Barthelson	från »nationella partiet»,
» Ingeström	» »liberala samlingspartiet»,
friherre Silfverschiöld	» »nationella partiet»,
» Hermelin	» »
herr Pettersson, Olaus,	» »liberala samlingspartiet»,
» Fagerlin	» »nationella partiet»,
» Vasseur	» »
» Magnusson, Gerhard,	» »socialdemokratiska gruppen».

Nr 19. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 2, angående fastställande av postverkets stat för driftkostnader år 1918 m. m.;

nr 3, angående fastställande av telegrafverkets stat för driftkostnader år 1918; samt

nr 24, angående bidrag av telegrafverkets medel till Sveriges rikstelefonisters vilohemsförening.

Nr 20. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 6, angående anordnande vid Skaraborgs regementes kasernetablissemang av gemensam tvättinrättning för de till Skövde förlagda truppförbanden;

nr 7, angående ordnande av kavalleriets officersaspirantskolas förläggning å Ränneslätt;

nr 9, angående åtgärder för tillgodoseende av vattenbehovet för Norrlands trängkår;

nr 12, angående tillstånd för vaktmästaren vid generalintendentens expedition A. K. Broms att för rätt att åtnjuta ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 21, angående anordnande av elektrisk belysning i Svea och Göta livgardens kasernetablissemang; samt

nr 29, angående beredande av medel till bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet.

Nr 21. S. D. Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 25, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter.

Nr 22. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 4, angående årligt understöd åt befattningshavare vid postverket; och

nr 5, angående årliga understöd åt vissa befattningshavare vid telegrafverket.

Nr 23. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 30, med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Nr 24. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 22, med förslag till lag om expropriation m. m.

Nr 25. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 10, angående överlåtelse till lantförsvaret av visst område av förra kronofogdebostället $\frac{5}{8}$ mantal Kvarnberga nr 1 i Åkers socken av Södermanlands län; och

nr 28, angående prisreglering å vissa gödselmedel.

Nr 26. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 13, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar,

nr 14, angående eftergift å arrendeavgiften för kronolägenheten Skarnholms kronoäng i Stockholms län,

nr 15, angående viss eftergift i fråga om gällande villkor för beviljade statsbidrag från allmänna och norrländska avdikningsanslagen,

nr 16, angående täckande av brist i extra anslag för år 1916 till expenser för Sveriges geologiska undersökning,

nr 17, angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord,

nr 18, angående avstående eller upplåtande i vissa fall av mark från kronoegendomar,

nr 19, angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor,

nr 20, angående personligt ålderstillägg till t. f. byråchefen i domänstyrelsen C. I. Stiernspetz, samt

nr 26, angående driftkostnader under år 1918 för statens domäner.

Nr 27. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet nedan nämnda motioner:

nr 1, av herr *Fahlén*, om inrättande av en statssamskola i Sollefteå; och

nr 2, av herr *Ström*, om åvägabringande av utredning rörande möjligheterna för inrättande av en ångfärjeförbindelse mellan Göteborg och Fredrikshamn.

Nr 28. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet en av herr *Fahlén* m. fl. väckt motion, nr 3, angående utredning och förslag i fråga om pensionering av skogsvårdsstyrelsernas personal.

Nr 29. S. D. Vid föredragning av en utav herr *Ström* väckt motion, nr 4, om åvägabringande av utredning angående skollovskoloni-verksamhetens stödjande och utvecklande genom statens försorg, hänvisades denna motion till ett tillfälligt utskott.

Från andra kammaren.

Nr 12. S. D. Vid denna dag anställda val blevo av andra kammaren utsedda till suppleanter i

konstitutionsutskottet:

herr Sterne	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Hallendorff	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Janson i Kungsör	» »liberala samlingspartiet»,
» Magnusson i Kalmar	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Karlsson i Mo	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Svensson i Skönsberg	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Andersson i Höckerum	» »lantmanna- och borgarepartiet»,

herr Bogren	från »liberala samlingspartiet»,
» Törnkvist	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Gustafsson i Brånsta	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Sjöberg	» »liberala samlingspartiet», och
» Löwegren	» »socialdemokratiska gruppen»;

statsutskottet:

herr Lundblad	från »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Jansson i Falun	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Olofsson i Digernäs	» »liberala samlingspartiet»,
» Erlansson	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Strid	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Hellberg i Lycksele	» »liberala samlingspartiet»,
» Åkerman	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Ingvarson	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Jönsson i Slätåker	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Sävström	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Pålsson	» »liberala samlingspartiet»,
» Lübeck	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Tengdahl	» »socialdemokratiska gruppen», och
» Bengtsson i Norup	» »liberala samlingspartiet»;

bevillningsutskottet:

herr Holmström	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Berg i Staby	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Jönsson i Revinge	» »liberala samlingspartiet»,
» Nilsson i Kristianstad	» »socialdemokratiska gruppen»,
» von Hofsten	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Johansson i Uppmälby	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Bergman	» »liberala samlingspartiet»,
» Jönsson i Boa	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Uddenberg	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Lithander	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Sundström	» »liberala samlingspartiet», och
» Bärge i Katrineholm	» »socialdemokratiska gruppen»;

bankoutskottet:

herr Edbom	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Lindvall	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Jonsson i Gumboda	» »liberala samlingspartiet»,

herr Borggren	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Henriksson	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Jonsson i Hå	» »liberala samlingspartiet»,
» Olsson i Rödningsberg	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Olsson i Berg	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Bäcklund	» »socialdemokratiska gruppen», och
» Kahlström	» »lantmanna- och borgarepartiet»;

lagutskottet:

herr Borg	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Holmdahl	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Pettersson i Södertälje	» »liberala samlingspartiet»,
» Svensson i Eskilstuna	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Zelahn	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Lindley	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Rehn	» »liberala samlingspartiet»,
» Lorentzon	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Lindqvist i Kosta	» »socialdemokratiska gruppen», och
» Rydholm	» »lantmanna- och borgarepartiet»;

jordbruksutskottet:

herr Tysk	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Larsson i Bondarve	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Igel	» »liberala samlingspartiet»,
» Hage	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Svensson i Betingetorp	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Norin	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Molin i Dombäcksmark	» »liberala samlingspartiet»,
» Andersson i Knäppinge	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Nordström	» »socialdemokratiska gruppen», och
» Bengtsson i Kullen	» »lantmanna- och borgarepartiet».

Nr 13. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 2, angående fastställande av postverkets stat för driftkostnader år 1918 m. m.;

nr 3, angående fastställande av telegrafverkets stat för driftkostnader år 1918; och

nr 24, angående bidrag av telegrafverkets medel till Sveriges rikstelefonisters vilohemsförening.

Nr 14. S. D. Hänvisades till bankoutsittet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 4, angående årligt understöd åt en befattningshavare vid postverket; och

nr 5, angående årliga understöd åt vissa befattningshavare vid telegrafverket.

Nr 15. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 25, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter.

Nr 16. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 13, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

nr 14, angående eftergift å arrendeavgiften för kronolägenheten Skarnholms kronoäng i Stockholms län;

nr 15, angående viss eftergift i fråga om gällande villkor för beviljade statsbidrag från allmänna och norrländska avdikningsanslagen;

nr 16, angående täckande av brist i extra anslag för år 1916 till expenser för Sveriges geologiska undersökning;

nr 17, angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

nr 18, angående avstående eller upplåtande i vissa fall av mark från kronoegendomar;

nr 19, angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor;

nr 20, angående personligt ålderstillägg till t. f. byråchefen i domänstyrelsen C. I. Stiernspetz; samt

nr 26, angående driftkostnader under år 1918 för statens domäner.

Nr 17. S. D. Hänvisades till lagutskottet motioner av:

herr *Petersson* i Lidingö villastad, nr 6, om ändring i 16 § av lagen om allmän pensionsförsäkring; och

herr *Olofsson* i Digernäs, nr 10, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder mot minderårigas bruk av tobak.

Nr 18. S. D. Hänvisades till bankoutsittet en av herr *Hellberg* i Lycksele avgiven motion, nr 7, om tilläggspension åt kronojägaren Mårten Erik Hänströms änka Ingrid Kristina Hänström, född Åström.

Nr 19. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet motioner av:

herr *Olsson* i Ramsta, nr 8, med förslag till förordning om särskilt avdrag vid 1917 års taxering till bevillning för inkomst av kapital eller arbete; och

herr *Olofsson* i Digernäs, nr 9, om ändring i 23 § av förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

Nr 20. S. D. Hänvisades till statsutskottet en av herr *Widlund m. fl.* avgiven motion, nr 11, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående inrättande av en ångfärjeförbindelse mellan Göteborg och Fredrikshamn.

Den 22 januari.

Från första kammaren.

Nr 30. S. D. Sedan Kungl. Maj:t i nådig skrivelse till riksdagen åskat, att särskilda deputerade måtte, jämlikt § 54 regeringsformen och § 50 riksdagsordningen, av riksdagen utväljas för att med Konungen överlägga, företogs nu val av sex sådana deputerade; och befunnos efter valets slut hava blivit därtill utsedda:

herr Trygger	från »nationella partiet»,
» Kvarnzelius	» »liberala samlingspartiet»,
» Swartz,	» »nationella partiet»,
» Kjellén	» »
» Petersson, P. Alfred,	» »liberala samlingspartiet»,
» Hammarström	» »nationella partiet».

Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om detta val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till den skrivelse i ämnet, som borde till Konungen avlåtas.

Nr 31. S. D. Vid föredragning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov, hänvisades propositionen, i vad den angick pensions- och indragningsstaterna, till banko-

utskottet, såvitt propositionen rörde de under jordbruksdepartementet lydande ärenden, till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Till vederbörande utskott skulle jämväl överlämnas åtskilliga i anledning av propositionen inom kammaren avgivna yttranden.

Nr 32. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 23, med förslag till lag om fastighetsbildning i stad m. m.

Nr 33. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 11, angående försäljning av viss del av den inom Landskrona stad belägna ön Gråen.

Nr 34. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet en av herr *Hellström* avgiven motion, nr 5, om anslag till bestridande av kostnader för vissa av lantmätare företagna tjänsteresor m. m.

Nr 35. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelse, nr 11, till Konungen, angående val av deputerade att, jämlikt § 54 regeringsformen och § 50 riksdagsordningen, med Konungen överlägga.

Nr 36. S. D. Vid föredragning av justitieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse hänvisades framställningen angående ändrad lydelse av 7 § i kungl. förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften till bevillningsutskottet och berättelsen i övrigt till lagutskottet.

Från andra kammaren.

Nr 21. S. D. Sedan Kungl. Maj:t i skrivelse den 17 innevarande månad äskat, att särskilda deputerade måtte, jämlikt § 54 regeringsformen och § 50 riksdagsordningen, av riksdagen utväljas för att med Konungen överlägga, företogs nu val av nämnda deputerade; och blevo därtill utsedda:

herr Branting,
» Lindman,
» Thorsson,
» Edén,
» Andersson i Skivarp och
» Rydén i Malmö.

Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet om detta val underrättas samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om det verkställda valet.

Nr 22. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelse, nr 11, till Konungen, angående val av deputerade att jämlikt § 54 regeringsformen och § 50 riksdagsordningen med Konungen överlägga.

Nr 23. S. D. Vid föredragning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov hänvisades propositionen till statsutskottet, varjämte densamma remitterades i de delar, som anginge pensions- och indragningsstaterna, till bankoutskottet samt i de delar, som anginge de under jordbruksdepartementet lydande ärenden, till jordbruksutskottet.

Till vederbörande utskott skulle jämväl överlämnas åtskilliga i anledning av propositionen inom kammaren avgivna yttranden.

Nr 24. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 28, angående prisreglering å vissa gödselmedel;

nr 10, angående överlåtelse till lantförsvaret av visst område av förra kronofogdebostället $\frac{5}{8}$ mantal Kvarnberga nr 1 i Åkers socken av Södermanlands län; och

nr 11, angående försäljning av viss del av den inom Landskrona stad belägna ön Gråen.

Nr 25. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 6, angående anordnande vid Skaraborgs regementes kasern-etablissemang av gemensam tvättnrättning för de till Skövde förlagda truppförbanden;

nr 7, angående ordnande av kavalleriets officersaspirantskolas förläggning å Rönneslätt;

nr 9, angående åtgärder för tillgodoseende av vattenbehovet för Norrlands trängkår;

nr 12, angående tillstånd för vaktmästaren vid generalintendentens expedition A. K. Broms att för rätt att åtnjuta ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 21, angående anordnande av elektrisk belysning i Svea och Göta livgardens kasernetablissemang; och

nr 29, angående beredande av medel till bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet.

Nr 26. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 23, med förslag till lag om fastighetsbildning i stad m. m.; och

nr 22, med förslag till lag om expropriation m. m.

Nr 27. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 30, med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Nr 28. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet en av herrar *Sundström* och *Kaijser* avgiven motion, nr 14, om höjning av det i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln begärda anslag till trädgårdsundervisningen.

Nr 29. S. D. Hänvisades till bankoutskottet en av herrar *Byström* och *Thorsson* avgiven motion, nr 15, om pension åt förre vaktkonstapeln C. J. Linddal.

Nr 30. S. D. Hänvisades till statsutskottet motioner av:

herr *Vennerström m. fl.*, nr 16, om anslag till bidrag för anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar;

herr *Bengtsson* i Göteborg, nr 17, om avslag å Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda förslag om inrättande av en ny kontrollörstjänst vid tullkammaren i Trelleborg m. m.; och

herr *Lindhagen m. fl.*, nr 18, om anslag till svenska freds- och skiljedomsföreningen.

Nr 31. S. D. Hänvisades till lagutskottet en av herr *Lindhagen* avgiven motion, nr 19, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om det pågående arbetet för en strafflagsreform.

Den 23 januari.

Från andra kammaren.

Nr 32. S. D. Hänvisades till statsutskottet en av herr *Kaijser* avgiven motion, nr 22, om anslag till anordnande av elektrisk belysning i centralfängelset i Härnösand.

Nr 33. S. D. Hänvisades till bankoutskottet en av herr *Andersson* i Skivarp *m. fl.* avgiven motion, nr 23, om årligt understöd åt skulptören Sven Andersson.

Nr 34. S. D. Vid föredragning av justitieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse hänvisades framställningen angående ändrad lydelse av 7 § i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften till bevillningsutskottet och berättelsen i övrigt till lagutskottet.

Tryckfrihetskommitterades berättelse lades till handlingarna.

Nr 35. S. D. Föredrogs riksdagens kanslideputerades memorial, nr 1, angående antagande av tjänstemän i riksdagens kansli.

Vad kanslideputerade anmält och hemställt godkändes.

Den 24 januari.

Från första kammaren.

Nr 37. S. D. Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet en av herr *Bäckström* väckt motion, nr 6, med förslag till förordning om tonnageavgift.

Nr 38. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet en av herr *Ekman, Karl Johan, m. fl.*, väckt motion, nr 7, angående åtgärder för beredande å de större högtidsaftnarna av arbetsledighet för personal inom handeln eller annan affärsverksamhet.

Från andra kammaren.

Nr 36. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet en av herr *Widlund* avgiven motion, nr 24, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om upphävande av pastors självskrivnenhet såsom ordförande å kyrkostämma.

Nr 37. S. D. Hänvisades till statsutskottet en av herr *Thorsson* avgiven motion, nr 25, om ersättning till verkmästaren N. J. Eriksson för en av honom konstruerad elektrisk tändapparat.

Nr 38. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet motioner av:
 herr *Thorsson*, nr 26, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående indragning av förste kontrollörsbefattningarna vid råsockerfabrikerna m. m.;
 herrar *Lingström* och *Welin*, nr 27, om upphävande av 6 § 2 mom. i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av vin och öl;

herr *Hellberg* i Ljungskile, nr 28, om upphävande av tullen å bananer;

herr *Bengtsson* i Göteborg, nr 29, om upphävande av tullen å krita; och

herr *Palmstierna*, nr 30, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om införande av statsmonopol å spannmålsimporten till riket.

Nr 39. S. D. Hänvisades till bankoutskottet motioner av:

herr *Berg* i Munkfors, nr 31, om pension åt förre soldaten Anders Gustaf Moss;

herr *Edbom*, nr 32, om fyllnadspension åt förre stationskarlen Carl Oskar Grann;

herrar *Erikson* i Uppsala och *Borg*, nr 33, om årligt understöd åt portvakten Karl Teodor Sundkvists änka;

herr *Magnusson* i Skövde, nr 34, om årligt understöd åt soldaten Karl Axel Granat;

herr *Tamm*, nr 35, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av pension åt den hos skogsvårdsstyrelserna anställda personal; och

herr *Jönsson* i Fridhill, nr 36, om pension åt folkskolläraren Nils Nilssons i Vik änka.

Nr 40. S. D. Hänvisades till lagutskottet motioner av:

herr *Hellberg* i Ljungskile, nr 37, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 22, med förslag till lag om expropriation m. m.;

herr *Rydholm*, nr 38, om upphävande av förordningen den 4 maj 1855 angående vissa föreskrifter till kyrkotuktens upprätthållande; och

herr *Molin* i Dombäcksmark, nr 39, om ändrad lydelse av 1 § i lagen den 14 juni 1907 om servitut.

Nr 41. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet motioner av:

herr *Molin* i Dombäcksmark, nr 40, om ändrad lydelse av 20, 22, 29 och 31 §§ i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring;

densamme, nr 41, om ändrad lydelse av 23 § i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring;

densamme, nr 42, om ändrad lydelse av 5 och 8 §§ i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet;

densamme, nr 43, om skrivelse till Kungl. Maj:t, i fråga om tillämpningen av gällande bestämmelser angående villkoren för lån från odlingslånefonden;

densamme, nr 44, om skrivelse till Kungl. Maj:t, angående reglering genom lagstiftning av ömsesidiga rättigheter och skyldigheter i fall då någon erhållit rätt att taga husbehovsvirke å skog, som äges eller disponeras av annan; och

herr *Magnusson* i Skövde, nr 45, om anvisande av medel till anställande av en inspektör för de statsunderstödda trädgårdsskolorna.

Den 25 januari.

Från första kammaren.

Nr 39. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 34, angående understöd för uppförande av bostadshus med smålägenheter.

Nr 40. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 27, angående tilläggspension i visst fall till förste innehavaren av presidentbefattningen i försäkringsrådet.

Nr 41. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet en av herr *Hellberg* väckt motion, nr 10, om åvägabringande av utredning och förslag i fråga om avskaffande eller begränsning av fullmaktsröstning vid landstings- samt stads- och kommunalfullmäktigeval.

Nr 42. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 18, av herr *Ekman, Carl Gustaf*, om begränsning i visst fall av landshövdingens bostadsförmån eller dess ersättande med kontant hyresbelopp;

nr 19, av herr *Fahlén m. fl.*, om anslag till vägar av enklare typ och beskaffenhet i Västernorrlands län;

nr 20, av herrar *Almer* och *Forssman*, om anslag till driftkostnader vid tuberkulossjukvårdsanstalter; samt

nr 23, av herr *Ström*, om upptagande av ett inhemskt statslån för mötande av ekonomiska statsbehov i följd av ett provisoriskt rusdrycksförbud.

Nr 43. S. D. Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet nedannämnda motioner:

nr 21, av herr *Roman*, angående skattefrihet för krigstidshjälp; samt

nr 22, av herr *Ström*, angående förbud mot tillverkning, införsel och försäljning av rusgivande drycker m. m.

Nr 44. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet en av herr *Rosén* väckt motion, nr 17, angående årligt understöd åt poststationsförestånderskan Hilma Henrika Löfroth.

Nr 45. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet nedannämnda motioner:

nr 8, av herr *Klefbeck*, angående ändring av § 6 i lagen om allmän pensionsförsäkring; samt

nr 9, av herr *Klefbeck*, med förslag till ändrad lydelse av § 5 i lagen om övergångsbestämmelser i anledning av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring.

Nr 46. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:

nr 14, av herr *Österberg*, angående försäljning av de s. k. Stenhammarstomterna inom Flens municipalsamhälle;

nr 15, av herr *Klefbeck*, om vidtagande av åtgärder för igångsättande av ett statens tegelbruk; samt

nr 16, av greve *Lagerbjelke* och herr *Pers*, om anslag till svenska fattigvårdsförbundet.

Nr 47. S. D. Vid föredragning av en utav herr *Klefbeck* väckt motion, nr 11, om uppskov med polismäns inkallelse till krigstjänstgöring, hänvisades denna motion till ett tillfälligt utskott.

Nr 48. S. D. Vid föredragning av en utav herrar *Gullberg* och *Rosén* väckt motion, nr 12, angående förbud för värnpliktiga ävensom för manskap vid armén och marinen att inköpa brännvin, hänvisades denna motion till ett tillfälligt utskott.

Nr 49. S. D. Vid föredragning av en utav herr *Ström m. fl.* väckt motion, nr 13, angående utredning rörande statens övertagande av vissa naturrikedomar, industrier, kommunikationsmedel m. m., hänvisades denna motion till ett tillfälligt utskott.

Nr 50. S. D. Föredrogs och godkändes kanslideputerades memorial nr 1, angående antagande av tjänstemän i riksdagens kansli.

Från andra kammaren.

Nr 42. S. D. Hänvisades till statsutskottet motioner av:

herrar *Henrikson* och *Elisson*, nr 52, om utsträckning av tiden för inlösen av skattefrälseräntor;

herr *Eriksson* i Grängesberg m. fl., nr 53, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om begränsning av landshövdingarnas boställsvåningar m. m.;

herr *Lindqvist* i Kosta, nr 54, om avslag å Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen upptagna förslag i fråga om statens övertagande av kostnaden för uppvärmning av landshövdingarnas boställslägenheter;

herr *E. A. Nilson* i Örebro, nr 55, om indragning av militärövningarna vid de allmänna läroverken;

densamme, nr 56, om indragning av militärövningarna vid de tekniska läroverken;

densamme, nr 57, om indragning av militärövningarna vid folkskoleseminarierna;

herr *Törnkvist*, nr 58, om ersättning åt viss från Uddevalla till Göteborg förflyttad järnvägspersonal för av flyttningen föranledda kostnader;

herr *Öberg m. fl.*, nr 59, om anslag till anläggning av enklare vägar i Västernorrlands län;

herrar *Ekman* och *Vahlquist*, nr 60, angående anslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona;

herrar *Vahlquist* och *Lindvall*, nr 61, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen upptagna förslag om anslag till driftkostnader vid tuberkulossjukvårdsanstalter; och

herr *Törnkvist*, nr 72, om livränta åt järnvägsarbetaren Erik Johan Eriksson.

Nr 43. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet motioner av

herr *Lundberg m. fl.*, nr 62, om provisoriskt rusdrycksförbud m. m.;

herr *Lindhagen*, nr 63, innefattande instämmande i den av herr *Lundberg m. fl.* väckta motionen nr 62;

herr *Eriksson* i Grängesberg, nr 64, om upphävande av tullen å galoscher; och

herr *Rune*, nr 65, om skattefrihet för krigstidshjälp.

Nr 44. S. D. Hänvisades till bankoutskottet motioner av:

herr *Vahlquist*, nr 66, om anslag till utgivande av en uppslagsbok över 1917 års lagtima riksdags verksamhet;

herr *Berg* i Munkfors *m. fl.*, nr 67, angående beloppet av för förre fästningsbyggaren J. A. Ring utav Kungl. Maj:t begärd pension;

herr *Johanson* i Huskvarna, nr 68, om årligt understöd åt postköraren Carl Gustaf Johansson;

densamme, nr 69, om pension åt städerskan Gustava Sofia Rask;

herr *Borggren*, nr 70, om årligt understöd åt filarebasen Nils Anders Persson Sandbergs änka; och

densamme, nr 71, om årligt understöd åt extra lokomotivreparatören Nils Alfred Hanssons änka.

Nr 45. S. D. Hänvisades till lagutskottet motioner av:

herr *Lindhagen m. fl.*, nr 73, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om åvägabringandet av en social arrendelagstiftning;

herr *Lindhagen*, nr 74, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om åklagareväsendets humanisering m. m.;

herr *Lindhagen m. fl.*, nr 75, om ändring i 30 kap. 11 § rättegångsbalken;

herr *Johanson* i Huskvarna, *m. fl.*, nr 76, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för beredande å de större högtidsdagarna av ledighet från arbetet för personal inom handeln och annan affärsverksamhet;

herr *Borggren m. fl.*, nr 77, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i 65 § utsökningslagen;

herr *Törnkvist*, nr 78, om ändring i 103 § sjölagen;

herr *Sigfrid*, nr 79, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åläggande för arbetsgivare att i vissa fall lämna arbetare bidrag till uppförande av eget hem m. m.; och

herr *Osberg*, nr 80, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående rekrytutbildningens förläggande till sommartid.

Nr 46. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet motioner av:

herr *Osberg*, nr 81, om anslag till utdelande av pris åt uppfinnare av lantbruksmaskiner; och

herr *Nilsson* i Antnäs, nr 82, angående anslaget till understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter.

Den 26 januari.

Från första kammaren.

Nr 51. S. D. Föredrogos och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nädiga propositioner:

nr 33, med förslag till lag om barn utom äktenskap m. m.; och

nr 35, med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 kap. 3 § strafflagen m. m.

Nr 52. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 24, av herr *Ekman, Carl Gustaf*, angående statsregleringen för år 1918;

nr 25, av friherre *Fleming*, om vidtagande av åtgärder för tillgodoseende av härens behov av tekniska hjälpmedel;

nr 26, av herrar *Wrangel* och *Ericson, Hans*, om vidtagande av åtgärder för upprepning jämte befastande av Väddö kanal;

nr 27, av herr *Ström*, om anslag till byggande eller inköp av tonnage för en svenska statens handelsflotta;

nr 28, av herr *Larsson, Knut*, om åtgärder för anskaffande av en isbrytare till uppehållande av seglationen å Vänern;

nr 29, av herr *Söderberg*, angående förbättrad avlöning åt underinspektörerna vid yrkesinspektionen;

nr 30, av herr *Cavalli*, om inrättande vid universitetet i Lund i stället för den nuvarande professorsbefattningen i estetik av två professurer, den ena i litteraturhistoria med poetik och den andra i konsthistoria med konstteori;

nr 31, av herr *Roos*, om höjande av begynnelselönen för lärarinnorna vid förskolan för blindas i Växjö;

nr 32, av herr *Petrén*, om ändring i kungl. kungörelserna angående understöd av statsmedel åt sinnesslöanstalter och epileptikeranstalter den 8 oktober 1915; samt

nr 33, av herr *von Koch*, om avvägbringande av utredning i fråga om statsunderstöd till upprättande och underhåll av kommunala rätts-hjälpskontor.

Nr 53. S. D. Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet nedannämnda motioner:

nr 34, av herr *Gustafsson*, angående årligt understöd åt landstormsmannen K. P. E. Gustafssons från Odensjö änka och barn;

nr 35, av herrar *Hellberg* och *Mannheimer*, angående fyllnads-pension åt f. d. professorn K. Wicksell; samt

nr 36, av herr *Wrangel*, angående bemyndigande för konungariket Sveriges stadshypotekskassa, att, till främjande av byggnadsverksamheten och till motverkande av hyresstegringar, inom landet upptaga ett 3 % premieobligationslån.

Nr 54. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet en av herr *Wrangel* väckt motion nr 37, angående utredning huruvida gällande bestämmelse om förnyande av penninginteckningar skulle kunna upphävas.

Nr 55. S. D. Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:

nr 38, av herrar *Ingeström* och *Magnusson, Gerhard*, om anslag till en filial av Sveriges utsädesförening i Värmlands län; samt

nr 39, av herr *Rosén*, angående förhöjning av statsbidrag till innehavare av vissa odlingslägenheter och skogstorp.

Nr 56. S. D. Vid föredragning av en utav herr *Boberg* väckt motion, nr 40, angående åtgärder till förhindrande av abborrfiskets i Östersjön tillbakagång hänvisades denna motion till ett tillfälligt utskott nr 2.

Nr 57. S. D. Vid föredragning av en utav herr *Gullberg* väckt motion, nr 41, angående revision av gällande bestämmelser rörande värnpliktiga, som hysa samvetsbetänkligheter mot vapentjänst, hänvisades denna motion till ett tillfälligt utskott nr 1.

Nr 58. S. D. Vid föredragning av en utav herrar *von Koch* och *Petrén* väckt motion nr 42, om åvägabringande av utredning i fråga om ordnande av kurser för utbildning av fångvårdstjänstemän av högre grad, hänvisades denna motion till ett tillfälligt utskott nr 1.

Nr 59. S. D. Föredrogos och hänvisades till konstitutionsutskottet nedannämnda motioner:

nr 43, av herr *Clason*, angående utsträckning av andra kammarens funktionstid; samt

nr 44, av herr *Clason*, angående sammanförande av kommunala val till färre valkampanjer.

Nr 60. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna bankoutskottets memorial nr 1, med överlämnande av fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet avgivna berättelse.

Från andra kammaren.

Nr 47. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 27, angående tilläggs pension i visst fall till förste innehavaren av presidentbefattningen i försäkringsrådet.

Nr 48. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 34, angående understöd för uppförande av bostadshus med smålägenheter.

Nr 49. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet motioner av:

herr *Hallén m. fl.*, nr 87, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av allmän och lika kommunal rösträtt för såväl män som kvinnor m. m.; och

herr *Björling*, nr 88, om ändring i gällande bestämmelser angående rösträtt å kyrkostämma i Stockholm.

Nr 50. S. D. Hänvisades till statsutskottet motioner av:

herr *Hellberg* i Lycksele, nr 89, om inköp av en tomt i Lycksele municipalsamhälle för uppförande av ett posthus;

herr *Bengtsson* i Göteborg, nr 90, om förstärkande av anslaget till vikariatsersättning m. m. vid Kungl. biblioteket;

herr *Sommelius*, nr 91, om uteslutande ur staten för universitetet i Lund av professuren i estetik samt litteratur- och konsthistoria och dess ersättande med två nya professorer;

herrar *Lingström* och *Welin*, nr 92, om viss ändring i gällande bestämmelser angående statsbidrag till fortsättningsskola;

herr *E. A. Nilson* i Örebro, nr 93, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående fortsättande av längdbanan genom Bohuslän från Skee till Svinesund;

densamme, nr 94, angående uppgörandet av riksstaten för år 1918;

herr *Helger m. fl.*, nr 95, om anslag, utöver vad i statsverkspropositionen föreslagits, till en tillfällig löneförbättring åt lärare vid folkskolor och småskolor;

herr *Helger*, nr 96, om anslag, utöver vad i statsverkspropositionen föreslagits, till en tillfällig löneförbättring åt lärare vid högre folkskolor;

densamme, nr 97, om anslag utöver vad i statsverkspropositionen föreslagits till en tillfällig löneförbättring åt lärare vid småskoleseminarier;

densamme, nr 98, om anslag, utöver vad i statsverkspropositionen föreslagits, till en tillfällig löneförbättring åt lärarepersonalen vid blindundervisningsanstalterna;

densamme, nr 99, om viss ändring i villkoren för statsbidrag till folkskollärares avlöning;

herr *Månsson m. fl.*, nr 100, om anslag till anskaffande av en svenska statens handelsflotta; och

herr *Lundberg m. fl.*, nr 108, om upptagande av ett inhemskt statslån till mötande av vissa utav ett provisoriskt rusdrycksförbud för-
anledda behov.

Nr 51. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet motioner av:

herr *Nilsson i Tånga*, nr 101, om skrivelse till Kungl. Maj:t an-
gående avskrivning av en från vissa jordegendomar i Allerums m. fl.
socknar av Malmöhus län till kronan utgående årlig avgäld;

herr *Johansson i Sollefteå m. fl.*, nr 102, om skrivelse till Kungl.
Maj:t* angående anläggande för statens räkning av ett sågverk med
trämassfabrik och pappersbruk;

herr *Molin i Dombäcksmark*, nr 115, om skrivelse till Kungl.
Maj:t i fråga om tillämpningen av gällande bestämmelser om villkor
för åtnjutande av bidrag från norrländska och allmänna avdiknings-
anslagen;

densamme, nr 116, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ut-
redning och förslag i fråga om för omorganisation av fiskeridministra-
tionen erforderliga lagändringar m. m.;

herr *Andersson i Knäppinge*, nr 117, om skrivelse till Kungl. Maj:t
angående anläggande av en fiskehamn vid Kårehamn å Öland; och

herr *Helger m. fl.*, nr 118, om anslag till inrättande i Värmlands
län av en filial utav Sveriges utsädesförening.

Nr 52. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet motioner av:

herr *Osberg*, nr 103, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om
främlingars beskattning;

herr *Erlansson*, nr 104, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om
viss ändring i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet
vid taxering; och

herr *Hage m. fl.*, nr 105, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående
progressiv beskattning av innehav eller nyttjande av större bostads-
våningar.

Nr 53. S. D. Hänvisades till bankoutskottet motioner av:

herr *Sävström*, nr 106, om pension åt förre soldaten Anders Lind;

herr *Ingvarson*, nr 107, om livränta åt daglönaren Anton Viktor
Hanssons änka; och

herr *Henrikson m. fl.*, nr 109, om skrivelse till Kungl. Maj:t an-
gående vissa lärares och lärarinnors vid folk- och småskolor pensionering.

Nr 54. S. D. Hänvisades till lagutskottet motioner av:

herr *Mossberg*, nr 110, om ändring i 9 § fjärde stycket av lagen om allmän pensionsförsäkring;

herr *Widlund*, nr 111, om skrivelse till Kungl. Maj:t rörande viss ändring i lagen om försäkring för olycksfall i arbete;

densamme, nr 112, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i avseende å åldersgränsen för avgiftsplikt till folkpensioneringen; och

herr *Björling m. fl.*, nr 114, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av kommunalt understöd utan karaktär av fattigvård åt behövande pensionstagare enligt lagen om allmän pensionsförsäkring.

Nr 55. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna bankoutskottets memorial, nr 1, med överlämnande av fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet avgivna berättelse.

Den 29 januari.

Från första kammaren.

Nr 61. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet nedannämnda motioner:

nr 45, av herr *Kvarnzelius m. fl.*, angående ändring av gällande bestämmelser om kommunal rösträtt; och

nr 81, av herr *Ekman, Karl Johan*, om åvägabringande av utredning angående införande av kyrkofullmäktigeinstitutionen i Stockholm.

Nr 62. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet nedannämnda motioner:

nr 46, av herr *Åkesson, Nils*, om åvägabringande av lagbestämmelser i syfte att vid avträde av arrenderad jordegendom ersättning skall lämnas åt arrendatorn för kostnader för elektrisk anläggning å egendomen;

nr 47, av herr *von Koch*, med förslag till lag om reglering av bostadshyror;

nr 48, av herr *Bäckström*, om ändring av 91 § 1 mom. i lagen om aktiebolag;

nr 49, av herr *Clason m. fl.*, om vidtagande av åtgärder med anledning av den försvarsfientliga agitationen;

nr 82, av herrar *Petrén* och *von Koch*, angående skrivelse till Kungl. Maj:t om vidtagande av lagstiftningsåtgärder till förstärkt skydd gentemot för samhället farliga återfallsförbrytare;

nr 83, av herr *Alkman*, om tillägg av ett nytt moment i 2 § av instruktionen för riksdagens militieombudsman;

nr 84, av herr *Alkman*, angående en tilläggsbestämmelse i instruktionen för riksdagens justitieombudsman; samt

nr 85, av herr *Ström*, om åvägabringande av förslag till ändrad lydelse av 19 kap. 6 § strafflagen.

Nr 63. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet nedan nämnda motioner:

nr 50, av herr *Neiglick*, angående löneförbättring för krigsdomare m. fl.;

nr 51, av herr *Hellberg m. fl.*, om avsättande av medel till lånefonden för bibanor i västra Sverige;

nr 52, av herr *Malmborg*, om åvägabringande av utredning av frågan om ångfärjeförbindelse mellan Kalmar och Färjestaden;

nr 53, av herr *Kvarnzelius m. fl.*, om anslag till bidrag för anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar;

nr 55, av herr *von Koch*, om åvägabringande av utredning, huruvida och under vilka villkor statsbidrag skall kunna lämnas som hjälp till bosättning åt personer, vilka ämna ingå äktenskap;

nr 56, av herr *Hellberg*, om anslag till dyrtidsunderstöd åt kommunalt anställda barnmorskor;

nr 57, av herr *Ödlund*, om statsunderstöd åt arbetare, som genom livsmedelsransoneringen blivit arbetslösa;

nr 58, av herr *Ericson, Hans*, och herr *Wrangel*, angående telegrafverkets stat för driftkostnader år 1918;

nr 59, av herr *Clason m. fl.*, om anslag till kulturhistoriska museet i Lund;

nr 60, av herr *Bellinder*, angående provisorisk lönereglering för läroverkslärarna;

nr 61, av herr *Gelin*, angående tillfällig löneförbättring åt lärare vid folkskolor och småskolor;

nr 62, av herr *Neiglick*, om avvägbringande av utredning rörande ändamålsenligaste sättet för främjande av den statsunderstödda musikverksamheten i Sverige;

nr 79, av herr *Asplund m. fl.*, om anslag till utredning i fråga om en järnvägsanläggning genom Kalix och Torneå älvdalar till lämplig punkt å riksgränsbanan; samt

nr 80, av herrar *Petrén* och *von Koch*, angående skrivelse till Konungen om anordnande av särskilda anstalter för dels smittosamt sjuka alkoholister och dels oförbätterliga alkoholister.

Nr 64. S. D. Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet nedannämnda motioner:

nr 63, av herr *Bergqvist m. fl.*, om beredande åt prästerskapets änke- och pupillkassa av rätt till ytterligare ett års behållen inkomst av vissa befattningar; och

nr 64, av herr *Neiglick*, angående pensioner åt avdelningsingenjören C. G. Schenströms änka och barn.

Nr 65. S. D. Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:

nr 54, av herr *Kvarnzelius m. fl.*, om verkställande av utredning angående åtgärder för allmän elektrifiering av svensk landsbygd;

nr 65, av herr *Ekman, Carl Gustaf*, och herr *Rosén*, om anslag till understöd åt trädgårdskoloniverksamhet;

nr 66, av herr *Ström*, om anslag till ersättning åt militär för arbete vid vedavverkning å statens eller andra allmänna skogar; samt

nr 67, av herr *Ström*, angående skrivelse till Konungen med begäran om tillsättande av en jordkommission med viss uppgift.

Nr 66. S. D. Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet nedannämnda motioner:

nr 68, av herr *Ljunggren, Elof*, om ändring av 15 § i förordningen angående försäljning av brännvin;

nr 69, av herr *Kvarnzelius m. fl.*, med förslag till förordning angående försäljning av rusdrycker m. m.;

nr 70, av herr *Ericsson, Ollas, m. fl.*, med förslag till förordning angående försäljning av rusdrycker m. m.;

nr 71, av herr *Ericsson, Ollas, m. fl.*, om utfärdande av förbud mot tillverkning och försäljning av rusdrycker under rådande kristid;

nr 72, av herr *Ekman, Karl Johan, m. fl.*, med förslag till förordning angående försäljning av rusdrycker m. m.;

nr 73, av herr *Bäckström*, om ändring av §§ 39 och 41 i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering den 28 oktober 1910;

nr 74, av herr *Hedenlund*, med förslag till ändrad lydelse av 2 § 1 mom. i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt;

nr 75, av herr *Kvarnzelius m. fl.*, angående ändring av tariffen i 19 § av förordningen om arvsskatt och skatt för gåva;

nr 76, av herr *Kvarnzelius m. fl.*, om ändring av 3 § i förordningen angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper;

nr 77, av herr *Stärner*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om brännvinsförsäljningsförordningens ändrande i viss riktning; samt

nr 78, av herr *Ström*, om upphävande av tull å papper.

Nr 67. S. D. Vid föredragning av en utav herr *Ström* väckt motion nr 86, angående skrivelse till Konungen i fråga om avveckling av militärförsvaret m. m., hänvisades denna motion till kammarens tillfälliga utskott nr 1.

Till utskottet skulle jämväl överlämnas tre i anledning av nämnda motion inom kammaren avgivna yttranden.

Från andra kammaren.

Nr 56. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 33, med förslag till lag om barn utom äktenskap m. m.; och

nr 35, med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 kap. 3 § strafflagen m. m.

Nr 57. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet motioner av: herr *Persson* i Fritorp, nr 124, om skrivelse till Kungl. Maj:t i

fråga om meddelandet av föreskrift angående beredning av vissa till avgörande å kommunalstämma förekommande ärenden;

herr *Edén m. fl.*, nr 125, om upphävande av den kommunala rösträtten för bolag och omyndiga m. m.;

herr *Källman*, nr 126, om ändring i 11 § av förordningen om kommunalstyrelse på landet;

densamme, nr 127, om ändring i 11 § av förordningen om kommunalstyrelse i stad;

densamme, nr 128, om ändring i 9 § av förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm;

herr *Johansson* i Brånalt, nr 129, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om införande av lika representationsrätt för land och stad vid val till landsting;

herrar *von Sneidern* och *Hallén*, nr 179, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lagändring, åsyftande befogenhet för kommun att vid pastoratstämma låta sig representeras genom ombud; och

herr *Nilsson* i Kristianstad, nr 206, med förslag att ett eventuellt bifall till väckta motioner om särskilt avdrag vid 1917 års bevillningstaxering icke må medföra reducering av den kommunala rösträtten.

Nr 58. S. D. Hänvisades till statsutskottet motioner av:

herr *Hallendorff*, nr 130, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vissa förändringar rörande personalrekryteringen och organisationen inom statsförvaltningen;

herr *Edén m. fl.*, nr 132, om anslag till bidrag för anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar;

herr *Schotte m. fl.*, nr 133, om avsättning av medel till lånefonden för bibanor i västra Sverige;

herr *Andersson* i Knäppinge m. fl., nr 134, om anslag till utredning av frågan om anordnande av ångfärjeförbindelse mellan Kalmar och Färjestaden;

herr *Svensson* i Betingetorp, nr 135, om löneförbättring för lärarinnorna vid förskolan för blinda i Växjö;

herrar *Sommelius* och *Waldén*, nr 136, om anslag, utöver vad i statsverkspropositionen föreslagits, till kulturhistoriska museet i Lund;

herr *Beckman*, nr 137, om provisorisk lönereglering för lärare och lärarinnor vid de allmänna läroverken;

herr *Borggren*, nr 138, om understöd av statsmedel åt till följd av livsmedelsransoneringen arbetslösa arbetare;

herr *Welin m. fl.*, nr 139, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående visst villkor för skytteförenings delaktighet i anslaget till det frivilliga skytteväsendet;

herr *Bäcklund m. fl.*, nr 140, om ändring i gällande bestämmelser angående semester för tjänstemän av lägre grad vid statens järnvägar;

herr *Thorsson*, nr 143, om höjning av arvodet till gårdsdrängarna vid garnisonssjukhuset i Stockholm;

herr *Thore*, nr 144, om uppläggande av en fond till säkerhetsanstalter för sjöfarten;

herr *Vennerström*, nr 145, om dyrtidsunderstöd till kommunalt anställda barnmorskor;

herr *Svensson* i Eskilstuna, nr 146, om anslag till prisreglering å viktiga födoämnen och livsförnödenheter m. m.;

herr *Sundberg m. fl.*, nr 148, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om främjande av den statsunderstödda musikverksamheten;

herr *E. A. Nilson* i Örebro, nr 208, om uppförande av vissa nya officersbeställningar å staten för fortifikationen;

herr *E. A. Nilson* i Örebro, nr 209, angående avlöningen för till tjänstgöring inkallad reservpersonal, tillhörande marinen;

herr *Zander*, nr 210, om anslag till gäldande, helt eller delvis, av vissa till militärtjänstgöring inkallade personers utskylder och fattigvårdsavgifter;

herr *Thorsson m. fl.*, nr 211, om ändring i 2 § av förordningen den 1 juni 1912 om understöd i vissa fall åt värnpliktigs hustru och barn;

herr *Thorsson m. fl.*, nr 212, angående anslaget till understöd åt vissa värnpliktiges familjer m. m.;

herr *Thorsson m. fl.*, nr 213, om ändring i förordningen den 13 augusti 1914 om understöd i vissa fall åt sådan värnpliktigs familj, som fullgör tjänstgöring till rikets försvar m. m.;

herr *Thorsson m. fl.*, nr 214, om förhöjning av penningbidraget till värnpliktige, som utkallas till tjänstgöring för tryggande av rikets neutralitet;

herr *Thorsson*, nr 215, om skyldighet för befattningshavare vid armén och marinen, vilka från arméns eller marinens matinrättningar hämta tillagad portion, att härför utgiva viss ersättning;

herr *Månsson m. fl.*, nr 216, om anslag till inköp eller anläggning av en statens galoschfabrik;

herr *Stenudd m. fl.*, nr 217, om anslag till utredning rörande en järnvägsanläggning genom Kalix och Torne älvdalar;

herr *Liljedahl*, nr 218, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tillämpningen av gällande bestämmelser om penningtillskott till värnpliktigt underbefäl vid repetitionsövning; samt

herr *Liljedahl*, nr 219, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tillämpningen av riksdagens år 1916 fattade beslut om krigstidshjälp.

Nr 59. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet motioner av:

herr *Edén m. fl.*, nr 131, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om vidtagande av åtgärder för en allmän elektrifiering av landsbygden m. m.;

herr *Svensson* i Eskilstuna *m. fl.*, nr 147, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om åtgärder till befordrande av ökad odling av brödsäd m. m.;

herr *Molin* i Dombäcksmark, nr 172, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åvägabringandet av en lag rörande kåd- och barrplockning, i syfte, bland annat, att förhindra uppkomsten av inhemsk industri med kåda eller barr såsom råvara;

herr *Molin* i Dombäcksmark, nr 173, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om exportförbud å kåda och barr samt produkter därav;

herrar *Waldén* och *Molin* i Södertälje, nr 183, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upprättande av en statens egnahemslånefond för städer och andra samhällen, för vilka stadsplan blivit fastställd;

herr *Erikson* i Uppsala *m. fl.*, nr 184, om anslag för utbildning av trädskötare;

herr *Erikson* i Uppsala *m. fl.*, nr 185, om beredande av avlöningsförhöjning åt trädskötare;

herr *Linders*, nr 186, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för befrämjande av trädgårdsodlingen;

herr *Eronn m. fl.*, nr 187, om anslag till ersättning åt personer, vilka tillåtas fullgöra militär tjänstgöring såsom arbetare vid avverkning av ved å allmänna skogar;

herr *Lindman m. fl.*, nr 188, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i fråga om utveckling och uppehållande av en på inhemska råämnen och naturtillgångar grundad, för landets behov tillräcklig tillverkning av konstgödselmedel;

herr *Lindman m. fl.*, nr 189, om anslag till premier vid rovodlingstävlingar i Norrland och Dalarna;

herr *Lindman m. fl.*, nr 190, om anslag till befrämjande av inhemska biodling;

herr *Lindman m. fl.*, nr 191, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om anläggande av försöksanstalt för linberedning i Norrland;

herr *Lindman m. fl.*, nr 192, om förhöjt anslag till Svenska mosskulturforeningen;

herr *Lindman m. fl.*, nr 193, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förbättring av fiskehamnar i de norrländska kustlänen;

herrar *Lundgren* i Nora och *Sundström*, nr 194, om skrivelse till Kungl. Maj:t, i fråga om ökade statsbidrag till kostnaderna för lantmäteriförrättningar;

herr *Carlson* i Herrljunga, nr 195, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åläggande för ägare av vattenfall att i vissa fall bidraga till kostnaderna för torrläggning av mark;

densamme, nr 196, om anslag till anställande under år 1917 av extra biträden m. m. å lantbruksstyrelsens avdelning för vattenledningsärenden;

herr *Sundström*, nr 197, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förtydligande eller ändring av 8:de punkten i kungörelsen den 4 februari 1811 angående användandet av de till bergverken och bruken upplåtna rekognitionsskogar;

herr *Molin* i Dombäcksmark, nr 198, om anslag till bestridande i viss omfattning av kostnaderna för lantmäteriförrättningar;

herr *von Sneidern m. fl.*, nr 199, om anslag till understödjande av rektorn J. Henrikssons verksamhet för odling och insamling av medicinalväxter;

herr *Vennerström m. fl.*, nr 200, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tillsättande av en jordkommission;

herr *Modig*, nr 201, om anslag till belöning för förslag beträffande maskinell upptagning av torv m. m.;

herrar *Olsson* i Berg och *Rydén* i Klosterbergane, nr 253, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av tillgång till skäligt pris på inom landet producerad kvävegödnings i form av kalksalpeter;

herr *Runefors*, nr 255, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förläggning av en statens lantbruksskola på någon av kronoegendomarna i Kalmar län;

herr *Norman m. fl.*, nr 256, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ytterligare åtgärder för livsmedelproduktionens säkerställande;

herr *Lindhagen*, nr 257, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående avvägbringande av en statens industriella verksamhet för förädling av avkastningen från statsskogarna;

densamme, nr 258, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om åbo-kommitténs uppgifter; samt

densamme, nr 259, om åtgärder till främjande av kooperativa jordbruk.

Nr 60. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet motioner av:

herr *Lindman m. fl.*, nr 149, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för befrämjande av sulfitsprittillverkningen i riket;

herr *Edén m. fl.*, nr 150, om höjning av stämpelavgiften vid köp och byte av fondpapper;

herr *Edén m. fl.*, nr 151, om förhöjd arvskatt och skatt för gåva;

herr *Edén m. fl.*, nr 152, med förslag till förordning angående försäljning av rusdrycker m. m.;

herr *Palmstierna*, nr 154, om ändring av skatteskalen i gällande förordning om krigskonjunkturskatt;

herrar *Källman* och *Ingvarson*, nr 155, med förslag till förordning angående försäljning av rusdrycker m. m.;

herr *Runefors*, nr 156, med förslag till förordning om krigstidsskatt;

herr *Jonsson* i Hökhult m. fl., nr 157, med förslag till förordning angående försäljning av rusdrycker m. m.;

herr *Jonsson* i Hökhult *m. fl.*, nr 158, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förbud mot tillverkning och försäljning av rusdrycker under nu rådande kristid;

herr *Nilsson* i Kristianstad, nr 159, om ändringar i 28 § av förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker;

herr *Thore*, nr 160, om ändring i § 12 mom. 1 b i förordningen med tulltaxa för inkommande varor;

herr *Johansson* i Brånalt, nr 161, i fråga om taxering till bevillning av växande skog *m. m.*;

herr *von Hofsten m. fl.*, nr 162, med förslag till förordning angående försäljning av alkoholhaltiga drycker *m. m.*;

herr *Månsson m. fl.*, nr 163, om upphävande av tullsatserna å malen och omalen spannmål *m. m.*;

herr *Hage m. fl.*, nr 164, om ändrad lydelse av 1 § i gällande förordning angående beskattning av socker;

herr *Bolander*, nr 207, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående befrielse för de i 12, 14 och 15 §§ av förordningen angående försäljning av brännvin avsedda bolag från skyldigheten att erlägga kommunalutskylder;

herr *Widlund m. fl.*, nr 220, om upphävande av tullsatserna å papper;

herrar *Bengtsson* i Kullen och *Karlsson* i Mo, nr 221, om upphävande av stämpelskatten å inrikes växlar;

herr *Sjöberg*, nr 222, angående viss ändring i förordningen om försäljning av vin och öl;

herr *Johansson* i Brånalt, nr 223, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av särskild progressiv beskattning å ogifta personer och makar med högst två barn;

herr *Nilsson* i Kristianstad, nr 224, om vissa ändringar i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering;

herrar *Nilsson* i Kristianstad och *Bärg* i Katrineholm, nr 225, om särskilt avdrag vid 1917 års bevillningstaxering;

herr *Bengtsson* i Norup, nr 226, om ändring i 12 § av förordningen angående tillverkning av brännvin;

herr *Strid*, nr 227, med förslag till förordning om provisorisk skattelindring;

herr *Welin*, nr 228, om ändrad lydelse av 19 § i förordningen om arvskatt och skatt för gåva;

herr *Eriksson* i Grängesberg, nr 229, om upphävande av tullen å cement;

herr *Eriksson* i Grängesberg, nr 230, om ändrad lydelse av 15 § i förordningen angående försäljning av brännvin; och

herr *Eriksson* i Grängesberg, nr 231, angående rätten att till avsalu förskära vin med brännvin.

Nr 61. S. D. Hänvisades till bankoutsnittet motioner av:

herr *Rune*, nr 153, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tillstånd för konungariket Sveriges stadshypotekskassa att upplägga ett premieobligationslån;

herr *Carlson* i Herrljunga, nr 165, om tillerkännande åt förre soldaten J. Skatt av rätt till pension eller understöd från Vadstena krigsmanshuskassa;

herrar *von Hofsten* och *Lithander*, nr 166, om pension åt förre avdelningsingenjören C. G. Schenströms änka och barn;

herr *Bogren*, nr 167, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående en kraftigare reglerande verksamhet från statens sida på den inhemska penningmarknaden, eventuellt genom en särskild statsbank;

herr *Vahlquist*, nr 232, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utsträckning i viss omfattning av rätten till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa;

herr *Olsson* i Berg, nr 233, om tilläggspension åt kronolänsmannen J. H. Landbergs änka;

herr *Lundgren* i Nora m. fl., nr 234, om beredande åt prästerskapets änke- och pupillkassa av rätt till ytterligare ett års bibehållen inkomst av vissa befattningar;

herrar *Kropp* och *Bengtsson* i Göteborg, nr 235, om understöd åt Jonas A:son Lind under hans återstående livstid; och

herr *Stenudd*, nr 236, om förhöjd pension åt smeden Karl Johan Andersson Lind.

Nr 62. S. D. Hänvisades till lagutskottet motioner av:

herr *Lindman m. fl.*, nr 168, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder mot den försvarsfientliga agitationen;

herrar *Lundgren* i Nora och *Olsson* i Ramsta, nr 169, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om omarbetning av gällande bestämmelser angående nybyggnadsskyldighet vid ecklesiastika löneboställen;

herr *Molin* i Dombäcksmark, nr 171, om ändrad lydelse av 20 kap. 2 § strafflagen;

densamme, nr 174, om antagande av en lag angående vård och tillsyn av ännu kvarvarande milstolpar m. m.;

herr *Schotte*, nr 175, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 23, med förslag till lag om fastighetsbildning i stad m. m.;

herr *Johanson* i Gäre, nr 176, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående inskränkning i stämningmans behörighet m. m.;

herr *Byström*, nr 177, om ändring i 3 § av lagen den 13 juni 1908 angående kommuns skyldighet i fråga om anställande av barnmorska;

densamme, nr 178, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lagändring, åsyftande rätt för annan än präst i statskyrkan att förrätta jordfästning;

herr *von Sneidern*, nr 180, om ändrad lydelse av 4 § i lagen den 8 juni 1915 om övergångsbestämmelser i anledning av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring;

herr *Pettersson* i Södertälje, nr 181, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 22, med förslag till lag om expropriation m. m.;

densamme, nr 182, med förslag till lag om reglering av bostadshyror;

herr *Winberg m. fl.*, nr 237, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i 19 kap. 6 § strafflagen;

herr *Winberg m. fl.*, nr 238, om upphävande av 10 kap. 14 § strafflagen;

herrar *Andersson* i Grimbo och *Olsson* i Berg, nr 239, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 22, med förslag till lag om expropriation m. m.;

herr *Bengtsson* i Kullen, nr 240, om ändring i 64 § av ecklesiastikboställsordning;

herrar *Andersson* i Råstock och *Strid*, nr 241, i anledning av

Kungl. Maj:ts proposition, nr 22, med förslag till lag om expropriation m. m.;

herr *Rydholm*, nr 242, om ändrad lydelse av 17 kap. 3 § strafflagen;

herr *Bolander*, nr 244, om ändring i 11 kap. 38 § rättegångsbalken;

herr *Hage m. fl.*, nr 245, om ändrad lydelse av 8 kap. 8 § strafflagen;

herr *Welin*, nr 246, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av sådan bestämmelse i strafflagen, att kupering av hästar betraktas såsom straffbart djurplågeri;

densamme, nr 247, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i 18 kap. 13 § strafflagen, avseende ytterligare inskränkning i försäljningen av s. k. preventiva medel m. m.;

densamme, nr 248, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående sådan skärpning av 18 kap. 13 § strafflagen, att skyltning med för tukt och sedlighet sårande bilder må kunna förhindras;

herr *Tengdahl*, nr 249, angående viss ändring i lagen den 8 juni 1915 om övergångsbestämmelser i anledning av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring;

densamme, nr 250, om ändring i 23 § av lagen om allmän pensionsförsäkring;

herr *Lindhagen*, nr 251, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående återupptagande av den avbrutna undersökningen rörande bolags jordförvärv och enskilda personers större jordinnehav i mellersta och södra delarna av riket m. m.;

herr *Pettersson* i Södertälje, nr 252, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 22, med förslag till lag om expropriation m. m.; samt

herr *Molin* i Dombäcksmark, nr 254, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående en hela riket omfattande vanhävdslag.

Den 31 januari.

Från första kammaren.

Nr 68. S. D. Företogs val av sju ledamöter i kammarens första tillfälliga utskott, till vars behandling hänvisats de inom kammaren väckta motionerna nr 4, 11, 41, 42 samt 86; och utsågos därtill:

herr Hammarskjöld	från »nationella partiet»,
» Alkman	» »liberala samlingspartiet»,
» Borell	» »nationella partiet»,
» Åkesson, Johannes,	» »liberala samlingspartiet»,
» Forssman	» »nationella partiet»,
» Magnusson, Carl,	» » » »
» Olsson, Oscar	» »liberala samlingspartiet».

Nr 69. S. D. Företogs val av sju ledamöter i kammarens andra tillfälliga utskott, till vars behandling hänvisats de inom kammaren väckta motionerna nr 12, 13 samt 40; och utsågos därtill:

herr Nylander	från »nationella partiet»,
» von Koch	» »liberala samlingspartiet»,
» Danström	» »nationella partiet»,
» Larsson, Edvard,	» »liberala samlingspartiet»,
» Kjellgren	» »nationella partiet»,
» Tisell	» » » »
» Ström	» »liberala samlingspartiet».

Nr 70. S. D. Vid föredragning av bankoutskottets utlåtande nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 71. S. D. Vid föredragning av jordbruksutskottets utlåtande nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående prisreglering å vissa gödselmedel, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 72. S. D. Anmälades och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 12, till Konungen, i anledning av Kungl.

Maj:ts proposition med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Från andra kammaren.

Nr 63. S. D. Företogos val av tio ledamöter i vart och ett av de fem tillfälliga utskott, som kammaren beslutit tillsätta; och utsågos därvid i

tillfälliga utskottet nr 1:

herr Helger	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Andersson i Skrädene	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Andersson i Milsmaden	» »liberala samlingspartiet»,
» Stenudd	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Welin	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Persson i Björsbyholm	» »liberala samlingspartiet»,
» Hedström	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Lingström	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Rydholm	» » » » », och
» Hedlund	» »socialdemokratiska gruppen»;

tillfälliga utskottet nr 2:

herr O. Nilsson i Örebro	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Isaksson	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Johanson i Gäre	» »liberala samlingspartiet»,
» Kant	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Sjögren	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Mossberg	» »liberala samlingspartiet»,
» Hellberg i Ljungskile	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Persson i Västervik	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Lindström	» » » » », och
» Nilsson i Antnäs	» »lantmanna- och borgarepartiet»;

tillfälliga utskottet nr 3:

herr Winberg	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Holm	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» von Sneidern	» »liberala samlingspartiet»,
» Widlund	» »socialdemokratiska gruppen»,

herr Johansson i Brånalt	från »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Johansson i Trollhättan	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Modig	» »liberala samlingspartiet»,
» Carlsson i Solberga	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Ericsson i Åtvidaberg	» »socialdemokratiska gruppen», och
» Svensson i Kompersmåla	» »lantmanna- och borgarepartiet»;

tillfälliga utskottet nr 4:

herr Leksell	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Lindmark	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Bäckström	» »liberala samlingspartiet»,
» Andersson i Gävle	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Johanson i Huskvarna	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Lundgren i Nora	» »liberala samlingspartiet»,
» Vennerström	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Kaijser	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Flognfält	» »socialdemokratiska gruppen», och
» Norman	» »lantmanna- och borgarepartiet»;

tillfälliga utskottet nr 5:

herr Åkerlindh	från »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Bengtsson i Göteborg	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Wikström	» »liberala samlingspartiet»,
» Thore	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Löwegren	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Persson i Tofta	» »liberala samlingspartiet»,
» Sundberg	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Höglund i Stockholm	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Eurén	» »lantmanna- och borgarepartiet», och
» Ericson i Funäsdalen	» »socialdemokratiska gruppen».

Nr 64. S. D. Hänvisades till statsutskottet en av herr *Pålsson* avgiven motion, nr 267, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 29, angående beredande av medel till bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet.

Nr 65. S. D. Föredrogs bankoutskottets utlåtande, nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 66. S. D. Föredrogs jordbruksutskottets utlåtande, nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående prisreglering å vissa gödselmedel; och bifölls därvid utskottets hemställan.

Nr 67. S. D. Anmälades och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 12, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Den 1 februari.

Från första kammaren.

Nr 73. S. D. Företogs val av tre suppleanter i kammarens första tillfälliga utskott; och utsågos därtill:

herr Göransson	från »nationella partiet»,
» Gelin	» »liberala samlingspartiet»,
» Hulting	» »nationella partiet».

Nr 74. S. D. Företogs val av tre suppleanter i kammarens andra tillfälliga utskott; och utsågos därtill:

herr Permansson	från »nationella partiet»,
» Hedenström	» »liberala samlingspartiet»,
» Norman	» »nationella partiet».

Nr 75. S. D. Vid föredragning av en utav herr *Ekman, Karl Johan*, väckt motion, nr 88, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lag om expropriation, hänvisades denna motion till lagutskottet.

Nr 76. S. D. Vid föredragning av statsutskottets memorial nr 9, med anledning av remiss från andra kammaren av en utav herr A. Törnkvist väckt motion, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt med förklarande att ifrågakvarande motion borde överlämnas till bankoutskottet.

Nr 77. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna bankoutskottets memorial nr 2, med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna, till bankoutskottet avlämnade berättelse.

Från andra kammaren.

Nr 68. S. D. Företogos val av tio suppleanter i vart och ett av de fem tillfälliga utskott, kammaren beslutit tillsätta; och utsågos därvid i

tillfälliga utskottet nr 1:

herr Svensson i Tolarp	från »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Lundström i Vreten	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Olsson i Ramsta	» »liberala samlingspartiet»,
» Eronn	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Gustafson i Kasenberg	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Sigfrid	» »liberala samlingspartiet»,
» Svensson i Kompersmåla	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Julin	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Hansson i Sölvesborg	» »», och
» Persson i Fritorp	» »lantmanna- och borgarepartiet»;

tillfälliga utskottet nr 2:

herr Hansson i Gårda	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Gabrielsson	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Andersson i Altofta	» »liberala samlingspartiet»,
» Erikson i Uppsala	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Pettersson i Vråtsered	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Runefors	» »liberala samlingspartiet»,
» Lundberg	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Magnusson i Skövde	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Skareen	» »socialdemokratiska gruppen», och
» Persson i Fritorp	» »lantmanna- och borgarepartiet»;

tillfälliga utskottet nr 3:

herr Svensson i Kroken	från »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Skareen	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Osberg	» »liberala samlingspartiet»,
» Ohlsson i Säljeröd	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Gylfe	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Elisson	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Hagman	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Sigfrid	» »liberala samlingspartiet»,
» Höglund i Strömstad	» »socialdemokratiska gruppen», och
» Nillson i Södertälje	» »lantmanna- och borgarepartiet»;

tillfälliga utskottet nr 4:

herr Johansson i Kullersta	från »socialdemokratiska gruppen»,
» Magnusson i Skövde	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Eklund	» »liberala samlingspartiet»,
» Johansson i Sollefteå	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Rydén i Klosterbergane	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Lovén	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Bolander	» »liberala samlingspartiet»,
» Gustafsson i Kasenberg	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Björling	» »socialdemokratiska gruppen», och
» Nilsson i Gränebo	» »lantmanna- och borgarepartiet»;

tillfälliga utskottet nr 5:

herr Elisson	från »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Zander	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Runefors	» »liberala samlingspartiet»,
» Jönsson i Mårdslycke	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Sköld	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Jönsson i Fridhill	» »liberala samlingspartiet»,
» Norman	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Ericsson i Arboga	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Winkler	» »lantmanna- och borgarepartiet», och
» Julin	» »socialdemokratiska gruppen».

Nr 69. S. D. Hänvisades till lagutskottet följande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 22, med förslag till lag om expropriation m. m. avgivna motioner, nämligen av

herr *Lindhagen m. fl.*, nr 271, och
herrar *Lübeck* och *von Hofsten*, nr 272.

Nr 70. S. D. Hänvisades till statsutskottet en av herr *Linders* avgiven motion, nr 273, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 34, angående understöd för uppförande av bostadshus med smålägenheter.

Nr 71. S. D. Föredrogs statsutskottets memorial, nr 9, med anledning av remiss från andra kammaren av en utav herr A. Törnkvist väckt motion.

Kammaren biföll utskottets hemställan samt beslöt överlämna ifrågasvarande motion till bankoutskottet.

Nr 72. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna bankoutskottets memorial, nr 2, med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna, till bankoutskottet avlämnade berättelse.

Nr 73. S. D. Sedan kammaren för behandling av sådana motioner, vilka förklarats böra handläggas av tillfälligt utskott, tillsatt fem sådana utskott, bestämde nu kammaren, att av berörda motioner skulle överlämnas till

tillfälliga utskottet nr 1 motioner av

- herr Widlund, nr 12,
» Rydholm, nr 50,
» Eriksson i Grängesberg, nr 121,
» Runefors, nr 203,
» von Sneidern, nu 204,
» Kristensson, nr 260, och
» Erikson i Uppsala m. fl., nr 268;

tillfälliga utskottet nr 2 motioner av

- herr Sommelius, nr 20,
» Palmstierna, nr 51,
» E. A. Nilson i Örebro, nr 84,
» Lundblad, nr 113,
» Liljedahl, nr 202,
» Welin, nr 261,
» Winberg m. fl., nr 265, samt
herrar Bengtsson i Norup och Hellberg i Lycksele, nr 270;

tillfälliga utskottet nr 3 motioner av

- herr Källman m. fl., nr 13,
herrar Widlund och Winberg, nr 21,
herr Thorsson, nr 46,
» Thore, nr 49,
» von Hofsten m. fl., nr 205,
» Palmstierna, nr 266, och
» Jeansson i Kalmar, nr 269;

tillfälliga utskottet nr 4 motioner av

- herr Vennerström m. fl., nr 48,
» Eriksson i Grängesberg, nr 83,
herrar Nilsson i Tånga och Holmström, nr 85,
herr Palmstierna, nr 86,

herrar Mossberg och Andersson i Milsmaden, nr 119,
herr Lindmark m. fl., nr 120,
herrar Lundgren i Nora och Olsson i Ramsta, nr 170, och
herr Ingvarson m. fl., nr 264; samt

tillfälliga utskottet nr 5 motioner av

herr Lindhagen, nr 1 och nr 263,
» Thorsson, nr 47,
» Hallén, nr 122,
» Berg i Munkfors, nr 123,
» Ingvarson m. fl., nr 141,
» Ingvarson, nr 142,
herrar Bolander och Lundblad, nr 243, samt
herr Tengdahl, nr 262.

Den 3 februari.

Från första kammaren.

Nr 78. S. D. Föredrogos bevillningsutskottets betänkanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta om vissa postavgifter.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 2, i anledning av väckt motion om ändring i 23 § förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 79. S. D. Anmälades och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 13, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående prisreglering å vissa gödselmedel.

Nr 80. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 38, angående vissa undantag från bestämmelserna för statens meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara.

Nr 81. S. D. Vid föredragning av en av herr *Stadener* väckt motion, nr 89, angående skrivelse till Konungen i fråga om innehavares av pastoratsadjunktur bibehållande vid befattningen, då den ändras till komministerstjänst, hänvisades denna motion till kammarens första tillfälliga utskott.

Från andra kammaren.

Nr 74. S. D. Hänvisades till kammarens tredje tillfälliga utskott en av herr *Widlund* avgiven motion, nr 274, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förstatligande av de enskilda järnvägarna m. m.

Nr 75. S. D. Hänvisades till kammarens fjärde tillfälliga utskott motioner av:

herr *Henrikson m. fl.*, nr 275, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående inskränkning i omfattningen av viss kronan tillhörig fiskerätt i ån Viskan;

herr *Bäcklund m. fl.*, nr 276, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förbättrad ställning för vissa i statens tjänst skadade arbetare eller deras efterlevande; och

herr *Andersson i Knäppinge m. fl.*, nr 277, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lättnader i avseende å den vissa socknar å Öland tillkommande utsyningsrätt å Böda kronopark.

Nr 76. S. D. Föredrogos bevillningsutskottets betänkanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta om vissa postavgifter; och

nr 2, i anledning av väckt motion om ändring i 23 § förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa betänkanden hemställt.

Nr 77. S. D. Hänvisades till statsutskottet en av herr *Eriksson i Grängesberg m. fl.* avgiven motion, nr 278, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 29, angående beredande av medel till bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet.

Nr 78. S. D. Anmälades och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 13, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående prisreglering å vissa gödselmedel.

Nr 79. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 38, angående vissa undantag från bestämmelserna för statens meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara.

Den 5 februari.

Från första kammaren.

Nr 82. S. D. Vid föredragning av statsutskottets memorial nr 10, med anledning av remisser från första kammaren av två utav herr G. H. von Koch väckta motioner, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt och hänvisades ifrågavarande motioner till kammarens andra tillfälliga utskott.

Nr 83. S. D. Vid föredragning av statsutskottets memorial nr 11, med anledning av remiss från andra kammaren av en utav herr C. Hallendorff väckt motion, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt med förklarande att ifrågavarande motion vore av beskaffenhet att höra till behandling av tillfälligt utskott.

Från andra kammaren.

Nr 80. S. D. Hänvisades till statsutskottet en av herr *Sigfrid* avgiven motion, nr 279, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 34, angående understöd för uppförande av bostadshus med smålägenheter.

Nr 81. S. D. Hänvisades till kammarens andra tillfälliga utskott motioner av:

herr *Olsson* i Blädinge m. fl., nr 280, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i visst syfte rörande kostnaderna för brödsädesproduktionen i landet;

herr *Sjöblom* m. fl., nr 281, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till förhindrande att odlad jord ligger obesädd och i uppenbar vanhävd;

herr *Nilsson* i Tånga m. fl., nr 282, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående verkställande av undersökning i vilken omfattning den odlade jorden är besädd med brödsäd m. m.; och

herrar *Åkerlindh* och *Eurén*, nr 283, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åstadkommande av utredning huruvida och i vilken omfattning odlad jord ligger i vanhävd m. m.

Nr 82. S. D. Hänvisades till kammarens tredje tillfälliga utskott motioner av:

herrar *Sterne* och *Waldén*, nr 284, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i fråga om införande av statsmonopol å tillverkning och import av socker; samt

herr *Magnusson* i Skövde, nr 285, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utjämning av kostnaderna för anslutning till rikstelefonnätet.

Nr 83. S. D. Hänvisades till lagutskottet motioner av:

herrar *Lindhagen* och *Persson* i Norrköping, nr 286, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 22, med förslag till lag om expropriation m. m.; och

herr *Jansson* i Kungsör, nr 287, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 33, med förslag till lag om barn utom äktenskap m. m.

Nr 84. S. D. Hänvisades till kammarens fjärde tillfälliga utskott en av herr *Jonsson* i Gumboda avgiven motion, nr 288, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående revision av gällande resereglemente.

Nr 85. S. D. Föredrogos statsutskottets memorial:

nr 10, med anledning av remisser från första kammaren av två utav herr G. H. von Koch väckta motioner.

Kammaren biföll vad utskottet hemställt med förklarande att ifrågavarande motioner vore av beskaffenhet att böra behandlas av tillfälligt utskott.

nr 11, med anledning av remiss från andra kammaren av en utav herr C. Hallendorff väckt motion.

Med bifall till utskottets hemställan beslöt kammaren överlämna ifrågavarande motion till sitt första tillfälliga utskott.

Den 6 februari.

Från första kammaren.

Nr 84. S. D. Föredrogos och hänvisades till kammarens första tillfälliga utskott nedannämnda motioner:

nr 90, av herr *Olsson, Oscar*, om åvägabringande av utredning i fråga om underlättande av studiemöjligheterna för begåvade men fattiga lärjungar vid offentliga läroanstalter; och

nr 91, av herr *Ström*, om åvägabringande av utredning i fråga om införande i folkskolorna av bespisning av behövande barn.

Nr 85. S. D. Föredrogos och hänvisades till kammarens andra tillfälliga utskott nedannämnda motioner:

nr 92, av herr *Ström*, om åvägabringande av utredning, huru en allmän arbetarsemester må kunna genomföras i Sverige;

nr 93, av herrar *von Koch* och *Pers* om åvägabringande av utredning, huru riksdagsmän må kunna erhålla fribiljetter å statens järnvägar för studieresor; och

nr 94, av herrar *Permansson* och *Larson, Edvard*, om vidtagande av åtgärder till skyddande av de matnyttiga fisksorternas bestånd i Sveriges fiskevatten.

Nr 86. S. D. Vid föredragning av statsutskottets utlåtande nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa undantag från bestämmelserna för statens meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 87. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nädiga proposition nr 37, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 1 och 2 §§ rättegångsbalken.

Nr 88. S. D. Anmälades statsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 14, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition (nr 38) angående vissa undantag från bestämmelserna för statens meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara.

Skrivelseförslaget godkändes, under förutsättning att jämväl andra kammaren bifölle vad statsutskottet i sitt utlåtande nr 12 hemställt.

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 16 saml.

Från andra kammaren.

Nr 86. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet motioner av:

herr *Lindhagen*, nr 289, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående revision i visst syfte av grundlagarna och därmed sammanhängande författningar;

densamme, nr 290, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående folkstyrelsens vidgande;

densamme, nr 291, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande i grundlag av bestämmelser, åsyftande att bereda möjlighet till andlig frihet i de politiska partiernas inre liv;

densamme, nr 294, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt riksdagen av medbeslutanderätt eller förhandlingsrätt med regeringen i utrikesärenden;

densamme, nr 295, om ändring i gällande bestämmelser angående val av riksdagens justitieombudsman och militieombudsman med flera på riksdagen ankommande val;

densamme, nr 296, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upphävande av statsministerämbetet m. m.;

densamme, nr 299, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tjänstemäns i ledande ställning utseende genom val av folket; och

densamme, nr 300, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående genomförandet av vissa grundsatser för pressens reformering.

Nr 87. S. D. Hänvisades till kammarens femte tillfälliga utskott motioner av:

herr *Lindhagen*, nr 292, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utgivandet av en statstidskrift för politiska frågor;

densamme, nr 297, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående behövligheten av »monarkismens biinstitutioner» m. m.;

densamme, nr 315, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående sammankallandet av en officiell fredskonferens av neutrala stater;

densamme, nr 316, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av ett världsspråk;

densamme, nr 317, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åstadkommande efter fredsslutet av ett förnuftigt ekonomiskt samarbete mellan alla stater;

densamme, nr 318, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående svenskt eller skandinaviskt regeringsinitiativ i syfte att genom bidrag från samtliga stater bereda gottgörelse för genom kriget åstadkommen skada å viss egendom;

herr *Bengtsson* i Göteborg *m. fl.*, nr 321, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående en överenskommelse mellan de nordiska staterna om gemensam tillämpning av frihandelsprincipen;

herrar *Månsson* och *Widlund*, nr 325, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utarbetande av förslag till bildandet av en internationell exekutiv makt i syfte att hindra krigsutbrott m. m.; samt

herr *Lindhagen*, nr 329, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om utredning angående vissa förhållanden rörande tidningspressen.

Nr 88. S. D. Hänvisades till kammarens första tillfälliga utskott motioner av:

herr *Lindhagen*, nr 293, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till främjande av medborgarnas karaktärsdaning och deras personligheters inre utveckling;

densamme, nr 298, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förändret av vissa grundsatser beträffande statens tjänstemannakår;

herr *Widlund*, nr 302, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående anordnande av barnbespisning vid rikets folkskolor;

herr *Hage m. fl.*, nr 303, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till förhindrande av viss tendens i undervisningen vid statsunderstödda skolor:

herr *Tengdahl*, nr 306, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående studiemöjligheterna för begåvade men fattiga lärjungar vid offentliga läroanstalter;

herr *Zander*, nr 310, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till vidsträcktare spridning bland folket av konstalster;

herr *Sigfrid*, nr 313, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av rätt för kyrkostämma att besluta om införande av skolplikt beträffande fortsättningsskolor och skolor i huslig ekonomi;

herr *Kristensson m. fl.*, nr 326, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vidtagande av vissa åtgärder till folkundervisningens befrämjande; och

herrar *Vennerström* och *Hage*, nr 327, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av kostnadsfri skolmateriel åt barn i folk- och småskolor.

Nr 89. S. D. Hänvisades till kammarens tredje tillfälliga utskott motioner av:

herrar *Widlund* och *Höglund* i Strömstad, nr 301, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande vid statens järnvägar av kombinerad ångdrift och elektrisk drift;

herrar *Julin* och *Hansson* i Gårda, nr 305, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning rörande och åtgärder mot användandet av papp eller »konstläder» vid tillverkning av skodon;

herr *Palmstierna*, nr 307, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt riksdagens ledamöter av fribiljetter för studieresor å statens järnvägar;

herr *von Sneidern m. fl.*, nr 312, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående bibehållande i tillämpning för hela innevarande år av gällande kungörelse angående tidberäkning inom riket;

herr *Hage m. fl.*, nr 322, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder i syfte att antalet postföringsturer å vissa postförande linjer måtte ökas; och

herr *Bärg* i Katrineholm *m. fl.*, nr 324, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt boställshavare vid statens järnvägar av tillgång till tvättstuga.

Nr 90. S. D. Hänvisades till kammarens fjärde tillfälliga utskott motioner av:

herr *Molin* i Dombäcksmark, nr 304, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i fråga om verkningarna av lagen den 25 maj 1905 rörande avgäld från avsöndrad lägenhet;

herr *Björling m. fl.*, nr 309, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av allmän semester för arbetare;

herr *Molin* i Dombäcksmark, nr 311, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om verkningarna i visst avseende av gällande förordning angående inteckning i fast egendom; och

herr *Olsson* i Ramsta, nr 319, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt obemedlade av vidsträcktare tillfällen att förvärva jord och bostäder samt jordbruksinventarier.

Nr 91. S. D. Hänvisades till kammarens andra tillfälliga utskott motioner av:

herr *Palmstierna m. fl.*, nr 308, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vissa åtgärder för tillgodoseende av befolkningens behov av livsförnödenheter;

herr *Jonsson* i Hökhult *m. fl.*, nr 314, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av tillgång till utsädesspannmål till skäligt pris;

herr *Ingvarson*, nr 320, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av nya lokaler för statsmedicinska anstalten;

herrar *Byström* och *Ingvarson*, nr 323, angående förbud för värnpliktige ävensom för manskap vid armén och marinen att inköpa brännvin; och

herr *Vennerström m. fl.*, nr 328, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder i syfte att öka sädesproduktionen i riket.

Nr 92. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande, nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa undantag från bestämmelserna för statens meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 93. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition (nr 38) angående vissa undantag från bestämmelserna för statens meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara.

Den 8 februari.

Från första kammaren.

Nr 89. S. D. Vid föredragning av Kungl. Maj:ts proposition nr 36, med förslag till lag om ändrad lydelse av 52 och 104 §§ i stadgan den 9 november 1866 om skiftesverket i riket m. m., hänvisades propositionen, i vad den angick förslag till lag om ändrad lydelse av 52 och 104 §§ i stadgan den 9 november 1866 om skiftesverket i riket och

förslag till lag om ändrad lydelse av 17 § i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring, till jordbruksutskottet och i övrigt till lagutskottet.

Nr 90. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet en av herr *Alexanderson* väckt motion, nr 95, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 33, med förslag till lag om barn utom äktenskap m. m.

Från andra kammaren.

Nr 94. S. D. Vid föredragning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 36, med förslag till lag om ändrad lydelse av 52 och 104 §§ i stadgan den 9 november 1866 om skiftesverket i riket m. m. hänvisades densamma i vad den avsåg förslag till lag om ändrad lydelse av 12 kap. 11 § strafflagen till lagutskottet och i övrigt till jordbruksutskottet.

Nr 95. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 37, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 1 och 2 §§ i rättegångsbalken.

Den 9 februari.

Från första kammaren.

Nr 91. S. D. Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 45, angående viss nedsättning av sockerskatten.

Nr 92. S. D. Anmälades och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 15, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter.

Nr 93. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet nedannämnda motioner:

nr 96, av herr *Bergqvist m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om barn utom äktenskap m. m.; och

nr 97, av herrar *Hellberg* och *Larsson, Jacob*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lag om barn utom äktenskap.

Nr 94. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet en av herr *Alkman* väckt motion, nr 98, om ändring i § 2 tryckfrihetsförrordningen.

Den 10 februari.

Från första kammaren.

Nr 95. S. D. Företogos val av sex revisorer och tre suppleanter för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning år 1916, vilken granskning skall taga sin början den 1 nästkommande oktober; och befunnos efter valens slut följande ledamöter av riksdagens första kammare hava blivit utsedda till

revisorer:

friherre Fleming,
herr von Geijer,
» Gustafsson,
» Hult,
» Svensson,
» Ekman, Carl Gustaf;

suppleanter:

friherre Silfverschiöld,
herr Ingeström,
» Clason.

Nr 96. S. D. Företogos val av tjugufyra valmän och sex suppleanter för utseende av revisorer och revisorssuppleanter för granskning av riksbankens avdelningskontors i orterna räkenskaper och förvaltning år 1916; och befunnos efter valens slut hava blivit utsedda till

valmän:

herr Barthelson,
» Bergqvist,
» Dalberg,
» Danström,
» Ekman, Karl Johan,
» Ericsson, Ollas,
» Fahlén,
greve Hamilton, Alexander,

herr Holmquist,
» Hult,
» Lagerkvist,
» Larsson, Knut,
» Larson, Edvard,
» Lindblad, Anders,
» Lindblad, Ernst,
» Lyckholm,
» Malmborg,
» Nilsson, Johan,
» Nylander,
» Roman,
» Rooth,
» Strömberg,
» Svensson,
» Antonsson;

suppleanter:

herr Gustafsson,
» Beckman,
» von Bahr,
» Pettersson, Malkolm,
» Almer,
» Permansson.

Nr 97. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 40, angående ersättning till kronoombud vid vissa ecklesiastika boställssyner.

Nr 98. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 41, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 6 § i lagen om kyrkofond den 9 december 1910.

Nr 99. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 46, angående statsbidrag för lindring av fraktkostnaderna vid transport av majs till vissa delar av Norrland samt till Gottland.

Nr 100. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtanden:

nr 1, angående regleringen av utgifterna under riksstatens första huvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hov- och slottsstaterna.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 3, angående regleringen av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet.

Punkten 1.

Utskottets hemställan bifölles.

Punkterna 2 och 3.

Lades till handlingarna.

Punkterna 4—19.

Vad utskottet hemställt bifölles.

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under titel »utgifter för kapitalökning, statens affärsverksamhet» gjorda framställning i fråga om anslag för anskaffande av rullande materiel vid statens järnvägar.

Utskottets hemställan bifölles.

Nr 101. S. D. Vid föredragning av bevillningsutskottets memorial nr 3, angående förhöjt arvode åt sekreteraren å utskottets andra avdelning, biföll kammaren vad utskottet i detta memorial hemställt.

Från andra kammaren.

Nr 96. S. D. Företogos val av dels sex revisorer för deltagande i den granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, som under innevarande år skall äga rum och taga sin början den 1 nästkommande oktober, dels ock tre suppleanter för dessa revisorer; och befunnos därvid hava blivit utsedde

till revisorer:

herr riksdagsmannen	A. Anderson i Råstock,
»	» N. Larsson i Västerås,
»	» S. Linders,
»	» J. Olofsson i Digernäs,
»	» P. M. Olsson i Blädinge, och
»	» D. H. Pettersson i Bjälbo; samt

till suppleanter:

herr riksdagsmannen	A. F. Janson i Kungsör,
»	» M. Sommelius, och
»	» E. Kristensson.

Nr 97. S. D. Företogos val av dels tjugufyra valmän för utseende av revisorer och revisorssuppleanter för granskning av riksbankens avdelningskontors i orterna räkenskaper och förvaltning år 1916, dels ock sex suppleanter för dessa valmän; och utsågos därvid till:

valmän:

- herr Andersson i Grimbo,
- » Andersson i Skivarp,
- » Bengtsson i Norup,
- » Ekman,
- » Erlansson,
- » Hage,
- » Helger,
- » Ingvarson,
- » Jonsson i Hå,
- » Larsson i Västerås,
- » Magnusson i Tumhult,
- » Magnusson i Kalmar,
- » Mossberg,
- » Nilsson i Antnäs,
- » Persson i Tofta,
- » Persson i Norrköping,
- » Runefors,
- » Rydén i Malmö,
- » Röing,
- » Sundström,
- » Vennerström,
- » Widlund,
- » Zetterstrand, och
- » Öberg; samt

suppleanter:

- herr Andersson i Knapasjö,
- » Eklund,
- » Kahlström,
- » von Hofsten,
- » Olsson i Rödningsberg, och
- » Andersson i Gävle.

Nr 98. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 40, angående ersättning till kronoombud vid vissa ecklesiastika boställssyner; och

nr 41, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 6 § i lagen om kyrkofond den 9 december 1910.

Nr 99. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 45, angående viss nedsättning av sockerskatten.

Nr 100. S. D. Föredrogos statsutskottets utlåtanden:

nr 1, angående regleringen av utgifterna under riksstatens första huvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hov- och slottsstaterna.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 3, angående regleringen av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet.

Punkten 1:o).

Kammaren biföll utskottets hemställan.

Punkterna 2:o) och 3:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 4:o)—19:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Nr 101. S. D. Föredrog statsutskottets utlåtande, nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under »utgifter för kapitalökning, statens affärsverksamhet» gjorda framställning i fråga om anslag för anskaffande av rullande materiel vid statens järnvägar; och biföll kammaren därvid utskottets hemställan.

Nr 102. S. D. Vid föredragning av bevillningsutskottets memorial, nr 3, angående förhöjt arvode åt sekreteraren å utskottets andra avdelning, biföll kammaren, vad utskottet i detta memorial hemställt.

Nr 103. S. D. Anmälades och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 15, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter.

Den 13 februari.*Från första kammaren.*

Nr 102. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 39, med förslag till lag om försäkringsrörelse.

Nr 103. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 42, angående pension åt uppsyningsmannen K. J. T. Netzlers änka Ida Augusta Netzler.

Från andra kammaren.

Nr 104. S. D. Riksdagsmannen för städerna Hälsingborg, Landskrona och Lund folkskolläraren Ola Hansson Waldén hade ingivit en skrivelse, däri han, under förmälan att han den 8 i denna månad blivit av stadsfullmäktige i Göteborg utsedd till ledamot av första kammaren, avsade sig sin befattning såsom ledamot av andra kammaren; och beslöt kammaren, med godkännande av den gjorda avsägelsen, att om den härigenom inom kammaren uppkomna ledigheten jämlikt 28 § riksdagsordningen hos Konungen göra anmälan.

Nr 105. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 46, angående statsbidrag för lindring i fraktkostnaderna vid transport av majs till vissa delar av Norrland samt till Gottland.

Nr 106. S. D. Hänvisades till lagutskottet motioner av:

herr *Persson* i Norrköping *m. fl.*, nr 330, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 33, med förslag till lag om barn utom äktenskap *m. m.*; och

herr *Pettersson* i Södertälje *m. fl.*, nr 331, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 33, med förslag till lag om barn utom äktenskap *m. m.*

Nr 107. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet en av herr *Sterne* avgiven motion, nr 333, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående grundlagsändringar, åsyftande ytterligare betryggande av riksdagsmans rätt att obehindrat utöva riksdagsmannakallet.

Den 14 februari.

Från första kammaren.

Nr 104. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 8, angående iordningställande av en skjutbana å Ränneslätt för Smålands husarregemente; och

nr 43, angående anläggning av skjutbana för Östgöta trängkår.

Nr 105. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 44, angående överlåtelse till lantförsvaret av de till Flyinge kungsgård hörande områdena Räfthagen och Kungsmarkerna i Malmöhus län m. m.

Nr 106. S. D. Föredrogs jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 2, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående reglering genom lagstiftning av ömsesidiga rättigheter och skyldigheter i fall, då någon erhållit rätt att taga husbehovsvirke å skog, som äges eller disponeras av annan;

nr 3, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 20, 22, 29 och 31 §§ i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring; samt

nr 4, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 23 § i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Nr 107. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna lagutskottets utlåtande nr 1, i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.

Nr 108. S. D. Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet en av friherre *Fleming* väckt motion, nr 99, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss nedsättning av sockerskatten.

Från andra kammaren.

Nr 108. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 39, med förslag till lag om försäkringsrörelse.

Nr 109. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 42, angående pension åt uppsyningsmannen K. J. T. Netzlers änka Ida Augusta Netzler.

Nr 110. S. D. Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 2, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående reglering genom lagstiftning av ömsesidiga rättigheter och skyldigheter i fall, då någon erhållit rätt att taga husbehovsvirke å skog, som äges eller disponeras av annan;

nr 3, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 20, 22, 29 och 31 §§ i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring; och

nr 4, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 23 § i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 111. S. D. Föredrogos andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 1, angående herr Erikssons i Grängesberg motion, nr 83, samt herr Lindmarks m. fl. motion, nr 120, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om förbud mot plockning av lingon före viss dag.

Utskottets hemställan bifölis; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Den 16 februari.*Från första kammaren.*

Nr 109. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 47, angående anslag till anordnande av vattenklosetter inom serafimerlasarettet;

nr 48, angående tjänstårsberäkning för professorn J. R. Kjellén med avseende å hans rätt till ålderstillägg;

nr 49, angående rätt för gymnastiklärarinnan Dagny Kristina Widebeck att för uppflyttning i högre lönegrad tillgodoräkna sig viss tjänstgöring; samt

nr 51, angående påbörjande av elektrifiering av statsbanelinjen Kiruna—Svartön samt fortsatt utbyggnad av kraftstationen vid Porjus.

Nr 110. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 50, angående pension åt städerskan Johanna Wilhelmina Widegren, född Edling.

Nr 111. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 52, med förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 3 juni 1915 om eftergift vid krig eller krigsfara från vissa bestämmelser om arbetstid för minderåriga och kvinnor.

Nr 112. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 111, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 1, angående herr Erikssons i Grängesberg motion nr 83 samt herr Lindmarks m. fl. motion nr 120, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om förbud mot plockning av lingon före viss dag, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Från andra kammaren.

Nr 112. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 43, angående anläggning av skjutbana för Östgöta trängkår; och

nr 8, angående iordningställande av en skjutbana å Ränneslätt för Smålands husarregemente.

Nr 113. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 44, angående överlåtelse till lantförsvaret av de till Flyinge kungsgård hörande områdena Räfthagen och Kungsmarkerna i Malmöhus län.

Nr 114. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet en av herr *von Hofsten* avgiven motion, nr 334, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 45, angående viss nedsättning av sockerskatten.

Den 17 februari.*Från första kammaren.*

Nr 113. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande nr 2, angående regleringen av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet.

Punkten 1.

Lades till handlingarna.

Punkterna 2—27.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 28.

Lades till handlingarna.

Punkterna 29—33.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 34.

Lades till handlingarna.

Punkten 35.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 36.

Lades till handlingarna.

Punkterna 37—39.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Nr 114. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtanden:

nr 14, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i fråga om beredande av förbättrad ställning åt vissa å domsagornas kanslier anställda skrivbiträden; samt

nr 15, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående reglering i visst syfte av lönerna för de löntagare, vilkas avlöning är beroende av riksdagens beslut.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Nr 115. S. D. Föredrogos bankoutskottets utlåtanden:

nr 4, angående verkställd granskning av riksbankens styrelse och förvaltning.

Punkten 1.

Utskottets hemställan bifölles.

Punkten 2.

Lades till handlingarna.

Punkten 3.

Utskottets hemställan bifölles.

nr 5, angående verkställd granskning av riksgäldskontorets styrelse och förvaltning.

Punkten 1.

Lades till handlingarna.

Punkten 2.

Utskottets hemställan bifölles.

Punkterna 3 och 4.

Lades till handlingarna.

Punkten 5.

Utskottets hemställan bifölles.

nr 6, i anledning av väckt motion om anslag till utgivande av en uppslagsbok över 1917 års lagtima riksdags verksamhet.

Utskottets hemställan bifölles.

nr 7, angående tillfälligt lönetillägg åt amanuensen vid riksdagens bibliotek R. Höckert.

Utskottets hemställan bifölles.

nr 8, angående dagarvudet till e. o. amanuensen vid riksdagens bibliotek.

Utskottets hemställan bifölles.

nr 9, i anledning av väckt förslag rörande förändrade anordningar inom riksbankens fastighet i Uppsala.

Utskottets hemställan bifölles.

nr 10, angående ersättning till vaktmästaren vid riksbankens huvudkontor J. Carlsson för mistade avlöningsförmåner.

Utskottets hemställan bifölles.

Nr 116. S. D. Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av viss del av den inom Landskrona stad belägna ön Gråen,

nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse till lantförsvaret av visst område av förra kronofogdebostället $\frac{5}{8}$ mantal Kvarnberga nr 1 i Åkers socken av Södermanlands län;

nr 7, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss eftergift i fråga om gällande villkor för beviljade statsbidrag från allmänna och norrländska avdikningsanslagen;

nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

nr 10, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående täckande av brist i extra anslag för år 1916 till expenser för Sveriges geologiska undersökning;

nr 11, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående eller upplåtande i vissa fall av mark från kronoegendomar; samt

nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Från andra kammaren.

Nr 115. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 47, angående anslag till anordnande av vattenklosetter inom serafimerlasarettet;

nr 48, angående tjänstårsberäkning för professorn J. R. Kjellén med avseende å hans rätt till ålderstillägg;

nr 49, angående rätt för gymnastiklärarinnan Dagny Kristina Widebeck att för uppflyttning i högre lönegrad tillgodoräkna sig viss tjänstgöring; och

nr 51, angående påbörjande av elektrifiering av statsbanelinjen Kiruna—Svartön samt fortsatt utbyggnad av kraftstationen vid Porjus.

Nr 116. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 50, angående pension åt städerskan Johanna Wilhelmina Widegren, född Edling.

Nr 117. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 52, med förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 3 juni 1915 om eftergift vid krig eller krigsfara från vissa bestämmelser om arbetstid för minderåriga och kvinnor.

Nr 118. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna lagutskottets utlåtande, nr 1, i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.

Nr 119. S. D. Föredrogs andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 1, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av militär hjälp för skördens inbärgande m. m.; och biföll kammaren därvid utskottets hemställan.

Nr 120. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande, nr 2, angående regleringen av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet.

Punkten 1:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 2:o)—27:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 28:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 29:o)—33:o).

Kammaren biföll vad utskottet i dessa punkter hemställt.

Punkten 34:o).

Lades till handlingarna.

Punkten 35:o).

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 36:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 37:o)—39:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Nr 121. S. D. Föredrogos statsutskottets utlåtanden:

nr 14, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i fråga om beredande av förbättrad ställning åt vissa å domsagornas kanslier anställda skrivbiträden; och

nr 15, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående reglering i visst syfte av lönerna för de löntagare, vilkas avlöning är beroende av riksdagens beslut.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 122. S. D. Föredrogos bankoutskottets utlåtanden:

nr 4, angående verkställd granskning av riksbankens styrelse och förvaltning.

Punkten 1:o).

Utskottets hemställan bifölles.

Punkten 2:o).

Lades till handlingarna.

Punkten 3:o).

Kammaren biföll utskottets hemställan.

nr 5, angående verkställd granskning av riksgäldskontorets styrelse och förvaltning.

Punkten 1:o).

Lades till handlingarna.

Punkten 2:o).

Utskottets hemställan bifölles.

Punkterna 3:o) och 4:o).

Lades till handlingarna.

Punkten 5:o).

Kammaren biföll utskottets hemställan.

nr 6, i anledning av väckt motion om anslag till utgivande av en uppslagsbok över 1917 års lagtima riksdags verksamhet.

Utskottets hemställan bifölles.

nr 7, angående tillfälligt lönetillägg åt amanuensen vid riksdagens bibliotek R. Höckert.

Utskottets hemställan bifölles.

nr 8, angående dagarvodel till e. o. amanuensen vid riksdagens bibliotek.

Kammaren biföll utskottets hemställan.

nr 9, i anledning av väckt förslag rörande förändrade anordningar inom riksbankens fastighet i Uppsåla.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 10, angående ersättning till vaktmästaren vid riksbankens huvudkontor J. Carlsson för mistade avlöningsförmåner.

Utskottets hemställan blev av kammaren bifallen.

Nr 123. S. D. Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av viss del av den inom Landskrona stad belägna ön Gråen;

nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse till lantförsvaret av visst område av förra kronofogdebostället $\frac{5}{8}$ mantal Kvarnberga nr 1 i Åkers socken av Södermanlands län;

nr 7, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss eftergift i fråga om gällande villkor för beviljade statsbidrag från allmänna och norrländska avdikningsanslagen;

nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

nr 10, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående täckande av brist i extra anslag för år 1916 till expenser för Sveriges geologiska undersökning;

nr 11, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående eller upplåtande i vissa fall av mark från kronoegendomar;

nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor; och

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående eftergift å arrendeavgiften för kronolägenheten Skarnholms kronoäng i Stockholms län.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 124. S. D. Föredrogs andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 2, i anledning av herr von Sneiderns m. fl. motion, nr 312, om skrivelse till Kungl. Maj:t om bibehållande i tillämpning för hela innevarande år av gällande kungörelse angående tidsberäkning inom riket.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 125. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet en av herr von Sneidern avgiven motion, nr 335, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 45, angående viss nedsättning av sockerskatten.

Den 20 februari.

Från första kammaren.

Nr 117. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 124, med delgivning av nämnda kammarens beslut över dess tredje tillfälliga utskotts utlåtande nr 2, i anledning av herr von Sneiderns m. fl. motion, nr 312, om skrivelse till Kungl. Maj:t om bibehållande i tillämpning för hela innevarande år av gällande kungörelse angående tidsberäkning inom riket, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Nr 118. S. D. Anmälades och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser:

nr 18, till fullmäktige i riksbanken angående verkställd granskning av riksbankens styrelse och förvaltning; och

nr 19, till fullmäktige i riksgäldskontoret angående verkställd granskning av riksgäldskontorets styrelse och förvaltning.

Från andra kammaren.

Nr 126. S. D. Anmälades och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser:

dels till fullmäktige i riksbanken, nr 18, angående verkställd granskning av riksbankens styrelse och förvaltning;

dels ock till fullmäktige i riksgäldskontoret, nr 19, angående verkställd granskning av riksgäldskontorets styrelse och förvaltning.

Den 21 februari.

Från första kammaren.

Nr 119. S. D. Upplästes och lades till handlingarna ett sistlidna dag hos kamrarnas valmän för utseende av revisorer och revisors-suppleanter för granskning av riksbankens avdelningskontors i orterna räkenskaper och förvaltning hållet protokoll, varav inhämtades, att valmännen utsett till

revisorer:

vid kontoret i *Göteborg*

- herr Sandblad, Erik, ombudsman vid Hypoteksföreningen, Göteborg,
- » Olsson, O. N., f. d. riksdagsman, Broberg, Brodalen,
- » d'Orchimont, Fredrik, f. d. handlande, Floda,
- » Lillieros, C. G., kassör, Göteborg;

vid kontoret i *Malmö*

- herr Wikborn, N., lantbrukare, Arrie, Månstorp,
- » Cavalli, Gustaf, överstelöjtnant, Malmö,
- » Johansson, P. A., kassör, Malmö,
- » Nilsson, Anders Johan, lantbrukare, L:a Isie, Södra Åby;

vid kontoret i *Falun*

- herr Ernfors, O. A., f. d. riksdagsman, Björka, Bredgrind,
- » Nordin, G., major, Falun,
- » Jansson, J. P., f. d. riksdagsman, Saxhyttan, Nyhammar,
- » Sandström, Carl, kamrer, Orsa;

vid kontoret i *Gävle*

- herr Ericsson, I. G., telegrafkommissarie, Gävle,
- » Brodin, Carl, grosshandlare, Gävle,
- » Fogelberg, B., disponent, Gävle,
- » Lindberg, Erik, vice konsul, Hudiksvall;

vid kontoret i *Halmstad*

- herr Bökman, E., rektor, Halmstad,
- » Ehrenborg, G., major, Halmstad,
- » Gyllensvärd, A. G., f. d. riksdagsman, Fågelsång, Voxtorp,
- » Håkansson, C. A., f. d. lantbrukare, Weinge;

vid kontoret i *Härnösand*

- herr Tham, K., rektor, Härnösand,
» Carlsson, V., häradsskrivare, Härnösand,
» Hallin, E., kassör, Örnköldsvik,
» Kallstenius, Gottfrid, rektor, Härnösand;

vid kontoret i *Jönköping*

- herr Johansson, Edvard, Häradsköp, Skillingaryd,
» Gislén, Knut, landskamrerare, Jönköping,
» Johansson, C. R., folkskoleinspektör, Jönköping,
» Andersson, Johan, lantbrukare, Flahult, Byarum;

vid kontoret i *Kalmar*

- herr Schött, Helmer, tullkontrollör, Kalmar,
» Wickbom, J. A. O., rektor, Kalmar,
» Olsson, C. A., f. d. riksdagsman, Järnsida, Norra Tång,
» Magnusson, Hugo, journalist, Kalmar;

vid kontoret i *Karlskrona*

- herr Kruse, K. R. T., kapten, Karlskrona,
» Karlsson, K., f. d. fortifikationskassör, Karlskrona,
» Nelson, K. M., landstingsman, Björkeryd,
» Brorsson, N., kantor, Asarum;

vid kontoret i *Karlstad*

- herr Liljesköld, K. A., f. d. häradshövding, Arvika,
» Falk, H. H. W., kapten, Karlstad,
» Larson, L. W., lantbrukare, Labberud, Ölme,
» Göthberg, A. H., f. d. riksdagsman, Munkfors;

vid kontoret i *Kristianstad*

- herr Persson, J., landstingsman, Korsaröd, Sösdala,
» Månsson, Nils, kamrer, Östra Broby,
» Witzell, C., f. d. riksdagsman, Örkelljunga,
» Jönsson, B. J., handlande, Kristianstad;

vid kontoret i *Linköping*

- herr Burén, Iv., lantbrukare, Boxholm;
» Edlund, Wilh., disponent, Mjölby,
» Gustafson, J. A., lantbrukare, Katrineberg, Grebo,
» Träff, Axel, fabrikör, Mjölby;

vid kontoret i *Luleå*

- herr Bexell, Albert, stadsfogde, Luleå,
 » Nordberg, Alb., kyrkoherde, Neder-Luleå,
 » Hansén, David, handlande, Gammelstad,
 » Bäckström, Amandus, kommissionär, Öjebyn;

vid kontoret i *Mariestad*

- herr Almin, R., lantbrukare, Lugnås,
 » Jonzon, P. G., landstingsman, Leksberg, Mariestad,
 » Bolin, J. Z., skollärare, Fyrunga,
 » Friberg, A. W., disponent, Skövde;

vid kontoret i *Norrköping*

- herr Wahlberg, Fredrik, ingenjör, Norrköping,
 » Mossberg, Robert, brandchef, Norrköping,
 » Hedenström, Daniel, ingenjör, Ljusfors, Skärblacka,
 » Lagerbäck, E. A., kassör, Norrköping;

vid kontoret i *Nyköping*

- herr Sjöström, G., kyrkoherde, Tuna, Larslund,
 » Weinberg, B., f. d. godsägare, Nyköping,
 » Winblad, Oskar, förvaltare, Nyköping,
 » Uhrberg, Ivar, lantbrukare, St. Kungsladugården, Nyköping;

vid kontoret i *Sundsvall*

- herr Horneij, Arvid, tandläkare, Sundsvall,
 » Hellgren, J., bokhandlare, Sundsvall,
 » Ekholm, R., f. d. riksdagsman, Sundsvall,
 » Thor, C. G., förvaltare, Nedansjö;

vid kontoret i *Umeå*

- herr Boström, N., f. d. riksdagsman, Bodbyn, Burträsk,
 » Collin, K. R., lektor, Umeå,
 » Broman, J., kronolänsman, Teg, Umeå,
 » Dahlén, A., postmästare, Nordmaling;

vid kontoret i *Uppsala*

- herr Bring, Sven Kasper, f. d. rådman, Uppsala,
 » Wiklund, Gustaf, t. f. akademibokhållare, Uppsala,
 » Arnelius, G., organist, Öster-Lövsta,
 » Höök, C., f. d. riksdagsman, Edeby, Rasbokil;

vid kontoret i *Visby*

- herr Forssman, P. A., disponent, Roma Kloster,
» Melin, Oskar, f. d. landskamrerare, Visby,
» Larsson, K. L. J., riksdagsman, Bondarve,
» Svallingson, M. E., kronolänsman, Böndersgård, Klintehamn;

vid kontoret i *Vänersborg*

- herr Björklund, E., jägmästare, Vänersborg,
» Håkansson, V. R., kamrer, Vänersborg,
» Johansson, A., handlande, Ed,
» Johansson, Albert, bruksbokhållare, Upphärad;

vid kontoret i *Västerås*

- herr af Billbergh, Th., f. d. lektor, Västerås,
» Rudberg, Hj., f. d. räntmästare, Västerås,
» Ugglå, Claes, häradshövding, Västerås.
» Lindgren, Gustaf, f. d. riksdagsman, Islingby;

vid kontoret i *Växjö*

- herr Bengtson-Gierup, Hans, distriktslantmätare, Växjö,
» Johansson, O. A., hospitalssyssloman, Växjö,
» Andersson, C. A., landstingsman, Ivla, Boarp,
» Eriksson, J., f. d. riksdagsman, Lindehult, Algutsboda;

vid kontoret i *Örebro*

- herr von Hofsten, H. R., major, Örebro,
» Montgomery-Cederhjelm, R., kammarherre, Segersjö, Lännäs,
» Persson, O., nämndeman, Asker,
» Windahl, Axel, grosshandlare, Örebro;

vid kontoret i *Östersund*

- herr Mattsson, Anders, lasarettssyssloman, Östersund,
» Björklund, Olof, godsägare, Oviken,
» Persson, Per, landstingsman, Trången, Aspås,
» Larsson, Olof, handelsföreståndare, Trångsviken;

*suppleanter:*vid kontoret i *Göteborg*

- herr Olbers, Hj., assuranstjänsteman, Göteborg,
» Larsson, L., f. d. landstingsman, Huveröd,
» Pehrsson, Pehr, kyrkoherde, Göteborg,
» Lind, C. T., f. d. riksdagsman, Tanum;

vid kontoret i *Malmö*

- herr Persson, Alfred, lantbrukare, Wadensjö,
- » Rosén, Anders, lektor, Malmö,
- » Ljung, J., handlande, Hör,
- » von Porath, Wilhelm, överstelöjtnant, Lund;

vid kontoret i *Falun*

- herr Nilsson, A., förvaltare, Falun,
- » Bohm, H., kronofogde, Falun,
- » Holst, P., handlande, Malung,
- » Thorsell, B., direktör, Wassbo, Ornäs;

vid kontoret i *Gävle*

- herr Göransson, G. S., ingenjör, Gävle,
- » Bengtsson, P., f. d. riksdagsman, Glösbo,
- » Bergsten, Knut, tryckeriföreståndare, Gävle,
- » Sjögren, Arv., disponent, Forsbacka;

vid kontoret i *Halmstad*

- herr Dahlberg, John, handelsföreståndare, Halmstad,
- » Linder, J. R., skollärare, Tvååker,
- » Frisell, G., fil. doktor, Kullagården, Varberg,
- » Hollender, Y., ingenjör, Halmstad;

vid kontoret i *Härnösand*

- herr Högberg, J. O., landstingsman, Näs, Härnösand,
- » Sandström, Nils, direktör, Nyland,
- » Björklund, Henrik, hemmansägare, Dynäs,
- » Wiklund, N. E., landstingsman, Smöråker, Stigsjö;

vid kontoret i *Jönköping*

- herr Ramfeldt, Harry, kapten, Ramsjöholm,
- » Wall, C., landstingsman, Hakarp,
- » Magnusson, August, Svarvartorpet, Anderstorp,
- » Jonsson, Johan, landstingsman, Norrahammar;

vid kontoret i *Kalmar*

- herr Modéer, Seth, handlande, Mönsterås,
- » Svensson, J. O., kyrkoherde, Torsås,
- » Johansson, Adolf, f. d. riksdagsman, Möllstorp, Färjestaden,
- » Johansson, C. A., handelsföreståndare, Kalmar;

vid kontoret i *Karlskrona*

- herr Svensson, Färdinand, landstingsman, Fridlestad, Björkeryd,
» Olsson, N. P., kamrer, Lörby, Mjällby,
» Appelqvist, Casper, handelsföreståndare, Ronneby,
» Bergström, G., godsägare, Bubbetorp, Torskors;

vid kontoret i *Karlstad*

- herr Johansson, Emil, kyrkovärd, N:a Borgvik,
» Huss, R., kapten, Karlstad,
» Carlsson, L. J., f. d. riksdagsman, Frosterud, Rudskoga,
» Mossberg, Gustaf, handlande, Framnäs, Blomskog;

vid kontoret i *Kristianstad*

- herr Olsson, Otto J., Hammenhög,
» Hansson, Joël, handlande, Osby,
» Paulin, G., folkskollärare, Åhus,
» Troedson, Troed, f. d. riksdagsman, Bjärnum;

vid kontoret i *Linköping*

- herr Löwendahl, O. A., folkskollärare, Linköping,
» Danckwardt-Lillieström, Gösta, kassör, Linköping,
» Tolf, Ernst, kamrer, Linköping,
» Grewell, Axel, kapten, Linköping;

vid kontoret i *Luleå*

- herr Östling, J. E., landstingsman, Gammelstad,
» Sundberg, Ragnar, länsnotarie, Luleå,
» Ullman, U., kapten, Luleå,
» Lantz, E. P., landstingsman, Luleå;

vid kontoret i *Mariestad*

- herr Holm, G., f. d. läroverksadjunkt, Skara,
» Andersson, J. A., landstingsman, Wättlösa, Götened,
» Tham, A., överste, Jönköping,
» Sterner, E., redaktör, Mariestad;

vid kontoret i *Norrköping*

- herr Andersson, Ernst, lantbrukare, Skälsund, Norrköping,
» Cederstrand, Th., handlande, Norrköping,
» v. Malmberg, Karl, kapten, Wii, Okna,
» Andersson, Gösta, lantbrukare, Kolstad, Norrköping;

vid kontoret i *Nyköping*

- herr Tottie, K. F., lantbrukare, Lilla Kungsladugården, Nyköping,
- » von, Sydow, C. O., kapten, Nyköping,
- » Sandström, G., lantbruksingenjör, Nyköping,
- » Fant, Gunnar, rådman, Nyköping;

vid kontoret i *Sundsvall*

- herr Hellberg, Alfred, kyrkvärd, Högom, Sundsvall,
- » Persson, Johan, handlande, Sundsvall,
- » Nilsson, W. E., disponent, Karlsvik, Sundsvall,
- » Walles, J. G., kassör, Sundsvall;

vid kontoret i *Umeå*

- herr Grafström, Hj., överstelöjnant, Umeå,
- » Lindgren, J. W., rektor, Umeå,
- » Ålund, V., jägmästare, Umeå,
- » Andersson, P., disponent, Norrfors, Brännland;

vid kontoret i *Uppsala*

- herr Jönsson, A., arrendator, Bergby, Örbyhus,
- » Lundeberg, Sigsten, hospitalssyssloman, Uppsala,
- » Henschen, Carl, akademikamrerare, Uppsala,
- » Engström, O. A., direktör, Uppsala;

vid kontoret i *Visby*

- herr Söderberg, J. N., stabsintendent, Visby,
- » Hansén, J. Th., f. d. riksdagsman, Bonsarve, Vamlingbo,
- » Broander, N. J., f. d. riksdagsman, Visby,
- » Kruuse af Verchou, Henning, major, Visby;

vid kontoret i *Vänersborg*

- herr Engqvist, A. F., kontorschef, Stigen, Färgelanda,
- » Björkqvist, M., tidskrivare, Trollhättan,
- » Sahlberg, R. C. Th., kapten, Vänersborg,
- » Bergström, Arvid, handlande, Vänersborg;

vid kontoret i *Västerås*

- herr Göthberg, K. G., direktör, Västerås,
- » Holmin, Elis, major, Västerås,
- » Zander, J. A., handelsföreståndare, Västerås,
- » Fröier, Isidor, folkskollärare, Västerås;

vid kontoret i *Växjö*

- herr Ahl, Ernst, landskamrerare, Växjö,
- » Johansson, S. A., landstingsman, Högahult, Gåvetorp,
- » Norlin, Anders, dövtumllärare, Växjö,
- » Hjertsson, P. M., landstingsman, Alvesta;

vid kontoret i *Örebro*

- herr Pauli, J. M., jägmästare, Kloten,
- » Eriksson, Lars, f. d. riksdagman, Fällingsbro,
- » Ahlstrand, A. F., kassör, Örebro,
- » Zethelius, G., major, Örebro;

vid kontoret i *Östersund*

- herr Hemmingsson, Olof, kommunalnämndsordförande, Hall-Marby,
- » Fladvad, O. E., landstingsman, Odenslund, Östersund,
- » Olsson, Olof, handlande, Fastgården, Oviken,
- » Olsson, N. O., lantbrukare, Täng.

Tillika beslöts, att protokollsutdrag härom skulle avgå till bankoutskottet med anmodan till utskottet att om valen låta underrätta ej mindre de valda än även fullmäktige i riksbanken samt vederbörande avdelningskontors styrelser.

Nr 120. S. D. Föredrogos konstitutionsutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om meddelandet av föreskrift angående beredning av vissa till avgörande å kommunalstämma förekommande ärenden.

Vad utskottet hemställt bifölls.

nr 2, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om upphävande av pastors självskrivenhet såsom ordförande å kyrkostämma.

Kammaren avslag såväl utskottets hemställan som den i ämnet väckta motionen.

nr 3, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om införande av lika representationsrätt för land och stad vid val till landsting.

Med avslag å utskottets hemställan antog kammaren det förslag, som innefattades i den av herr Bellinder m. fl. vid utlåtandet avgivna reservation.

Nr 121. S. D. Föredrogos bevillningsutskottets betänkanden:

nr 4, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om viss ändring i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering; samt

nr 5, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående progressiv beskattning av innehav eller nyttjande av större bostadsvåningar.

Vad utskottet i dessa betänkanden hemställt bifölls.

Nr 122. S. D. Föredrogos lagutskottets utlåtanden:

nr 2, i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

Lades till handlingarna.

nr 3, i anledning av justitieombudsmannens framställning till riksdagen angående ändrad lydelse av 1, 2 och 4 §§ i lagen den 14 september 1906 angående förordnande av rättegångsbiträde åt häktad m. m.

Vad utskottet hemställt bifölls.

nr 4, i anledning av väckt motion om antagande av en lag angående vård och tillsyn av ännu kvarvarande milstolpar m. m.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 123. S. D. Vid föredragning av jordbruksutskottets utlåtande nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående eftergift å arrendeavgiften för kronolägenheten Skarnholms kronoäng i Stockholms län, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 124. S. D. Anmälades och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 21, angående skyldighet för penningförvaltande verk och inrättningar m. fl. att i vissa fall anlita riksbanken; och

nr 22, angående viss ändring i gällande instruktion för statens ombud i enskilda järnvägsbolags revision.

Nr 125. S. D. Anmälades och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 20, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse till lantförsvaret av visst område av förra kronofogdebostället $\frac{5}{8}$ mantal Kvarnberga nr 1 i Åkers socken av Södermanlands län.

Nr 126. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet riksdagens sistlidna år församlade revisorers berättelse om verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1915.

Från andra kammaren.

Nr 127. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet en av herr *Johansson* i Uppmälby avgiven motion, nr 336, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 45, angående viss nedsättning av sockerskatten.

Nr 128. S. D. Hänvisades till lagutskottet en av herr *Bolander* avgiven motion, nr 337, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 37, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 1 och 2 §§ rättegångsbalken.

Nr 129. S. D. Föredrogs konstitutionsutskottets utlåtande, nr 1, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om meddelandet av föreskrift angående beredning av vissa till avgörande å kommunalstämma förekommande ärenden.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 130. S. D. Föredrogs andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 2, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt myndigheter i städer och stadsliknande samhällen av viss befogenhet i fråga om reglering av handel med mjölk.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 131. S. D. Föredrogs konstitutionsutskottets utlåtanden:

nr 2, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om upphävande av pastors självskrivenhet såsom ordförande å kyrkostämma; och

nr 3, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om införande av lika representationsrätt för land och stad vid val till landsting.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 132. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkanden:

nr 4, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om viss ändring i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering; samt

nr 5, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående progressiv beskattning av innehav eller nyttjande av större bostadsvåningar.

Vad utskottet i dessa betänkanden hemställt blev av kammaren bifallet.

Nr 133. S. D. Föredrogs lagutskottets utlåtanden:

nr 2, i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

Lades till handlingarna med ogillande av de uttalanden å sid. 5 och 6 i utlåtandet, som börja med orden »I sin år 1916» och sluta med orden »gällande instruktion» samt det uttalande å sid. 7, som börjar med orden »Utskottet har icke» och slutar med orden »å densamma».

nr 3, i anledning av justitieombudsmannens framställning till riksdagen angående ändrad lydelse av 1, 2 och 4 §§ i lagen den 14 september 1906 angående förordnande av rättegångsbiträde åt häktad m. m.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 4, i anledning av väckt motion om antagande av en lag angående vård och tillsyn av ännu kvarvarande milstolpar m. m.

Kammaren biföll utskottets hemställan.

Nr 134. S. D. Föredrogs andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 1, i anledning av en av herr Källman m. fl. väckt motion, nr 13, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående avskaffande av entreprenadsystemet vid lantbrevbäringens ordnande.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 135. S. D. Föredrogs andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 2, angående herr Ingvarsons m. fl. motion, nr 264, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående skydd för jordägare eller brukare av jord mot oförskyld förlust på grund av älvarnes bortförande av värdefull jord.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 136. S. D. Upplästes och lades till handlingarna det hos kamrarnas valmän för utseende av revisorer och revisorssuppleanter för granskning av riksbankens avdelningskontors i orterna räkenskaper och

förvaltning den 20 innevarande månad hållna protokoll, varav inhämtades, att vid valen utsetts till

revisorer:

vid kontoret i *Göteborg* •

- herr Sandblad, Erik, ombudsman vid Hypoteksföreningen, Göteborg,
 - » Olsson, O. N., f. d. riksdagsman, Broberg, Brodalen,
 - » d'Orchimont, Fredrik, f. d. handlande, Floda,
 - » Lillieros, C. G., kassör, Göteborg;
- — — — —

(Samtliga övriga revisorer och suppleanter finnas uppräknade å sid. 79—86 här framom.)

— — — — —

och skulle bankoutskottet om dessa val underrättas samt anmodas att lämna såväl fullmäktige i riksbanken som vederbörande avdelningskontor och de valda meddelande om valens utgång.

Nr 137. S. D. Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från jordbruksutskottet:

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse till lantförsvaret av visst område av förra kronofogdebostället $\frac{5}{8}$ mantal Kvarnberga nr 1 i Åkers socken av Södermanlands län; samt

från bankoutskottet:

nr 21, angående skyldighet för penningförvaltande verk och inrättningar m. fl. att i vissa fall anlita riksbanken; och

nr 22, angående viss ändring i gällande instruktion för statens ombud i enskilda järnvägsbolags revision.

Den 23 februari.

Från första kammaren.

Nr 127. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag nr 134, med delgivning av nämnda kammars beslut över dess tredje tillfälliga utskotts utlåtande nr 1, i anledning av en av herr Källman m. fl. väckt motion, nr 13, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående avskaffande av entreprenadsystemet vid lantbrev-

bäringens ordnande, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Nr 128. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 16, angående sättet för de extra anslagens upptagande i riksstaten; och

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under titel »utgifter för kapitalökning, statens affärsverksamhet» gjorda framställning i fråga om anslag för anskaffande av rullande materiel vid statens järnvägar.

Nr 129. S. D. Föredrogos och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nädiga propositioner:

1:o) med förslag till lag om inskränkning i inmutningsrätten; och

2:o) med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 17 april 1916 angående vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m. samt lag om fortsatt tillämpning av nyssnämnda lag.

Från andra kammaren.

Nr 138. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet en av herr Jönsson i Revinge avgiven motion, nr 338, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 44, angående överlåtelse till lantförsvaret av de till Flyinge kungsgård hörande områdena Räfthagen och Kungsmarkerna i Malmöhus län m. m.

Nr 139. S. D. Hänvisades till statsutskottet riksdagens revisorers berättelse om den år 1916 av dem verkställda granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1915.

Nr 140. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 16, angående sättet för de extra anslagens upptagande i riksstaten; och

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under titel »utgifter för kapitalökning, statens affärsverksamhet» gjorda framställning i fråga om anslag för anskaffande av rullande materiel vid statens järnvägar.

Den 24 februari.

Från första kammaren.

Nr 130. S. D. Företogos val av ej mindre tjugufyra valmän för utseende av dels fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, dels ock suppleanter för riksdagens fullmäktige i nämnda bank och kontor än även tio suppleanter för dessa valmän; och befunnos efter valens slut hava blivit utsedda till

valmän:

herr Barthelson,
» Bäckström,
» Cedercrantz,
» Danström,
» Ekelund,
» Eklund, Oskar,
» Ekman, Johan Emilson,
» Fahlén,
» Gustafsson,
» Hallin,
» Hammarskjöld,
» Hedenstierna,
» Hjärne,
» Karlsson, K. G.,
greve Klingspor,
herr Neiglick,
» Nilsson, Johan,
» Nyström,
» Petersson, P. Alfred,
» Roos,
friherre Silfverschiöld,
herr Trygger,
» Wickman,
» Wrangel;

suppleanter:

herr Forssman,
» Ekman, Carl G.,
» Waldén,
» Rooth,
» Pers,
» Carlsson, Johan.
» Boberg,
» von Bahr,
» Flensburg,
» Jönsson.

Nr 131. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av medel till bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet jämte i ämnet väckta motioner.

Kammaren antog det förslag, som innefattades i den av herr Swartz m. fl. vid utlåtandet avgivna reservation.

Nr 132. S. D. Föredrogs lagutskottets utlåtanden:

nr 5, i anledning av väckt motion om åvägabringande av lagbestämmelser i syfte att vid avträde av arrenderad jordegendom ersättning skall lämnas åt arrendatorn för kostnader för elektrisk anläggning å egendomen;

nr 6, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder mot minderårigas bruk av tobak, samt

nr 7, i anledning av väckt motion angående utredning, huruvida gällande bestämmelser om förnyande av penninginteckningar skulle kunna upphävas.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Nr 133. S. D. Vid föredragning av lagutskottets utlåtande nr 10, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 3 juni 1915 om eftergift vid krig eller krigsfara från vissa bestämmelser om arbetstid för minderåriga och kvinnor, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 134. S. D. Vid föredragning av första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 1, i anledning av väckt motion angående revision av gällande bestämmelser rörande värnpliktiga, som hysa samvetsbetänkligheter mot vapentjänst, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 135. S. D. Anmäldes och godkändes lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 3 juni 1915 om eftergift vid krig eller krigsfara från vissa bestämmelser om arbetstid för minderåriga och kvinnor.

Nr 136. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet en av herr *von Koch* väckt motion, nr 100, om ändring i § 16 riksdagsordningen.

Från andra kammaren.

Nr 141. S. D. Företogos val av ej mindre tjugufyra valmän för utseende av dels fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, dels ock suppleanter för riksdagens fullmäktige i nämnda bank och kontor, än även sex suppleanter för dessa valmän; och befunnos efter valens slut hava blivit utsedda till

valmän:

herr Adelswärd,
» Andersson i Höckerum,
» Berg i Munkfors,
» Borggren,
» Bäcklund,
» Carlson i Herrljunga,
» Edbom,
» Hamilton,
» Hellberg i Lycksele,
» Henrikson,
» Kristensson,
» Lindman,
» Molin i Södertälje,
» Nilsson i Kristianstad,
» Nilsson i Bonarp,
» Olsson i See,
» Persson i Norrköping,
» Rydén i Malmö,
» Röing,
» Schotte,
» Sommelius,
» Ström,
» Svensson i Betingetorp och
» Vahlquist; samt

suppleanter:

herr Olofsson i Åvik,
 » Svensson i Kompersmåla,
 » Olsson i Rödningberg,
 » Jonsson i Gumboda,
 » Andersson i Gävle och
 » Gabrielsson.

Nr 142. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 54, med förslag till lag om inskränkning i inmutningsrätten; och

nr 55, med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 17 april 1916 angående vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m. samt lag om fortsatt tillämpning av nyssnämnda lag.

Nr 143. S. D. Föredrogs lagutskottets utlåtande, nr 10, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 3 juni 1915 om eftergift vid krig eller krigsfara från vissa bestämmelser om arbetstid för minderåriga och kvinnor; och biföll kammaren därvid utskottets hemställan.

Nr 144. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande, nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av medel till bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet jämte i ämnet väckta motioner.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 145. S. D. Föredrogs andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 1, i anledning av herr Ingvarsons m. fl. motion, nr 141, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om nedbringande av statens tryckningskostnader.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 146. S. D. Föredrogs andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 2, i anledning av herr Bergs i Munkfors motion, nr 123, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående viss utvidgning av vederbörande militärbefäl lämnat bemyndigande beträffande värnpliktige, som hysa samvetsbetänkligheter mot vapentjänst m. m.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 147. S. D. Föredrogs andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 3, i anledning av herr Lindhagens motion, nr 263, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förenklad benämning å statens verk och inrättningar.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 148. S. D. Vid föredragning av andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 4, i anledning av herr Lindhagens motion, nr 1, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av rätt och tillfälle för parter och deras biträden att sittande övervara rättegångsförhandlingar, biföll kammaren utskottets hemställan; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 149. S. D. Föredrogs andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 5, i anledning av herr Thorssons motion, nr 47, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åläggande för statens ämbets- och tjänstemän att underteckna ämbets- och tjänstehandlingar med tydlig namnunderskrift.

Med avslag å utskottets hemställan biföll kammaren ett under överläggningen framställt yrkande, att riksdagen måtte besluta, att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte anmana statens ämbets- och tjänstemän att underteckna ämbets- och tjänstehandlingar med tydlig namnunderskrift.

Jämlikt § 63 riksdagsordningen skulle detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 150. S. D. Föredrogs lagutskottets utlåtanden:

nr 5, i anledning av väckt motion om åvägabringande av lagbestämmelser i syfte att vid avträde av arrenderad jordegendom ersättning skall lämnas åt arrendatorn för kostnader för elektrisk anläggning å egendomen;

nr 6, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder mot minderårigas bruk av tobak; och

nr 7, i anledning av väckt motion angående utredning, huruvida gällande bestämmelse om förnyande av penninginteckningar skulle kunna upphävas.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 151. S. D. Föredrogs andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 3, i anledning av *dels* motion nr 281 om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till förhindrande att odlad jord ligger obesädd och i uppenbar vanhävd, *dels* motion nr 282 om skrivelse till Kungl. Maj:t angående verkställande av undersökning, i vilken omfattning den odlade jorden är besädd med brödsäd m. m., *dels* motion nr 283 om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åstadkommande av utredning, huruvida och i vilken omfattning odlad jord ligger i vanhävd m. m., *dels* motion nr 328 om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder i syfte att öka sädesproduktionen i riket.

Utskottets hemställan bifölles; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 152. S. D. Anmälades och godkändes lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse nr 23 till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 3 juni 1915 om eftergift vid krig eller krigsfara från vissa bestämmelser om arbetstid för minderåriga och kvinnor.

Den 27 februari.

Från första kammaren.

Nr 137. S. D. Anmälades och godkändes lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 24, till Konungen, i anledning av justitieombudsmannens framställning till riksdagen angående ändrad lydelse av 1, 2 och 4 §§ i lagen den 14 september 1906 angående förordnande av rättegångsbiträde åt häktad m. m.

Nr 138. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 145, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 1, i anledning av herr Ingvarsons m. fl. motion, nr 141, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om nedbringande av statens tryckningskostnader, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Nr 139. S. D. Föredrogs ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 146, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 2, i anledning av herr

Bergs i Munkfors motion, nr 123, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående viss utvidgning av vederbörande militärbefäl lämnat bemyndigande beträffande värnpliktige, som hysa samvetsbetänkligheter mot vapentjänst m. m.

Första kammaren, som den 24 innevarande februari vid behandling av sitt första tillfälliga utskotts utlåtande nr 1 avslagit en inom kammaren väckt motion i samma syfte och en framställning av enahanda innehåll som andra kammarens beslut, fann omförmälda delgivning ej föranleda vidare yttrande.

Nr 140. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 147, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 3, i anledning av herr Lindhagens motion, nr 263, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förenklad benämning å statens verk och inrättningar, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Nr 141. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 148, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 4, i anledning av herr Lindhagens motion, nr 1, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av rätt och tillfälle för parter och deras biträden att sitta öfvervara rättegångsförhandlingar, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Nr 142. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 149, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 5, i anledning av herr Thorssons motion, nr 47, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åläggande för statens ämbets- och tjänstemän ett underteckna ämbets- och tjänstehandlingar med tydlig namnunderskrift, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Nr 143. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 151, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 3, i anledning av *dels* motion nr 281 om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till förhindrande att odlad jord ligger obesädd och i uppenbar vanhävd, *dels* motion nr 282 om skrivelse till Kungl. Maj:t angående verkställande av undersökning, i vilken omfattning den odlade jorden är besädd med brödsäd m. m., *dels* motion nr 283 om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åstadkommande av utredning, huruvida och i

vilken omfattning odlad jord ligger i vanhävd m. m., *dels* motion nr 328 om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder i syfte att öka sädesproduktionen i riket, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Från andra kammaren.

Nr 153. S. D. Företogs val av en ledamot att handhava vårderna om kammarens ekonomiska angelägenheter; och blev därtill utsedd herr Kristensson.

Nr 154. S. D. Anmälades och godkändes lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 24, till Konungen, i anledning av justitieombudsmannens framställning till riksdagen angående ändrad lydelse av 1, 2 och 4 §§ i lagen den 14 september 1906 angående förordnande av rättegångsbiträde åt häktad m. m.

Den 28 februari.

Från första kammaren.

Nr 144. S. D. Föredrogos statsutskottets utlåtanden:

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande vid Skaraborgs regementes kasernetablissemang av gemensam tvättninrättning för de till Skövde förlagda truppförbanden;

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ordnande av kavalleriets officersaspirantskolas förläggning å Ränneslätt;

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående iordningställande av en skjutbana å Ränneslätt för Smålands husarregemente;

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för tillgodoseende av vattenbehovet för Norrlands trängkår;

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillstånd för vaktmästaren vid generalintendentens expedition A. K. Broms att för rätt att åtnjuta ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 22, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning av skjutbana för Östgöta trängkår;

nr 23, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tillämpningen av gällande bestämmelser om penningtillskott till värnpliktigt underbefäl vid repetitionsövning; samt

nr 24, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tillämpningen av riksdagens år 1916 fattade beslut om krigstidshjälp.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölles.

Nr 145. S. D. Föredrogos statsutskottets utlåtanden:

nr 25, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fastställande av postverkets stat för driftkostnader år 1918.

Vad utskottet hemställt bifölles, och utskottets i slutet av utlåtandet gjorda anmälan lades till handlingarna.

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fastställande av telegrafverkets stat för driftkostnader för år 1918 ävensom en i ämnet väckt motion.

Vad utskottet hemställt bifölles, och utskottets i slutet av utlåtandet gjorda anmälan lades till handlingarna.

nr 27, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag av telegrafverkets medel till Sveriges rikstelefonisters vilohemsförening.

Utskottets hemställan bifölles.

Nr 146. S. D. Föredrogos statsutskottets utlåtande nr 28, angående regleringen av utgifterna för kapitalökningen i avseende å post- och telegrafverken samt statens järnvägar och vattenfallsverk.

Punkterna 1—7.

Vad utskottet hemställt bifölles.

Punkterna 8 och 9.

Lades till handlingarna.

Punkterna 10—22.

Vad utskottet hemställt bifölles

Punkten 23.

Lades till handlingarna.

Punkterna 24—27.

Vad utskottet hemställt bifölles.

Punkterna 28 och 29.

Lades till handlingarna.

Punkterna 30—34.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 35.

Lades till handlingarna.

Punkten 36.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 37.

Lades till handlingarna.

Punkterna 38—41.

Vad utskottet hemställt bifölls

Punkten 42.

Lades till handlingarna.

Nr 147. S. D. Vid föredragning av statsutskottets memorial nr 29, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om beredande av medel till bestridande av kostnader för tryggnad av rikets neutralitet, godkändes den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen.

Nr 148. S. D. Vid föredragning av bevillningsutskottets betänkanden:

nr 6, i anledning av väckt motion i fråga om taxering till bevillning av växande skog m. m., och

nr 7, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av särskild progressiv beskattning å ogifta personer och makar med högst två barn,

bifölls vad utskottet i dessa betänkanden hemställt.

Nr 149. S. D. Vid föredragning av bankoutskottets memorial nr 11, angående avskrivning av osäkra fordringar vid vissa riksbankens avdelningskontor, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt.

Nr 150. S. D. Vid föredragning av lagutskottets utlåtanden:

nr 8, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om det pågående arbetet för en strafflagsreform, och

nr 9, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åläggande för arbetsgivare att i vissa fall lämna arbetare bidrag till uppförande av eget hem m. m.,

bifölls vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 151. S. D. Vid föredragning av första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 1, i anledning av väckta motioner an-

gående åtgärder till förhindrande av abborrfiskets i Östersjön tillbakagång samt om vidtagande av åtgärder till skyddande av de matnyttiga fisksorternas bestånd i Sveriges fiskevatten, biföll kammaren vad utskottet i detta utlåtande hemställt;

och skulle jämlikt § 63 riksdagsordningen detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas medkammaren.

Nr 152. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet en av herr *Ekman, Carl Gustaf*, väckt motion, nr 101, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om försäkringsrörelse.

Från andra kammaren.

Nr 155. S. D. Föredrogs statsutskottets memorial, nr 29, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om beredande av medel till bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet.

Den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen godkändes.

Nr 156. S. D. Föredrogs andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 1, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till vidsträcktare spridning bland folket av konstalster.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 157. S. D. Föredrogs andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 2, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till främjande av medborgarnas karaktärsdanning och deras personligheters inre utveckling.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 158. S. D. Föredrogs andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 3, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vissa kyrkorådets åligganden i pastorat, bestående av mer än en församling.

Kammaren biföll utskottets hemställan med ogillande av dess motivering.

Jämlikt § 63 riksdagsordningen skulle detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 159. S. D. Föredrogs andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 4, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående meddelandet av viss föreskrift i fråga om krigsmans befordran eller transport till beställning å stat.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 160. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtanden:

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande vid Skaraborgs regementes kasernetablissemang av gemensam tvättinrättning för de till Skövde förlagda truppförbanden;

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ordnande av kavalleriets officersaspirantskolas förläggning å Ränneslätt;

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående iordningställande av en skjutbana å Ränneslätt för Smålands husarregemente;

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för tillgodoseende av vattenbehovet för Norrlands trängkår;

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillstånd för vaktmästaren vid generalintendentens expedition A. K. Broms att för rätt att åtnjuta ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 22, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning av skjutbana för Östgöta trängkår;

nr 23, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tillämpningen av gällande bestämmelser om penningtillskott till värnpliktigt underbefäl vid repetitionsövning; och

nr 24, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tillämpningen av riksdagens år 1916 fattade beslut om krigstidshjälp.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 161. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtanden:

nr 25, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fastställande av postverkets stat för driftkostnader år 1918.

Utskottets hemställan,

Bifölles.

Den av utskottet gjorda anmälan.

Lades till handlingarna.

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fastställande av telegrafverkets stat för driftkostnader för år 1918 ävensom en i ämnet väckt motion.

Utskottets hemställan.

Bifölles.

Den av utskottet gjorda anmälan.

Lades till handlingarna.

nr 27, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag av telegrafverkets medel till Sveriges rikstelefonisters vilohemsförening. Utskottets hemställan bifölls.

nr 28, angående regleringen av utgifterna för kapitalökning i avseende å post- och telegrafverken samt statens järnvägar och vattenfallsverk.

Punkterna 1:o)—7:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 8:o) och 9:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 10:o) och 22:o).

Utskottets i dessa punkter gjorda framställningar blevo av kammaren bifallna.

Punkten 23:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 24:o)—27:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 28:o) och 29:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 30:o)—34:o).

Kammaren biföll vad utskottet hemställt.

Punkten 35:o).

Lades till handlingarna.

Punkten 36:o).

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 37:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 38:o)—41:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 42:o).

Lades till handlingarna.

Nr 162. S. D. Föredrogos bevillningsutskottets betänkanden:

nr 6, i anledning av väckt motion i fråga om taxering till bevillning av växande skog m. m.; samt

nr 7, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av särskild progressiv beskattning å ogifta personer och makar med högst två barn.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa betänkanden hemställt.

Nr 163. S. D. Vid föredragning av bankoutskottets memorial, nr 11, angående avskrivning av osäkra fordringar vid vissa riksbankens avdelningskontor biföll kammaren utskottets hemställan.

Nr 164. S. D. Föredrogs lagutskottets utlåtande, nr 8, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om det pågående arbetet för en strafflagsreform.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 165. S. D. Vid föredragning av ett från första kammaren överlämnat protokollsutdrag, nr 151, innefattande delgivning av nämnda kammares beslut över dess andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 1, i anledning av väckta motioner angående åtgärder till förhindrande av abborrfiskets i Östersjön tillbakagång samt om vidtagande av åtgärder till skyddande av de matnyttiga fisksorternas bestånd i Sveriges fiskevatten beslöt andra kammaren att hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Den 1 mars.

Från första kammaren.

Nr 153. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkande nr 8, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående viss nedsättning av sockerskatten dels ock i ämnet väckta motioner.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Nr 154. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 158, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 3, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vissa kyrkorådets åligganden i pastorat, bestående av mer än en församling, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Nr 155. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 159, med delgivning av nämnda kam-

mares beslut över dess andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 4, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående meddelandet av viss föreskrift i fråga om krigsmans befordran eller transport till beställning å stat, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Nr 156. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 56, med förslag till lag om ändrad lydelse av 18 § 7 och 49 punkterna i lagen om val till riksdagen.

Från andra kammaren.

Nr 166. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 8, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående viss nedsättning av sockerskatten dels ock i ämnet väckta motioner.

Med avslag å utskottets hemställan biföll kammaren den av herr K. A. Nilson m. fl. avgivna, vid utlåtandet fogade reservationen.

Den 2 mars.

Från första kammaren.

Nr 157. S. D. Vid föredragning av bevillningsutskottets memorial, nr 10, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande utskottets betänkande nr 8 i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående viss nedsättning av sockerskatten dels ock i ämnet väckta motioner, godkändes den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen.

Nr 158. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 25, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i punkterna 19—27 under andra huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag till fångvården.

Från andra kammaren.

Nr 167. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 56, med förslag till lag om ändrad lydelse av 18 § 7 och 49 punkterna i lagen om val till riksdagen.

Nr 168. S. D. Vid föredragning av bevillningsutskottets memorial, nr 10, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande utskottets betänkande nr 8 i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående viss nedsättning av sockerskatten, dels ock i ämnet väckta motioner, blev den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen godkänd.

Nr 169. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 25, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts i punkterna 19—27 under andra huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag till fångvården.

Den 3 mars.

Från första kammaren.

Nr 159. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 53, angående tilläggspension åt läroverksadjunkten J. H. Hjorth.

Nr 160. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 62, med förslag till lag angående fortsatt tillämpning av lagen den 30 maj 1916 om fastställande av högsta pris å vissa varor vid krig, krigsfara eller andra utomordentliga, av krig föranledda förhållanden m. m.

Nr 161. S. D. Föredrogs konstitutionsutskottets utlåtande, nr 4, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lagändring, åsyftande befogenhet för kommun att vid pastoratsstämma låta sig representeras genom ombud.

Utskottets hemställan avslogs.

Nr 162. S. D. Vid föredragning av bevillningsutskottets betänkande, nr 9, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om införande av statsmonopol å spannmålsimporten till riket, bifölls vad utskottet i detta betänkande hemställt.

Nr 163. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 26, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 30 under andra huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag till utförande av vissa byggnadsarbeten vid statens uppfostringsanstalt å Bona.

Nr 164. S. D. Anmälades och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 27, till Konungen i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående viss nedsättning av sockerskatten dels ock i ämnet väckt motion.

Nr 165. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet en av herr *Kjellén* väckt motion, nr 102, om ändring av §§ 12 och 23 riksdagsordningen i syfte att reglera riksdagsmännens arvode.

Nr 166. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet en av herr *Asplund* väckt motion, nr 103, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående påbörjande av elektrifiering av statsbanelinjen Kiruna—Svartön samt fortsatt utbyggnad av kraftstationen vid Porjus.

Från andra kammaren.

Nr 170. S. D. Anställdes, jämlikt 65 § riksdagsordningen, omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 29 föreslagna, av riksdagens båda kamrar godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att för bestridande av kostnader för tryggnad av rikets neutralitet under innevarande år använda och av tillgängliga medel, mot framtida anmälan till ersättande, förskjuta ett belopp av 30,000,000 kronor, *dels* avslå herr J. Pålssons motion nr 267, *dels* ock avslå herr B. Erikssons m. fl. motion nr 278, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat *dels* att i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 29, herr J. Pålssons motion i andra kammaren nr 267 och herr B. Erikssons m. fl. motion i andra kammaren nr 278, till bestridande av kostnader för tryggnad av rikets neutralitet bevilja å extra stat för år 1918 ett förslagsanslag, högst å 10,000,000 kronor, att uppföras å 4:e och 5:e huvudtitlarna enligt fördelning, som statsutskottet senare kommer att föreslå, med rätt för Kungl. Maj:t att av omhänderhavande medel disponera beloppet redan under innevarande år, *dels* ock att vad Kungl. Maj:t i förevarande propo-

sition i övrigt hemställt icke för närvarande må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Sedan voringssedlarna blivt avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 85 Ja och 128 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voringssproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivt av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 87 Ja och 59 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens röster

eller 85 Ja och 128 Nej,
sammanräknigen visade 172 Ja och 187 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blivt av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Nr 171. S. D. Anställdes, jämlikt 65 § riksdagsordningen, omröstning över följande av bevillningsutskottet i dess memorial nr 10 föreslagna, av riksdagens båda kamrar godkända voringssproposition:

»Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen skall — under förutsättning att Svenska sockerfabriksaktiebolaget och mellersta Sveriges sockerfabriksaktiebolag förbinda sig att till odlare av sockerbeter för deras räknig under år 1917 utbetala ersättning i huvudsaklig överensstämmelse med de i det vid propositionen nr 45 fogade statsrådsprotokollet över jordbruksärenden av chefen för jordbruksdepartementet förordade grunder — antaga följande

Förslag

till

kungörelse angående viss nedsättning av sockerskatten.

Härigenom förordnas, att, utan hinder av bestämmelserna i 1 § av förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning av socker, för allt socker, som inom riket tillverkas eller dit införes, skall, på sätt i nämnda förordning närmare bestämmes, vid sockrets ulämnande till fritt bruk under tiden från och med dag, som Kungl. Maj:t bestämmer, till och med den 31 oktober 1917 erläggas skatt med 11 öre för varje kilogram, dock att för det socker, som tillverkas vid de redan anlagda

råsockerfabrikerna i Östergötland och Västergötland samt på Öland och utlämnas till fritt bruk antingen omedelbart från samma fabriker eller från raffinaderiet i Lidköping efter där verkställd raffinering, skatten under omförmälda tid utgår med 5 öre för varje kilogram;

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat att — under förutsättning att Svenska sockerfabriksaktiebolaget och mellersta Sveriges sockerfabriksaktiebolag förbinda sig att, utöver gällande kontraktspris jämte odlingsbidrag av 40 kronor per odlad hektar, till odlare av sockerbetor för deras räkning under år 1917 utbetala ersättning med 60 öre per deciton betor, samt att av sålunda utfäst högre ersättning åt betodlarna ingen ökning av nu gällande maximipris å socker må föranledas — antaga följande

Förslag

till

kungörelse angående viss nedsättning av sockerskatten.

Härigenom förordnas, att, utan hinder av bestämmelserna i 1 § av förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning av socker, för allt socker, som inom riket tillverkas eller dit införes, skall, på sätt i nämnda förordning närmare bestämmes, vid sockrets utlämnande till fritt bruk under tiden från och med dag, som Kungl. Maj:t bestämmer, till och med den 31 oktober 1917 erläggas skatt med $10\frac{2}{3}$ öre för varje kilogram, dock att för det socker, som tillverkas vid de redan anlagda råsockerfabrikerna i Östergötland och Västergötland samt på Öland och utlämnas till fritt bruk antingen omedelbart från samma fabriker eller från raffinaderiet i Lidköping efter där verkställd raffinering, skatten under omförmälda tid utgår med $4\frac{2}{3}$ öre för varje kilogram.

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad, ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknning, och befanns, att omröstningen utfallit med 88 Ja och 127 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 91 Ja och 55 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens röster

eller 88 Ja och 127 Nej,

sammanräkningen visade 179 Ja och 182 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Nr 172. S. D. Föredrogs lagutskottets utlåtande, nr 9, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åläggande för arbetsgivare att i vissa fall lämna arbetare bidrag till uppförande av eget hem m. m.

Med avslag å utskottets hemställan biföll kammaren den av herr Lindhagen avgivna vid utlåtandet fogade reservationen.

Nr 173. S. D. Föredrogs andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 3, i anledning av herrar Widlunds och Winbergs motion, nr 21, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om ändring i gällande bestämmelser angående fribiljetter för pensionerade befattningshavare vid statens järnvägar.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 174. S. D. Föredrogs andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 4, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av rätt för kyrkostämma att besluta om införande av skolplikt beträffande fortsättningsskolor och skolor i huslig ekonomi.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 175. S. D. Föredrogs konstitutionsutskottets utlåtande, nr 4, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lagändring, åsyftande befogenhet för kommun att vid pastoratsstämma låta sig representeras genom ombud.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 176. S. D. Anmälades och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 27, till Konungen, i anledning av

dels Kungl. Maj:ts proposition angående viss nedsättning av sockerskatten, dels ock en i ämnet väckt motion.

Nr 177. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 9, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om införande av statsmonopol å spannmålsimporten till riket.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 178. S. D. Vid föredragning av andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 5, angående herr Jonssons i Gumboda motion, nr 288, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående revision av gällande resereglemente, blev utskottets hemställan av kammaren bifallen; och skulle jämlikt § 63 riksdagsordningen detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 179. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 26, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 30 under andra huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag till utförande av vissa byggnadsarbeten vid statens uppfostringsanstalt å Bona.

Den 6 mars.

Från första kammaren.

Nr 167. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 173, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess tredje tillfälliga utskotts utlåtande nr 3, i anledning av herrar Widlunds och Winbergs motion nr 21, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om ändring i gällande bestämmelser angående fri-biljetter för pensionerade befattningshavare vid statens järnvägar, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Nr 168. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 174, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess första tillfälliga utskotts utlåtande nr 4, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av rätt för kyrkostämman att besluta om införande av skolplikt beträffande fortsättningsskolor och skolor i huslig ekonomi, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Nr 169. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag nr 178, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 5, angående herr Jonssons i Gumboda motion, nr 288, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående revision av gällande resereglemente, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Från andra kammaren.

Nr 180. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 62, med förslag till lag angående fortsatt tillämpning av lagen den 30 maj 1916 om fastställande av högsta pris å vissa varor vid krig, krigsfara eller andra utomordentliga, av krig föranledda förhållanden m. m.

Nr 181. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 53, angående tilläggspension åt läroverksadjunkten J. H. Hjorth.

Nr 182. S. D. Hänvisades till statsutskottet en av herrar *Berg* i Munkfors och *Stenudd* avgiven motion, nr 339, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 51, angående påbörjande av elektrifiering av statsbanelinjen Kiruna—Svartön samt fortsatt utbyggnad av kraftstationen vid Porjus.

Den 7 mars.

Från första kammaren.

Nr 170. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 57, angående anordnande av gemensam tvättinrättning för Norra skånska infanteriregementet och Vendes artilleriregemente;

nr 58, angående upphörande av Badelunda pastorats prebendatur;

nr 60, angående tjänstårsberäkning för vissa folkskolinspektörer;

nr 61, angående anstånd med återbetalning av räntefritt lån för svenska församlingens i London kyrkobyggnad;

nr 65, angående gift kvinnas anställning vid postverket, telegrafverket och statens järnvägar;

nr 71, angående anläggning av huvudrangerbangård vid Hallsberg;

nr 74, angående rätt för revisorn hos telegrafstyrelsen J. C. Lundgren att för ålderstillägg å lönen tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 75, angående försäljning av statens järnvägar tillhöriga markområden vid Gnesta;

nr 76, angående statsbidrag till utförande av en brobyggnad över Saltösund i Karlskrona;

nr 79, angående provisoriska åtgärder i syfte att avhjälpa svårigheterna att besätta mera avlägset belägna provinsialläkardistrikt, såväl ordinarie som extra;

nr 82, angående anvisande av förlagskapital för tillverkning och transport av torvbränsle för statens kraftverks räkning; samt

nr 83, angående utvidgning av den nya tilloppskanalen till Trollhätte kraftstation.

Nr 171. S. D. Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 59, angående tilläggspension åt förre folkskolläraren i Karesuando Jakob Valfrid Lidström;

nr 66, angående pension åt provinsialläkaren P. E. Brännström;

nr 67, angående höjning av pensionen åt förre avdelningsingenjören L. G. P. Rundstedt;

nr 68, angående tilläggspensioner till förre tågmästaren vid statens järnvägar L. G. Andersson och förre lokomotivföraren vid statens järnvägar J. J. Lindblom Blomberg;

nr 69, angående pension åt avlidne lokomotivmästaren vid statens järnvägar Lars Petter Kjesslers änka och åt avlidne materialförvaltaren vid statens järnvägsbyggnader Johan Anderssons änka;

nr 70, angående pension åt hjälpmontören vid Trollhätte kraftverk A. J. Karlsson; samt

nr 81, angående anstånd med erläggande av ränta å statslån för järnvägsanläggning mellan Eksjö och Österbymo.

Nr 172. S. D. Föredrogos och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 77, med förslag till lag om ändrad lydelse av 7 och 34 §§ i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring; och

nr 80, med förslag till stadga angående hotell- och pensionatsrörelse.

Nr 173. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande, nr 7, angående regleringen av utgifterna under riksstatens sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet.

Punkterna 1 och 2.

Lades till handlingarna.

Punkterna 3—13.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 14.

Lades till handlingarna.

Punkterna 15—17.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 18.

Lades till handlingarna.

Punkterna 19—21.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 22.

Lades till handlingarna.

Punkterna 23—35.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 36.

Lades till handlingarna.

Punkterna 37—41.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 42.

Lades till handlingarna.

Punkterna 43 och 44.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 45—47.

Lades till handlingarna.

Punkten 48.

Utskottets hemställan bifölles.

Punkten 49.

Lades till handlingarna.

Punkterna 50—52.

Vad utskottet hemställt bifölles.

Punkten 53.

Lades till handlingarna.

Punkterna 54 och 55.

Vad utskottet hemställt bifölles.

Punkten 56.

Lades till handlingarna.

Punkten 57.

Utskottets hemställan bifölles.

Nr 174. S. D. Vid föredragning av statsutskottets utlåtande nr 30, i anledning av väckta motioner om anslag till anskaffande av en svenska statens handelsflotta, bifölles vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 175. S. D. Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 15, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tillsättande av en jordkommission.

Utskottets hemställan bifölles.

nr 16, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åläggande för ägare av vattenfall att i vissa fall bidraga till kostnaderna för torrläggning av mark.

Utskottets hemställan bifölles.

nr 17, i anledning av väckt motion om åtgärder till främjande av kooperativa jordbruk.

Utskottets hemställan bifölles.

nr 18, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om för omorganisation av fiskeridistributionen erforderliga lagändringar m. m.

Utskottets hemställan bifölles.

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag för lindring av fraktkostnaderna vid transport av majs till vissa delar av Norrland samt till Gottland.

Utskottets hemställan bifölles.

Nr 176. S. D. Vid föredragning av första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 2, i anledning av väckt motion om åvägbringande av utredning i fråga om ordnande av kurser för utbildning av fångvårdstjänstemän av högre grad, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt; och skulle jämlikt § 63 riksdagsordningen detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas medkammaren.

Nr 177. S. D. Anmälades och godkändes konstitutionsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 28, till Konungen, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om meddelandet av föreskrift angående beredning av vissa till avgörande å kommunalstämma förekommande ärenden.

Från andra kammaren.

Nr 183. S. D. Föredrogs andra kammarens tredje tillfälliga utskotts memorial, nr 4, i anledning av remiss från andra kammaren av en utav herr von Hofsten m. fl. väckt motion.

Kammaren biföll utskottets hemställan samt beslöt överlämna ifrågasvarande motion till statsutskottet.

Nr 184. S. D. Föredrogs andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 3, angående herr Anderssons i Knäppinge m. fl. motion, nr 277, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lättnader i avseende å den vissa socknar å Öland tillkommande utsyningsrätt å Böda kronopark.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 185. S. D. Föredrogs andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 4, angående herrar Lundgrens i Nora och Olssons i Ramsta motion, nr 170, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om omarbetning av gällande förordning angående utarrendering av prästerskapets löneboställen.

Kammaren biföll utskottets hemställan; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 186. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande nr 7, angående regleringen av utgifterna under riksstatens sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet.

Punkterna 1:o) och 2:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 3:o)—13:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 14:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 15:o)—17:o).

Utskottets i dessa punkter gjorda framställningar biföllos av kammaren.

Punkten 18:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 19:o)—21:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 22:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 23:o)—35:o).

Kammaren biföll vad utskottet hemställt.

Punkten 36:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 37:o)—41:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 42:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 43:o) och 44:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 45:o)—47:o).

Lades till handlingarna.

Punkten 48:o).

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 49:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 50:o)—52:o).

Vad utskottet i dessa punkter hemställt blev av kammaren bifallet.

Punkten 53:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 54:o) och 55:o).

Kammaren biföll vad utskottet hemställt.

Punkten 56:o).

Lades till handlingarna.

Punkten 57:o).

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 187. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande, nr 30, i anledning av väckta motioner om anslag till anskaffande av en svenska statens handelsflotta; och biföll kammaren därvid utskottets hemställan.

Nr 188. S. D. Föredrogs jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 15, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tillsättande av en jordkommission.

Med avslag å utskottets hemställan biföll kammaren den av herr Hamilton m. fl. avgivna, vid utlåtandet fogade reservationen.

nr 16, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åläggande för ägare av vattenfall att i vissa fall bidraga till kostnaderna för torrläggning av mark.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 189. S. D. Anmälades och godkändes konstitutionsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 28, till Konungen, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om meddelandet av föreskrift angående beredning av vissa till avgörande å kommunalstämma förekommande ärenden.

Nr 190. S. D. Vid föredragning av ett från första kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 176, innefattande delgivning av nämnda kammares beslut över dess första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 2, i anledning av väckt motion om åvägabringande av utredning i fråga om ordnande av kurser för utbildning av fångvårdstjänstemän av högre grad, beslöt andra kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Den 9 mars.

Från första kammaren.

Nr 178. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts nädiga proposition nr 64, med förslag till ändrad lydelse av § 26 riksdagsordningen.

Nr 179. S. D. Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 92, angående förslag till förordning om särskilda avdrag vid 1917 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Nr 180. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 93, angående ändrad lydelse av vissa paragrafer i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Nr 181. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 63, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 2 § rättegångsbalken m. m.

Nr 182. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 185, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 4, angående herrar Lundgrens i Nora och Olssons i Ramsta motion, nr 170, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om omarbetning av gällande förordning angående utarrendering av prästerskapets löneboställen, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Från andra kammaren.

Nr 191. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 65, angående gift kvinnas anställning vid postverket, telegrafverket och statens järnvägar;

nr 71, angående anläggning av huvudrangerbangård vid Hallsberg;

nr 74, angående rätt för revisorn hos telegrafstyrelsen J. C. Lundgren att för ålderstillägg å lönen tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 75, angående försäljning av statens järnvägar tillhöriga markområden vid Gnesta;

nr 76, angående statsbidrag till utförande av en brobyggnad över Saltösund i Karlskrona;

nr 79, angående provisoriska åtgärder i syfte att avhjälpa svårigheterna att besätta mera avlägset belägna provinsialläkardistrikt, såväl ordinarie som extra;

nr 82, angående anvisande av förlagskapital för tillverkning och transport av torrbränsle för statens kraftverks räkning;

nr 83, angående utvidgning av den nya tilloppskanalen till Trollhätte kraftstation;

nr 58, angående upphörande av Badelunda pastorats prebendatur;

nr 60, angående tjänstårsberäkning för vissa folkskolinspektörer;

nr 61, angående anstånd med återbetalning av räntefritt lån för svenska församlingens i London kyrkobyggnad; samt

nr 57, angående anordnande av gemensam tvättinrättning för Norra skånska infanteriregementet och Vendes artilleriregemente.

Nr 192. S. D. Hänvisades till bankoutsnittet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 66, angående pension åt provinsialläkaren P. E. Brännström;

nr 67, angående höjning av pensionen åt förre avdelningsingenjören L. G. P. Rundstedt;

nr 68, angående tilläggspensioner till förre tågmästaren vid statens järnvägar L. G. Andersson och förre lokomotivföraren vid statens järnvägar J. J. Lindblom Blomberg;

nr 69, angående pension åt avlidne lokomotivmästaren vid statens järnvägar Lars Petter Kjesslers änka och åt avlidne materialförvaltaren vid statens järnvägsbyggnader Johan Anderssons änka;

nr 70, angående pension åt hjälpmontören vid Trollhätte kraftverk A. J. Karlsson;

nr 81, angående anstånd med erläggande av ränta å statslån för järnvägsanläggning mellan Eksjö och Österbymo; samt

nr 59, angående tilläggspension åt förre folkskolläraren i Karesuando Jakob Valfrid Lidström.

Nr 193. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 77, med förslag till lag om ändrad lydelse av 7 och 34 §§ i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring; och

nr 80, med förslag till stadga angående hotell- och pensionatsrörelse.

Den 10 mars.*Från första kammaren.*

Nr 183. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 91, med förslag till lag angående ändrad lydelse av § 24 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862 m. m.

Nr 184. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 85, angående förändringar vid centralstationen i Stockholm m. m.; och

nr 94, angående kostnaderna för anläggning av hospital vid Strängnäs samt om- och tillbyggnad av Lunds hospital och asyl.

Nr 185. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 88, med förslag till lag om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden;

nr 99, med förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri; samt

nr 100, med förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter.

Nr 186. S. D. Vid föredragning av konstitutionsutskottets utlåtande nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 18 § 7 och 49 punkterna i lagen om val till riksdagen, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 187. S. D. Föredrogs bankoutskottets utlåtanden:

nr 12, angående reglering av utgifterna under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna:

Punkterna 1—3.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 4.

Lades till handlingarna.

Punkterna 5—8.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 9.

Lades till handlingarna.

Punkterna 10 och 11.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 12.

Lades till handlingarna.

Punkterna 13—17.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 18.

Lades till handlingarna.

Punkterna 19—46.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 47.

Lades till handlingarna.

Punkten 48.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående årligt understöd åt en befattningshavare vid postverket.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående årliga understöd åt vissa befattningshavare vid telegrafverket.

Vad utskottet hemställt bifölls.

nr 15, i anledning av väckt motion om årligt understöd åt skulptören Sven Andersson.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 188. S. D. Vid föredragning av statsutskottets utlåtande nr 31, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, angående understöd för uppförande av bostadshus med smålägenheter ävensom i ämnet väckta motioner, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt med den ändring i mom. a), att orden »med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition» utbyttes mot orden »med anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition» samt att näst efter ordet »förslagsanslag» tillades ordet »högst».

Nr 189. S. D. Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 20, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upprättande av en statens egnahemslånefond för städer och andra samhällen, för vilka stadsplan blivit fastställd;

nr 21, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 5 och 8 §§ i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet; samt

nr 22, i anledning av väckta motioner om anslag till befrämjande av inhemsk linodling m. m.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Nr 190. S. D. Vid föredragning av första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 2, i anledning av väckt motion om åvägbringande av utredning, huru riksdagsmän må kunna erhålla fribiljetter å statens järnvägar för studieresor, avslogs såväl vad utskottet i detta utlåtande hemställt som den i ämnet väckta motionen.

Nr 191. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet en av herr *Neiglick* väckt motion, nr 104, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen om allmän pensionsförsäkring.

Från andra kammaren.

Nr 194. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 92, med förslag till förordning om särskilda avdrag vid 1917 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Nr 195. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 93, angående ändrad lydelse av vissa paragrafer i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Nr 196. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 63, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 2 § rättegångsbalken m. m.

Nr 197. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 64, med förslag till ändrad lydelse av § 26 riksdagsordningen.

Nr 198. S. D. Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 17, i anledning av väckt motion om åtgärder till främjande av kooperativa jordbruk;

nr 18, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om för omorganisation av fiskeridistributionen erforderliga lagändringar m. m.; samt

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag för lindring av fraktkostnaderna vid transport av majs till vissa delar av Norrland samt till Gottland.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 199. S. D. Föredrogs andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 5, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av tillgång till utsädesspannmål till skäligt pris.

Utskottets hemställan bifölles; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 200. S. D. Föredrogs jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 20, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upprättande av en statens egnahemslånefond för städer och andra samhällen, för vilka stadsplan blivit fastställd; och

nr 21, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 5 och 8 §§ i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt blev av kammaren bifallet.

Nr 201. S. D. Vid föredragning av konstitutionsutskottets utlåtande nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 18 § 7 och 49 punkterna i lagen om val till riksdagen, biföll kammaren utskottets hemställan.

Nr 202. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande, nr 31, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd för uppförande av bostadshus med smålägenheter ävensom i ärendet väckta motioner.

Kammaren biföll utskottets hemställan med den ändring, att de å första raden därav förekommande orden »bifall till» utbytas mot »anledning av» samt att å tredje raden närmast efter ordet »förslagsanslag» insköts ordet »högst».

Nr 203. S. D. Herr Branting yttrade:

Det är anledning till anmärkning mot statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet friherre Beck-Friis, varom remiss begäres till konstitutionsutskottet, inför vilket anledningen skall uppgivas.

Jämlikt föreskriften i § 57 riksdagsordningen skulle detta yttrande tillika med ett av herr Branting avlämnat förseglat konvolut överlämnas till konstitutionsutskottet.

Nr 204. S. D. Föredrogs bankcutskottets utlåtande, nr 12, angående regleringen av utgifterna under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

Punkterna 1:o)—3:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 4:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 5:o)—8:o).

Kammaren biföll vad utskottet hemställt.

Punkten 9:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 10:o) och 11:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 12:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 13:o)—17:o).

Utskottets i dessa punkter gjorda framställningar biföllos av kammaren.

Punkten 18:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 19:o)—22:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 23:o).

Kammaren biföll utskottets hemställan med den ändring däri, att orden »fyra hundra kronor» utbyttes mot »sex hundra kronor».

Punkterna 24:)—46:o).

Utskottets i dessa punkter gjorda framställningar biföllos av kammaren.

Punkten 47:o).

Lades till handlingarna.

Punkten 48:o).

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 205. S. D. Föredrogos bankoutsjottets utlåtanden:

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående årligt understöd åt en befattningshavare vid postverket;

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående årliga understöd åt vissa befattningshavare vid telegrafverket; och

nr 15, i anledning av väckt motion om årligt understöd åt skulptören Sven Andersson.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 206. S. D. Föredrogs jordbruksutskottets utlåtande, nr 22, i anledning av väckta motioner om anslag till befrämjande av inhemsk linodling m. m.; och biföll kammaren därvid utskottets hemställa.

Nr 207. S. D. Föredrogs andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 6, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående inskridande mot utrop på allmän plats av vissa periodiska skrifter.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 208. S. D. Föredrogs andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 7, i anledning av väckt motion angående förbud för värnpliktiga ävensom för manskap vid armén och marinen att inköpa brännvin.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlit § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 209. S. D. Föredrogs andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 6, angående herr Molins i Dombäcksmark motion, nr 304, angående utredning i fråga om verkningarna av lagen den 25 maj 1905 rörande avgäld från avsöndrad lägenhet.

Utskottets hemställan bifölls.

Den 13 mars.

Från första kammaren.

Nr 192. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutsjottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 84, angående pension åt distriktslantmätaren S. O. Nilssons änka.

Nr 193. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 104, angående rörelsekapital vid statens verksamhet för anskaffande och tillhandahållande av livsförnödenheter.

Nr 194. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag nr 199, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 5, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av tillgång till utsädesspannmål till skäligt pris, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Nr 195. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 208, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 7, i anledning av väckt motion angående förbud för värnpliktiga ävensom för manskap vid armén och marinen att inköpa brännvin, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Nr 196. S. D. Anmäldes och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelse till Konungen:

nr 29, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av medel till bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet jämte i ämnet väckta motioner; och

nr 30, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd för uppförande av bostadshus med smålägenheter.

Nr 157. S. D. Anmäldes och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 31, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående årligt understöd åt en befattningshavare vid postverket; och

nr 32, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående årliga understöd åt vissa befattningshavare vid telegrafverket.

Från andra kammaren.

Nr 210. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 88, med förslag till lag om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden;

nr 99, med förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärf av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri; samt

nr 100, med förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter.

Nr 211. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 85, angående förändringar vid Centralstationen i Stockholm m. m.; och

nr 94, angående kostnaderna för anläggning av hospital vid Strängnäs samt om- och tillbyggnad av Lunds hospital och asyl.

Nr 212. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 91, med förslag till lag angående ändrad lydelse av § 24 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862 m. m.

Nr 213. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet en av herr *Lindqvist* i Kosta avgiven motion, nr 340, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 92, med förslag till förordning om särskilda avdrag vid 1917 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Nr 214. S. D. Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från statsutskottet.

nr 29, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, angående beredande av medel till bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet jämte i ämnet väckta motioner; och

nr 30, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd för uppförande av bostadshus med smålägenheter; samt

från bankoutskottet:

nr 31, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående årligt understöd åt en befattningshavare vid postverket; och

nr 32, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående årliga understöd åt vissa befattningshavare vid telegrafverket.

Den 14 mars.*Från första kammaren.*

Nr 198. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 95 B, angående beräkningen av vissa statsverkets inkomster för år 1918; och

nr 105, angående gottgörelse till rådhusrätten i Luleå i anledning av dess befattnings med vissa mål.

Nr 199. S. D. Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 95 A, angående förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften; och

nr 97, angående ändrad lydelse av rubrikerna nr 192 och 193 för maltdrycker och mjöd i gällande tulltaxa.

Nr 200. S. D. Vid föredragning av Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 96, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 5, 8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker m. m., och

nr 107, angående ändrad lydelse av rubrikerna nr 65, 144, 164, 187, 188, 190, 609, 610, 624, 625, 626, 627, 628 och 629 i gällande tulltaxa,

hänvisades dessa propositioner till bevillningsutskottet, varjämte beslöts, att statsutskottet skulle undfå del av dem i vad de avsåge ändring i den till innevarande års riksdag avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov.

Nr 201. S. D. Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 89, angående pension åt förre båtsmannen vid Norrlands 2:a kompani nr 124 Carl Gustaf Granberg Wall;

nr 90, angående pension åt fortifikationsarbetaren Andreas Brommeson; och

nr 106, om pension åt förra skrivbiträdet hos krigshovrätten, änkan Mathilda Charlotta Johanna Wiberg, född Zetterberg.

Nr 202. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 98, angående livränta åt förre eleven vid statens uppfostringsanstalt å Bona Armas Anton Veiland.

Nr 203. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande nr 4, angående regleringen av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till lantförsvarsdepartementet.

Punkten 1.

Lades till handlingarna.

Punkterna 2 och 3.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 4.

Lades till handlingarna.

Punkterna 5—7.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 8.

Kammaren antog det förslag, som innefattades i den av herr Swartz m. fl. vid punkten avgivna reservation.

Punkterna 9 och 10.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 11.

Lades till handlingarna.

Punkterna 12—17.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 18.

Lades till handlingarna.

Punkterna 19—21.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 22—24.

Lades till handlingarna.

Punkterna 25 och 26.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 27—30.

Lades till handlingarna.

Punkterna 31—38.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 39 och 40.

Lades till handlingarna.

Punkterna 41—43 och 45.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 44 och 46.

Lades till handlingarna.

Punkterna 47—51.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 52.

m. fl. vid denna punkt avgivna reservation.
Kammaren antog det förslag, som innefattades i den av herr Swartz

Punkterna 53 och 54.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 55.

Lades till handlingarna.

Punkterna 56—65.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 66—68.

Lades till handlingarna.

Punkten 69.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 204. S. D. Föredrogos statsutskottets utlåtanden:

nr 32, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tjänst-
årsberäkning för professorn J. R. Kjellén med avseende å hans rätt
till ålderstillägg;

nr 33, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt
för gymnastiklärarinnan Dagny Kristina Widebeck att för uppflyttning
i högre lönegrad tillgodoräkna sig viss tjänstgöring; samt

nr 34, i anledning av väckt motion om anslag till inköp eller
anläggning av en statens galoschfabrik.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Nr 205. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 11, i anledning av väckta motioner om förbud mot tillverkning och försäljning av alkoholhaltiga drycker.

Den vid betänkandet fögade reservationen godkändes.

Nr 206. S. D. Vid föredragning av lagutskottets utlåtande nr 11, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t rörande viss ändring i lagen om försäkring mot olycksfall i arbete, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 207. S. D. Föredrogs jordbruksutskottets utlåtande nr 14, angående regleringen av utgifterna under riksstatens nionde huvudtitel, innefattande anslagen till jordbruksdepartementet.

Punkterna 1 och 2.

Lades till handlingarna.

Punkterna 3—6.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 7.

Lades till handlingarna.

Punkterna 8—10.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 11.

Lades till handlingarna.

Punkterna 12—18.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 19 och 20.

Lades till handlingarna.

Punkterna 21—34.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 35.

Lades till handlingarna.

Punkterna 36—46.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 47 och 48.

Lades till handlingarna.

Punkterna 49—58.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 59 och 60.

Lades till handlingarna.

Punkterna 61—70.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 71.

Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning bifölls oförändrad.

Punkterna 72—76.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 77—82.

Lades till handlingarna.

Punkterna 83—86.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 87—89.

Lades till handlingarna.

Punkten 90.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 91.

Lades till handlingarna.

Punkterna 92—97.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 98.

Lades till handlingarna.

Punkterna 99—102.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 103.

Lades till handlingarna.

Punkterna 104—111.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 112.

Lades till handlingarna.

Punkterna 113—117.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 118.

Lades till handlingarna.

Punkterna 119 och 120.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 121.

Lades till handlingarna.

Punkten 122.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 208. S. D. Vid föredragning av första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande:

nr 3, i anledning av väckt motion om åvägabringande av utredning i fråga om underlättande av studiemöjligheterna för begåvade men fattiga lärjungar vid offentliga läroanstalter,
avslogs vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 209. S. D. Vid föredragning av första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 4, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förenklad benämning å statens verk och inrättningar, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 210. S. D. Vid föredragning av första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 5, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av rätt och tillfälle för parter och deras biträden att sitta över vara rättegångsförhandlingar, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 211. S. D. Vid föredragning av första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 6, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vissa kyrkorådets åligganden i pastorat, bestående av mer än en församling, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Från andra kammaren.

Nr 215. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 84, angående pension åt distriktslantmätaren S. O. Nilssons änka.

Nr 216. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 104, angående rörelsekapital vid statens verksamhet för anskaffande och tillhandahållande av livsförnödenheter.

Nr 217. S. D. Föredrogs lagutskottets utlåtande, nr 11, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t rörande viss ändring i lagen om försäkring mot olycksfall i arbete.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 218. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande, nr 4, angående regleringen av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till lantförsvarsdepartementet.

Punkten 1:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 2:o) och 3:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 4:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 5:o)—10:o).

Kammaren biföll vad utskottet hemställt.

Punkten 11:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 12:o)—17:o).

Utskottets i dessa punkter gjorda framställningar biföllos av kammaren.

Punkten 18:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 19:o)—21:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 22:o)—24:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 25:o) och 26:o).

Kammaren biföll vad utskottet hemställt.

Punkterna 27:o)—30:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 31:o)—38:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 39:o) och 40:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 41:o)—43:o).

Kammaren biföll vad utskottet i dessa punkter hemställt.

Punkten 44:o).

Lades till handlingarna.

Punkten 45:o).

Utskottets hemställan bifölles.

Punkten 46:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 47:o)—54:o).

Utskottets framställningar i dessa punkter biföllos av kammaren.

Punkten 55:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 56:o)—65:o).

Vad utskottet hemställt bifölles.

Punkterna 66:o)—68:o).

Lades till handlingarna.

Punkten 69:o).

Utskottets hemställan bifölles.

Nr 219. S. D. Föredrogos statsutskottets utlåtanden:

nr 32, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tjänstårsberäkning för professorn J. R. Kjellén med avseende å hans rätt till ålderstillägg;

nr 33, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för gymnastiklärarinnan Dagny Kristina Widebeck att för uppflyttning i högre lönegrad tillgodoräkna sig viss tjänstgöring; och

nr 34, i anledning av väckt motion om anslag till inköp eller anläggning av en statens galoschfabrik.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 220. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 11, i anledning av väckta motioner om förbud mot tillverkning och försäljning av alkoholhaltiga drycker; och biföll kammaren därvid vad utskottet hemställt.

Nr 221. S. D. Föredrogos lagutskottets utlåtanden:

nr 12, i anledning av väckta motioner rörande stämningsmans behörighet m. m.;

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 16 saml.

nr 13, i anledning av väckt motion om ändring av 91 § 1 mom. i lagen om aktiebolag;

nr 14, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om åvägabringandet av en social arrendelagstiftning; samt

nr 15, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om ändring av bestämmelserna angående häktning m. m. Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 222. S. D. Föredrogs jordbruksutskottets utlåtande, nr 14, angående regleringen av utgifterna under riksstatens nionde huvudtitel, innefattande anslagen till jordbruksdepartementet.

Punkterna 1:o) och 2:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 3:o)—6:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 7:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 8:o)—10:o).

Kammaren biföll vad utskottet hemställt.

Punkten 11:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 12:o)—18:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 19:o) och 20:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 21:o)—34:o).

Utskottets i dessa punkter gjorda framställningar biföllos av kammaren.

Punkten 35:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 36:o)—46:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 47:o) och 48:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 49:o)—58:o).

Kammaren biföll vad utskottet i dessa punkter hemställt.

Punkterna 59:o) och 60:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 61:o)—70:o).

Vad utskottet hemställt bifölles.

Punkten 71:o).

Kammaren biföll Kungl. Maj:ts framställning i ämnet.

Punkterna 72:o)—76:o).

Vad utskottet hemställt bifölles.

Punkterna 77:o)—82:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 83:o)—86:o).

Utskottets framställningar i dessa punkter biföllos av kammaren.

Punkterna 87:o)—89:o).

Lades till handlingarna.

Punkten 90:o).

Utskottets hemställan bifölles.

Punkten 91:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 92:o)—97:o).

Vad utskottet hemställt bifölles.

Punkten 98:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 99:o)—102:o).

Kammaren biföll vad utskottet hemställt.

Punkten 103:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 104:o)—111:o).

Vad utskottet hemställt bifölles.

Punkten 112:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 113:o)—117:o).

Vad utskottet hemställt bifölles.

Punkten 118:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 119:o) och 120:o).

Vad utskottet hemställt bifölles.

Punkten 121:o).

Lades till handlingarna.

Punkten 122:o).

Utskottets hemställan bifölles.

Den 16 mars.

Från första kammaren.

Nr 212. S. D. Vid föredragning av bankoutskottets memorial nr 16, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande punkten 23:o i bankoutskottets utlåtande nr 12 angående regleringen av utgifterna under riksstatens tionde huvudtitel, godkändes den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen.

Nr 213. S. D. Anmälades och godkändes konstitutionsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 39, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 18 § 7 och 49 punkterna i lagen om val till riksdagen.

Nr 214. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 33, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande vid Skaraborgs regementes kasernetablissemang av gemensam tvättinrättning för de till Skövde förlagda truppförbanden;

nr 34, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ordnande av kavalleriets officersaspirantskolas förläggning å Ränneslätt;

nr 35, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående iordningställande av en skjutbana å Ränneslätt för Smålands husarregemente;

nr 36, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för tillgodoseende av vattenbehovet för Norrlands trängkår;

nr 37, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillstånd för vaktmästaren vid generalintendentens expedition A. K. Broms att för rätt att åtnjuta ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring; samt

nr 38, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning av skjutbana för Östgöta trängkår.

Från andra kammaren.

Nr 223. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 106, om pension åt förra skrivbiträdet hos krigshovrätten, änkan Mathilda Charlotta Johanna Wiberg, född Zetterberg;

nr 98, angående livränta åt förre eleven vid statens uppfostringsanstalt å Bona Armas Anton Veiland;

nr 89, angående pension åt förre båtsmannen vid Norrlands 2:a kompani nr 124 Carl Gustaf Granberg Wall; och

nr 90, angående pension åt fortifikationsarbetaren Andreas Brommesson.

Nr 224. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 105, angående gottgörelse till rådhusrätten i Luleå i anledning av dess befattning med vissa mål; och

nr 95 B, angående beräkningen av vissa statsverkets inkomster för år 1918.

Nr 225. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 95 A, med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften;

nr 96, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 5, 8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker m. m.;

nr 97, angående ändrad lydelse av rubrikerna nr 192 och 193 för maldrycker och mjöd i gällande tulltaxa; samt

nr 107, angående ändrad lydelse av rubrikerna nr 65, 144, 164, 187, 188, 190, 609, 610, 624, 625, 626, 627, 628 och 629 i gällande tulltaxa.

Därjämte beslöts, att statsutskottet skulle undfå del av propositionerna nr 96 och 107 i vad de avsåge ändring i den till innevarande års riksdag avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov.

Nr 226. S. D. Vid föredragning av bankoutskottets memorial, nr 16, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande punkten 23:o i bankoutskottets utlåtande, nr 12, angående regleringen av utgifterna under riksstatens tionde huvudtitel godkände kammaren den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen.

Nr 227. S. D. Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från konstitutionsutskottet:

nr 39, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 18 § 7 och 49 punkterna i lagen om val till riksdagen; samt

från statsutskottet:

nr 33, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande vid Skaraborgs regementes kasernetablissemang av gemensam tvättninrättning för de till Skövde förlagda truppförbanden;

nr 34, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ordnande av kavalleriets officersaspirantsskolas förläggning å Ränneslätt;

nr 35, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående iordningsställande av en skjutbana å Ränneslätt för Smålands husarregemente;

nr 36, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för tillgodoseende av vattenbehovet för Norrlands trängkår;

nr 37, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillstånd för vaktmästaren vid generalintendentens expedition A. K. Broms att för rätt att åtnjuta ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring; och

nr 38, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning av skjutbana för Östgöta trängkår.

Den 17 mars.

Från första kammaren.

Nr 215. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 111, med förslag dels till ändrad lydelse av §§ 49 och 53 regeringsformen samt § 2, § 37 mom. 1,

§ 42, § 43 mom. 2, § 54, § 55 och § 58 riksdagsordningen dels ock till lag angående ändrad lydelse av 5 § i stadgan den 26 maj 1909 om val till riksdagens utskott.

Nr 216. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 101, angående vissa ändringar i föreskrifterna om avlöning av lärarinnorna vid statsunderstödda enskilda läroanstalter m. m.

Nr 217. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 112, angående pension åt preparatorn vid Sveriges geologiska undersökning J. P. Lönnblads änka Maria Charlotta Lönnblad, född Broqvist.

Nr 218. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 110, med förslag till lag om ändring i vissa delar av sjölagen;

nr 117, med förslag till lag om ändrad lydelse av 20 kap. 2 § samt 24 kap. 3 § strafflagen; och

nr 118, med förslag till lag med särskild bestämmelse att tills vidare gälla i fråga om skydd för vissa främmande patent.

Nr 219. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 108, angående anslag till lindring av fraktkostnader för kalk m. m.

Nr 220. S. D. Föredrogs lagutskottets utlåtanden:

nr 12, i anledning av väckta motioner rörande stämningsmans behörighet m. m.

Vad utskottet hemställt bifölls.

nr 13, i anledning av väckt motion om ändring av 91 § 1 mom. i lagen om aktiebolag.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 14, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om åvägabringandet av en social arrendelagstiftning.

Utskottets hemställan avlogs, och den vid utlåtandet avgivna reservationen bifölls.

nr 15, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om ändring av bestämmelserna angående häktning m. m.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Nr 221. S. D. Vid föredragning av bankoutskottets utlåtande nr 17, angående ifrågasatt utredning om beredande av pension åt den hos skogsvårdsstyrelserna anställda personal, avslogs utskottets i detta utlåtande gjorda hemställan och biföllos de i ämnet väckta motionerna.

Nr 222. S. D. Vid föredragning av första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 7, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående meddelandet av viss föreskrift i fråga om krigsmans befordran eller transport till beställning å stat, biföllos vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 223. S. D. Vid föredragning av första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 8, i anledning av väckt motion angående skrivelse till Konungen i fråga om avveckling av militärförsvaret m. m., godkändes den av herr Hammarskjöld m. fl. vid utlåtandet avgivna reservation.

Nr 224. S. D. Vid föredragning av första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 3, i anledning av väckt motion angående utredning rörande statens övertagande av vissa naturrikedomar, industrier, kommunikationsmedel m. m., biföllos vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 225. S. D. Vid föredragning av första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 4, i anledning av andra kammarens beslut rörande väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åläggande för statens ämbets- och tjänstemän att underteckna ämbets- och tjänstehandlingar med tydlig namnunderskrift, biföllos vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 226. S. D. Vid föredragning av första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 5, i anledning av andra kammarens beslut rörande väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om ändring i gällande bestämmelser angående fribiljetter för pensionerade befattningshavare vid statens järnvägar, biföllos vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 227. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 40, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tjänstårsberäkning för professorn J. R. Kjellén med avseende å hans rätt till ålderstillägg; och

nr 41, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för gymnastiklärarinnan Dagny Kristina Widebeck att för uppflyttning i högre lönegrad tillgodoräkna sig viss tjänstgöring.

Nr 228. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande nr 8, angående regleringen av utgifterna under riksstatens åttonde huvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet.

Punkten 1.

Lades till handlingarna.

Punkterna 2—9.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 10.

Kammaren antog det förslag, som innefattades i den vid förvarande punkt avgivna reservation.

Punkterna 11—34.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 35.

Lades till handlingarna.

Punkterna 36—38.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 39.

Lades till handlingarna.

Punkterna 40—43.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 44.

Lades till handlingarna.

Punkterna 45—47.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 48.

Med avslag å utskottets hemställan antog kammaren det förslag, som innefattades i den av herr Swartz m. fl. vid denna punkt avgivna reservation.

Punkterna 49 och 50.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 51.

Lades till handlingarna.

Punkterna 52—86.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 87.

Lades till handlingarna.

Punkterna 88—129.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 130.

Lades till handlingarna.

Punkterna 131—135.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 136.

Med avslag å utskottets hemställan antog kammaren det förslag, som innefattades i den av herr Swartz m. fl. vid förevarande punkt avgivna reservation.

Punkten 137.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkterna 138 och 139.

Lades till handlingarna.

Punkten 140.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkterna 141, 163 och 227, föredragna i ett sammanhang.

Kammaren avslog vad utskottet hemställt och antog de förslag, som innefattades i de vid dessa punkter avgivna reservationer.

Punkterna 142—145.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 146.

Lades till handlingarna.

Punkterna 147—153.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 154.

Lades till handlingarna.

Punkterna 155—162 samt 164 och 165.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 166.

Lades till handlingarna.

Punkterna 167—174.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 175 och 176.

Lades till handlingarna.

Punkterna 177—182.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 183.

Lades till handlingarna.

Punkterna 184—190.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 191.

Lades till handlingarna.

Punkterna 192 och 193.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 194.

Lades till handlingarna.

Punkterna 195—198.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 199 och 200.

Lades till handlingarna.

Punkterna 201—203.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 204.

Lades till handlingarna.

Punkterna 205—207.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 208 och 209.

Lades till handlingarna.

Punkterna 210—217.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 218.

Lades till handlingarna.

Punkterna 219—221.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 222.

Lades till handlingarna.

Punkterna 223—226 samt 228—255.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 256.

Lades till handlingarna.

Punkterna 257—259.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Från andra kammaren.

Nr 228. S. D. Hänvisades till bankoutskottet motioner av:

herr *Hansson* i Sölvesborg, nr 341, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 90, angående pension åt fortifikationsarbetaren Andreas Brommesson; och

herr *Johansson* i Trollhättan, nr 343, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 70, angående pension åt hjälpmontören vid Trollhätte kraftverk A. J. Karlsson.

Nr 229. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet en av herr *Holmström* avgiven motion, nr 342, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 95 A, med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften.

Nr 230. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet en av herr *Hallén* avgiven motion, nr 344, om ändrad lydelse av § 26 mom. c) riksdagsordningen.

Nr 231. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande, nr 8, angående regleringen av utgifterna under riksstatens åttonde huvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet.

Punkten 1:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 2:o)—34:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 35:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 36:o)—38:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 39:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 40:o)—43:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 44:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 45:o)—50:o).

Utskottets framställningar i dessa punkter blevo av kammaren bifallna.

Punkten 51:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 52:o)—59:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 60:o).

Kammaren biföll den vid punkten fogade reservationen.

Punkterna 61:o)—86:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 87:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 88:o) och 89:o).

Kammaren biföll vad utskottet hemställt.

Punkten 90:o).

Den vid punkten fogade reservationen bifölls av kammaren.

Punkten 91:o)—129:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 130:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 131:o)—137:o).

Kammaren biföll vad utskottet hemställt.

Punkterna 138:o) och 139:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 140:o)—145:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 146:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 147:o)—153:o).

Utskottets i dessa punkter gjorda framställningar biföllos av kammaren.

Punkten 154:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 155:o)—165:o).

Vad utskottet hemställt biföllos av kammaren.

Punkten 166:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 167:o)—174:o).

Vad utskottet hemställt biföllos.

Punkterna 175:o) och 176:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 177:o)—182:o).

Kammaren biföll vad utskottet hemställt.

Punkten 183:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 184:o)—190:o).

Vad utskottet hemställt biföllos.

Punkten 191:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 192:o) och 193:o).

Vad utskottet hemställt biföllos.

Punkten 194:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 195:o)—198:o).

Kammaren biföll vad utskottet hemställt.

Punkterna 199:o) och 200:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 201:o)—203:o).

Vad utskottet hemställt biföllos.

Punkten 204:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 205:o)—207:o).

Vad utskottet hemställt biföllos.

Punkterna 208:o) och 209:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 210:o)—217:o).

Kammaren biföll vad utskottet hemställt.

Punkten 218:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 219:o)—221:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 222:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 223:o)—255:o).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 256:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 257:o)—259:o).

Kammaren biföll vad utskottet hemställt.

Nr 232. S. D. Föredrogs andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 7, angående herr Molins i Dombäcksmark motion, nr 311, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om verkningarna i visst avseende av gällande förordning angående inteckning i fast egendom.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 233. S. D. Föredrogs bankoutskottets utlåtande, nr 17, angående ifrågasatt utredning om beredande av pension åt den hos skogs-vårdsstyrelserna anställda personal.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 234. S. D. Föredrogs andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 5, i fråga om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av kostnadsfri skrivmateriel åt barn i folk- och småskolor.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdags-ordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 235. S. D. Föredrogs andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 6, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upphävande av den med de teologiska professu-rerna förenade prebendeinstitutionen.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 236. S. D. Föredrogs andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 8, i anledning av herr Olssons i Ramsta motion, nr 319, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt obemedlade av vidsträcktare tillfällen att förvärva jord och bostäder samt jordbruksinventarier.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 237. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser:

nr 40, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tjänstårsberäkning för professor J. R. Kjellén med avseende å hans rätt till ålderstillägg; och

nr 41, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för gymnastiklärarinnan Dagny Kristina Widebeck att för uppflyttning i högre lönegrad tillgodoräkna sig viss tjänstgöring.

Den 20 mars.

Från första kammaren.

Nr 229. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag nr 234, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess första tillfälliga utskotts utlåtande nr 5, i fråga om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av kostnadsfri skolmateriel åt barn i folk- och småskolor, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Nr 230. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag nr 236, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 8, i anledning av herr Olssons i Ramsta motion, nr 319, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt obemedlade av vidsträcktare tillfällen att förvärva jord och bostäder samt jordbruksinventarier, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Från andra kammaren.

Nr 238. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 101, angående vissa ändringar i föreskrifterna om avlöning av lärarinnorna vid statsunderstödda enskilda läroanstalter m. m.

Nr 239. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 108, angående anslag till lindring av fraktkostnader för kalk m. m.

Nr 240. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 112, angående pension åt preparatorn vid Sveriges geologiska undersökning J. P. Lönnblads änka Maria Charlotta Lönnblad, född Broqvist.

Nr 241. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 118, med förslag till lag med särskild bestämmelse att tills vidare gälla i fråga om skydd för vissa främmande patent;

nr 110, med förslag till lag om ändring i vissa delar av sjölagen; och

nr 117, med förslag till lag om ändrad lydelse av 20 kap. 2 § samt 24 kap. 3 § strafflagen.

Nr 242. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 111, med förslag dels till ändrad lydelse av §§ 49 och 53 regeringsformen samt § 2, § 37 mom. 1, § 42, § 43 mom. 2, § 54, § 55 och § 58 riksdagsordningen dels ock till lag angående ändrad lydelse av 5 § i stadgan den 26 maj 1909 om val till riksdagens utskott.

Nr 243. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet en av herr *Lindhagen m. fl.* avgiven motion, nr 345, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående revision av grundlagens föreskrifter om riksdagsmans ocränkbarhet och rätt att utöva sitt riksdagsmannaskap.

Den 21 mars.*Från första kammaren.*

Nr 231. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 103, angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

nr 119, angående anläggning av ett stickspår från Åkers styckbruks järnvägsstation till Åkers krutbruk;

nr 120, angående ökade medel till utgifter för bränsle, lyshållning m. m. vid tekniska högskolan; samt

nr 122, angående inlösen av ett antal exemplar av vissa delar av ortnamnskommitténs arbete över ortnamn i Älvsborgs län.

Nr 232. S. D. Vid föredragning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 127, angående tillfällig höjning av postavgifterna, hänvisades denna proposition till bevillningsutskottet, varjämte beslöts, att statsutskottet skulle undfå del av densamma, i vad den avsåge ändring i den till innevarande års riksdag avlåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behov.

Nr 233. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 132, angående uppförande av tre boställshus vid Näsets station å statens järnvägar.

Nr 234. S. D. Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 128, angående förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Nr 235. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 102, angående pension åt förre arbetaren vid ammunitionsfabrikens avdelning å Marieberg Anders Gustaf Johansson;

nr 109, angående pension åt arbetaren vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg Carl Johan Westerberg;

nr 121, angående pension åt förste maskinisten C. Johannesson Blom; samt

nr 123, angående viss ändring i bestämmelserna rörande understöd från småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt.

Nr 236. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 126, angående ändringar i villkoren för lån från fonden för torvindustriens befrämjande.

Nr 237. S. D. Vid föredragning av konstitutionsutskottets utlåtande nr 6, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t angående revision i visst syfte av grundlagarna och därmed sammanhängande författningar m. m., bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 238. S. D. Föredrogos statsutskottets utlåtanden:

nr 35, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående kostnaderna för anläggning av hospital vid Strängnäs samt om- och tillbyggnad av Lunds hospital och asyl; och

nr 36, i anledning av väckta motioner om åtgärder för anskaffande av en isbrytare till uppehållande av seglationen å Väneren.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Nr 239. S. D. Föredrogos bankoutskottets utlåtanden:

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner rörande vissa pensioner, avsedda att utgå av trafikmedel;

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anstånd med erläggande av ränta å statslån för järnvägsanläggning mellan Eksjö och Österbymo; samt

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse av vissa paragrafer i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Nr 240. S. D. Föredrogos lagutskottets utlåtanden:

nr 16, i anledning av väckt motion om ändring i 30 kap. 11 § rättegångsbalken;

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om inskränkning i inmutningsrätten; samt

nr 18, i anledning av väckt motion om upphävande av förordningen den 4 maj 1855 angående vissa föreskrifter till kyrkotuktens upprätthållande.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Nr 241. S. D. Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 23, i anledning av väckt motion om anslag till understödjande av rektor J. Henrikssons verksamhet för odling och insamling av medicinalväxter;

nr 24, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förläggning av en statens lantbruksskola på någon av kronoegendomarna i Kalmar län; samt

nr 25, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående personligt ålderstillägg till t. f. byråchefen i domänstyrelsen C. I. Stiernspetz.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Nr 242. S. D. Vid föredragning av första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 6, i anledning av andra kammarens beslut rörande väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av tillgång till utsädesspannmål till skäligt pris, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 243. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet en av herr *Ekman, Karl Johan*, väckt motion, nr 105, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till stadga angående hotell- och pensionatrörelse.

Från andra kammaren.

Nr 244. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet en av herr *Bogren* avgiven motion, nr 346, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 92, med förslag till förordning om särskilda avdrag vid 1917 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Nr 245. S. D. Föredrogs andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 9, i anledning av herrar Nilssons i Tånga och Holmströms motion, nr 85, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående den skånska stenkolsgruveindustriens övertagande av staten.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 246. S. D. Föredrogos lagutskottets utlåtanden:

nr 16, i anledning av väckt motion om ändring i 30 kap. 11 § rättegångsbalken;

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om inskränkning i inmutningsrätten; och

nr 18, i anledning av väckt motion om upphävande av förordningen den 4 maj 1855 angående vissa föreskrifter till kyrkotuktens upprätthållande.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 247. S. D. Föredrogs jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 23, i anledning av väckt motion om anslag till understödjande av rektor J. Henrikssons verksamhet för odling och insamling av medicinalväxter;

nr 24, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förläggning av en statens lantbruksskola på någon av kronoegendomarna i Kalmar län; och

nr 25, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående personligt ålderstillägg till t. f. byråchefen i domänstyrelsen C. I. Stiernspetz.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt blev av kammaren bifallet.

Nr 248. S. D. Föredrogs andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 8, med anledning av första kammarens beslut rörande inom nämnda kammare väckta motioner dels angående åtgärder till förhindrande av abborrfiskets i Östersjön tillbakagång dels om vidtagande av åtgärder till skyddande av de matnyttiga fisksorternas bestånd i Sveriges fiskevatten.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 249. S. D. Föredrogs andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 9, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för undersökning av olika metoder för bärkning av säd m. m.

Utskottets hemställan avslogs.

Nr 250. S. D. Föredrogs andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 10, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i visst syfte rörande kostnaderna för brödsädesproduktionen i landet.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 251. S. D. Föredrogs konstitutionsutskottets utlåtande, nr 6, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t angående revision i visst syfte av grundlagarna och därmed sammanhängande författningar, m. m.

Punkten 1:o).

mom. a).

Med avslag å utskottets hemställan biföll kammaren den av herr Olof Olsson m. fl. avgivna, vid momentet fogade reservationen.

mom. b)—f).

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 2:o).

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 252. S. D. Föredrogos statsutskottets utlåtanden:

nr 35, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående kostnaderna för anläggning av hospital vid Strängnäs samt om- och tillbyggnad av Lunds hospital och asyl; samt

nr 36, i anledning av väckta motioner om åtgärder för anskaffande av en isbrytare till uppehållande av seglationen å Vänern.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 253. S. D. Föredrogos bankoutskottets utlåtanden:

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner rörande vissa pensioner, avsedda att utgå av trafikmedel;

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anstånd med erläggande av ränta å statslån för järnvägsanläggning mellan Eksjö och Österbymo; samt

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse av vissa paragrafer i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Utskottets i dessa utlåtanden gjorda framställningar biföllos av kammaren.

Nr 254. S. D. Föredrogs andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 7, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för underlättande av möjligheterna till utbildning för begåvade men obemedlade lärjungar vid offentliga läroanstalter.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 255. S. D. Föredrogs andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 8, i fråga om skrivelse till Kungl. Maj:t angående anordnande av kurser för utbildning av fängvårdstjänstemän av högre grad.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 256. S. D. Föredrogs andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 10, angående herr Palmstiernas motion, nr 86, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om visst uppdrag till de s. k. trustsakkunniga.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 257. S. D. Föredrogs andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 6, i anledning av herr Lindhagens motion, nr 329, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om utredning angående vissa förhållanden rörande tidningspressen.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 258. S. D. Föredrogs andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 7, i anledning av herr Lindhagens motion, nr 297, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående behövligheten av »monarkismens biinstitutioner» m. m.; och biföll kammaren därvid utskottets hemställan.

Nr 259. S. D. Föredrogs andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 8, i anledning av herr Lindhagens motion, nr 318, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående svenskt eller skandinaviskt regeringsinitiativ i syfte att genom bidrag från samtliga stater bereda gottgörelse för genom kriget åstadkommen skada å viss egendom.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 260. S. D. Föredrogs andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 9, i anledning av herr Lindhagens motion, nr 316, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av ett världsspråk.

Kammaren biföll utskottets hemställan.

Nr 261. S. D. Föredrogs andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 10, i anledning av herr Lindhagens motion, nr 317, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åstadkommande efter fredsslutet av ett förnuftigt ekonomiskt samarbete mellan alla stater.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Den 23 mars.*Från första kammaren.*

Nr 244. S. D. Vid föredragning av Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 72, angående vissa åtgärder för lantförsvarets stärkande, och

nr 73, angående vissa åtgärder för sjöförsvarets stärkande,

hänvisades punkten 5 i propositionen nr 72 och punkten 2 i propositionen nr 73 till jordbruksutskottet samt propositionerna i övrigt till statsutskottet.

Till vederbörande utskott skulle jämväl överlämnas åtskilliga i anledning av propositionen nr 72 inom kammaren avgivna yttranden.

Nr 245. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 78, angående beredande av medel till bestridande av vissa kostnadsökningar för sjöförsvarets ordnande m. m.;

nr 87, angående anvisande av medel för bestridande av kostnader för utbildning av landstormsbefäl m. m.;

nr 113, angående medelsbehovet för år 1918 under ordinarie reservationsanslaget till arméns vapen, ammunition och målskjutningsmateriel samt artilleriets övningar och materiel;

nr 114, angående anvisande av medel till vissa byggnadsföretag vid armén;

nr 115, angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

nr 116, angående tillstånd för vissa beställningshavare å staten för artilleriets fabriker och tyganstalter att för rätt att åtnjuta ålders-tillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring; samt

nr 131, angående upptagande bland statsverkets inkomster för år 1918 av en post av tillfälliga lånemedel för extraordinära försvars-utgifter.

Nr 246. S. D. Föredrogos och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 86, med förslag dels till lag om landstorms-

prövning åren 1919—1927 samt utbildning av officerare, underbefäl och fackmän vid landstormen under åren 1920—1928, dels ock till lag om skyldighet för vissa värnpliktiga att under år 1917 undergå landstormsprövning och befäls- eller annan särskild utbildning vid landstormen.

Nr 247. S. D. Vid föredragning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 130, med förslag till förordning om extra inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1918 m. m., hänvisades denna proposition i vad angick upptagande bland statsverkets inkomster av extra inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1918 till statsutskottet samt i övrigt till bevillningsutskottet.

Nr 248. S. D. Efter föredragning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 129, angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare i statens tjänst, beslöt kammaren att, därest i anledning av väckt förslag ett särskilt utskott komme att tillsättas för ifrågasvarande propositions behandling, densamma skulle överlämnas till detta särskilda utskott, men att eljest propositionen skulle hänvisas i vad den angick pensionsväsendet, till bankoutskottet, såvitt propositionen rörde under jordbruksdepartementet lydande ärenden, till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Nr 249. S. D. Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 133, angående räntefrihet å lån för anskaffande av utsädespotatis;

nr 135, angående minimipris å brödsäd m. m.; samt

nr 136, angående ändrad användning av ett till anordnande av jägmästarbostäder av riksdagen anvisat belopp.

Nr 250. S. D. Vid föredragning av statsutskottets memorial nr 37, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i två frågor rörande anslag under riksstatens fjärde huvudtitel, godkändes de i detta memorial föreslagna voteringspropositionerna.

Nr 251. S. D. Föredrogos och lades till handlingarna bankoutskottets memorial nr 21, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande bankoutskottets utlåtande nr 17, angående ifrågasatt utredning om beredande av pension åt den hos skogsvårdsstyrelserna anställda personal.

Nr 252. S. D. Beslöt kammaren för sin del, att ett särskilt

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 16 saml.

utskott, bestående av sexton ledamöter, åtta från vardera kammaren, skulle tillsättas för behandling av

ej mindre Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 129, angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare i statens tjänst,

än även de ytterligare framställningar, som kunde komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i dessa ämnen eller andra i omedelbart samband därmed stående frågor;

och skulle andra kammaren inbjudas att i detta beslut förena sig med första kammaren.

Nr 253. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 250, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 10, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i visst syfte rörande kostnaderna för brödsädesproduktionen i landet, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Nr 254. S. D. Föredrogs ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 254, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 7, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för underlättande av möjligheterna till utbildning för begåvade men obemedlade lärjungar vid offentliga läroanstalter.

Första kammaren, som den 14 innevarande mars vid behandling av sitt första tillfälliga utskotts utlåtande nr 3 avslagit en framställning i anledning av en inom kammaren väckt motion i samma syfte, fann oförmälda delgivning ej föranleda vidare yttrande.

Nr 255. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 256, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 10, angående friherre Palmstiernas motion, nr 86, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om visst uppdrag till de s. k. trustsakkunniga, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Nr 256. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 261, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 10, i anledning av herr Lindhagens motion, nr 317, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åstadkommande efter fredsslutet av ett förnuftigt eko-

nomiskt samarbete mellan alla stater, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Nr 257. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 46, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till anordnande av vattenklosetter inom serafimerlasarettet.

Nr 258. S. D. Anmälades och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 50, i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner rörande vissa pensioner, avsedda att utgå av trafikmedel;

nr 51, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anstånd med erläggande av ränta å statslån för järnvägsanläggning mellan Eksjö och Österbymo; samt

nr 52, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse av vissa paragrafer i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Nr 259. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag dels till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 42, angående åstadkommande av ändrade bestämmelser rörande vissa kyrkorådets åligganden i pastorat, bestående av mer än en församling; och

nr 44, angående meddelandet av viss föreskrift i fråga om krigsmans befordran eller transport till beställning å stat;

dels ock till delar av riksdagsbeslutet:

nr 1, ingressen;

nr 2, slutmeningen;

nr 3, angående val av särskilda deputerade jämlikt 54 § regeringsformen och 50 § riksdagsordningen;

nr 4, rörande lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873;

nr 5, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter;

nr 6, angående ansvarsfrihet för fullmäktige i riksbanken;

nr 7, angående ansvarsfrihet för fullmäktige i riksgäldskontoret;

nr 8, angående skyldighet för penningförvaltande verk och inrättningar m. fl. att i vissa fall anlita riksbanken;

nr 9, angående viss ändring i gällande instruktion för statens ombud i enskilda järnvägsbolags revision;

nr 10, angående lag om fortsatt tillämpning av lagen den 3 juni 1915 om eftergift vid krig eller krigsfara från vissa bestämmelser om arbetstid för minderåriga och kvinnor;

nr 11, angående utredning rörande ändring uti vissa bestämmelser angående rättegångsbiträde åt häktad; samt

nr 12, angående viss nedsättning av sockerskatten.

Nr 260. S. D. Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet en av friherre *Fleming* väckt motion, nr 106, om tillägg till § 8 i förordningen angående stämpelavgiften.

Nr 261. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet en av herr *Lindblad, Ernst*, väckt motion, nr 107, om ändring av §§ 54 och 55 riksdagsordningen.

Från andra kammaren.

Nr 262. S. D. Föredrogs Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 72, angående vissa åtgärder för lantförsvarets stärkande;

nr 73, angående vissa åtgärder för sjöförsvarets stärkande, och

nr 78, angående beredande av medel till bestridande av vissa kostnadsökningar för sjöförsvarets ordnande m. m.;

och hänvisades därvid propositionerna nr 72 och 73, i vad de avsåge överlämnande till lant- och sjöförsvaret av vissa markområden, till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet samt propositionen nr 78 till statsutskottet.

Till vederbörande utskott skulle jämväl överlämnas åtskilliga i anledning av dessa propositioner inom kammaren avgivna yttranden.

Nr 263. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 87, angående anvisande av medel för bestridande av kostnader för utbildning av landstormsbefäl m. m.;

nr 103, angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

nr 113, angående medelsbehovet för år 1918 under ordinarie reservationsanslaget till arméns vapen, ammunition och målskjutningsmateriel samt artilleriets övningar och materiel;

nr 114, angående anvisande av medel till vissa byggnadsföretag vid armén;

nr 115, angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

nr 116, angående tillstånd för vissa beställningshavare å staten för artilleriets fabriker och tyganstalter att för rätt att åtnjuta ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 119, angående anläggning av ett stickspår från Åkers styckebruks järnvägsstation till Åkers krutbruk;

nr 120, angående ökade medel till utgifter för bränsle, lyshållning m. m. vid tekniska högskolan;

nr 122, angående inlösen av ett antal exemplar av vissa delar av ortnamnskommitténs arbete över ortnamn i Älvsborgs län;

nr 132, angående uppförande av tre boställshus vid Näsets station å statens järnvägar; samt

nr 131, angående upptagande bland statsverkets inkomster för år 1918 av en post av tillfälliga lånemedel för extraordinära försvarsutgifter.

Nr 264. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 86, med förslag dels till lag om landstormsprövning åren 1919—1927 samt utbildning av officerare, underbefäl och fackmän vid landstormen under åren 1920—1928, dels ock till lag om skyldighet för vissa värnpliktiga att under år 1917 undergå landstormsprövning och befäls- eller annan särskild utbildning vid landstormen.

Nr 265. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 102, angående pension åt förre arbetaren vid ammunitionsfabrikens avdelning å Marieberg Anders Gustaf Johansson;

nr 109, angående pension åt arbetaren vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg Carl Johan Westerberg;

nr 121, angående pension åt förste maskinisten C. Johannesson Blom; och

nr 123, angående viss ändring i bestämmelserna rörande understöd från småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt.

Nr 266. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 128, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper; och

nr 127, angående tillfällig höjning av postavgifterna.

Härjämte beslöts, att statsutskottet skulle undfå del av propositionen nr 127, i vad den avsåge ändring i den till innevarande års riksdag avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov.

Till vederbörande utskott skulle jämväl överlämnas ett i anledning av sistberörda proposition inom kammaren avgivet yttrande.

Nr 267. S. D. Föredrogs ett från första kammaren ankommet protokollsutdrag innefattande inbjudan till andra kammaren att förena sig med första kammaren i dess denna dag fattade beslut att ett särskilt utskott bestående av 16 ledamöter, 8 från vardera kammaren, skulle tillsättas för behandling av

ej mindre Kungl. Maj:ts proposition, nr 129, angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare i statens tjänst,

än även de ytterligare framställningar, som kunde komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i dessa ämnen eller andra i omedelbart samband därmed stående frågor;

och beslöt kammaren antaga berörda inbjudan.

Nr 268. S. D. Hänvisades till riksdagens särskilda utskott Kungl. Maj:ts proposition nr 129, angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare i statens tjänst.

Nr 269. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 126, angående ändringar i villkoren för lån från fonden för torvindustriens befrämjande.

Nr 270. S. D. Vid föredragning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 130, med förslag till förordning om extra inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1918 m. m. hänvisades densamma, i vad den avsåge ändring i den till innevarande års riksdag avlåtna proposition angående stats-

verkets tillstånd och behov till statsutskottet och i övrigt till bevillningsutskottet.

Till vederbörande utskott skulle jämväl överlämnas ett i anledning av propositionen inom kammaren avgivet yttrande.

Nr 271. S. D. Vid föredragning av statsutskottets memorial, nr 37, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i två frågor rörande anslag under riksstatens fjärde huvudtitel, blevo de i detta memorial föreslagna voteringspropositionerna godkända.

Nr 272. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna bankoutskottets memorial, nr 21, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande bankoutskottets utlåtande, nr 17, angående ifrågasatt utredning om beredande av pension åt den hos skogsvårdsstyrelserna anställda personal.

Nr 273. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till delar av riksdagsbeslutet:

nr 1, ingressen,

nr 2, slutmeningen;

nr 3, angående val av särskilda deputerade jämlikt 54 § regeringsformen och 50 § riksdagsordningen;

nr 4, rörande lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873;

nr 5, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter;

nr 6, angående ansvarsfrihet för fullmäktige i riksbanken;

nr 7, angående ansvarsfrihet för fullmäktige i riksgäldskontoret;

nr 8, angående skyldighet för penningförvaltande verk och inrättningar m. fl. att i vissa fall anlita riksbanken;

nr 9, angående viss ändring i gällande instruktion för statens ombud i enskilda järnvägsbolags revision;

nr 10, angående lag om fortsatt tillämpning av lagen den 3 juni 1915 om eftergift vid krig eller krigsfara från vissa bestämmelser om arbetstid för minderåriga och kvinnor;

nr 11, angående utredning rörande ändring uti vissa bestämmelser angående rättegångsbiträde åt häktad; och

nr 12, angående viss nedsättning av sockerskatten.

Nr 274. S. D. Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från statsutskottet:

nr 46, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till anordnande av vattenklosetter inom serafimerlasarettet;

från bankoutskottet:

nr 50, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition rörande vissa pensioner, avsedda att utgå av trafikmedel;

nr 51, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anstånd med erläggande av ränta å statslån för järnvägsanläggning mellan Eksjö och Österbymo; och

nr 52, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse av vissa paragrafer i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873; samt

från riksdagens kansli:

nr 42, angående åstadkommande av ändrade bestämmelser rörande vissa kyrkorådets åligganden i pastorat, bestående av mer än en församling; och

nr 44, angående meddelandet av viss föreskrift i fråga om krigsmans befordran eller transport till beställning å stat.

Den 24 mars.

Från första kammaren.

Nr 262. S. D. Företogos val av tjugufyra valmän och sex suppleanter för utseende av ej mindre riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare än även riksdagens militieombudsman och dennes efterträdare; och befunnos efter valens slut hava blivit utsedda till

valmän:

herr Alexanderson,
 » Antonsson,
 » Beckman,
 » Boberg,
 » Carlsson, Johan,
 » Eliasson,
 friherre Fleming,
 herr Forssman,
 » Gezelius,
 » Gustafsson,
 greve Hamilton, Alexander,
 herr Hedenlund,
 » Hellberg,
 friherre Hermelin,
 herr Hjärne,
 » Kjellgren,
 greve Klingspor,
 herr Knaust,
 » Lamm,
 » Lindblad, Anders C.,
 » Rosén,
 friherre Silfverschiöld,
 herr Strömberg,
 » Wavrinsky;

suppleanter:

herr Stålberg,
 » Norman,
 » Fant,
 » Hedenström,
 » Neess,
 » von Koch.

Nr 263. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 134, om rätt för föreståndaren vid kronohäktet i Ystad Gustaf Edvard Rockström att för åtnjutande av löneförhöjning tillgodoräkna sig viss tjänstgöring; och

nr 140, angående ombyggnaden av Södertälje kanal.

Nr 264. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 142, angående hyresbidrag till lärare vid folkskoleseminarierna i Stockholm och Göteborg.

Nr 265. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 137, angående tilläggspension åt vissa lärarinnor vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna; och

nr 138, angående förändrade bestämmelser rörande understöd åt vissa förutvarande flickskollärarinnor.

Nr 266. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 139, angående pension åt upp-syningsmannen O. Strandbergs änka Jenny Matilda Strandberg.

Nr 267. S. D. Föredrogs sammansatta bevillnings- och lagutskottets utlåtande nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 17 april 1916 angående vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m. samt lag om fortsatt tillämpning av nyssnämnda lag.

Kammaren antog det förslag, som förordats i den vid utlåtandet fogade reservationen.

Nr 268. S. D. Föredrogs lagutskottets utlåtanden:

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärfv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri, och

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Nr 269. S. D. Vid föredragning av första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 7, i anledning av andra kammarens beslut rörande väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående revision av gällande resereglemente, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 270. S. D. Anmälades och godkändes lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 47, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om inskränkning i inmutningsrätten.

Nr 271. S. D. Anmälades lagutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 48, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri; samt

nr 49, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter.

Skrivelseförslagen godkändes under förutsättning, beträffande nr 48, att vad lagutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 19 och, vidkommande nr 49, att vad utskottet hemställt i sitt utlåtande nr 20 bifölles även av andra kammaren.

Nr 272. S. D. Anmälades och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 53, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag för lindring av fraktkostnaderna vid transport av majs till vissa delar av Norrland samt till Gottland.

Nr 273. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 43, angående beredande av möjlighet för parter och deras biträden att sittande övervara rättegångsförhandlingar; och

nr 45, i fråga om ändring i gällande bestämmelser angående fribiljetter för pensionerade befattningshavare vid statens järnvägar.

Nr 274. S. D. Föredrogs och hänvisades till särskilda utskottet en av herr *Holmquist* väckt motion, nr 109, angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare, anställda hos riksdagen eller i dess verk.

Från andra kammaren.

Nr 275. S. D. Företogos val av dels tjugufyra valmän för utseende av riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare samt riksdagens militieombudsman och dennes efterträdare, dels ock sex suppleanter för dessa valmän; och befunnos vid valens slut hava blivit utsedda till

valmän:

herr vice talmannen D. Persson,
» Borggren,
» Hallendorff,
» Hedlund,
» Jansson i Falun,
» Janson i Kungsör,
» Johansson i Uppmälby,
» Jönsson i Fridhill,
» Karlsson i Fjäl,
» Lindhagen,
» Lindley,
» Lindman,
» Mossberg,
» E. A. Nilson i Örebro,
» Nilsson i Kristianstad,
» Nilsson i Bonarp,
» Olofsson i Ävik,
» Olsson i Blädinge,
» Persson i Norrköping,
» Petersson i Lidingö villastad,
» Pettersson i Bjälbo,
» Pålsson,
» Tengdahl, och
» Zelahn; samt till

suppleanter:

herr Rehn,
» Sköld,
» Tysk,
» Gustafson i Kasenberg,
» Wikström och
» Lingström.

Nr 276. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 133, angående räntefrihet å lån för anskaffande av utsädespotatis;

nr 135, angående minimipris å brödsäd m. m.; och

nr 136, angående ändrad användning av ett till anordnande av jägmästarbostäder av riksdagen anvisat belopp.

Till utskottet skulle jämväl överlämnas ett i anledning av propositionen nr 135 inom kammaren avgivet yttrande.

Nr 277. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet en av herrar *Olsson* i Ramsta och *Jönsson* i Fridhill avgiven motion, nr 347, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 95 A, med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften.

Nr 278. S. D. Hänvisades till lagutskottet en av herrar *Lindman* och *E. A. Nilson* i Örebro avgiven motion, nr 348, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 88, med förslag till lag om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden.

Nr 279. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet en av herrar *Hallendorff* och *Kaijser* avgiven motion, nr 349, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 111, med förslag till ändrad lydelse av § 49 och 53 regeringsformen m. m.

Nr 280. S. D. Hänvisades till bankoutskottet en av herr *Byström* avgiven motion, nr 350, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 121, angående pension åt förste maskinisten C. Johannesson Blom.

Nr 281. S. D. Föredrogs sammansatta bevillnings- och lagutskottets utlåtande, nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 17 april 1916 angående vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m. samt lag om fortsatt tillämpning av nyssnämnda lag.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 282. S. D. Föredrogs lagutskottets utlåtanden:

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri; samt

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 283. S. D. Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från riksdagens kansli:

nr 43, angående beredande av möjlighet för parter och deras biträden att sittande övervara rättegångsförhandlingar; och

nr 45, i fråga om ändring i gällande bestämmelser angående fribiljetter för pensionerade befattningshavare vid statens järnvägar;

från lagutskottet:

nr 47, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om inskränkning i inmutningsrätten;

nr 48, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri; och

nr 49, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter; samt

från jordbruksutskottet:

nr 53, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag för lindring av fraktkostnaderna vid transport av majs till vissa delar av Norrland samt till Gottland.

Den 27 mars.*Från första kammaren.*

Nr 275. S. D. Företogs val av åtta ledamöter i riksdagens särskilda utskott; och utsågos därtill:

herr Odelberg
greve Klingspor
herr Pers

» Nyström
» Svensson
» Hellström
» Wrangel
» Wavrinisky

från »nationella partiet»,
» » »
» »liberala samlingspartiet»,
» »nationella partiet»,
» » »
» »liberala samlingspartiet»,
» »nationella partiet», och
» »socialdemokratiska gruppen».

Nr 276. S. D. Upplästes och lades till handlingarna två hos kamrarnes valmän för utseende av riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare den 24 innevarande månad hållna protokoll, varav inhämtades att till justitieombudsman blivit utsedd hovrättsrådet Viktor Esaias Octavus Petrén samt att till hans efterträdare blivit vald konstituerade revisionssekreteraren Berndt Nils Robert Lilienberg;

och skulle riksdagens kanslisdeputerade genom utdrag av protokollet underrättas om dessa val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag dels till förordnanden för de valda, dels till skrivelse till Konungen med anmälan om de verkställda valen, dels ock till den paragraf därom, som borde införas i riksdagsbeslutet.

Nr 277. S. D. Upplästes och lades till handlingarna två hos kamrarnas valmän för utseende av riksdagens militieombudsman och hans efterträdare den 24 innevarande månad hållna protokoll, varav inhämtades, att till militieombudsman blivit utsedd häradshövdingen Axel Reinhold Östergren samt att till hans efterträdare blivit vald häradshövdingen friherre Bror Carl Cederström;

och skulle riksdagens kanslideputerade genom utdrag av protokollet underrättas om dessa val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag dels till förordnanden för de valda, dels till skrivelse till Konungen med anmälan om de verkställda valen, dels ock till den paragraf därom, som borde införas i riksdagsbeslutet.

Nr 278. S. D. Vid föredragning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 141, angående grunder för kvinnas utnämning och befordran till rektor vid kvinnligt folkskoleseminarium, hänvisades denna proposition, så vitt den angick pensionsrätt och skyldighet att erlagga pensionsavgift eller för pensionsändamål vidkännas löneavdrag, till bankoutskottet samt i övrigt till statsutskottet.

Nr 279. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 144, angående statsbidrag för fortsättande och avslutande av ett sjökrigshistoriskt arbete m. m.;

nr 145, angående åtgärder till underlättande av manskapsrekryteringen vid marinen; samt

nr 148, angående tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter.

Nr 280. S. D. Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 146, angående garanti för inköp av bränntorv för statens räkning;

nr 147, angående understöd till aktiebolaget Difosfat för försök med framställning av fosforsyre-gödselmedel; samt

nr 150, angående anslag till utgifter i anledning av tillfällig ökning av elevantalet i skogshögskolans jägmästarkurs.

Nr 281. S. D. Vid föredragning av statsutskottets memorial nr 38, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslag under riksstatens åttonde huvudtitel, godkändes de i detta memorial föreslagna voteringspropositionerna.

Nr 282. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 54, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående kostnaderna för anläggning av hospital vid Strängnäs samt om- och tillbyggnad av Lunds hospital och asyl.

Nr 283. S. D. Anmälades och godkändes lagutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 57, i anledning av väckta motioner rörande stämningssmans behörighet m. m.;

nr 58, i anledning av väckt motion om ändring i 30 kap. 11 § rättegångsbalken; samt

nr 59, i anledning av väckt motion om upphävande av förordningen den 4 maj 1855 angående vissa föreskrifter till kyrkotuktens upprätthållande.

Nr 284. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 55, angående åvägabrängande av utredning i fråga om ordnande av kurser för utbildning av fångvårdstjänstemän av högre grad; och

nr 56, angående beredande av tillgång till utsädesspannmål till skäligt pris.

Nr 285. S. D. Efter föredragning av en av herr *Ekman, Carl Gustaf*, m. fl. väckt motion, nr 112, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 96, om ändring i vissa delar av förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker m. m., hänvisades denna motion

till bevillningsutskottet, varjämte beslöts, att statsutskottet skulle undfå del av motionen, i vad den avsåg Kungl. Maj:ts förslag till ändring i den till innevarande års riksdag avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov.

Nr 286. S. D. Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet nedannämnda motioner:

nr 110, av herr *Rooth*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen angående stämpelavgiften; och

nr 111, av herr *von Koch*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen angående stämpelavgiften.

Nr 287. S. D. Hänvisades till statsutskottet en av friherre *Langenskiöld* väckt motion, nr 108, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rörelsekapital vid statens verksamhet för anskaffande och tillhandahållande av livsförnödenheter.

Från andra kammaren.

Nr 284. S. D. Företogs val av åtta ledamöter i riksdagens särskilda utskott; och befunnos efter valets slut hava blivit därtill utsedde:

herr Tamm	från »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Nilsson i Kabbarp	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Adelswärd	» »liberala samlingspartiet»,
» Henrikson	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Lindqvist i Stockholm	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Sommelius	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Bårg i Katrineholm	» »socialdemokratiska gruppen», och
» Olsson i See	» »liberala samlingspartiet».

Nr 285. S. D. Upplästes och lades till handlingarna två hos kamrarnas valmän för utseende av riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare den 24 innevarande månad hållna protokoll, varav inhämtades, att till justitieombudsman blivit utsedd hovrättsrådet V. E. O. Petrén och att till hans efterträdare blivit vald konstituerade revisionssekreteraren B. N. R. Lilienberg;

och skulle riksdagens kanslideputerade genom utdrag av protokollet underrättas om dessa val samt anmodas låta uppsätta och till

kamrarna avgiva förslag dels till förordnanden för de valde, dels till skrivelse till Konungen med anmälan om de verkställda valen, dels ock till den paragraf, som därom borde i riksdagsbeslutet införas.

Nr 286. S. D. Upplästes och lades till handlingarna två hos kamrarnas valmän för utseende av riksdagens militieombudsman och hans efterträdare den 24 innevarande månad hållna protokoll, varav inhämtades, att till militieombudsman blivit utsedd häradshövdingen A. R. Östergren och att till hans efterträdare blivit vald häradshövdingen friherre B. C. Cederström;

och skulle riksdagens kanslideputerade genom utdrag av protokollet underrättas om dessa val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna avgiva förslag dels till förordnanden för de valde, dels till skrivelse till Konungen med anmälan om de verkställda valen, dels ock till den paragraf, som därom borde i riksdagsbeslutet införas.

Nr 287. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 134, om rätt för föreståndaren vid kronohäktet i Ystad Gustaf Edvard Rockström att för åtnjutande av löneförhöjning tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 140, angående ombyggnad av Södertälje kanal; och

nr 142, angående hyresbidrag till lärare vid folkskoleseminarierna i Stockholm och Göteborg.

Nr 288. S. D. Hänvisades till bankoutsiktet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 139, angående pension åt uppsyningsmannen O. Strandbergs änka Jenny Mathilda Strandberg;

nr 137, angående tilläggspension åt vissa lärarinnor vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna; och

nr 138, angående förändrade bestämmelser rörande understöd åt vissa förutvarande flickskollärarinnor.

Nr 289. S. D. Vid föredragning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 141, angående grunder för kvinnas utnämning och befordran till rektor vid kvinnligt folkskoleseminarium hänvisades densamma, i vad den avsåge kvinnlig rektors pensionsrätt och skyldighet att erlägga pensionsavgift eller för pensionsändamål vidkännas löneavdrag, till bankoutsiktet och i övrigt till statsutskottet.

Nr 290. S. D. Hänvisades till lagutskottet följande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 88, med förslag till lag om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden avgivna motioner, nämligen av

herr *Janson* i Kungsör, nr 351, och
herr *von Hofsten m. fl.*, nr 352.

Nr 291. S. D. Hänvisades till statsutskottet en av herr *Kristensson* avgiven motion, nr 353, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 104, angående rörelsekapital vid statens verksamhet för anskaffande och tillhandahållande av livsförnödenheter.

Nr 292. S. D. Hänvisades till bankoutskottet en av herrar *Borggren* och *Berg* i Munkfors avgiven motion, nr 354, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 109, angående pension åt arbetaren vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg Carl Johan Westerberg.

Nr 293. S. D. Hänvisades till särskilda utskottet en av herr *Lindqvist* i Kosta avgiven motion, nr 355, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 129, angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare i statens tjänst.

Nr 294. S. D. Föredrogs statsutskottets memorial, nr 38, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslag under riksstatens åttonde huvudtitel.

De i detta memorial föreslagna voteringspropositionerna blevo av kammaren godkända.

Nr 295. S. D. Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från riksdagens kansli:

nr 55, angående åvägabringande av utredning i fråga om ordnande av kurser för utbildning av fångvårdstjänstemän av högre grad, och

nr 56, angående beredande av tillgång till utsädesspannmål till skäligt pris; samt

från lagutskottet:

nr 57, i anledning av väckta motioner rörande stämningmans behörighet m. m.;

nr 58, i anledning av väckt motion om ändring i 30 kap. 11 § rättegångsbalken; och

nr 59, i anledning av väckt motion om upphävande av förordningen den 4 maj 1855 angående vissa föreskrifter till kyrkotuktens upprätthållande.

Nr 296. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 54, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående kostnaderna för anläggning av hospital vid Strängnäs samt om- och tillbyggnad av Lunds hospital och asyl.

Den 28 mars.

Från första kammaren.

Nr 288. S. D. Företogs val av åtta suppleanter i riksdagens särskilda utskott; och utsågos därtill

herr Fagerlin	från »nationella partiet»,
» Neess	» » »
» Berglund	» »liberala samlingspartiet»,
» Holm	» »nationella partiet»,
» Stålberg	» » »
» Lagerkvist	» »liberala samlingspartiet»,
» Hegardt	» »nationella partiet»,
» Ödlund	» »socialdemokratiska gruppen».

Nr 289. S. D. Upplästes ett protokoll, hållet under gårdagen hos kamrarnas valmän för utseende av dels riksdagens fullmäktige i riksbanken efter herrar R. E. Norberg och F. W. Thorsson, vilka voro i tur att avgå, dels ock suppleanter för riksdagens fullmäktige i nämnda bank. Av detta protokoll inhämtades, att valmännen utsett till

fullmäktige:

herr Norberg, Rudolf Emil, bankokommissarie,
 » Thorsson, Fredrik Wilhelm, ledamot av riksdagens andra kammare;

suppleanter

för tiden från valet till dess nytt val under år 1918 försiggått:

greve von Rosen, Gustaf Fredrik, bruksägare,
 herr Olauson, Knut Arvid, bankokommissarie,
 » Nilson, Erik Agabus, ledamot av riksdagens andra kammare.

Det upplästa protokollet lades till handlingarna; och skulle riksdagens kanslideputerade genom utdrag av protokollet underrättas om dessa val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag dels till förordnanden för de valda, dels till skrivelse till Konungen med anmälan om de förrättade valen, dels ock till den paragraf, som därom borde i riksdagsbeslutet intagas.

Nr 290. S. D. Upplästes ett protokoll, hållet under gårdagen hos kamrarnas valmän för utseende av dels fullmäktige i riksgäldskontoret efter greve J. G. Lagerbjelke och friherre E. K. Palmstierna, vilka voro i tur att avgå, dels ock suppleanter för riksdagens fullmäktige i nämnda kontor. Av detta protokoll inhämtades, att valmännen utsett till

fullmäktige:

greve Lagerbjelke, Johan Gustaf, ledamot av riksdagens första kammare,

friherre Palmstierna, Erik Kule, ledamot av riksdagens andra kammare;

suppleanter

för tiden från valet till dess nytt val under år 1918 försiggått:

herr Kvarnzelius, Svante Herman, ledamot av riksdagens första kammare,

herr Jespersen, Jöns Peter, ledamot av riksdagens andra kammare,

» Strömberg, Otto Mauritz, ledamot av riksdagens första kammare.

Det upplästa protokollet lades till handlingarna; och skulle riksdagens kanslideputerade genom utdrag av protokollet underrättas om dessa val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag dels till förordnanden för de valda, dels till skrivelse till Konungen med anmälan om de förrättade valen, dels ock till den paragraf, som därom borde i riksdagsbeslutet intagas.

Nr 291. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 149, angående omorganisation av väg- och vattenbyggnadskåren;

nr 154, angående provisorisk lönereglering för viss personal vid lantförsvaret;

nr 155, angående särskilt hyresbidrag åt gifta underofficerare med vederlikar vid armén; samt

nr 156, angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel.

Nr 292. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 158, angående provisorisk lönereglering för viss personal vid marinen.

Nr 293. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 151, angående tilläggs pension åt kanslissekreteraren i sjöförsvarsdepartementet R. A. Sundin.

Nr 294. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 152, angående ytterligare rörelsekapital vid statens verksamhet för anskaffande och tillhandahållande av livsförnödenheter m. m.; och

nr 153, angående anslag till hydrografiska undersökningar av Sveriges färskvatten.

Nr 295. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande, nr 5, angående regleringen av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel.

Punkten 1.

Lades till handlingarna.

Punkterna 2—5.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 6.

Lades till handlingarna.

Punkterna 7—14.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 15.

Lades till handlingarna.

Punkterna 16—18.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 19.

Lades till handlingarna.

Punkten 20.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 21.

Lades till handlingarna.

Punkten 22.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 23.

Lades till handlingarna.

Punkterna 24—26.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 27 och 28.

Lades till handlingarna.

Punkterna 29—67.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 68—72.

Lades till handlingarna.

Punkterna 73—77.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 78.

Lades till handlingarna.

Punkterna 79—85.

Vad utskottet hemställt bifölls

Punkterna 86—89.

Lades till handlingarna.

Punkterna 90—98.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Nr 296. S. D. Föredrogos statsutskottets utlåtanden:

nr 39, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upphörande av Badelunda pastorats prebendenatur.

Vad utskottet hemställt bifölls.

nr 40, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tjänstårsberäkning för vissa folkskolinspektörer.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 41, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anstånd med återbetalning av räntefritt lån för svenska församlingens i London kyrkobyggnad.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 42, i anledning av riksdagens år 1916 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1915.

Lades till handlingarna.

nr 43, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förändringar vid Centralstationen i Stockholm m. m.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 44, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning av huvudrangerbangård vid Hallsberg.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 45, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av statens järnvägar tillhöriga markområden vid Gnesta.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 46, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för revisorn hos telegrafstyrelsen J. C. Lundgren att för ålderstillägg å lönen tillgodoräkna sig viss tjänstgöring.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 47, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utvidgning av den nya tilloppskanalen till Trollhätte kraftstation.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 48, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av förlagskapital för tillverkning och transport av torvbränsle för statens kraftverks räkning.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 49, i anledning av väckt motion om ändring i gällande bestämmelser angående semester för tjänstemän av lägre grad vid statens järnvägar.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 50, i anledning av väckta motioner om upptagande av ett inhemskt statslån för mötande av ekonomiska statsbehov i följd av ett provisoriskt rusdrycksförbud.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 297. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkande nr 12, i anledning av väckta motioner angående brännvins- samt vin- och ölhandelns ordnande ävensom i samband därmed stående frågor.

Kammaren beslöt till en början

att för den händelse något av författningsförslagen komme att i

en eller annan del återremitteras, utskottet lämnades öppen rätt att, vid ärendets förnyade behandling, i avseende å de delar, vilka blivit med eller utan ändring godkända, föreslå sådana jämkningar, som kunde föränlidas av ifrågasatta ändringar i återförvisade delar; och

att i avseende å nummerbeteckningen av paragrafer och moment utskottet skulle äga vidtaga sådana ändringar, som påkallades av kamrarnas beslut.

Punkten 1.

IV kap. i utskottets förslag till förordning angående försäljning av rusdrycker.

Avslogs.

Därpå antogos de författningsförslag, som innehöllos i bil. A—E till herr von Hofstens m. fl. motion nr 162 i andra kammaren.

Utskottets hemställan i punkten 1.

Förklarades besvarad genom kammarens föregående beslut.

Punkten 2.

Motsvarande del av herr von Hofstens m. fl. motion bifölls.

Nr 298. S. D. Föredrogos bevillningsutskottets betänkanden:

nr 13, i anledning av väckt motion om ändring i § 12 mom. 1 b i förordningen med tulltaxa för inkommande varor.

Vad utskottet hemställt bifölls.

nr 14, i anledning av väckta motioner om vissa ändringar i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

Punkterna 1 och 2.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 3.

Utskottets hemställan avslogs.

nr 15, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om särskilda avdrag vid 1917 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt, dels ock i ämnet väckta motioner.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Nr 299. S. D. Vid föredragning av sammansatta bevillnings- och lagutskottets memorial nr 2, med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om utskottets utlåtande nr 1 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 17 april 1916 angående vissa utfästelser rörande införsel och utförsel

av varor m. m. samt lag om fortsatt tillämpning av nyssnämnda lag, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt.

Nr 300. S. D. Föredrogos bankoutskottets utlåtanden och memorial:

nr 22, i anledning av framställning från fullmäktige i riksbanken angående vissa ändringar i avlöningsstaterna för riksbanken och Tumba bruks tjänstemän.

Vad utskottet hemställt bifölls.

nr 23, i anledning av framställning från fullmäktige i riksgäldskontoret angående vissa ändringar i reglementet för riksgäldskontoret.

Vad utskottet hemställt bifölls, och utskottets i slutet av utlåtandet gjorda anmälan lades till handlingarna.

nr 24, med förslag angående avlöningsförmåner åt en hos första kammaren anställd vaktmästare.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 301. S. D. Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 52 och 104 §§ i stadgan den 9 november 1866 om skiftesverket i riket m. m.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 27, i anledning av väckt motion angående förhöjning av statsbidrag till innehavare av vissa odlingslägenheter och skogstorp.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 28, i anledning av väckta motioner om anslag till ersättning åt personer, vilka tillåtas fullgöra militärtjänstgöring såsom arbetare vid avverkning av ved å allmänna skogar.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 29, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åvägabringande av en statens industriella verksamhet för förädling av avkastningen från statsskogarna m. m.

Utskottets hemställan bifölls med godkännande av utskottets motivering.

Nr 302. S. D. Anmäldes och godkändes sammansatta bevillnings- och lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 17 april 1916 angående vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m. samt lag om fortsatt tillämpning av nyssnämnda lag.

Nr 303. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag dels till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 61, angående val av riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare; och

nr 64, angående val av riksdagens militieombudsman och hans efterträdare;

dels ock till riksdagens förordnanden:

nr 62, för hovrättsrådet m. m. V. E. O. Petrén att vara riksdagens justitieombudsman;

nr 63, för konstituerade revisionssekreteraren B. N. R. Lilienberg att vara riksdagens justitieombudsmans efterträdare;

nr 65, för häradshövdingen m. m. A. R. Östergren att vara riksdagens militieombudsman; samt

nr 66, för häradshövdingen m. m. friherre B. C. Cederström att vara riksdagens militieombudsmans efterträdare.

Nr 304. S. D. Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet en av herr *Lyckholm* väckt motion, nr 113, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om ändring i vissa delar av förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker m. m.

Nr 305. S. D. Föredrogs och hänvisades till särskilda utskottet en av herr *Forssman* väckt motion, nr 114, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare i statens tjänst.

Från andra kammaren.

Nr 297. S. D. Företogs val av åtta suppleanter i riksdagens särskilda utskott; och befunnos efter valets slut hava blivit därtill utsedde:

herr Svensson i Kompersmåla	från »lantmanna och borgarepartiet»,
» Andersson i Gävle	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Olofsson i Åvik	» »liberala samlingspartiet»,
» Nilsson i Antnäs	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Sävström	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Persson i Fritorp	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Ericsson i Arboga	» »socialdemokratiska gruppen», och
» Lundgren i Vendelsberg	» »liberala samlingspartiet».

Nr 298. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna protokoll, hållet vid sammanträde den 27 innevarande månad med kamrarnas valmän för utseende, jämlikt §§ 71 och 73 riksdagsordningen, av dels riksdagens fullmäktige i riksbanken efter herrar R. E. Norberg och F. V. Thorsson, vilka vore i tur att avgå, dels ock suppleanter för riksdagens fullmäktige i nämnda bank; och inhämtades av detta protokoll att valmännen utsett till

fullmäktige:

herr Norberg, Rudolf Emil, bankokommissarie, och
herr Thorsson, Fredrik Vilhelm, ledamot av riksdagens andra kammare; samt till

suppleanter

för tiden från valet till dess nytt val under år 1918 försiggått:

greve von Rosen, Gustaf Fredrik, bruksägare,
herr Olauson, Knut Arvid, bankokommissarie, och
herr Nilson, Erik Agabus, ledamot av riksdagens andra kammare;

och skulle riksdagens kanslideputerade genom utdrag av kammarens protokoll underrättas om dessa val samt anmodas låta upprätta och till kamrarna ingiva förslag till dels förordnanden för de valde dels skrivelse till Konungen med anmälan om de försiggångna valen dels ock den paragraf, som därom borde i riksdagsbeslutet införas.

Nr 299. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna protokoll, hållet vid sammanträde den 27 innevarande månad med kamrarnas valmän för utseende, jämlikt §§ 71 och 73 riksdagsordningen, av dels fullmäktige i riksgäldskontoret efter herrar greve J. G. Lagerbjelke och friherre E. K. Palmstierna, vilka vore i tur att avgå, dels ock suppleanter för fullmäktige i nämnda kontor; och inhämtades av detta protokoll, att valmännen utsett till

fullmäktige:

greve Lagerbjelke, Johan Gustaf, ledamot av riksdagens första kammare, och

friherre Palmstierna, Erik Kule, ledamot av riksdagens andra kammare; samt till

suppleanter

för tiden från valet till dess nytt val under år 1918 försiggått:

herr Kvarnzelius, Svante Herman, ledamot av riksdagens första kammare,

herr Jespersen, Jöns Peter, ledamot av riksdagens andra kammare, och

herr Strömberg, Otto Mauritz, ledamot av riksdagens första kammare;

och skulle riksdagens kanslideputerade genom utdrag av kammarens protokoll underrättas om dessa val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till dels förordnanden för de valde, dels skrivelse till Konungen med anmälan om de försiggångna valen dels ock den paragraf, som därom borde i riksdagsbeslutet intagas.

Nr 300. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 148, angående tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter;

nr 145, angående åtgärder till underlättande av manskapsrekryteringen vid marinen; samt

nr 144, angående statsbidrag för fortsättande och avslutande av ett sjökrigshistoriskt arbete m. m.

Till utskottet skulle jämväl överlämnas ett i anledning av förstnämnda proposition inom kammaren avgivet yttrande.

Nr 301. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 146, angående garanti för inköp av brännstovv för statens räkning;

nr 147, angående understöd till aktiebolaget Difosfat för försök med framställning av fosforsyregödselmedel; och

nr 150, angående anslag till utgifter i anledning av tillfällig ökning av elevantalet i skogshögskolans jägmästarkurs.

Nr 302. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet motioner av:

herr *Ingvarson m. fl.*, nr 356, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 96, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 5, 8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av malt-drycker m. m.; samt

herr *Jonsson* i Hökhult *m. fl.*, nr 357, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 95 A, med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften.

Nr 303. S. D. Hänvisades till särskilda utskottet en av herr *Bengtsson* i Göteborg *m. fl.* avgiven motion, nr 358, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 129, angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare i statens tjänst.

Nr 304. S. D. Hänvisades till statsutskottet en av herr *E. A. Nilson* i Örebro avgiven motion, nr 359, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 104, angående rörelsekapital vid statens verksamhet för anskaffande och tillhandahållande av livsförnödenheter.

Nr 305. S. D. Föredrogs sammansatta bevillnings- och lagutskottets memorial, nr 2, med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om det sammansatta bevillnings- och lagutskottets utlåtande, nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 17 april 1916 angående vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m. samt lag om fortsatt tillämpning av nyssnämnda lag.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 306. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 12, i anledning av väckta motioner angående brännvins- samt vin- och ölhandelns ordnande ävensom i samband därmed stående frågor.

Till en början beslöt kammaren, att för den händelse utskottets förslag komme att i vissa delar återförvisas, utskottet skulle lämnas öppen rätt att vid ärendets förnyade behandling i avseende å de delar, som blivit med eller utan ändring godkända, föreslå sådana jämkningar, som av de ifrågasatta ändringarna i återförvisade delar kunde föranledas; samt att i avseende å nummerbeteckning av paragrafer och moment utskottet skulle äga vidtaga sådana ändringar, som påkallades av kamrarnas beslut.

Mom. 1).

Utskottets författningsförslag.

Godkändes.

Utskottets hemställan.

Förklarades vara besvarad genom kammarens beslut i fråga om författningsförslagen.

Mom. 2).

Utskottets hemställan bifölls.

I fråga om motiveringen biföll kammaren det förslag, som innefattas i den av herr Palmstierna m. fl. i avseende härå avgivna reservationen.

Nr 307. S. D. Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 52 och 104 §§ i stadgan den 9 november 1866 om skiftesverket i riket m. m.;

nr 27, i anledning av väckt motion angående förhöjning av statsbidrag till innehavare av vissa odlingslägenheter och skogstorp;

nr 28, i anledning av väckta motioner om anslag till ersättning åt personer, vilka tillåtas fullgöra militärtjänstgöring såsom arbetare vid avverkning av ved å allmänna skogar; och

nr 29, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åvägabringande av en statens industriella verksamhet för förädling av avkastningen från statsskogarna m. m.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 308. S. D. Föredrog statsutskottets utlåtande, nr 5, angående regleringen av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel, innefattande anslagen till sjöförvarsdepartementet.

Kammaren biföll vad utskottet i detta utlåtande hemställt samt lade de av utskottet gjorda anmälningarna till handlingarna.

Nr 309. S. D. Föredrog statsutskottets utlåtanden:

nr 39, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upphörande av Badelunda pastorats prebendenatur;

nr 40, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, angående tjänstårsberäkning för vissa folkskoleinspektörer;

nr 41, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anstånd med återbetalning av räntefritt lån för svenska församlingens i London kyrkobyggnad;

nr 43, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förändringar vid Centralstationen i Stockholm m. m.;

nr 44, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning av huvudrangerbangård vid Hallsberg;

nr 45, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av statens järnvägar tillhöriga markområden vid Gnesta;

nr 46, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för revisorn hos telegrafstyrelsen J. C. Lundgren att för ålderstillägg å lönen tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 47, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utvidgning av den nya tillloppskanalen vid Trollhätte kraftstation;

nr 48, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av förlagskapital för tillverkning och transport av torvbränsle för statens kraftverks räkning;

nr 49, i anledning av väckt motion om ändring i gällande bestämmelser angående semester för tjänstemän av lägre grad vid statens järnvägar; samt

nr 50, i anledning av väckta motioner om upptagande av ett inhemskt statslån för mötande av ekonomiska statsbehov i följd av ett provisoriskt rusdrycksförbud.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls av kammaren.

Nr 310. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande, nr 42, i anledning av riksdagens år 1916 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1915.

De av utskottet i detta utlåtande gjorda anmälningarna lades till handlingarna.

Nr 311. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkanden:

nr 13, i anledning av väckt motion om ändring i § 12 mom. 1 b i förordningen med tulltaxa för inkommande varor; och

nr 14, i anledning av väckta motioner om vissa ändringar i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa betänkanden hemställt.

Nr 312. S. D. Anmälades och godkändes sammansatta bevillnings- och lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 74, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 17 april 1916 angående vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m. samt lag om fortsatt tillämpning av nyssnämnda lag.

Nr 313. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till

dels riksdagens skrivelser till Konungen,

nr 61, angående val av riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare, och

nr 64, angående val av riksdagens militieombudsman och hans efterträdare;

dels ock riksdagens förordnanden

nr 62, för hovrättsrådet m. m. V. E. O. Petré att vara riksdagens justitieombudsman,

nr 63, för konstituerade revisionssekreteraren B. N. R. Lilienberg att vara riksdagens justitieombudsmans efterträdare,

nr 65, för häradshövdingen m. m. A. R. Östergren att vara riksdagens militieombudsman, och

nr 66, för häradshövdingen m. m. friherre B. C. Cederström att vara riksdagens militieombudsmans efterträdare.

Den 29 mars.

Från första kammaren.

Nr 306. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 168, angående anslag till bestridande av vissa utskylder för det brittiska beskickningshuset i Stockholm.

Nr 307. S. D. Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 163, angående utsträckning av tiden för tullfri disposition av tullpliktiga utställningsföremål, som införts till Baltiska utställningen i Malmö år 1914; och

nr 167, angående förslag till förordning om ändrad lydelse av 19 §, 49 § 2 mom. och 57 § i förordningen den 19 november 1914 om arvsskatt och skatt för gåva. .

Nr 308. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 143, med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 och 5 §§ i lagen den 18 september 1903 angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs.

Nr 309. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 161, angående tilläggspension åt före detta förste vaktmästaren i finansdepartement J. F. Lindgren; och

nr 162, angående pension åt maskinisten vid mynt- och justeringsverket P. O. Åkerblom.

Nr 310. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 165, med förslag till lag om ändringar i och tillägg till lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkolsfyndigheter.

Nr 311. S. D. Efter föredragning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 164, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 4 maj 1906 angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom m. m., hänvisades denna proposition, såvitt den avsåg ändring i lagen angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom, till lagutskottet samt i övrigt till jordbruksutskottet.

Nr 312. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 159, angående försäljning av den inom staden Marstrands hamnområde belägna Hedvigsholmen eller Kvarnholmen m. m.

Nr 313. S. D. Vid föredragning av bevillningsutskottets betänkande nr 16, i anledning av *dels* Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, *dels ock* i ämnet väckta motioner, bifölls vad utskottet i detta betänkande hemställt.

Nr 314. S. D. Vid föredragning av lagutskottets utlåtande nr 21, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lagändring, åsyftande rätt för annan än präst i statskyrkan att förrätta jordfästning, avslög kammaren såväl utskottets hemställan som den i ämnet väckta motionen.

Nr 315. S. D. Vid föredragning av lagutskottets utlåtande nr 22, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 20 kap. 2 § samt 24 kap. 3 § strafflagen, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 316. S. D. Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 30, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående minimipris å brödsäd m. m.

Första punkten.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Sista punkten.

Visades åter till utskottet.

nr 31, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående räntefrihet å lån för anskaffande av utsädespotatis.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 317. S. D. Vid föredragning av första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 8, dels i anledning av väckt motion angående förbud för värnpliktiga ävensom för manskap vid armén och marinen att inköpa brännvin, dels ock i anledning av andra kammarens beslut i frågan, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt;

och skulle jämlikt § 63 riksdagsordningen detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas medkammaren.

Nr 318. S. D. Vid föredragning av första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 9, i anledning av väckt motion om åvägbringande av utredning i fråga om statsunderstöd till upprättande och underhåll av kommunala rättshjälpkontor, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt;

och skulle jämlikt § 63 riksdagsordningen detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas medkammaren.

Nr 319. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 60, till Konungen, i anledning av väckta motioner om åtgärder för anskaffande av en isbrytare till uppehållande av seglationen å Vänerne.

Nr 320. S. D. Anmälades och godkändes lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 67, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 20 kap. 2 § samt 24 kap. 3 § strafflagen.

Nr 321. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag dels till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 68, angående val av två fullmäktige i riksbanken och av tre suppleanter för riksdagens samtliga fullmäktige i nämnda verk; och

nr 71, angående val av två fullmäktige i riksgäldskontoret och av tre suppleanter för fullmäktige i nämnda verk;

dels ock till riksdagens förordnanden:

nr 69, för två fullmäktige i riksbanken,

nr 70, för tre suppleanter för riksdagens fullmäktige i riksbanken,

nr 72, för två fullmäktige i riksgäldskontoret; samt

nr 73, för tre suppleanter i riksgäldskontoret.

Nr 322. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet en av herr *Olsson, Lars*, väckt motion, nr 115, angående minimipris å korn.

Nr 323. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet en av herrar *Asplund* och *Magnusson, Gerhard*, väckt motion, nr 116, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd till aktiebolaget Difosfat för försök med framställning av fosforsyre-gödselmedel.

Nr 324. S. D. Föredrogs och hänvisades till särskilda utskottet nedannämnda motioner:

nr 117, av herr *Olsson, Valerius*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare i statens tjänst; och

nr 118, av herr *Petrén*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare i statens tjänst.

Från andra kammaren.

Nr 313 $\frac{1}{2}$. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet en av herr *Olofsson* i Digernäs m. fl. avgiven motion, nr 365, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 135, angående minimipris å brödsäd m. m.

Nr 314. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 149, angående omorganisation av väg- och vattenbyggnadskåren;

nr 154, angående provisorisk lönereglering för viss personal vid lantförsvaret;

nr 155, angående särskilt hyresbidrag åt gifta underofficerare med vederlikar vid armén;

nr 156, angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel; samt

nr 158, angående provisorisk lönereglering för viss personal vid marinen.

Nr 315. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 143, med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 och 5 §§ i lagen den 18 september 1903 angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs; samt

nr 151, angående tilläggspension åt kanslisekreteraren i sjöförvarsdepartementet R. A. Sundin.

Nr 316. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 152, angående ytterligare rörelsekapital vid statens verksamhet för anskaffande och tillhandahållande av livsförnödenheter m. m.; samt

nr 153, angående anslag till hydrografiska undersökningar av Sveriges färskvatten.

Nr 317. S. D. Hänvisades till statsutskottet motioner av:

herr *Zetterstrand*, nr 360, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 120, angående ökade medel till utgifter för bränsle, lyshållning m. m. vid tekniska högskolan; och

herr *Runefors*, nr 362, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 86, med förslag till lag om landstormsprövning åren 1919—1927 samt utbildning av officerare, underbefäl och fackmän vid landstormen under åren 1920—1928 m. m.

Nr 318. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet motioner av:

herr *Vennerström m. fl.*, nr 361, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 127, angående tillfällig höjning av postavgifterna; och

herr *E. A. Nilson* i Örebro, nr 363, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 130, med förslag till förordning om extra inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1918 m. m.

Nr 319. S. D. Hänvisades till särskilda utskottet en av herr *von Sneidern* avgiven motion, nr 364, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 129, angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare i statens tjänst.

Nr 320. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 15, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om särskilda avdrag vid 1917 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt, dels ock i ämnet väckta motioner.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 321. S. D. Föredrogs jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 30, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående minimipris å brödsäd m. m.

Kammaren biföll vad utskottet hemställt i fråga om visst medgivande angående utfästelse att för statens räkning inköpa vete och råg.

Utskottets yttrande och förslag i övrigt återförvisades till utskottet för ny behandling.

nr 31, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående räntefrihet å lån för anskaffande av utsädespotatis.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 322. S. D. Föredrogs bankoutskottets utlåtanden och memorial:

nr 22, i anledning av framställning från fullmäktige i riksbanken angående vissa ändringar i avlöningsstaterna för riksbanken och Tumba bruks tjänstemän;

nr 23, i anledning av framställning från fullmäktige i riksgäldskontoret angående vissa ändringar i reglementet för riksgäldskontoret; och

nr 24, med förslag angående avlöningsförmåner åt en hos första kammaren anställd vaktmästare.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden och memorial hemställt.

Nr 323. S. D. Vid föredragning av lagutskottets utlåtande, nr 21, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lagändring, åsyftande rätt för annan än präst i statskyrkan att förrätta jordfästning, blev utskottets hemställan av kammaren bifallen.

Nr 324. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkande nr 16, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning

om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, dels ock i ämnet väckta motioner.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Nr 325. S. D. Vid föredragning av lagutskottets utlåtande, nr 22, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 20 kap. 2 § samt 24 kap. 3 § strafflagen biföll kammaren utskottets hemställan.

Nr 326. S. D. Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från statsutskottet:

nr 60, i anledning av väckta motioner om åtgärder för anskaffande av en isbrytare till uppehållande av seglationen å Vänern;

från lagutskottet:

nr 67, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 20 kap. 2 § samt 24 kap. 3 § strafflagen; samt

från riksdagens kansli:

nr 68, angående val av två fullmäktige i riksbanken och av tre suppleanter för riksdagens samtliga fullmäktige i nämnda verk; och

nr 71, angående val av två fullmäktige i riksgäldskontoret och av tre suppleanter för fullmäktige i nämnda verk.

Nr 327. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens förordnanden:

nr 69, för två fullmäktige i riksbanken;

nr 70, för tre suppleanter för riksdagens fullmäktige i riksbanken;

nr 72, för två fullmäktige i riksgäldskontoret; och

nr 73, för tre suppleanter i riksgäldskontoret.

Den 30 mars.*Från första kammaren.*

Nr 325. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 160, angående regler för bestämmande av begynnelsearvodet för vissa ordinarie befattningshavare vid statens järnvägar; och

nr 166, angående tillfälligt lönetillägg åt viss personal vid statens järnvägar.

Nr 326. S. D. Vid föredragning av konstitutionsutskottets utlåtande nr 7, i anledning av väckt motion om åvägabringande av utredning angående införande av kyrkofullmäktigeinstitutionen i Stockholm, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 327. S. D. Vid föredragning av sammansatta bevillnings- och lagutskottets memorial nr 3, angående ersättning åt utskottets tjänstemän och vaktbetjäning, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt.

Nr 328. S. D. Anmälades och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 77, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om särskilda avdrag vid 1917 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt; och

nr 78, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Nr 329. S. D. Anmälades och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 75, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående minimipris å brödsäd m. m.; och

nr 76, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående räntefrihet å lån för anskaffande av utsädespotatis.

Nr 330. S. D. Föredrogs och hänvisades till särskilda utskottet en av herr *Nilson, Karl August*, väckt motion, nr 119, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare i statens tjänst.

Från andra kammaren.

Nr 328. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 165, med förslag till lag om ändringar i och tillägg till lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkolsfyndigheter.

Nr 329. S. D. Vid föredragning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 164, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 4 maj 1906 angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom m. m., hänvisades denna proposition, så vitt den avsåg ändring i lagen angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom, till lagutskottet samt i övrigt till jordbruksutskottet.

Nr 330. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 159, angående försäljning av den inom staden Marstrands hamnområde belägna Hedvigsholmen eller Kvarnholmen m. m.

Nr 331. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 160, angående regler för bestämmande av begynnelsearvodet för vissa ordinarie befattningshavare vid statens järnvägar;

nr 166, angående tillfälligt lönetillägg åt viss personal vid statens järnvägar; och

nr 168, angående anslag till bestridande av vissa utskylder för det brittiska beskickningshuset i Stockholm.

Nr 332. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 161, angående tilläggspension åt före detta förste vaktmästaren i finansdepartementet J. F. Lindgren; och

nr 162, angående pension åt maskinisten vid mynt- och justeringsverket P. O. Åkerblom.

Nr 333. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 163, angående utsträckning av tiden för tullfri disposition av tullpliktiga utställningsföremål, som införts till baltiska utställningen i Malmö år 1914; och

nr 167, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 19 §, 49 § 2 mom. och 57 § i förordningen den 19 november 1914 om arvs-
skatt och skatt för gåva.

Nr 334. S. D. Hänvisades till särskilda utskottet följande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 129, angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare i statens tjänst avgivna motioner, nämligen av

herr *Hage m. fl.*, nr 366,
herr *Gylfe m. fl.*, nr 367,
herr *Gylfe m. fl.*, nr 368,
herr *Erikson* i Uppsala, nr 369,
herr *Hallendorff m. fl.*, nr 370,
herr *Röing*, nr 371,
herr *Johansson* i Sollefteå, nr 372,
herr *Törnkvist*, nr 373, och
herr *Bäcklund m. fl.*, nr 374.

Nr 335. S. D. Hänvisades till statsutskottet en av herrar *Kristensson* och *Björck* avgiven motion, nr 375, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 142, angående hyresbidrag till lärare vid folkskoleseminarierna i Stockholm och Göteborg.

Nr 336. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet en av herr *von Sneidern* avgiven motion, nr 376, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 127, angående tillfällig höjning av postavgifterna.

Nr 337. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet en av herr *Stenudd m. fl.* avgiven motion, nr 377, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 147, angående understöd till aktiebolaget Difosfat för försök med framställning av fosforsyregödselmedel.

Nr 338. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet en av herr *Hallén m. fl.* avgiven motion, nr 378, om ändring i §§ 9, 16 och 19 riksdagsordningen.

Nr 339. S. D. Vid föredragning av ett från första kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 317, innefattande delgivning av nämnda

kammarens beslut över dess andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 8, dels i anledning av väckt motion angående förbud för värnpliktiga ävensom för manskap vid armén och marinen att inköpa brännvin, dels ock i anledning av andra kammarens beslut i frågan, beslöt andra kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Nr 340. S. D. Vid föredragning av ett från första kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 318, innefattande delgivning av nämnda kammarens beslut över dess andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 9, i anledning av väckt motion om åvägabringande av utredning i fråga om statsunderstöd till upprättande och underhåll av kommunala rättshjälpskontor, beslöt andra kammaren hänvisa detta ärende till sitt femte tillfälliga utskott.

Nr 341. S. D. Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från bevillningsutskottet:

nr 77, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om särskilda avdrag vid 1917 års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt; och

nr 78, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper; samt

från jordbruksutskottet:

nr 75, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående minimipris å brödsäd m. m.; och

nr 76, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående räntefrihet å lån för anskaffande av utsädespotatis.

Den 5 april.

Från första kammaren.

Nr 331. S. D. Vid föredragning av statsutskottets memorial nr 51, angående överlämnande till särskilda utskottet av fyra motioner rörande understöd åt värnpliktiga och deras familjer, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt.

Nr 332. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 80, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts under femte huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställningar angående kustartilleriets krigsberedskap och övningar samt reservstat för marinen.

Nr 333. S. D. Anmälades och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 79, till Konungen, i anledning av väckt motion om ändring i § 12 mom. 1 b i förordningen med tulltaxa för inkommande varor.

Nr 334. S. D. Föredrogs och hänvisades till särskilda utskottet följande motioner:

nr 120, av greve *Lagerbjelke*, angående krigstidstillägg och krigstidshjälp åt befattningshavare vid serafimerlasarettet med flere allmänna inrättningar; och

nr 121, av herr *Ekman, Carl Gustaf*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare i statens tjänst.

Nr 335. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet en av herr *Ekman, Carl Gustaf*, väckt motion, nr 122, om ändring av §§ 60, 65 och 75 riksdagsordningen.

Nr 336. S. D. Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet en av herr *Söderberg* väckt motion, nr 123, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om extra inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1918 m. m.

Från andra kammaren.

Nr 342. S. D. Hänvisades till statsutskottet motioner av:

herr *E. A. Nilson* i Örebro, nr 380, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 72, angående vissa åtgärder till lantförsvarets stärkande;

densamme, nr 381, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 87, angående anvisande av medel för bestridande av kostnader för utbildning av landstormsbefäl m. m.;

herr *Vennerström m. fl.*, nr 384, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 78, angående beredande av medel till bestridande av vissa kostnadsökningar för sjöförsvarets ordnande m. m.;

herr *Vennerström m. fl.*, nr 385, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 87, angående anvisande av medel för bestridande av kostnader för utbildning av landstormsbefäl m. m.;

herr *Vennerström m. fl.*, nr 386, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 113, angående medelsbehovet för år 1918 under ordinarie reservationsanslaget till arméns vapen, ammunition och målskjutningsmateriel samt artilleriets övningar och materiel;

herr *Vennerström m. fl.*, nr 387, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 114, angående anvisande av medel till vissa byggnadsföretag vid armén;

herr *Vennerström m. fl.*, nr 388, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 119, angående anläggning av ett stickspår från Åkers styckebruks järnvägsstation till Åkers krutbruk; samt

herr *Vennerström m. fl.*, nr 389, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 145, angående åtgärder till underlättande av manskapsrekryteringen vid marinen.

Till utskottet skulle jämväl överlämnas ett i anledning av motionen nr 380 inom kammaren avgivet yttrande.

Nr 343. S. D. Vid föredragning av följande utav herr *Vennerström m. fl.* avgivna motioner, nämligen

nr 382, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 72, angående vissa åtgärder för lantförsvarets stärkande; och

nr 383, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 73, angående vissa åtgärder för sjöförsvarets stärkande;

hänvisades desamma, i vad de avsåge överlåtande till lant- och sjöförsvaret av vissa markområden, till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Nr 344. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet en av herr *Hage m. fl.* avgiven motion, nr 390, angående första kammarens avskaffande och införande av enkammarsystem.

Nr 345. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet en av herr *Palmstierna* avgiven motion, nr 391, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 130, med förslag till förordning om extra inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1918 m. m.

Nr 346. S. D. Vid föredragning av statsutskottets memorial, nr 51, angående överlämnande till särskilda utskottet av fyra motioner

rörande understöd åt värnpliktiga och deras familjer, biföll kammaren vad utskottet i detta memorial hemställt.

Nr 347. S. D. Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen nämligen

från statsutskottet:

nr 80, i anledning av Kungl. Maj:ts under femte huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställningar angående kustartilleriets krigsberedskap och övningar samt reservstat för marinen; och

från bevillningsutskottet:

nr 79, i anledning av väckt motion om ändring i § 12 mom. 1 b i förordningen med tulltaxa för inkommande varor.

Den 11 april.

Från första kammaren.

Nr 337. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet en av herr *Bruce* väckt motion, nr 125, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter.

Nr 338. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet en av herr *Ingeström* väckt motion, nr 124, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring av 1 och 3 §§ i lagen angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom m. m.

Nr 339. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet en av herrar *Asplund* och *Magnusson, Gerhard*, väckt motion, nr 116 a), i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd till aktiebolaget Difosfat för försök med framställning av fosforsyregödselmedel.

Från andra kammaren.

Nr 348. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet en av herr *Hildebrand* avgiven motion, nr 392, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 135, angående minimipris å brödsäd m. m.

Nr 349. S. D. Hänvisades till särskilda utskottet motioner av:
 herr *Widlund*, nr 393, angående krigstidstillägg under år 1917 åt
 befattningshavare, anställda hos riksdagen eller i dess verk; och
 herr *Modig*, nr 394, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition,
 nr 129, angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt
 befattningshavare i statens tjänst.

Den 12 april.

Från första kammaren.

Nr 340. S. D. Föredrogos och hänvisades till konstitutions-
 utskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 170, med förslag till ändrad lydelse av §§ 16 och 26 riksdags-
 ordningen samt § 1 4:o och § 2 4:o tryckfrihetsförordningen; och

nr 181, med förslag till lagar om ändrad lydelse av § 23 i för-
 ordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, om ändrad
 lydelse av § 5 mom. 2 e), § 20 och § 62 i förordningen om landsting
 den 21 mars 1862 samt om ändrad lydelse av § 6 mom. 1 i förord-
 ningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862.

Nr 341. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet
 Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 172, angående anordnande av en central beklädnadsverkstad för
 marinen m. m.;

nr 173, angående användande av allmänna besparingar å riksstatens
 femte huvudtitel till inköp av två tomtdelar i Karlskrona m. m.;

nr 176, angående provisoriska regleringsåtgärder inom Dalälvens
 flodområde;

nr 178, angående särskilda avlöningsförmåner för den vid marinens
 flygväsende tjänstgörande personalen; samt

nr 179, angående vissa, utvecklingen av statens vattenfallsverk be-
 rörande frågor.

Nr 342. S. D. Vid föredragning av Kungl. Maj:ts nådiga propo-
 sition, nr 174, angående vissa ändringar i avlöningsreglementet för
 tjänstemän vid statens järnvägar m. m., hänvisades denna proposition,

så vitt den avsåg ändring i lagen angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar, till bankoutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Nr 343. S. D. Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 180, angående vissa ändrade bestämmelser rörande den inrikes postutväxlingen.

Nr 344. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 175, angående tilläggpension åt förre stationskarlen vid statens järnvägar C. O. Grann; och

nr 177, angående ändring i gällande grunder för pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar.

Nr 345. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 169, med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige; och

nr 171, med förslag till lag om fullständigande av straffregistret.

Nr 346. S. D. Upplästes och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts nådiga skrivelse till riksdagen med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t i nåder förordnat statsrådet, riddaren av kungl. nordstjärneorden, juris utriusque kandidaten Herman Otto Falk att i stället för statsrådet och chefen för kungl. justitiedepartementet Steno Johannes Stenberg under återstående delen av innevarande års riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 i riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet; och skulle underrättelse om denna nådiga skrивelses innehåll genom utdrag av protokollet meddelas vederbörande utskott samt riksdagens kanslideputerade.

Från andra kammaren.

Nr 350. S. D. Anställdes, jämlikt 65 § riksdagsordningen, omröstning över följande av bankoutskottet i dess memorial nr 16 föreslagna, av riksdagens båda kamrar godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill bifalla vad utskottet i utlåtandet hemställt eller att riksdagen må medgiva, att förre vakt-

konstapeln vid centralfängelset å Långholmen Carl Johan Linddal må från och med den 1 januari 1917 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av fyra hundra kronor, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej har riksdagen, i likhet med andra kammaren, bifallit utskottets hemställan med den ändring däri, att orden »fyra hundra kronor» utbyts mot »sex hundra kronor», och således medgivit, att förre vaktkonstapeln vid centralfängelset å Långholmen Carl Johan Linddal må från och med den 1 januari 1917 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av sex hundra kronor.

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringsedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknings, och befanns, att omröstningen utfallit med 41 Ja och 171 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 78 Ja och 64 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens röster

eller 41 Ja och 171 Nej,

sammanräkningen visade 119 Ja och 235 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Nr 351. S. D. Anställdes, jämlikt 65 § riksdagsordningen, omröstning över följande av statsutskottet i första punkten av dess memorial nr 37 föreslagna, av riksdagens båda kamrar godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må öka reservationsanslaget till skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, nu 63,329 kronor, med 14,371 kronor till 77,700 kronor, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar .

Nej;

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 16 saml.

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat öka reservationsanslaget till skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, nu 63,329 kronor, med 4,771 kronor till 68,100 kronor.

Sedan voteringsedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad, ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringsedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 77 Ja och 134 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 85 Ja och 54 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens röster

eller 77 Ja och 134 Nej,
sammanräkningen visade 162 Ja och 188 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Nr 352. S. D. Anställdes, jämlikt 65 § riksdagsordningen, omröstning över följande av statsutskottet i andra punkten av dess memorial nr 37 föreslagna, av riksdagens båda kamrar godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen ökar reservationsanslaget till arméns fält- och fälttjänstövningar, nu 600,000 kronor, med 175,000 kronor till 775,000 kronor, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat att i riksstaten för år 1918 upptaga reservationsanslaget till arméns fält- och fälttjänstövningar med oförändrat belopp 600,000 kronor.

Sedan voteringsedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringsedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 79 Ja och 130 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt

ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 85 Ja och 59 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens röster

eller 79 Ja och 130 Nej,

sammanräkningen visade 164 Ja och 189 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Nr 353. S. D. Anställdes, jämlikt 65 § riksdagsordningen, omröstning över följande av statsutskottet i första punkten av dess memorial nr 38 föreslagna, av riksdagens båda kamrar godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen till arvodesökning åt bibliotekarien vid stifts- och läroverksbiblioteket i Linköping anvisar på extra stat för år 1918 ett förslagsanslag, högst 2,000 kronor, att utgå enligt de närmare bestämmelser Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren för arvodesökning åt bibliotekarien vid stifts- och läroverksbiblioteket i Linköping anvisat på extra stat för år 1918 ett förslagsanslag, högst 1,500 kronor, att utgå enligt de närmare bestämmelser Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Sedan voteringsseglarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringsseglarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnes öppnande och uppräkning, och befanns att omröstningen utfallit med 90 Ja och 121 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 96 Ja och 45 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens röster

eller 90 Ja och 121 Nej,

sammanräkningen visade 186 Ja och 166 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Nr 354. S. D. Anställdes, jämlikt 65 § riksdagsordningen, omröstning över följande av statsutskottet i andra punkten av dess memorial nr 38 föreslagna, av riksdagens båda kamrar godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen till anordnande vid konsthögskolan av utsträckt undervisning i dekorativ konst anvisar på extra stat för år 1918 ett förslagsanslag, högst 2,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren avslagit Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 63 Ja och 147 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 95 Ja och 49 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens röster

eller ... 63 Ja och 147 Nej,
sammanräkningen visade 158 Ja och 196 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Nr 355. S. D. Anställdes, jämlikt 65 § riksdagsordningen, omröstning över följande av statsutskottet i tredje punkten av dess memorial nr 38 föreslagna, av riksdagens båda kamrar godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen med uteslutande ur utgiftsstaten för universitetet i Uppsala av den under avdelningen A) Avlöningar m. m., a) Professorer m. fl., filosofiska fakulteten, humanistiska sektionen, uppförda professuren i estetik samt litteratur- och konsthistoria, darsammastädes uppför dels en professur i litteraturhistoria med poetik och dels en professur i konsthistoria med

konstteori, av vilka den ena skall efter Kungl. Maj:ts bestämmande övertagas av nuvarande professorn i estetik samt litteratur- och konsthistoria, båda de nya professurerna med enahanda avlöningsförmåner, som tillkomma universitetsprofessorer i allmänhet, och med skyldighet för tjänsternas innehavare att vara underkastade de för dessa förmåners åtnjutande fastställda villkoren och bestämmelserna,

ävensom för ändamålet höjer det ordinarie anslaget till universitetet i Uppsala, universitetsstaten, med ett belopp av 7,500 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren med avslag å Kungl. Maj:ts förevarande framställning till arvode åt en lärare vid universitetet i Uppsala med åliggande att biträda professorn i estetik samt litteratur- och konsthistoria vid uppehållande av undervisnings- och examinationsskyldigheten i hans ämnen enligt de närmare bestämmelser, som av Kungl. Maj:t meddelas, anvisat på extra stat för år 1918 ett förslagsanslag, högst 4,500 kronor.

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 87 Ja och 126 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 98 Ja och 41 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens röster

eller 87 Ja och 126 Nej,

sammanräkningen visade 185 Ja och 167 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Nr 356. S. D. Anställdes, jämlikt 65 § riksdagsordningen, omröstning över följande av statsutskottet i fjärde punkten av dess memorial nr 38 föreslagna, av riksdagens båda kamrar godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen med

avslag å Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning och med bifall till ovanberörda motioner, med uteslutande ur utgiftsstaten för universitetet i Lund av den under avdelningen A) Avlöningar m. m., a) Professorer m. fl., filosofiska fakulteten, humanistiska sektionen, uppförda professuren i estetik samt litteratur- och konsthistoria, darsammastädes uppför dels en professur i litteraturhistoria med poetik och dels en professur i konsthistoria med konstteori, av vilka den ena skall efter Kungl. Maj:ts bestämmande övertagas av nuvarande professorn i estetik samt litteratur- och konsthistoria, båda de nya professurerna med enahanda avlöningsförmåner, som tillkomma universitetsprofessorer i allmänhet, och med skyldighet för tjänsternas innehavare att vara underkastade de för dessa förmåners åtnjutande fastställda villkoren och bestämmelserna,

ävensom för ändamålet höjer det ordinarie anslaget till universitetet i Lund, universitetsstaten med ett belopp av 7,500 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren, beslutat, att med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning och med avslag å ovanberörda motioner till arvode åt en lärare vid universitetet i Lund med åliggande att biträda professorn i estetik samt litteratur- och konsthistoria vid uppehållande av undervisnings- och examinations-skyldigheten i hans ämnen enligt de närmare bestämmelser, som av Kungl. Maj:t meddelas, anvisa på extra stat för år 1918 ett förslagsanslag, högst 4,500 kronor.

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad, ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknings- och befanns, att omröstningen utfallit med 60 Ja och 151 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 84 Ja och 56 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens röster

eller 60 Ja och 151 Nej,

sammanräkningen visade 144 Ja och 207 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Nr 357. S. D. Anställdes, jämlikt 65 § riksdagsordningen, omröstning över följande av statsutskottet i femte punkten av dess memorial nr 38 föreslagna, av riksdagens båda kamrar godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen

dels medgiver, att en statssamskola må upprättas i Sollefteå stad, under villkor att staden ej blott tillhandahåller erforderliga undervisningslokaler och bostad eller hyresersättning åt rektor, utan även till statsverket årligen inbetalar ett belopp, motsvarande en fjärdedel av den vid samskolan anställda lärarpersonalens begynnelselöner, dock att under övergångstiden endast skall inbetalas ett belopp, motsvarande 400 kronor för termin för varje vid läroverket inrättad samskoleklass, till dess alla klasserna blivit inrättade, varefter från och med påföljande kalenderår full avgift skall erläggas; mot vilket åtagande staden äger rätt att av lärjungarna i samskolan upptaga terminsavgifter, dock ej till högre belopp eller under strängare villkor för befrielse än som stadgas rörande de avgifter, som av realskolornas lärjungar erläggas till statsverket;

dels föreskriver, att första och andra klasserna vid statssamskolan skola upprättas med ingången av läsåret 1918—1919 samt att vid början av varje följande läsår skall upprättas ytterligare en klass, i ordning nedifrån räknat, intill dess samskolan blivit färdigbildad;

dels ock för inrättandet vid samskolan från och med den 1 juli 1918 av en rektorstjänst och en första lärarinnebefattning från och med 1918 höjer reservationsanslaget till de allmänna läroverken med 7,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren, beslutat icke bifalla förevarande motion.

Sedan votingssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att votingssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknings, och befanns, att omröstningen utfallit med 57 Ja och 150 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 77 Ja och 60 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens röster

eller 57 Ja och 150 Nej,
sammanräkningen visade 134 Ja och 210 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Nr 358. S. D. Anställdes, jämlikt 65 § riksdagsordningen, omröstning över följande av statsutskottet i sjätte punkten av dess memorial nr 38 föreslagna, av riksdagens båda kamrar godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen icke bifaller de i ovanberörda motioner framställda förslagen om minskning i reservationsanslaget till de allmänna läroverken i och för indragning av skjututbildningsövningarna vid dessa läroverk, i reservationsanslaget till folkskoleseminarierna i och för indragning av skjututbildningsövningarna vid nämnda seminarier samt i det ordinarie anslaget till de tekniska läroverken i och för indragning av skjututbildningsövningarna vid berörda läroverk, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej; •

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat att i och för indragning av skjututbildningsövningarna vid de allmänna läroverken från och med år 1918 minska reservationsanslaget till dessa läroverk med 53,000 kronor, vid folkskoleseminarierna från och med år 1918 minska reservationsanslaget till folkskoleseminarierna med 8,500 kronor samt vid de tekniska läroverken från och med år 1918 minska det ordinarie anslaget till de tekniska läroverken med 5,000 kronor.

Sedan viteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad, ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att viteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 81 Ja och 124 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 86 Ja och 51 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens röster

eller 81 Ja och 124 Nej,
sammanräkningen visade 167 Ja och 175 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Nr 359. S. D. Hänvisades till statsutskottet motioner av:

herr *Tengdahl*, nr 395, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 149, med förslag till omorganisation av väg- och vattenbyggnadskåren; samt

herr *Widlund*, nr 396, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 148, angående tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter.

Nr 360. S. D. Föredrogs konstitutionsutskottets utlåtande, nr 7, i anledning av väckt motion om åvägabringande av utredning angående införande av kyrkofullmäktigeinstitutionen i Stockholm; och biföll kammaren därvid utskottets hemställan.

Nr 361. S. D. Föredrogs andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 11, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av nya lokaler för statsmedicinska anstalten.

Kammaren avlog såväl utskottets hemställan som den i ämnet väckta motionen.

Den 13 april.

Från första kammaren.

Nr 347. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 197, med förslag till lag angående ändrad lydelse av § 13 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 m. m.

Nr 348. S. D. Vid föredragning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 189, angående förvärvande för statens räkning av vissa en-

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 16 saml.

skilda tillhöriga vattenfall i Motala ström m. m., hänvisades denna proposition, såvitt angick frågan om bortskiftande av viss del av det kronan tillhöriga utmålet till Duvedals såg, till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Från andra kammaren.

Nr 362. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts skrivelse till riksdagen med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t förordnat statsrådet Herman Otto Falk att i stället för statsrådet och chefen för justitiedepartementet Steno Johannes Stenberg under återstående delen av innevarande års riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden, som enligt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet; och skulle underrättelse om denna skrivelses innehåll genom utdrag av protokollet meddelas vederbörande utskott samt riksdagens kansli-deputerade.

Nr 363. S. D. Vid föredragning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 174, angående vissa ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar m. m. hänvisades denna proposition, så vitt den avsåg ändring i lagen angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar, till bankoutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Nr 364. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 175, angående tilläggpension åt förre stationskarlen vid statens järnvägar C. O. Graun; och

nr 177, angående ändring i gällande grunder för pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar.

Nr 365. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 176, angående provisoriska regleringsåtgärder inom Dalälvens flodområde;

nr 179, angående vissa, utvecklingen av statens vattenfallsverk berörande frågor;

nr 172, angående anordnande av en central beklädnadsverkstad för marinen m. m.;

nr 173, angående användande av allmänna besparingar å riksstatens femte huvudtitel till inköp av två tomtdelar i Karlskrona m. m.; samt

nr 178, angående särskilda avlöningsförmåner för den vid marinens flygväsende tjänstgörande personalen.

Nr 366. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 180, angående vissa ändrade bestämmelser rörande den inrikes postutväxlingen.

Nr 367. S. D. Vid föredragning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 189, angående förvärfvande för statens räkning av vissa enskilda tillhöriga vattenfall i Motala ström m. m. hänvisades densamma, i vad den avsåge medgivande för vattenfallsstyrelsen att bortskifta ett kronan tillhörigt jordområde, till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Nr 368. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 181, med förslag till lagar om ändrad lydelse av § 23 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, om ändrad lydelse av § 5 mom. 2 e), § 20 och § 62 i förordningen om landsting den 21 mars 1862 samt om ändrad lydelse av § 6 mom. 1 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862; och

nr 170, med förslag till ändrad lydelse av §§ 16 och 26 riksdagsordningen samt § 1 4:o och § 2 4:o tryckfrihetsförordningen.

Nr 369. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 169, med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige; och

nr 171, med förslag till lag om fullständiggande av straffregistret.

Nr 370. S. D. Vid föredragning av en utav herr *Helger m. fl.*, avgiven motion, nr 397, i anledning av Kungl. Maj:t proposition, nr 164, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 4 maj 1906 angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom hänvisades denna motion till lagutskottet.

Den 14 april.*Från första kammaren.*

Nr 349. S. D. Sedan numera hans excellens herr statsministern Swartz och herr statsrådet Hammarström, vilka vid den 22 januari 1917 anställt val blivit av kammaren utsedda till deputerade jämlikt § 54 regeringsformen och § 50 riksdagsordningen för att med Konungen överlägga, avsagt sig nämnda uppdrag och kammaren godkänt dessa avsägelser, företogs val av två deputerade efter dem, och utsågos därtill herr Odelberg

från »nationella partiet»,

» Clason

» » » .

Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om detta val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till den skrivelse i ämnet, som borde till Konungen avlåtas.

Nr 350. S. D. Sedan numera hans excellens herr statsministern Swartz, vilken vid den 17 januari 1917 anställt val blivit av kammaren utsedd till ledamot för att delta i talmansöverläggningarna, avsagt sig nämnda uppdrag och kammaren godkänt avsägelsen, företogs efter honom val av en ledamot för att delta i talmansöverläggningarna, och utsågs därtill herr Cavalli.

Nr 351. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 191, angående reglemente för avlöning vid armén på krigsfot (krigsavlöningsreglemente);

nr 194, angående användande av behållning å vissa extra anslag till utförande av ändringsarbeten å minfartyget Clas Fleming;

nr 195, angående rätt till tjänstårsberäkning för kemisten K. A. Schröder; samt

nr 198, angående förordning med särskilda föreskrifter angående avlöningsförmåner m. m. vid marinen på krigsfot.

Nr 352. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 190, angående gäldandet av vissa pensionsavgifter för under krigstjänstgöring avliden personal.

Nr 353. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 182, angående uppförande vid Alnarps egendom av en institutionsbyggnad för professor N. H. Nilsson-Ehles ärftlighetsforskning m. m.;

nr 183, angående villkoren för lån från norrländska nyodlingsfonden;

nr 184, angående villkoren för lån från allmänna nyodlingsfonden;

nr 185, angående villkoren för lån från täckdikningslånefonden;

nr 186, angående driftkostnader under år 1918 för egnahems-lånefonden;

nr 187, angående försäljning av vissa delar av kronoegendomen Hunnebo nr 1 i Göteborgs och Bohus län; samt

nr 188, med förslag till lag huru förhållas bör med ströängar vid ägostyckning inom Västerbottens eller Norrbottens läns lappmark samt lag om förbud mot avsöndring av ströängar inom Västerbottens eller Norrbottens läns lappmark.

Nr 354. S. D. Föredrogs konstitutionsutskottets utlåtanden:

nr 8, i anledning av väckt motion om ändring i § 2 tryckfrihets-förordningen.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 10, i anledning av väckt motion om åvägabringande av utredning och förslag i fråga om avskaffande eller begränsning av fullmakts-röstning vid landstings- samt stads- och kommunalfullmäktigeval.

Kammaren avslog såväl utskottets hemställan som den i ämnet väckta motionen.

Nr 355. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkanden:

nr 17, i anledning av väckta motioner angående skattefrihet för krigstidshjälp.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 18, i anledning av väckt motion om skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om brännvinsförsäljnings-förordningens ändrande i viss riktning.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 356. S. D. Föredrogs jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 32, i anledning av väckta motioner i fråga om åtgärder för främjande av trädgårdsodlingen;

nr 33, i anledning av väckt motion om anslag till understöd åt trädgårdskoloniverksamhet; samt

nr 34, i anledning av väckt motion om vidtagande av åtgärder för igångsättande av ett statens tegelbruk.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Nr 537. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet en av herr *Clason* väckt motion, nr 126, om ändring av § 56 riksdagsordningen.

Nr 358. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtanden:

nr 52, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

nr 53, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

nr 54, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillstånd för vissa beställningshavare å staten för artilleriets fabriker och tyg-anstalter att för rätt att åtnjuta ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 55, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning av ett stickspår från Åkers styckebruks järnvägsstation till Åkers krutbruk;

nr 56, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående engångskostnader för försvaret;

nr 57, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av elektrisk belysning i Svea och Göta livgardens kasern-etablissemang;

nr 58, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel till vissa byggnadsföretag vid armén; samt

nr 59, i anledning av väckt motion, om skyldighet för befattningshavare vid armén och marinen, vilka från arméns eller marinens mat-inrättningar hämta tillagad portion, att härför utgiva viss ersättning.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Nr 359. S. D. Föredrogs konstitutionsutskottets utlåtande nr 9, i anledning av väckta motioner *dels* angående ändring i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet, förordningen om kommunalstyrelse i stad, förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm,

förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd, förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm och förordningen om landsting, *dels ock* i fråga om skrivelse till Kungl. Maj:t i dithörande ämnen.

Punkterna 1 och 2.

Vad utskottet hemställt avslogs.

Punkten 3.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 4.

Utskottets hemställan avslogs.

Punkterna 5 och 6.

Ifrågavarande motioner avslogos.

Punkten 7.

Utskottets hemställan avslogs.

Punkterna 8 och 9.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Nr 360. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 192, med förslag till lagar om ändrad lydelse av §§ 17 och 32 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862, §§ 10 och 12, § 15 mom. 2, § 20 mom. 5, § 34 samt § 43 mom. 1 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863 samt §§ 7 och 16 i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882.

Nr 361. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 204, angående ålderstillägg åt förste aktuarien i statistiska centralbyrån Ernst Jonas Höijer och aktuarien därstädes Kurt Jonas Henrik Wittrock;

nr 206, angående anvisande av anslag till statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar samt till lärlingspremier;

nr 207, angående förstärkning av kammarkollegiets arbetskrafter samt

nr 210, angående beredande av rörelsekapital för tillämpningen av gällande förfoganderättslag i fråga om industriella råvaror o. d.

Nr 362. S. D. Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 200, med förslag till förordning om tillägg till 9 och 10 §§ samt om ändrad lydelse av 14 § 2 mom., 15 § 2 mom. och 16 § 6 mom. i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin;

nr 201, angående ändrad lydelse av 3 § 3 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper;

nr 203, med förslag till förordning om undantag från tillämpningen av förordningen den 25 juli 1912 angående särskild skatt å majs, utländsk potatis samt maniokarot och andra väsentligen lika stärkelsrika, tullfria utländska ämnen, använda vid tillverkning av stärkelse; samt

nr 209, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning under år 1918 av förordningen om spirituosaaaccis.

Nr 363. S. D. Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 202, angående upplåtande till aktiebolaget Porjus' smältverk av rätt att inom utmålet Valerius å Luossavaara malmfält bryta viss mängd malm; och

nr 208, angående försäljning av den till landshövdingebostället i Älvsborgs län hörande delen av tomten nr 414 i kvarteret Blomman i Vänersborg.

Från andra kammaren.

Nr 371. S. D. Sedan herr Lindman, vilken den 22 januari innevarande år jämte fem andra ledamöter av kammaren utsetts till deputerad, jämlikt § 54 regeringsformen och § 50 riksdagsordningen, att med Konungen överlägga, av sagt sig detta uppdrag, företogs nu val av deputerad i herr Lindmans ställe; och blev därtill utsedd herr Hildebrand.

Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet om detta val underrättas samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om det verkställda valet.

Nr 372. S. D. Sedan herr Lindman, som genom den 17 januari innevarande år förrättat val erhållit kammarens uppdrag att deltaga i talmansöverläggningarna av sagt sig detta uppdrag, företogs nu val av en ledamot att i herr Lindmans ställe deltaga i nämnda överläggningar; och utsågs därtill herr Andersson i Skivarp.

Nr 373. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 197, med förslag till lag angående ändrad lydelse av § 13 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 m. m.

Nr 374. S. D. Hänvisades till statsutskottet motioner av:

herr *Lovén m. fl.*, nr 398, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 160, angående regler för bestämmande av begynnelsearvodet för vissa ordinarie befattningshavare vid statens järnvägar; och

herr *Bärg* i Katrineholm *m. fl.*, nr 399, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 166, angående tillfälligt lönetillägg åt viss personal vid statens järnvägar.

Nr 375. S. D. Föredrogs konstitutionsutskottets utlåtande, nr 9, i anledning av väckta motioner dels angående ändring i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet, förordningen om kommunalstyrelse i stad, förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm, förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd, förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm och förordningen om landsting, dels ock i fråga om skrivelser till Kungl. Maj:t i dithörande ämnen.

Kammaren biföll vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 376. S. D. Föredrogs andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 12, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förflyttning och utvidgning av tandläkareinstitutet.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 377. S. D. Föredrogs konstitutionsutskottets utlåtande, nr 10, i anledning av väckt motion om åvägabringande av utredning och förslag i fråga om avskaffande eller begränsning av fullmaktsröstning vid landstings- samt stads- och kommunalfullmäktigeval.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 378. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkanden:

nr 17, i anledning av väckta motioner angående skattefrihet för krigstidshjälp;

nr 18, i anledning av väckt motion om skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om brännvinsförsäljningsförordningens ändrande i viss riktning.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa betänkanden hemställt.

Nr 379. S. D. Vid föredragning av sammansatta bevillnings- och lagutskottets memorial, nr 3, angående ersättning åt utskottets tjänstemän och vaktbetjäning, biföll kammaren utskottets hemställan.

Nr 380. S. D. Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 32, i anledning av väckta motioner i fråga om åtgärder för främjande av trädgårdsodlingen;

nr 33, i anledning av väckt motion om anslag till understöd åt trädgårdskoloniverksamhet; och

nr 34, i anledning av väckt motion om vidtagande av åtgärder för igångsättande av ett statens tegelbruk.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt blev av kammaren bifallet.

Nr 381. S. D. Föredrogs konstitutionsutskottets utlåtande, nr 8, i anledning av väckt motion om ändring i § 2 tryckfrihetsförordningen.

Med avslag å utskottets hemställan biföll kammaren den vid utlåtandet fogade reservationen.

Nr 382. S. D. Föredrogos statsutskottets utlåtanden:

nr 52, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

nr 53, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

nr 54, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillstånd för vissa beställningshavare å staten för artilleriets fabriker och tyganstalter att för rätt att åtnjuta ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 55, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning av ett stickspår från Åkers styckebruks järnvägsstation till Åkers krutbruk;

nr 56, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående engångskostnader för försvaret;

nr 57, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av elektrisk belysning i Svea och Göta livgardens kasernetablissemang;

nr 58, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel till vissa byggnadsföretag vid armén; samt

nr 59, i anledning av väckt motion, om skyldighet för befattningshavare vid armén och marinen, vilka från arméns eller marinens matinrättningar hämta tillagad portion, att härför utgiva viss ersättning.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Den 17 april.

Från första kammaren.

Nr 364. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 212, angående anslag till uppförande av en svensk kyrka i Kristiania;

nr 214, angående disposition av återburet stipendium för utbildande av präst, förtrogen med finska språket;

nr 215, angående tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid privatläroverken;

nr 216, angående tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid kommunala mellanskolor;

nr 217, angående tillfällig löneförbättring åt statens folkskolinspektörer;

nr 218, angående efterskänkande av visst kyrkoherden i Lena församling ådömt skadestånd;

nr 221, angående statsbanebyggnader i Norrland;

nr 223, angående anslag till upplysning och undervisningsverksamhet för nykterhetens främjande;

nr 224, angående anslag till meteorologiska centralanstalten m. m.;

nr 225, angående tillfällig löneförbättring åt tjänstemän vid de ecklesiastika konsistorierna;

nr 226, angående anslag till uppförande av nya byggnader för folkskoleseminariet i Lund m. m.; samt

nr 238, angående anslag till svenska Röda korset för bestridande av utgifter för dess hjälpkommittés byrå i Stockholm.

Nr 365. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 213, angående register över kyrkomötets protokoll jämte bihang för åren 1868—1915.

Nr 366. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 205, angående anslag till fåravelns befrämjande.

Nr 367. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 376, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 12, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förflyttning och utvidgning av tandläkareinstitutet, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Nr 368. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag dels till riksdagens skrivelse, nr 81, till Konungen angående val av tre deputerade att jämlikt § 54 regeringsformen och § 50 riksdagsordningen med Konungen överlägga;

dels ock till paragrafer i riksdagsbeslutet:

nr 13, i fråga om meddelande av föreskrift angående beredning av vissa till avgörande å kommunalstämma förekommande ärenden;

nr 14, angående ändrad lydelse av 18 § 7 och 49 punkterna i lagen om val till riksdagen;

nr 15, angående val av riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare;

nr 16, angående val av riksdagens militieombudsman och hans efterträdare;

nr 17, angående val av fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret ävensom suppleanter för dessa;

nr 18, angående stämningsmäns behörighet, sättet för delgivning genom stämningsmän samt ersättning till vittne vid utmättningsförrättning;

nr 19, angående förslag till ändrad lydelse av 30 kap. 11 § rättegångsbalken;

nr 20, rörande förslag om upphävande av förordningen den 4 maj 1855 angående vissa föreskrifter till kyrkotuktens upprätthållande;

nr 21, angående förslag till lag om ändrad lydelse av 20 kap. 2 § samt 24 kap. 3 § strafflagen;

nr 22, angående lag om inskränkning i inmutningsrätten;

nr 23, angående förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri;

nr 24, angående förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter;

nr 25, angående förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 17 april 1916 angående vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m.;

nr 26, angående särskilda avdrag vid 1917 års taxering till beviljning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt; samt

nr 27, angående ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Från andra kammaren.

Nr 383. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 200, med förslag till förordning om tillägg till 9 och 10 §§ samt om ändrad lydelse av 14 § 2 mom., 15 § 2 mom. och 16 § 6 mom. i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin;

nr 201, angående ändrad lydelse av 3 § 3 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper;

nr 203, med förslag till förordning om undantag från tillämpningen av förordningen den 25 juli 1912 angående särskild skatt å majs, utländsk potatis samt maniokarot och andra väsentligen lika stärkelserika, tullfria utländska ämnen, använda vid tillverkning av stärkelse; samt

nr 209, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning under år 1918 av förordningen om spirituosaaccis.

Nr 384. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 202, angående upplåtande till aktiebolaget Porjus' smältverk av rätt att inom utmälet Valerius å Luossavaara malmfält bryta viss mängd malm;

nr 208, angående försäljning av den till landshövdingebostället i Älvsborgs län hörande delen av tomten nr 414 i kvarteret Blomman i Vänersborg;

nr 182, angående uppförande vid Alnarps egendom av en institutionsbyggnad för professor N. H. Nilsson-Ehles ärlighetsforskning m. m.;

nr 183, angående villkoren för lån från norrländska nyodlingsfonden;

nr 184, angående villkoren för lån från allmänna nyodlingsfonden;

nr 185, angående villkoren för lån från täckdikningslånefonden;

nr 186, angående driftkostnader under år 1918 för egnahemslånefonden;

nr 187, angående försäljning av vissa delar av kronoegendomen Hunnebo nr 1 i Göteborgs och Bohus län; samt

nr 188, med förslag till lag huru förhållas bör med ströängar vid ägostyckning inom Västerbottens eller Norrbottens läns lappmark samt lag om förbud mot avsöndring av ströängar inom Västerbottens eller Norrbottens läns lappmark.

Nr 385. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 204, angående ålderstillägg åt förste aktuarien i statistiska centralbyrån Ernst Jonas Höijer och aktuarien därstädes Kurt Jonas Henrik Wittrock;

nr 206, angående anvisande av anslag till statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar samt till lärlingspremier;

nr 207, angående förstärkning av kammarkollegiets arbetskrafter;

nr 210, angående beredande av rörelsekapital för tillämpningen av gällande förfoganderättslag i fråga om industriella råvaror o. d.;

nr 198, angående förordning med särskilda föreskrifter angående avlöningsförmåner m. m. vid marinen på krigsfot;

nr 194, angående användande av beskattning å vissa extra anslag till utförande av ändringsarbeten å minfartyget Clas Fleming;

nr 195, angående rätt till tjänstårsberäkning för kemisten K. A. Schröder; samt

nr 191, angående reglemente för avlöning vid armén på krigsfot (krigsavlöningsreglemente).

Nr 386. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 192, med förslag till lagar om ändrad lydelse av §§ 17 och 32 i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862, §§ 10 och 12, § 15 mom. 2, § 20 mom. 5, § 34 samt § 43 mom. 1 i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863 samt §§ 7 och 16 i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882.

Nr 387. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 190, angående gäldandet av vissa pensionsavgifter för under krigstjänstgöring avlidna personal.

Nr 388. S. D. Beslöt andra kammaren för sin del att ett särskilt utskott, bestående av 16 ledamöter, 8 från vardera kammaren, skulle tillsättas för behandling av ej mindre Kungl. Maj:ts proposition, nr 211, angående omorganisation av fögderiförvaltningen och lönerreglering för tjänstemännen därstädes m. m., än även de ytterligare framställningar som kunde komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i dessa ämnen eller andra i omedelbart samband därmed stående frågor;

och skulle första kammaren inbjudas att förena sig med andra kammaren i nämnda beslut.

Nr 389. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelse, nr 81, till Konungen angående val av tre deputerade att jämlikt § 54 regeringsformen och § 50 riksdagsordningen med Konungen överlägga.

Den 18 april.

Från första kammaren.

Nr 369. S. D. Upplästes ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag nr 388, med inbjudan till första kammaren att förena sig med andra kammaren i dess beslut, att ett särskilt utskott, bestående av sexton ledamöter, åtta från vardera kammaren, skulle tillsättas för behandling av ej mindre Kungl. Maj:ts proposition nr 211, angående omorganisation av fögderiförvaltningen och lönerreglering för tjänste-

männen därstädes m. m., än även de ytterligare framställningar, som kunde komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i dessa ämnen eller andra i omedelbart samband därmed stående frågor.

Berörda inbjudan antogs av första kammaren.

Nr 370. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 222, med förslag till bestämmelser angående rätt till pension för vissa å extra stat upptagna befattningshavare vid statens järnvägar, telegrafverket och statens vattenfallsverk.

Nr 371. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 236, angående tillämpning under viss tid av lagstiftningen om förfogande över viss egendom under utomordentliga av krig föranledda förhållanden.

Nr 372. S. D. Föredrogs och hänvisades till andra särskilda utskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 211, angående omorganisation av fögderiförvaltningen och lönereglering för tjänstemännen därstädes m. m.

Nr 373. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkande nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse av rubrikerna nr 65, 144, 164, 187, 188, 190, 609, 610, 624, 625, 626, 627, 628 och 629 i gällande tulltaxa.

Vad utskottet hemställt bifölls, och den i sista punkten av betänkandet gjorda anmälan lades till handlingarna.

Nr 374. S. D. Föredrogs bankoutskottets utlåtanden:

nr 25, i anledning av vissa framställningar rörande pensioner och understöd å allmänna indragningsstaten.

Punkterna 1—4.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 5.

Sedan det upplysts, att provinsialläkaren Brännström avlidit, förklarades frågan om pension åt honom hava förfallit.

Punkterna 6—11.

Vad utskottet hemställt bifölls.

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt hjälpmontören vid Trollhätte kraftverk A. J. Karlsson jämte en i ämnet väckt motion.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 375. S. D. Vid föredragning av bankoutskottets memorial nr 27, angående överlämnande till särskilda utskottet av en i militieombudsmannens ämbetsberättelse gjord framställning rörande krigstidstillägg eller krigstidshjälp åt befattningshavare vid militieombudsmannens expedition, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt.

Nr 376. S. D. Föredrogs lagutskottets utlåtande nr 24, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om expropriation m. m. dels ock i anledning därav väckta motioner.

Kammaren beslöt till en början,
att för den händelse lagförslagen eller något av dem komme att i en eller annan del till utskottet återremitteras, utskottet lämnades öppen rätt att vid ärendets förnyade behandling i avseende å de delar, som blivit med eller utan ändring godkända, föreslå sådana jämkningar, som av ifrågasatta ändringar i återförvisade delar kunde föranledas; samt

att i avseende å nummerbeteckning i paragrafer och moment utskottet skulle äga vidtaga sådana ändringar, som påkallades av kamrarnas beslut.

Avdelningen A.

Lagförslagen.

Godkändes.

Utskottets hemställanden.

Förklarades besvarade genom kamrarnas föregående beslut.

Avdelningen B.

Utskottets hemställan bifölls.

Från andra kammaren.

Nr 390. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 212, angående anslag till uppförande av en svensk kyrka i Kristiania;

nr 214, angående disposition av återburet stipendium för utbildande av präst förtrogen med finska språket;

nr 215, angående tillfällig löneförbättring åt lärarepersonalen vid privatläroverken;

nr 216, angående tillfällig löneförbättring åt lärarepersonalen vid kommunala mellanskolor;

nr 217, angående tillfällig löneförbättring åt statens folkskollinspektörer;

nr 218, angående efterskänkande av visst kyrkoherden i Lena församling ådömt skadestånd;

nr 223, angående anslag till upplysnings- och undervisningsverksamhet för nykterhetens befrämjande;

nr 224, angående anslag till meteorologiska centralanstalten m. m.;

nr 225, angående tillfällig löneförbättring åt tjänstemän vid de ecklesiastika konsistorierna;

nr 226, angående anslag till uppförande av nya byggnader för folkskoleseminariet i Lund m. m.;

nr 221, angående statsbanebyggnader i Norrland; samt

nr 238, angående anslag till svenska Röda korset för bestridande av utgifter för dess hjälpkommittés byrå i Stockholm.

Nr 391. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 213, angående register över kyrkomötets protokoll jämte bihang för åren 1868—1915; och

nr 222, med förslag till bestämmelser angående rätt till pension för vissa å extra stat upptagna befattningshavare vid statens järnvägar, telegrafverket och statens vattenfallsverk.

Nr 392. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 205, angående anslag till fåravelns befrämjande.

Nr 393. S. D. Hänvisades till andra särskilda utskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 211, angående omorganisation av fögderiförvaltningen och lönereglering för tjänstemännen därstädes m. m.

Till utskottet skulle jämväl överlämnas ett i anledning av propositionen inom kammaren avgivet yttrande.

Nr 394. S. D. Vid föredragning av bankoutskottets memorial, nr 27, angående överlämnande till särskilda utskottet av en i militieombudsmannens ämbetsberättelse gjord framställning rörande krigstidstillägg eller krigstidshjälp åt befattningshavare vid militieombudsmannens expedition, beslöt kammaren, med bifall till utskottets hemställan, över-

lämna militieombudsmannens ifrågavarande framställning till första särskilda utskottet.

Nr 395. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse av rubrikerna nr 65, 144, 164, 187, 188, 190, 609, 610, 624, 625, 626, 627, 628 och 629 i gällande tulltaxa.

Kammaren biföll vad utskottet i detta betänkande hemställt samt beslöt lägga den av utskottet gjorda anmälan till handlingarna.

Nr 396. S. D. Föredrogs bankoutskottets utlåtanden:

nr 25, i anledning av vissa framställningar rörande pensioner och understöd å allmänna indragningsstaten.

Utskottets i detta utlåtande gjorda framställningar biföllos av kammaren;

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt hjälpmontören vid Trollhätte kraftverk A. J. Karlsson jämte en i ämnet väckt motion.

Kammaren biföll utskottets hemställan med den ändring i motiveringen, att de däri förekommande orden »med hänsyn till rådande dyrtid och därtill att Karlsson har familj att försörja» uteslötos.

Nr 397. S. D. Föredrogs lagutskottets utlåtande, nr 24, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om expropriation m. m. dels ock i anledning därav väckta motioner.

Till en början beslöt kammaren, att för den händelse lagförslagen eller något av dem komme att i en eller annan del till utskottet återremitteras, utskottet skulle lämnas öppen rätt att vid ärendets förnyade behandling i avseende å de delar, som blivit med eller utan ändring godkända, föreslå sådana jämkningar, som av ifrågasatta ändringar i återförvisade delar komme att föranledas; samt att i avseende å nummerbeteckning å paragrafer och moment utskottet skulle äga vidtaga sådana ändringar, som påkallades av kamrarnas beslut.

Punkten A.

De av utskottet förordade lagförslagen.

Godkändes.

Vad utskottet i punkten A hemställt förklarades vara besvarad genom kammarens beslut i avseende å lagförslagen.

Punkten B.

Utskottets hemställan bifölles.

Nr 398. S. D. Föredrogs andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 11, i anledning av herrar Mossbergs och Anderssons i Milsmaden motion, nr 119, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående uttagande till dyrtidens lindrande av komensationer utav andra näringar än jordbruket.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 399. S. D. Föredrogs andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 12, i anledning av herr Henriksens m. fl. motion, nr 275, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående inskränkning i omfattningen av viss kronan tillhörig fiskerätt i ån Viskan.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 400. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

nr 13, i fråga om meddelande av föreskrift angående beredning av vissa till avgörande å kommunalstämma förekommande ärenden;

nr 14, angående ändrad lydelse av 18 § 7 och 49 punkterna i lagen om val till riksdagen;

nr 15, angående val av riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare;

nr 16, angående val av riksdagens militieombudsman och hans efterträdare;

nr 17, angående val av fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret ävensom suppleanter för desse;

nr 18, angående stämningsmäns behörighet, sättet för delgivning genom stämningsmän samt ersättning till vittne vid utmättningsförrättning;

nr 19, angående förslag till ändrad lydelse av 30 kap. 11 § rättegångsbalken;

nr 20, rörande förslag om upphävande av förordningen den 4 maj 1855 angående vissa föreskrifter till kyrkotuktens upprätthållande;

nr 21, om förslag till lag om ändrad lydelse av 20 kap. 2 § samt 24 kap. 3 § strafflagen;

nr 22, angående lag om inskränkning i inmutningsrätten;

nr 23, angående förslag till lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri;

nr 24, angående förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter;

nr 25, angående förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 17 april 1916 angående vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m.;

nr 26, angående särskilda avdrag vid 1917 års taxering till beviljning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt; samt

nr 27, angående ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Nr 401. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet en av herr *Lindhagen* avgiven motion, nr 402, angående tiden för väckande av motion, som föranledes av till riksdagen avlåten kungl. proposition m. m.

Den 19 april.

Från första kammaren.

Nr 377. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 244, angående anvisande av medel till täckande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet år 1917 i vad desamma avse lantförsvaret; och

nr 245, angående anvisande av medel till täckande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet år 1917 i vad desamma avse sjöförsvaret.

Nr 378. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 199, angående pension å allmänna indragningsstaten åt löjtnanten vid fortifikationen B. K. A. Mannströms änka Maria Mannström, född Angelin.

Nr 379. S. D. Beslöt första kammaren för sin del att andra särskilda utskottet skulle behandla jämväl Kungl. Maj:ts nådiga propo-

sition nr 230, angående reglering av löneförhållanden m. m. vid statsdepartementen, ävensom de ytterligare framställningar, som kunde komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i detta ämne eller andra i omedelbart samband därmed stående frågor.

Andra kammaren skulle inbjudas att förena sig med första kammaren i detta beslut.

Nr 380. S. D. Efter föredragning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 230, angående reglering av löneförhållanden m. m. vid statsdepartementen, blev denna proposition, under förutsättning att andra kammaren antog gjord inbjudning att förena sig med första kammaren i dess beslut om propositionens behandling av andra särskilda utskottet, hänvisad till detta utskott men eljest remitterad, såvitt propositionen avsåg nionde huvudtiteln och jordbruksdepartementet, till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Nr 381. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag nr 398, med delgivning av nämnda kammars beslut över dess fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 11, i anledning av herrar Mossbergs och Anderssons i Milsmaden motion, nr 119, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående uttagande till dyrtidens lindrande av komparationer utav andra näringar än jordbruket, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Nr 382. S. D. Anmäldes och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 84, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt hjälpmontören vid Trollhätte kraftverk A. J. Karlsson jämte en i ämnet väckt motion.

Från andra kammaren.

Nr 402. S. D. Föredrogs ett från första kammaren ankommet protokollsutdrag med inbjudning till andra kammaren att förena sig med första kammaren i dess beslut att andra särskilda utskottet skulle behandla jämväl Kungl. Maj:ts proposition nr 230, angående reglering av löneförhållanden m. m. vid statsdepartementen ävensom de ytterligare framställningar, som kunde komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i detta ämne eller andra i omedelbart samband därmed stående frågor;

och blev berörda inbjudning antagen av andra kammaren.

Nr 403. S. D. Hänvisades till andra särskilda utskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 230, angående reglering av löneförhållanden m. m. vid statsdepartementen.

Nr 404. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 236, angående tillämpning under viss tid av lagstiftningen om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden.

Nr 405. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet motioner av: herr *Lindhagen*, nr 400, om politisk valrätt och valbarhet för kvinna;

herr *Lindhagen m. fl.*, nr 401, om upphävande av vissa inskränkningar i valrätten till riksdagens andra kammare; och

herr *Rydén* i Malmö, nr 403, angående reglering av riksdagsmännens arvoden.

Nr 406. S. D. Anmäldes och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 84, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt hjälpmontören vid Trollhätte kraftverk A. J. Karlsson jämte en i ämnet väckt motion.

Den 20 april.

Från första kammaren.

Nr 383. S. D. Anmäldes och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 86, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse av rubrikerna nr 65, 144, 164, 187, 188, 190, 609, 610, 624, 625, 626, 627, 628 och 629 i gällande tulltaxa.

Nr 384. S. D. Anmäldes och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 85, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om åtgärder för torvtillgångarnas tillgodogörande.

Från andra kammaren.

Nr 407. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 199, angående pension å allmänna indragningsstaten åt löjtnanten vid fortifikationen B. K. A. Mannströms änka Maria Mannström, född Angelin.

Nr 408. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 244, angående anvisande av medel till täckande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet år 1917, i vad desamma avse lantförsvaret; och

nr 245, angående anvisande av medel till täckande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet år 1917, i vad desamma avse sjöförsvaret.

Nr 409. S. D. Hänvisades till lagutskottet en av herr *Hellberg* i Lycksele *m. fl.* avgiven motion, nr 404, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 169, med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige.

Nr 410. S. D. Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från bevillningsutskottet:

nr 86, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse av rubrikerna nr 65, 144, 164, 187, 188, 190, 609, 610, 624, 625, 626, 627, 628 och 629 i gällande tulltaxa; samt

från jordbruksutskottet:

nr 85, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om åtgärder för torvtillgångarnas tillgodogörande.

Den 21 april.

Från första kammaren.

Nr 385. S. D. Företogs val av åtta ledamöter i riksdagens andra särskilda utskott, och utsågos därtill:

herr Fahlén	från »nationella partiet»,
» Ekman, C. G.,	» »liberala samlingspartiet»,
greve Lagerbjelke	» »nationella partiet»,
» Spens	» » »
herr Holmquist	» »liberala samlingspartiet»,
friherre Hermelin	» »nationella partiet»,
herr Waldén	» »socialdemokratiska gruppen» och
» Rooth	» »nationella partiet».

Nr 386. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 248, med förslag till ändrad lydelse av §§ 4, 5, 6 och 15 regeringsformen, §§ 6, 10, 20, 32, 33, 38 och 43 riksdagsordningen samt § 1 4:o tryckfrihetsförordningen.

Nr 387. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 229, angående förvärvande för svenska statens räkning av den Falun—Rättvik—Mora järnvägsaktiebolag tillhöriga järnvägen Mora Noret—Orsa m. m.

Nr 388. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 231, angående ombyggnadsarbeten å länsresidenset i Malmö m. m.

nr 246, angående förstärkning av arbetskrafterna hos kammar-rätten;

nr 255, angående förstärkning av kontrollstyrelsens arbetskraf-ter; samt

nr 256, angående anslag till läkarundersökning av sjöfolk.

Nr 389. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 232, angående anvisande av medel för höjande av medelinköps-priset för remonter under år 1917;

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 16 saml.

nr 234, angående utförande av reparationsarbeten å strandskoningen utmed Ångermanälvens strand vid Norrlands trängkärs kasernetablissemang i Sollefteå; och

nr 235, angående förordning om avlöning åt värnpliktiga som fullgöra krigstjänstgöring vid vissa industriella eller andra anläggningar eller fartyg.

Nr 390. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 249, angående förslag till lag om visst undantag från tillämpningen av 49 § 1 mom. och 165 § 1 mom. lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse.

Nr 391. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 228, med förslag till lag om försäkringsrådet; och

nr 254, med förslag till lag med vissa bestämmelser mot oskälighyresstegring m. m.

Nr 392. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 219, angående disponerande av 1916 års avkastning av statens hästavelsfond m. m.;

nr 220, angående utbetalande i förskott av viss del av statsbidrag till kostnader för laga skiften inom Jukkasjärvi och Karesuando socknar av Norrbottens län;

nr 242, angående ströängars utbytande mot annan mark; samt

nr 243, angående åtgärder för befordrande av potatisodlingen m. m.

Nr 393. S. D. Föredrogs första sammansatta stats- och lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fastighetsbildning i stad m. m., dels ock en i ämnet väckt motion.

Kammaren beslöt till en början,

att för den händelse lagförslagen eller något av dem komme att i en eller annan del till utskottet återremitteras, utskottet lämnades öppen rätt att vid ärendets förnyade behandling i avseende å de delar, som blivit med eller utan ändring godkända, föreslå sådana jämkningar, som av ifrågasatta ändringar i återförvisade delar kunde föranledas; samt

att i avseende å nummerbeteckning i paragrafer och moment utskottet skulle äga att vidtaga sådana ändringar, som påkallades av kamrarnas beslut.

De av utskottet förordade lagförslagen.

Godkändes.

Utskottets i utlåtandet gjorda hemställan.

Förklarades besvarad genom kammarens föregående beslut.

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts i punkten 37 under andra huvudtiteln gjorda framställning om anslag till bestridande av kostnader för första upplägget av fastighetsregister för städer och vissa därmed jämförliga samhällen.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 394. S. D. Föredrogos bevillningsutskottets betänkanden:

nr 21, i anledning av väckt motion om upphävande av tullen å krita;

nr 22, i anledning av väckt motion om upphävande av tullen å bananer;

nr 23, i anledning av väckt motion om upphävande av tullen å galoscher;

nr 24, i anledning av väckta motioner om upphävande av tullsatserna å papper.

Vad utskottet i dessa betänkanden hemställt bifölls.

Nr 395. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna bevillningsutskottets memorial nr 25, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande viss del av utskottets betänkande nr 14, i anledning av väckta motioner om vissa ändringar i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

Nr 396. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna jordbruksutskottets memorial nr 39, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut angående väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tillsättande av en jordkommission.

Nr 397. S. D. Föredrogos lagutskottets utlåtanden:

nr 23, i anledning av *dels* Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 1 och 2 §§ rättegångsbalken, *dels* Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 2 § rättegångsbalken m. m., *dels ock* en med anledning av förstnämnda proposition väckt motion;

nr 25, i anledning av väckta motioner angående åtgärder för beredande å de större högtidsaftnarna av arbetsledighet för personal inom handeln eller annan affärsverksamhet; samt

nr 26, i anledning av väckta motioner om tillägg till instruktionen för riksdagens militieombudsman och instruktionen för riksdagens justitieombudsman.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Nr 398. S. D. Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 35, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående minimipris å brödsäd m. m. i vad den avser korn samt två i ämnet väckta motioner; och

nr 36, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rörelsekapital vid statens verksamhet för anskaffande och tillhandahållande av livsförnödenheter.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Nr 399. S. D. Vid föredragning av första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 9, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående avskaffande av entreprenadsystemet vid lantbrevbäringens ordnande, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 400. S. D. Efter föredragning av första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 10, i anledning av väckt motion angående skrivelse till Konungen i fråga om innehavares av pastoratsadjunktur bibehållande vid befattningen, då den ändras till komministertjänst, visades utlåtandet åter till utskottet.

Nr 401. S. D. Vid föredragning av första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 11, i anledning av väckt motion om åvägbringande av utredning angående skollovskoloniverksamhetens stödjande och utvecklande genom statens försorg, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt;

och skulle jämlikt § 63 riksdagsordningen detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas medkammaren.

Nr 402. S. D. Vid föredragning av första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 12, i anledning av väckt motion om åvägbringande av utredning i fråga om införande i folkskolorna av bespisning av behövande barn, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt;

och skulle jämlikt § 63 i riksdagsordningen detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas medkammaren.

Nr 403. S. D. Vid föredragning av första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 13, i anledning av väckt motion, om skrivelse till Kungl. Maj:t om bibehållande i tillämpning för hela innevarande år av gällande kungörelse angående tidsberäkning inom riket, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 404. S. D. Vid föredragning av första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 14, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av rätt för kyrkostämma att besluta om införande av skolplikt beträffande fortsättningsskolor och skolor i huslig ekonomi, antogs det förslag som innefattades i den vid utlåtandet fogade reservationen.

Nr 405. S. D. Vid föredragning av första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 15, i fråga om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av kostnadsfri skolmateriel åt barn i folk- och småskolor, antogs det förslag, som innefattades i den vid utlåtandet fogade reservationen.

Nr 406. S. D. Vid föredragning av första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 11, i anledning av andra kammarens beslut rörande väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i visst syfte i fråga om kostnaderna för brödsädesproduktionen i landet, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 407. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 82, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tjänstårsberäkning för vissa folkskolinspektörer; och

nr 83, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anstånd med återbetalning av räntefritt lån för svenska församlingens i London kyrkobyggnad.

Nr 408. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet en av herr *Bruce* väckt motion, nr 127, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid kommunala mellanskolor.

Nr 409. S. D. Föredrogs och hänvisades till andra särskilda utskottet en av herr *Cavalli* väckt motion, nr 128, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av löneförhållanden m. m. vid statsdepartementen.

Från andra kammaren.

Nr 411. S. D. Företogs val av åtta ledamöter i riksdagens särskilda utskott nr 2; och befunnos efter valets slut hava blivit därtill utsedde:

herr Källman	från »socialdemokratiska gruppen»;
» Odqvist	» »lantmanna- och borgarepartiet»;
» vice talmannen D. Persson	» »liberala samlingspartiet»;
» Nordström	» »socialdemokratiska gruppen»;
» Berg i Staby	» »lantmanna- och borgarepartiet»;
» Törnkvist	» »socialdemokratiska gruppen»;
» Kant	» »lantmanna- och borgarepartiet»; och
» Schotte	» »liberala samlingspartiet».

Nr 412. S. D. Hänvisades till lagutskottet en av herr *Hage m. fl.* avgiven motion, nr 405, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 169, med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige.

Nr 413. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet motioner av:

herr *Zander*, nr 406, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 181, med förslag till lagar om ändrad lydelse av § 23 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, om ändrad lydelse av § 5 mom. 2 e), § 20 och § 62 i förordningen om landsting den 21 mars 1862 samt om ändrad lydelse av § 6 mom. 1 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862; och

densamme, nr 407, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 192, med förslag till lagar om ändrad lydelse av §§ 17 och 32 i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862, §§ 10 och 12, § 15 mom. 2, § 20 mom. 5, § 34 samt § 43 mom. 1 i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863 samt §§ 7 och 16 i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882.

Nr 414. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna bevillningsutskottets memorial, nr 25, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande viss del av utskottets betänkande nr 14, i anledning av väckta motioner om vissa ändringar i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

Nr 415. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna jordbruksutskottets memorial, nr 39, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut angående väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tillsättande av en jordkommission.

Nr 416. S. D. Föredrogs lagutskottets utlåtanden:

nr 23, i anledning av *dels* Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 1 och 2 §§ rättegångsbalken, *dels* Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 2 § rättegångsbalken m. m., *dels ock* en med anledning av förstnämnda proposition väckt motion.

Vad utskottet hemställt bifölls;

nr 25, i anledning av väckta motioner angående åtgärder för beredande å de större högtidsaftnarna av arbetsledighet för personal inom handeln eller annan affärsverksamhet.

Kammaren biföll vad utskottet hemställt;

nr 26, i anledning av väckta motioner om tillägg till instruktionen för riksdagens militieombudsman och instruktionen för riksdagens justitieombudsman.

Med avslag å utskottets hemställan biföll kammaren den av herr Alexanderson m. fl. avgivna, vid utlåtandet fogade reservationen.

Nr 417. S. D. Föredrogs sammansatta stats- och lagutskottets nr 1 utlåtande, nr 1, i anledning av *dels* Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fastighetsbildning i stad m. m., *dels ock* en i ämnet väckt motion.

Utskottets förslag till lag om fastighetsbildning i stad.

Godkändes med den ändring att i 2 kap. 10 § tredje stycket närmast efter ordet »utlåtandet» inskötos orden »blivit av samtliga sakägare skriftligen godkänt eller detsamma».

Övriga av utskottet förordade lagförslag.

Godkändes.

Utskottets hemställan.

Förklarades vara besvarad genom kammarens beslut i fråga om lagförslagen.

Nr 418. S. D. Föredrogs sammansatta stats- och lagutskottets nr 1 utlåtande, nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts i punkten 37 under andra huvudtiteln gjorda framställning om anslag till bestridande av

kostnader för första uppläggandet av fastighetsregister för städer och vissa därmed jämförliga samhällen.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 419. S. D. Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 35, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående minimipris å brödsäd m. m. i vad den avser korn samt i ämnet väckta motioner; och

nr 36, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rörelsekapital vid statens verksamhet för anskaffande och tillhandahållande av livsförnödenheter.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 420. S. D. Föredrogs andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 5, i anledning av herr Bärge i Katrineholm m. fl. motion nr 324 om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt boställsinnehavare vid statens järnvägar av tillgång till tvättstuga.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 421. S. D. Föredrogs andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 6, i anledning av herr Hages m. fl. motion nr 322, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder i syfte att antalet postföringsturer å vissa postförande linjer måtte ökas.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 422. S. D. Föredrogs andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 7, i anledning av herrar Julins och Hanssons i Gårda motion, nr 305, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning rörande och åtgärder mot användande av papp eller »konstläder» vid tillverkning av skodon.

Kammaren biföll utskottets hemställan.

Jämlikt § 63 riksdagsordningen skulle beslutet genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 423. S. D. Föredrogs andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 8, i anledning av herr Thorssons motion, nr 46, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående användandet av så kallade förtynngningsmedel vid beredning av läder.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 424. S. D. Föredrogos bevillningsutskottets betänkanden nr 21, i anledning av väckt motion om upphävande av tullen å krita;

nr 22, i anledning av väckt motion om upphävande av tullen å bananer;

nr 23, i anledning av väckt motion om upphävande av tullen å galoscher; och

nr 24, i anledning av väckta motioner om upphävande av tullsatserna å papper.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa betänkanden hemställt.

Nr 425. S. D. Föredrogs andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 9, i anledning av herrar Sterners och Waldéns motion nr 284, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i fråga om införande av statsmonopol å tillverkning och import av socker.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 426. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 82, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tjänstårsberäkning för vissa folkskoleinspektörer; och

nr 83, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anstånd med återbetalning av räntefritt lån för svenska församlingens i London kyrkobyggnad.

Den 23 april.

Från första kammaren.

Nr 410. S. D. Företogs val av åtta suppleanter i riksdagens särskilda utskott och utsågos därtill:

herr Åkesson, Nils	från »nationella partiet»,
» Roman	» »liberala samlingspartiet»,
» Tisell	» »nationella partiet»,
» Fant	» » » »
» Dalberg	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Rosén	» »liberala samlingspartiet»,
» Flensburg	» »nationella partiet», och
» Hulting	» » » »

Nr 411. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 257, med förslag till lag angående beräkning av röstvärdet enligt kommunalförfattningarna för skattskyldig, vars beskattningsbara inkomst blivit vid bevillningstaxeringen år 1917 av viss anledning nedsatt.

Nr 412. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 241, angående tillfällig löneförbättring åt lärare vid folkhögskolor; och

nr 253, angående avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona m. m.

Nr 413. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 237, angående bemyndigande för vattenfallsstyrelsen att försälja tomter och områden från de under styrelsens förvaltning ställda fastigheter m. m.;

nr 251, angående ökat statsbidrag till lantbruksskolor;

nr 252, angående tillfällig löneförbättring åt lärare vid lantmannaskolor;

nr 260, angående till anläggning av statsstuteri å Ottenby beviljat anslag m. m.; samt

nr 261, angående ändringar i villkoren för lån från lånefonden för inköp av ädla avelsston m. m.

Nr 414. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna statsutskottets memorial:

nr 68, i anledning av väckt motion om avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 114 angående anvisande av medel till vissa byggnadsföretag vid armén; och

nr 69, i anledning av väckt motion om avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 119, angående anläggning av ett stickspår från Åkers styckebruks järnvägsstation till Åkers krutbruk.

Nr 415. S. D. Vid föredragning av lagutskottets utlåtanden:

nr 27, i anledning av *dels* Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden, *dels* Kungl. Maj:ts proposition angående tillämpning under viss tid av lagstiftningen om förfogande över viss egen-

dom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden, *dels ock* tre med föranledande av förstnämnda proposition väckta motioner; och

nr 28, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt tillämpning av lagen den 30 maj 1916 om fastställande av högsta pris å vissa varor vid krig, krigsfara eller andra utomordentliga av krig föranledda förhållanden m. m., bifölls vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 416. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommit protokollsutdrag nr 420, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 5, i anledning av herr Bärge i Katrineholm m. fl. motion nr 324 om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt boställsinnehavare vid statens järnvägar av tillgång till tvättstuga, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Nr 417. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommit protokollsutdrag nr 422, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 7, i anledning av herrar Julins och Hanssons i Gårda motion nr 305 om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning rörande och åtgärder mot användande av papp eller »konstläder» vid tillverkning av skodon, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Nr 418. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommit protokollsutdrag nr 423, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 8, i anledning av herr Thorsons motion, nr 46, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående användandet av så kallade förtyngningsmedel vid beredande av läder, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Nr 419. S. D. Anmälades lagutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 96, i anledning av *dels* Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden, *dels* Kungl. Maj:ts proposition angående tillämpning under viss tid av lagstiftningen om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden, *dels ock* tre med föranledande av förstnämnda proposition väckta motioner; och

nr 97, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt tillämpning av lagen den 30 maj 1916 om fast-

ställande av högsta pris å vissa varor vid krig, krigsfara eller andra utomordentliga, av krig föranledda förhållanden m. m.

Skrivelseförslagen godkändes, det förra under förutsättning att vad lagutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 27 och det senare under förutsättning att vad lagutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 28 bifölles även av andra kammaren.

Nr 420. S. D. Anmälades och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 98, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående minimipris å brödsäd m. m. i vad den avser korn jämte i ämnet väckta motioner; och

nr 99, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rörelsekapital vid statens verksamhet för anskaffande och tillhandahållande av livsförnödenheter.

Från andra kammaren.

Nr 427. S. D. Företogs val av åtta suppleanter i andra särskilda utskottet; och befunnos efter valets slut hava blivit därtill utsedde:

herr Svensson i Betingetorp	från »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Hedlund	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Andersson i Knapasjö	» »liberala samlingspartiet»,
» Sundberg	» »lantmanna- och borgarepartiet»,
» Johansson i Kullersta	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Bolander	» »liberala samlingspartiet»,
» Åkerlindh	» »lantmanna- och borgarepartiet», och
» Björck	» »socialdemokratiska gruppen».

Nr 428. S. D. Hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 228, med förslag till lag om försäkringsrådet; och

nr 254, med förslag till lag med vissa bestämmelser mot oskälighyresstegring m. m.

Nr 429. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 229, angående förvärvande för svenska statens räkning av den Falun—Rättvik—Mora järnvägsaktiebolag tillhöriga järnvägen Mora Noret—Orsa m. m.;

nr 256, angående anslag till läkarundersökning av sjöfolk;
 nr 246, angående förstärkning av arbetskrafterna hos kammarrätten;
 nr 255, angående förstärkning av kontrollstyrelsens arbetskrafter;
 nr 231, angående ombyggnadsarbeten å länsresidenset i Malmö m. m.;
 nr 232, angående anvisande av medel för höjande av medelinköps-
 priset för remonter under år 1917;

nr 234, angående utförande av reparationsarbeten å strandsko-
 ningen utmed Ångermanälvens strand vid Norrlands trängkärs kasern-
 etablissemang i Sollefteå; och

nr 235, angående förordning om avlöning åt värnpliktiga, som
 fullgöra krigstjänstgöring vid vissa industriella eller andra anläggningar
 eller fartyg.

Nr 430. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl.
 Maj:ts proposition, nr 248, med förslag till ändrad lydelse av §§ 4, 5,
 6 och 15 regeringsformen, §§ 6, 10, 20, 32, 33, 38 och 43 riksdags-
 ordningen samt § 1 4:o tryckfrihetsförordningen.

Nr 431. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts
 propositioner:

nr 219, angående disponerande av 1916 års avkastning av statens
 hästavelsfond m. m.;

nr 220, angående utbetalande i förskott av viss del av statsbidrag
 till kostnader för laga skiften inom Jukkasjärvi och Karesuando socknar
 av Norrbottens län;

nr 242, angående ströängars utbytande mot annan mark; och

nr 243, angående åtgärder för befordrande av potatisodlingen m. m.

Nr 432. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts pro-
 position, nr 249, med förslag till lag om visst undantag från tillämp-
 ningen av 49 § 1 mom. och 165 § 1 mom. lagen den 22 juni 1911
 om bankrörelse.

Nr 433. S. D. Föredrogos och lades till handlingarna stats-
 utskottets memorial:

nr 68, i anledning av väckt motion om avslag å Kungl. Maj:ts
 proposition, nr 114, angående anvisande av medel till vissa byggnads-
 företag vid armén; och

nr 69, i anledning av väckt motion om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 119, angående anläggning av ett stickspår från Åkers styckebruks järnvägsstation till Åkers krutbruk.

Nr 434. S. D. Föredrogos lagutskottets utlåtanden:

nr 27, i anledning av *dels* Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden, *dels* Kungl. Maj:ts proposition angående tillämpning under viss tid av lagstiftningen om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden, *dels* ock tre med föranledande av förstnämnda proposition väckta motioner.

Punkten A.

Utskottets förslag till lag om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden.

Godkändes.

Utskottets hemställan.

Förklarades vara besvarad genom kammarens beslut i fråga om lagförslaget.

Punkterna B och C.

Vad utskottet hemställt bifölls;

nr 28, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt tillämpning av lagen den 30 maj 1916 om fastställande av högsta pris å vissa varor vid krig, krigsfara eller andra utomordentliga, av krig föranledda förhållanden m. m.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 435. S. D. Vid föredragning av ett från första kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 401, innefattande delgivning av nämnda kammares beslut över dess första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 11, i anledning av väckt motion om åvägabringande av utredning angående skollovskoloniverksamhetens stödjande och utvecklande genom statens försorg, beslöt andra kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Nr 436. S. D. Vid föredragning av ett från första kammaren ankommit protokollsutdrag, nr 402, innefattande delgivning av nämnda kammares beslut över dess första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 12, i anledning av väckt motion om åvägabringande av utredning i fråga om införande i folkskolor av bespisning av behövande barn, beslöt andra kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Nr 437. S. D. Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från lagutskottet:

nr 96, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden, dels Kungl. Maj:ts proposition angående tillämpning under viss tid av lagstiftningen om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden, dels ock tre med föranledande av förstnämnda proposition väckta motioner; och

nr 97, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt tillämpning av lagen den 30 maj 1916 om fastställande av högsta pris å vissa varor vid krig, krigsfara eller andra utomordentliga, av krig föranledda förhållanden m. m.; samt

från jordbruksutskottet:

nr 98, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående minimipris å brödsäd m. m. i vad den avser korn jämte i ämnet väckta motioner; och

nr 99, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rörelsekapital vid statens verksamhet för anskaffande och tillhandahållande av livsförnödenheter.

Den 25 april.

Från första kammaren.

Nr 421. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 227, angående förvaltningen av riksförsäkringsanstaltens fondmedel;

nr 263, angående anslag för avsättning till lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby m. m.;

nr 266, angående uppförande av ett nytt hospital vid Hälsingborg; samt

nr 271, angående rätt för åtskilliga tjänstemän av lägre grad vid statens järnvägar med särskild yrkesutbildning att i avlöningshänseende tillgodoräkna sig viss föregående tjänstgöringstid.

Nr 422. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 267, angående tilläggs pension åt förste aktuarien i statistiska centralbyrån F. A. Sundberg.

Nr 423. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 265, angående upplåtande av lägenheter m. m. från Kungsörs kungsladugård i Västmanlands län.

Nr 424. S. D. Föredrogs och hänvisades till första särskilda utskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 264, angående krigstids-hjälp under år 1917 åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst.

Nr 425. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtanden:

nr 60, i anledning av väckt motion om vidtagande av åtgärder för tillgodoseende av härens behov av tekniska hjälpmedel.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 61, i anledning av väckt motion om anslag till Svenska freds- och skiljedomsföreningen.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 62, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inlösen av ett antal exemplar av vissa delar av ortnamnskommitténs arbete över ortnamn i Älvsborgs län.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 63, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående grunder för kvinnas utnämning och befordran till rektor vid kvinnligt folkskoleseminarium.

Vad utskottet hemställt bifölls.

nr 64, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om begränsning av landshövdingarnas boställsvåningar m. m.

Med avslag å utskottets hemställan antog kammaren det förslag, som innefattades i den vid utlåtandet fogade reservationen.

nr 65, i anledning av väckt motion om viss ändring i villkoren för statsbidrag till folkskollärares avlöning.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 66, i anledning av väckt motion om viss ändring i gällande bestämmelser angående statsbidrag till fortsättningsskola.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 67, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående provisoriska regleringsåtgärder inom Dalälvens flodområde.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Nr 426. S. D. Vid föredragning av bevillningsutskottets betänkanden:

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utsträckning av tiden för tullfri disposition av tullpliktiga utställningsföremål, som införts till baltiska utställningen i Malmö år 1914; och

nr 27, i anledning av väckt motion om skivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för befrämjande av sulfitsprittillverkningen i riket, bifölls vad utskottet i dessa betänkanden hemställt.

Nr 427. S. D. Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 37, i anledning av väckt motion om skivelse till Kungl. Maj:t angående åvägabringandet av en lag rörande kåd- och barrplockning, i syfte, bland annat, att förhindra uppkomsten av inhemsk industri med kåda och barr såsom råvara;

nr 38, i anledning av väckt motion i fråga om exportförbud å kåda och barr samt produkter därav;

nr 40, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse till lantförsvaret av de till Flyinge kungsgård hörande områdena Räfthagen och kungsmarkerna i Malmöhus län m. m. ävensom en i ämnet väckt motion;

nr 41, i anledning av väckt motion angående försäljning av de s. k. Stenhammarstomterna inom Flens municipalsamhälle;

nr 42, i anledning av väckt motion om skivelse till Kungl. Maj:t i fråga om tillämpningen av gällande bestämmelser angående villkoren för lån från odlingslånefonden;

nr 43, i anledning av väckta motioner om skivelse till Kungl. Maj:t angående ytterligare åtgärder för livsmedelsproduktionens säkerställande m. m.; samt

nr 44, i anledning av väckt motion om skivelse till Kungl. Maj:t i fråga om åbokommitténs uppgifter.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Nr 428. S. D. Vid föredragning av första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 16, i anledning av väckt motion om skivelse till Kungl. Maj:t angående åstadkommande efter fredsslutet av ett förnuftigt ekonomiskt samarbete mellan alla stater, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 429. S. D. Vid föredragning av första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 10, i anledning av andra kammarens beslut rörande väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om nedbringande av statens tryckningskostnader, antogs det förslag, som innefattades i den av herrar *von Koch* och *Hedenström* vid utlåtandet avgivna reservation;

och som andra kammarens beslut i ämnet således icke blivit oförändrat godkänt, skulle jämlikt § 63 riksdagsordningen ärendet till andra kammaren återlämnas för vidare behandling.

Nr 430. S. D. Vid föredragning av första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 12, i anledning av andra kammarens beslut rörande väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt obemedlade av vidsträcktare tillfällen att förvärva jord och bostäder samt jordbruksinventarier, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 431. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 87, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättande från fjärde huvudtitels allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

nr 88, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättande från fjärde huvudtitels allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

nr 89, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillstånd för vissa beställningshavare å staten för artilleriets fabriker och tyg-anstalter att för rätt att åtnjuta ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 90, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning av ett stickspår från Åkers styckebruks järnvägsstation till Åkers krutbruk;

nr 91, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående engångskostnader för försvaret;

nr 92, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av elektrisk belysning i Svea och Göta livgardens kasernetablissemang; samt

nr 93, i anledning av väckt motion om skyldighet för befattningshavare vid armén och marinen, vilka från arméns eller marinens matinrättningar hämta tillagad portion, att härför utgiva viss ersättning.

Nr 432. S. D. Anmälades och godkändes lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 100, till Konungen, i anledning av *dels* Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 1 och 2 §§ rättegångsbalken, *dels* Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 2 § rättegångsbalken m. m., *dels* ock en med anledning av förstnämnda proposition väckt motion.

Nr 433. S. D. Anmälades och godkändes lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 101, till Konungen i anledning av *dels* Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om expropriation m. m. *dels* ock i anledning därav väckta motioner.

Nr 434. S. D. Anmälades och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 94, i anledning av väckta motioner om anslag till befrämjande av inhemsk biodling m. m.; och

nr 95, i anledning av väckt motion angående förhöjning av statsbidrag till innehavare av vissa odlingslägenheter och skogstorp.

Nr 435. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet nedannämnda motioner:

nr 129, av herr *Kvarnzelius* m. fl., om åtgärder för åvägabringande av ett närmare samarbete mellan regering och riksdag i viktigare utrikespolitiska angelägenheter; och

nr 130, av herr *Kvarnzelius* m. fl., om ändring av §§ 9, 16, 19, 21 och 24 riksdagsordningen.

Nr 436. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet en av herr *Bondeson* väckt motion, nr 131, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig löneförbättring åt lärare vid folkhögskolor.

Nr 437. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet en av herr *Bondeson*, väckt motion, nr 132, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig löneförbättring åt lärare vid lantmannaskolor.

Nr 438. S. D. Föredrogs lagutskottets utlåtande nr 29, i anledning av *dels* Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om barn utom äktenskap m. m., *dels* och i ämnet väckta motioner.

Kammaren beslöt till en början,

att för den händelse lagförslagen eller något av dem komme att i en eller annan del till utskottet återremitteras, utskottet lämnades öppen

rätt att vid ärendets förnyade behandling i avseende å de delar, som blivit med eller utan ändring godkända, föreslå sådana jämkningar, som av ifrågasatta ändringar i återförvisade delar kunde föranledas; samt

att i avseende å nummerbeteckning i paragrafer och moment utskottet skulle äga vidtaga sådana ändringar, som påkallades av kamrarnas beslut.

Punkten A.

Utskottets förslag till lag om barn utom äktenskap.

1 §.

Kammaren antog det förslag till ifrågavarande paragrafs lydelse, som förordats i den av herr Gezelius m. fl. beträffande denna paragraf avgivna reservation.

9 och 15 §§.

Godkändes att lyda så som Kungl. Maj:t föreslagit.

Vidare beslöts, att å vederbörlig plats i föreliggande lagförslag skulle införas en ny paragraf med den lydelse, som angivits i den av herr Petersson i Lidingö villastad m. fl. vid 12 § av utskottets förslag i ämnet anförda reservation.

Övriga delar av utskottets föreliggande lagförslag.

Godkändes.

Utskottets förslag till lag om införsel i avlöning, pension eller livränta.

20 § i Kungl. Maj:ts förslag i ämnet antogs.

Övriga delar av utskottets ifrågavarande lagförslag godkändes.

De återstående av utskottet förordade lagförslagen.

Godkändes.

Utskottets hemställan i punkten A.

Förklarades besvarad genom kammarens föregående beslut.

Punkterna B. och C.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Nr 439. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 102, rörande bibehållande i tillämpning för hela innevarande år av gällande kungörelse angående tidberäkning inom riket; och

nr 103, angående utredning i visst syfte i fråga om kostnaderna för brödsädesproduktionen i landet.

Från andra kammaren.

Nr 438. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 241, angående tillfällig löneförbättring åt lärare vid folkhögskolor; och

nr 253, angående avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona m. m.

Nr 439. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 251, angående ökat statsbidrag till lantbruksskolor;

nr 252, angående tillfällig löneförbättring åt lärare vid lantmannaskolor;

nr 260, angående till anläggning av statsstuteri å Ottenby beviljat anslag m. m.;

nr 261, angående ändringar i villkoren för lån från lånefonden för inköp av ädla avelsston m. m.; och

nr 237, angående bemyndigande för vattenfallsstyrelsen att försälja tomter och områden från de under styrelsens förvaltning ställda fastigheter m. m.

Nr 440. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 257, med förslag till lag angående beräkning av röstvärdet enligt kommunalförfattningarna för skattskyldig, vars beskattningsbara inkomst blivit vid bevillningstaxeringen år 1917 av viss anledning nedsatt.

Nr 441. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet motioner av: herr *Edén m. fl.*, nr 408, om politisk valrätt och valbarhet för kvinnor;

herr *Edén m. fl.*, nr 409, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för åstadkommande och lagfästande av ett närmare samarbete mellan regering och riksdag i viktigare utrikespolitiska angelägenheter;

herr *Wikström*, nr 410, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 181, med förslag till lagar om ändrad lydelse av § 23 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, om ändrad lydelse

av § 5 mom. 2 e), § 20 och § 62 i förordningen om landsting den 21 mars 1862 samt om ändrad lydelse av § 6 mom. 1 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862; och

herr *Palmstierna*, nr 411, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för åstadkommande och lagfästande av ett närmare samarbete mellan regering och riksdag i viktigare utrikespolitiska angelägenheter.

Nr 442. S. D. Föredrogs lagutskottets utlåtande, nr 29, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om barn utom äktenskap m. m., dels ock i ämnet väckta motioner.

Till en början beslöt kammaren, att för den händelse lagförslagen eller något av dem komme att i en eller annan del till utskottet återremitteras, utskottet skulle lämnas öppen rätt att vid ärendets förnyade behandling i avseende å de delar, som blivit med eller utan ändring godkända, föreslå sådana jämkningar, som av ifrågasatta ändringar i återförvisade delar kunde föranledas, samt att i avseende å nummerbeteckning å paragrafer och moment utskottet skulle äga vidtaga sådana ändringar, som påkallades av kamrarnas beslut.

Förslaget till lag om barn utom äktenskap.

2 samt 4—10 §§ godkändes i deras av utskottet föreslagna lydelse.

I fråga om 3 § biföll kammaren det förslag, som innefattas i den av herr Pettersson i Södertälje beträffande denna paragraf avgivna reservation.

Såsom 11 § beslöt kammaren skola införas ett stadgande av det innehåll, som föreslagits i den av herr Persson i Norrköping m. fl. i avseende härå avgivna reservation.

Vidkommande övriga stadganden i lagförslaget godkände kammaren utskottets förslag med de ändringar och tillägg, som av herr Pettersson i Södertälje föreslagits i den av honom beträffande lagförslaget i dess helhet avgivna reservationen.

I avseende å de vissa paragrafer eller grupper av paragrafer tillhörande överskrifter ävensom lagens ingress och rubrik godkändes utskottets förslag.

Förslaget till lag om äktenskaplig börd.

Godkändes i dess av Kungl. Maj:t och utskottet föreslagna lydelse.

Förslaget till lag om adoption.

Kammaren godkände de i Kungl. Maj:ts förslag upptagna, såsom 5, 12 och 24 §§ betecknade stadganden.

Beträffande övriga delar av lagförslaget godkände kammaren utskottets förslag.

Förslaget till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 3 § i lagen om äktenskaps ingående och upplösning.

Godkändes i dess av Kungl. Maj:t föreslagua lydelse.

Övriga av utskottets förordade lagförslag.

Utskottets förslag godkändes.

Utskottets hemställan i punkten A.

Förklarades vara besvarad genom kammarens beslut i fråga om lagförslagen.

Punkten B.

Med avslag å utskottets hemställan biföll kammaren den av herr Persson i Norrköping m. fl. vid denna punkt avgivna reservationen.

Punkten C.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 443. S. D. Hänvisades till lagutskottet en av herr *Gustafsson* i Örebro avgiven motion, nr 417, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 254, med förslag till lag med vissa bestämmelser mot oskäligen hyresstegring m. m.

Nr 444. S. D. Föredrogos bevillningsutskottets betänkanden:

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utsträckning av tiden för tullfri disposition av tullpliktiga utställningsföremål, som införts till baltiska utställningen i Malmö år 1914; och

nr 27, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för befrämjande av sulfitsprittillverkningen i riket.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa betänkanden hemställt.

Nr 445. S. D. Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 40, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse till lantförsvaret av de till Flyinge kungsgård hörande områdena Räfthagen och kungsmarkerna i Malmöhus län m. m. ävensom en i ämnet väckt motion;

nr 41, i anledning av väckt motion angående försäljning av de s. k. Stenhammarstomterna inom Flens municipalsamhälle;

nr 42, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om tillämpningen av gällande bestämmelser angående villkoren för lån från odlingslånefonden; och

nr 43, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t

angående ytterligare åtgärder för livsmedelsproduktionens säkerställande m. m.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls av kammaren.

Nr 446. S. D. Föredrogos statsutskottets utlåtanden:

nr 60, i anledning av väckt motion om vidtagande av åtgärder för tillgodoseende av härens behov av tekniska hjälpmedel.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 61, i anledning av väckt motion om anslag till Svenska freds- och skiljedomsföreningen.

Med avslag å utskottets hemställan biföll kammaren den vid utlåtandet fogade reservationen.

nr 62, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inlösen av ett antal exemplar av vissa delar av ortnamnskommitténs arbete över ortnamn i Älvsborgs län.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 63, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående grunder för kvinnas utnämning och befordran till rektor vid kvinnligt folkskoleseminarium.

Kammaren biföll utskottets hemställan.

nr 64, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om begränsning av landshövdingarnas boställsvåningar m. m.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 65, i anledning av väckt motion om viss ändring i villkoren för statsbidrag till folkskollärares avlöning.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 66, i anledning av väckt motion om viss ändring i gällande bestämmelser angående statsbidrag till fortsättningsskola.

Kammaren biföll utskottets hemställan.

nr 67, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående provisoriska regleringsåtgärder inom Dalälvens flodområde.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 447. S. D. Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 37, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åvägabringandet av en lag rörande kåd- och barrplockning, i syfte, bland annat, att förhindra uppkomsten av inhemsk industri med kåda och barr såsom råvara;

nr 38, i anledning av väckt motion i fråga om exportförbud å kåda och barr samt produkter därav; och

nr 44, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om åbokkommitténs uppgifter.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 448. S. D. Vid föredragning av ett från första kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 429, innefattande delgivning av nämnda kammares beslut över dess andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 10, i anledning av andra kammarens beslut rörande väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om nedbringande av statens tryckningskostnader, beslöt andra kammaren hänvisa detta ärende till sitt femte tillfälliga utskott.

Nr 449. S. D. Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från jordbruksutskottet:

nr 94, i anledning av väckta motioner om anslag till befrämjande av inhemsk linodling m. m.; och

nr 95, i anledning av väckt motion angående förhöjning av statsbidrag till innehavare av vissa odlingslägenheter och skogstorp; samt

från lagutskottet:

nr 100, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 1 och 2 §§ rättegångsbalken, dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 kap. 2 § rättegångsbalken m. m., dels ock en med anledning av förstnämnda proposition väckt motion.

Nr 450. S. D. Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från statsutskottet:

nr 87, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

nr 88, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

nr 89, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillstånd för vissa beställningshavare å staten för artilleriets fabriker och tyg-anstalter att för rätt att åtnjuta ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 90, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning av ett stickspår från Åkers styckebruks järnvägsstation till Åkers krutbruk;

nr 91, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående engångskostnader för försvaret;

nr 92, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av elektrisk belysning i Svea och Göta livgardens kasernetablissemang; och

nr 93, i anledning av väckt motion, om skyldighet för befattningshavare vid armén och marinen, vilka från arméns eller marinens matinrättningar hämta tillagad portion, att härför utgiva viss ersättning; samt

från lagutskottet:

nr 101, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om expropriation m. m., dels ock i anledning därav väckta motioner.

Nr 451. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 102, rörande bibehållande i tillämpning för hela innevarande år av gällande kungörelse angående tidberäkning inom riket; och

nr 103, angående utredning i visst syfte i fråga om kostnaderna för brödsädesproduktionen i landet.

Den 27 april.

Från första kammaren.

Nr 440. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 259, angående ytterligare anslag till anordnande av förvarings-skjul för flygbåtar m. m.;

nr 277, angående användande av överskott i djurgårdskassan till vissa byggnads- med flera arbeten vid Ulriksdals, Haga och Drottningholms slott m. m.; samt

nr 278, angående beredande av ytterligare medel till restaurering av Ulriksdals slott.

Nr 441. S. D. Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 268, angående förändrade grunder för pensionering av marinens stammanskap m. m.; och

nr 281, angående pension åt förre kronojägaren A. J. Johansson.

Nr 442. S. D. Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 240, angående anslag till ökat arbetsbiträde hos lantmäteristyrelsen;

nr 247, angående anslag till lantmäteristyrelsens reproduktionsanstalt;

nr 272, angående anslag för tillsyn å vissa enskilda skogar;

nr 273, angående anslag till den lägre skogsundervisningen och skogshushållning i allmänhet m. m.;

nr 274, angående driftkostnader under år 1918 för statens skogsdomäner m. m.; samt

nr 275, angående tillfällig avlöningsförbättring för vissa lantmätare.

Nr 443. S. D. Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet en av herr *Ljunggren, August, m. fl.* väckt motion, nr 134, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till förordning om fortsatt tillämpning under år 1918 av förordningen om spirituosaaccis.

Nr 444. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet en av herr *Fahlén m. fl.* väckt motion, nr 135, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbanebyggnader i Norrland.

Nr 445. S. D. Vid föredragning av första sammansatta stats- och lagutskottets memorial nr 3, med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande utskottets utlåtande nr 1 i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fastighetsbildning i stad m. m., dels óck en i ämnet väckt motion, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt.

Nr 446. S. D. Vid föredragning av första sammansatta stats- och lagutskottets memorial nr 4, angående ersättning åt av utskottet anlitad sakkunnig ävensom åt utskottets tjänstemän och vaktbetjäning, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt.

Nr 447. S. D. Anmälades och godkändes konstitutionsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 106, i anledning av väckt motion om ändring av § 24 i kungl. förordningen om landsting den 21 mars 1862; och

nr 107, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om utredning och förslag angående det kommunala utskyldsstreckets begränsning.

Nr 448. S. D. Anmälades och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 108, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse till lantförsvaret av de till Flyinge kungsgård hörande områdena Räfthagen och Kungsmarkerna i Malmöhus län m. m. ävensom en i ämnet väckt motion.

Nr 449. S. D. Beslöt kammaren för sin del, att första särskilda utskottet skulle behandla jämväl Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 258, angående omorganisation av och lönereglering för överintendentsämbetet samt angående länsarkitekter m. m., ävensom de ytterligare framställningar, som kunde komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i detta ämne eller andra i omedelbart samband därmed stående frågor.

Andra kammaren skulle inbjudas att förena sig med första kammaren i detta beslut.

Från andra kammaren.

Nr 452. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 265, angående upplåtande av lägenheter m. m. från Kungsörs kungsladugård i Västmanlands län.

Nr 453. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 227, angående förvaltningen av riksförsäkringsanstaltens fondmedel;

nr 263, angående anslag för avsättning till lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby m. m.;

nr 266, angående uppförande av ett nytt hospital vid Hälsingborg; och

nr 271, angående rätt för åtskilliga tjänstemän av lägre grad vid statens järnvägar med särskild yrkesutbildning att i avlöningshänseende tillgodoräkna sig viss föregående tjänstgöringstid.

Nr 454. S. D. Hänvisades till första särskilda utskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 264, angående krigstidshjälp under år 1917 åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst.

Nr 455. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 267, angående tilläggs pension åt förste aktuarien i statistiska centralbyrån F. A. Sundberg.

Nr 456. S. D. Hänvisades till statsutskottet motioner av:

herr *Schotte m. fl.*, nr 412, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 221, angående statsbanebyggnader i Norrland;

herr *Vahlquist*, nr 418, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 253, angående avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona m. m.;

herr *Sterne*, nr 419, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 216, angående tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid kommunala mellanskolor; och

herr *Bengtsson* i Norup *m. fl.*, nr 420, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 241, angående tillfällig löneförbättring åt lärare vid folkhögskolor.

Nr 457. S. D. Hänvisades till andra särskilda utskottet följande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 211, angående omorganisation av fögderiförvaltningen och lönereglering för tjänstemännen därstädes m. m. avgivna motioner, nämligen av

herr *Persson* i Tofta, nr 413; och

herr *von Hofsten*, nr 414.

Nr 458. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet en av herr *Ingvarson m. fl.*, avgiven motion, nr 416, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 209, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning under år 1918 av förordningen om spirituosaaccis.

Nr 459. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet en av herr *Bengtsson* i Norup *m. fl.*, avgiven motion, nr 421, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 252, angående tillfällig löneförbättring åt lärare vid lantmannaskolor.

Nr 460. S. D. Föredrogs sammansatta stats- och lagutskottets nr 1 memorial:

nr 3, med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande utskottets utlåtande nr 1 i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fastighetsbildning i stad m. m., dels ock en i ämnet väckt motion; samt

nr 4, angående ersättning åt av utskottet anlitad sakkunnig ävensom åt utskottets tjänstemän och vaktbetjäning.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa memorial hemställt.

Nr 461. S. D. Anmälades och godkändes konstitutionsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 106, i anledning av väckt motion om ändring av § 24 i kungl. förordningen om landsting den 21 mars 1862; och

nr 107, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om utredning och förslag angående det kommunala utskyldsstreckets begränsning.

Nr 462. S. D. Anmälades och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 108, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse till lantförsvaret av de Flyinge kungsgård hörande områdena Räfthagen och Kungsmarkerna i Malmöhus län m. m., ävensom en i ämnet väckt motion.

Den 28 april.

Från första kammaren.

Nr 450. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts nädiga propositioner:

nr 262, med förslag till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen;

nr 285, med förslag till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen; samt

nr 286, med förslag till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen.

Nr 451. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 193, angående uppförande av ett spetälskesjukhus i Dalarna m. m.; och

nr 269, angående anslag till täckande av brist i åkerbrukskolonien Halls räkenskaper för år 1916.

Nr 452. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 293 om beredande av ökat sovplatsutrymme vid statens uppfostringsanstalt å Bona.

Nr 453. S. D. Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 157, angående sättet för likviderande av förfallen skuld å statslån till Norra Södermanlands järnvägsaktiebolag;

nr 250, angående pension åt övereldaren vid nationalmuseum A. P. Andersson Spångberg;

nr 270, angående understöd åt småskolläraren Johan Severin Peterssons änka Thilda Petersson; samt

nr 291, angående livräntor till avlidne bergsprängaren Johan Emil Handéns änka och dotter.

Nr 454. S. D. Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 276, angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete åt lärlingen vid Alnarps lantbruksskola F. W. Hult.

Nr 455. S. D. Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 287, angående pensioner åt kördrängen A. Jönsson och trädgårdsarbetaren G. V. Hartman;

nr 288, angående pension åt stallbetjanten vid Flyinge hingstdepå H. Månson Lundberg;

nr 289, angående pension åt extra kronojägaren Sven Sjöström; samt

nr 290, angående pension åt t. f. domänintendenten M. F. Rodhes änka Alfilda Beata Rodhe, född von Mentzer.

Nr 456. S. D. Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 282, angående anvisande av medel till åtgärder i prisreglerande syfte;

nr 283, angående anvisande av medel för beredande av lindring i de mindre bemedlades levnadsvillkor; samt

nr 284, angående förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 18 juni 1915 om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken.

Nr 457. S. D. Efter föredragning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 258, angående omorganisation av och lönereglering för överintendentsämbetet samt angående länsarkitekter m. m., blev denna proposition, under förutsättning att andra kammaren antog gjord inbjudning att förena sig med första kammaren i dess beslut om propositionens behandling av första särskilda utskottet, hänvisad till detta utskott men eljest remitterad till statsutskottet.

Nr 458. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande nr 6, angående regleringen av utgifterna under riksstatens sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet.

Punkterna 1 och 2.

Lades till handlingarna.

Punkterna 3—7.

Vad utskottets hemställt bifölls.

Punkten 8.

Lades till handlingarna.

Punkterna 9—24.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 25.

Lades till handlingarna.

Punkterna 26 och 27.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 28.

Lades till handlingarna.

Punkterna 29—34.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 35.

Lades till handlingarna.

Punkterna 36—53.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 54—57.

Lades till handlingarna.

Punkten 58.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkterna 59 och 60.

Lades till handlingarna.

Punkterna 61—76.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 77.

Lades till handlingarna.

Punkterna 78—81.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 82.

Lades till handlingarna.

Punkterna 83—92.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 93.

Lades till handlingarna.

Punkterna 94 och 95.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 96 och 97.

Lades till handlingarna.

Punkterna 98 och 99.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Nr 459. S. D. Föredrogos statsutskottets utlåtanden:

nr 70, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående särskilt hyresbidrag åt gifta underofficerare med vederlikar vid armén;

nr 71, i anledning av väckt motion om ersättning till verkmästaren N. J. Eriksson för en av honom konstruerad elektrisk tändapparat;

nr 72, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag för fortsättande och avslutande av ett sjökrigshistoriskt arbete m. m.;

nr 73, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående använ-

dande av allmänna besparingar å riksstatens femte huvudtitel till inköp av två tomtdelar i Karlskrona m. m.;

nr 74, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av behållning å vissa extra anslag till utförande av ändringsarbeten å minfartyget Clas Fleming;

nr 75, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt till tjänstårsberäkning för kemisten K. A. Schröder;

nr 76, i anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 204 under åttonde huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag till musikföreställningar för allmänheten jämte i ämnet väckta motioner;

nr 77, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ökade medel till utgifter för bränsle, lyshållning m. m. vid tekniska högskolan jämte en i ämnet väckt motion;

nr 78, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om rätt för föreståndaren vid kronohäktet i Ystad Gustaf Edvard Rockström att för åtnjutande av löneförhöjning tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 79, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag till utförande av en brobyggnad över Saltösund i Karlskrona;

nr 80, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av anslag till statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar samt till lärlingspremier;

nr 81, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ålders-tillägg åt förste aktuarien i statistiska centralbyrån Ernst Jonas Höijer och aktuarien därstädes Kurt Jonas Henrik Wittrock; samt

nr 82, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av rörelsekapital för tillämpningen av gällande förfoganderättslag i fråga om industriella råvaror o. d.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölles.

Nr 460. S. D. Vid föredragning av bevillningsutskottets betänkande nr 28, i anledning av väckt motion om upphävande av tullen å cement, bifölles vad utskottet i detta betänkande hemställt.

Nr 461. S. D. Föredrogos lagutskottets utlåtanden:

nr 30, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 20 kap. 2 § strafflagen;

nr 31, i anledning av väckt motion om ändring i 3 § av lagen

den 13 juni 1908 angående kommuns skyldighet i fråga om anställande av barnmorska;

nr 32, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 17 kap. 3 § strafflagen;

nr 33, i anledning av väckt motion angående skrivelse till Kungl. Maj:t om vidtagande av lagstiftningsåtgärder till förstärkt skydd gentemot för samhället farliga återfallsförbrytare;

nr 34, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående en hela riket omfattande vanhävdsdag;

nr 35, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 kap 3 § strafflagen m. m.;

nr 36, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i 18 kap. 13 § strafflagen, avseende ytterligare inskränkning i försäljningen av s. k. preventiva medel m. m.;

nr 37, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående sådan skärpning av 18 kap. 13 § strafflagen, att skyltning med för tukt och sedlighet sårande bilder må kunna förhindras;

nr 38, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl Maj:t i fråga om omarbetning av gällande bestämmelser angående nybyggnadsskyldighet vid ecklesiastika löneboställen;

nr 39, i anledning av väckt motion om ändring av 64 § i ecklesiastik boställsordning den 9 december 1910;

nr 40, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning till kronoombud vid vissa ecklesiastika boställssyner;

nr 41, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 6 § i lagen om kyrkofond den 9 december 1910;

nr 42, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av sådan bestämmelse i strafflagen, att kupering av hästar betraktas som straffbart djurplågeri;

nr 43, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändringar i och tillägg till lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkolsfyndigheter;

nr 44, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 52 och 104 §§ i stadgan den 9 november 1866 om skiftesverket i riket m. m.; samt

nr 45, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskild bestämmelse att tillsvidare gälla i fråga om skydd för vissa främmande patent.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Nr 462. S. D. Vid föredragning av jordbruksutskottets utlåtande nr 45, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för befordrande av potatisodlingen m. m., bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 463. S. D. Vid föredragning av första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 13, i anledning av väckt motion om åvägabringande av utredning, huruvida och under vilka villkor statsbidrag skall kunna lämnas som hjälp till bosättning åt personer, vilka ämna ingå äktenskap, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 464. S. D. Anmälades och godkändes första sammansatta stats- och lagutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 109, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fastighetsbildning i stad m. m., dels ock en i ämnet väckt motion; och

nr 110, i anledning av Kungl. Maj:ts i punkten 37 under andra huvudtiteln gjorda framställning om anslag till bestridande av kostnader för första upplägget av fastighetsregister för städer och vissa därmed jämförliga samhällen.

Nr 465. S. D. Anmälades och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelse nr 105, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående åtgärder för befordrande av potatisodlingen m. m.

Nr 466. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelse, nr 104, till Konungen, angående beredande av rätt för kyrkostämman att besluta om införande av skolplikt beträffande fortsättningsskolor och skolor i huslig ekonomi.

Nr 467. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet en av herr *Alexanderson m. fl.* väckt motion, nr 136, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid privatläroverken.

Nr 468. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet en av herr *Holmquist m. fl.* väckt motion, nr 137, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ökat statsbidrag till lantbruksskolor.

Nr 469. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet en av herr *Ljunggren, August, m. fl.* väckt motion, nr 138, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till upplysnings- och undervisningsverksamhet för nykterhetens främjande.

Nr 470. S. D. Hänvisades till andra särskilda utskottet en av herr *Hallin m. fl.* väckt motion, nr 139, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av löneförhållanden m. m. vid statsdepartementen.

Från andra kammaren.

Nr 463. S. D. Föredrogs ett från första kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 449, med inbjudning till andra kammaren att förena sig med första kammaren i dess beslut att jämväl Kungl. Maj:ts proposition, nr 258, angående omorganisation av och lönereglering för överintendentsämbetet samt angående länsarkitekter m. m. ävensom de ytterligare framställningar som kunde komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i detta ämne eller andra i omedelbart samband därmed stående frågor, skulle överlämnas till första särskilda utskottet; och blev berörda inbjudning antagen av andra kammaren.

Nr 464. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 259, angående ytterligare anslag till anordnande av förvarings-skjul för flygbåtar m. m.;

nr 277, angående användande av överskott i djurgårdskassan till vissa byggnads- med flera arbeten vid Ulriksdals, Haga och Drottningholms slott m. m.; samt

nr 278, angående beredande av ytterligare medel till restaurering av Ulriksdals slott.

Nr 465. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 268, angående förändrade grunder för pensionering av marinens stammanskap m. m.;

nr 276, angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete åt lärlingen vid Alnarps lantbruksskola F. W. Hult; och

nr 281, angående pension åt förre kronojägaren A. J. Johansson.

Nr 466. S. D. Hänvisades till första särskilda utskottet Kungl.

Maj:ts proposition, nr 258, angående omorganisation av och lönereglering för överintendentsämbetet samt angående länsarkitekter m. m.

Nr 467. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 240, angående anslag till ökat arbetsbiträde hos lantmäteristyrelsen;

nr 247, angående anslag till lantmäteristyrelsens reproduktionsanstalt;

nr 272, angående anslag för tillsyn å vissa enskilda skogar;

nr 273, angående anslag till den lägre skogsundervisningen och skogshushållning i allmänhet m. m.;

nr 274, angående driftkostnader under år 1918 för statens skogsdomäner m. m.; och

nr 275, angående tillfällig avlöningsförbättring för vissa lantmätare.

Nr 468. S. D. Hänvisades till statsutskottet motioner av:

herr *Widlund*, nr 422, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 174, angående vissa ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar m. m.;

herr *E. A. Nilson* i Örebro, nr 423, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 174, angående vissa ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar m. m.; och

herr *Holmdahl m. fl.*, nr 425, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 215, angående tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid privatläroverken.

Nr 469. S. D. Hänvisades till andra särskilda utskottet en av herr *Kristensson m. fl.* avgiven motion, nr 424, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 230, angående reglering av löneförhållanden m. m. vid statsdepartementen.

Nr 470. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet en av herr *Osberg* avgiven motion, nr 426, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 187, angående försäljning av vissa delar av kronoegendomen Hunnebo nr 1 i Göteborgs och Bohus län

Nr 471. S. D. Hänvisades till kammarens andra tillfälliga utskott en av herr *Lindhagen m. fl.* avgiven motion, nr 427, om skrivelse

till Kungl. Maj:t angående inställande av militärovningarna tillsvidare under år 1917.

Nr 472. S. D. Föredrogs jordbruksutskottets utlåtande, nr 45, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för befordrande av potatisodlingen m. m.; och biföll kammaren därvid utskottets hemställan.

Nr 473. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 28, i anledning av väckt motion om upphävande av tullen å cement.

Med avslag å utskottets hemställan biföll kammaren den i ämnet väckta motionen.

Nr 474. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtande, nr 6, angående regleringen av utgifterna under riksstatens sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet.

Kammaren biföll vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

De av utskottet gjorda anmälningarna lades till handlingarna.

Nr 475. S. D. Hänvisades till första särskilda utskottet en av herr *Vahlquist* avgiven motion, nr 439, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 264, angående krigstidshjälp under år 1917 åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst.

Nr 476. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtanden:

nr 70, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående särskilt hyresbidrag åt gifta underofficerare med vederlikar vid armén;

nr 71, i anledning av väckt motion om ersättning till verkmästaren N. J. Eriksson för en av honom konstruerad elektrisk tändapparat;

nr 72, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag för fortsättande och avslutande av ett sjökrigshistoriskt arbete m. m.;

nr 73, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av allmänna besparingar å riksstatens femte huvudtitel till inköp av två tomtdelar i Karlskrona m. m.;

nr 74, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av behållning å vissa extra anslag till utförande av ändringsarbeten å minfartyget *Clas Fleming*;

nr 75, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt till tjänstårsberäkning för kemisten K. A. Schröder;

nr 76, i anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 204 under åttonde

huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag till musikföreställningar för allmänheten jämte i ämnet väckta motioner;

nr 77, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ökade medel till utgifter för bränsle, lyshållning m. m. vid tekniska högskolan jämte en i ämnet väckt motion;

nr 78, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om rätt för föreståndaren vid kronohäktet i Ystad Gustaf Edvard Rockström att för åtnjutande av löneförhöjning tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 79, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag till utförande av en brobyggnad över Saltösund i Karlskrona;

nr 80, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av anslag till statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar samt till lärlingspremier;

nr 81, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ålders-tillägg åt förste aktuarien i statistiska centralbyrån Ernst Jonas Höijer och aktuarien därstädes Kurt Jonas Henrik Wittrock; och

nr 82, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av rörelsekapital för tillämpningen av gällande förfoganderättslag i fråga om industriella råvaror o. d.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 477. S. D. Föredrogos lagutskottets utlåtanden:

nr 30, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 20 kap. 2 § strafflagen;

nr 31, i anledning av väckt motion om ändring i 3 § av lagen den 13 juni 1908 angående kommuns skyldighet i fråga om anställande av barnmorska;

nr 32, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 17 kap. 3 § strafflagen;

nr 33, i anledning av väckt motion angående skrivelse till Kungl. Maj:t om vidtagande av lagstiftningsåtgärder till förstärkt skydd gentemot för samhället farliga återfallsförbrytare;

nr 35, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 kap. 3 § strafflagen m. m.;

nr 36, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t

angående ändring i 18 kap. 13 § strafflagen, avseende ytterligare inskränkning i försäljningen av s. k. preventiva medel m. m.;

nr 37, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående sådan skärpning av 18 kap. 13 § strafflagen, att skyltning med för tukt och sedlighet sårande bilder må kunna förhindras;

nr 38, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om omarbetning av gällande bestämmelser angående nybyggnadsskyldighet vid ecklesiastika löneboställen;

nr 39, i anledning av väckt motion om ändring av 64 § i ecklesiastik boställsordning den 9 december 1910;

nr 40, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning till kronoombud vid vissa ecklesiastika boställssyner;

nr 41, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 6 § i lagen om kyrkofond den 9 december 1910;

nr 42, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av sådan bestämmelse i strafflagen, att kupering av hästar betraktas som straffbart djurplågeri;

nr 43, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändringar i och tillägg till lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkolsfyndigheter;

nr 44, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 52 och 104 §§ i stadgan den 9 november 1866 om skiftesverket i riket m. m.; och

nr 45, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskild bestämmelse att tillsvidare gälla i fråga om skydd för vissa främmande patent.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Nr 478. S. D. Vid föredragning av lagutskottets utlåtande, nr 34, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående en hela riket omfattande vanhävdslag biföll kammaren, med avslag å utskottets hemställan, den vid utlåtandet fogade reservationen.

Nr 479. S. D. Föredrogs andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 9, i fråga om skrivelse till Kungl. Maj:t angående understödjande av verksamheten för beredande åt fattiga barn i skolåldern i städer och större industrisamhällen av tillfälle att under ferierna vistas å landet.

Med avslag å utskottets hemställan beslöt kammaren biträda det av första kammaren i ärendet fattade, med den inom andra kammaren i frågan väckta motionen överensstämmande beslut.

Nr 480. S. D. Föredrogs andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 10, i fråga om skrivelse till Kungl. Maj:t angående anordnande av barnbespisning vid rikets folkskolor.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 481. S. D. Föredrogs andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 11, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vissa förändringar rörande personalrekryteringen och organisationen inom statsförvaltningen.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 482. S. D. Föredrogs andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 13, med anledning av första kammarens beslut rörande dels inom nämnda kammare väckt motion angående förbud för värnpliktiga ävensom för manskap vid armén och marinen att inköpa brännvin, dels ock andra kammarens beslut rörande en likalydande motion.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 483. S. D. Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från sammansatta stats- och lagutskottet nr 1:

nr 109, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fastighetsbildning i stad m. m., dels ock en i ämnet väckt motion; och

nr 110, i anledning av Kungl. Maj:ts i punkten 37 under andra huvudtiteln gjorda framställning om anslag till bestridande av kostnader för första upplägget av fastighetsregister för städer och vissa därmed jämförliga samhällen;

från jordbruksutskottet:

nr 105, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för befordrande av potatisodlingen m. m.; samt

från riksdagens kansli:

nr 104, angående beredande av rätt för kyrkostämma att besluta om införande av skolplikt beträffande fortsättningsskolor och skolor i huslig ekonomi.

Den 30 april.

Från första kammaren.

Nr 471. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 280, angående anslag till täckande av brist i 1917 års stat för den med drottning Sofias stiftelse förenade vårdanstalten för blinda dövstumma och blinda sinnesslöa med flera;

nr 295, angående tillfällig löneförbättring åt viss lärarpersonal vid marinen tillhörande undervisningsanstalter samt navigationsskolorna;

nr 296, angående utvidgning av flottans station i Stockholm m. m.;

nr 298, angående nya lokaler för historiska museet vid universitetet i Lund;

nr 299, angående främjande av manskapsrekryteringen vid armén; samt

nr 301, angående visst undantag från bestämmelserna för statens meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara.

Nr 472. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 294, angående pension åt fortifikationsarbetaren Carl August Bäckman.

Nr 473. S. D. Vid föredragning av statsutskottets memorial nr 87, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om anslag till svenska freds- och skiljedomsföreningen, godkändes den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen.

Nr 474. S. D. Vid föredragning av lagutskottets utlåtande nr 46, i anledning av *dels* Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 4 maj 1906 angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom m. m. *dels ock* i anledning därav väckta motioner, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 475. S. D. Vid föredragning av första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 14, i anledning av andra kammarens beslut rörande väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om förbud

mot plockning av lingon före viss dag, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Nr 476. S. D. Föredrogs första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 15, i anledning av andra kammarens beslut rörande i denna kammare väckta motioner, *dels* motion nr 281 om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till förhindrande att odlad jord ligger obesädd och i uppenbar vanhävd, *dels* motion nr 282 om skrivelse till Kungl. Maj:t angående verkställande av undersökning, i vilken omfattning den odlade jorden är besädd med brödsäd m. m., *dels* motion nr 283 om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åstadkommande av utredning, huruvida och i vilken omfattning odlad jord ligger i vanhävd m. m., *dels* motion nr 328 om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder i syfte att öka sädesproduktionen i riket.

Vad utskottet i detta utlåtande hemställt bifölls.

Nr 477. S. D. Anmälades lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse nr 111, till Konungen, i anledning av *dels* Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 4 maj 1906 angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom m. m. *dels* ock i anledning därav väckta motioner.

Skrivelseförslaget godkändes, under förutsättning att vad lagutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 46 bifölles även av andra kammaren.

Nr 478. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet en av herr *Asplund* väckt motion, nr 140, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande till Aktiebolaget Porjus smältverk av rätt att inom utmälet Valerius å Luossavaara malmfält bryta viss mängd malm.

Nr 479. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet nedan nämnda motioner:

nr 142, av herr *Holm*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbanebyggnader i Norrland; och

nr 143, av herr *Rosén*, i anledning av samma proposition.

Från andra kammaren.

Nr 484. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 250, angående pension åt övereldaren vid nationalmuseum A. P. Andersson Spångberg;

nr 270, angående understöd åt småskolläraren Johan Severin Peterssons änka Thilda Petersson;

nr 157, angående sättet för likviderande av förfallen skuld å statslån till Norra Södermanlands järnvägsaktiebolag;

nr 291, angående livräntor till avlidne bergsprängaren Johan Emil Handéns änka och dotter;

nr 287, angående pensioner åt kördrängen A. Jönsson och trädgårdsarbetaren G. V. Hartman;

nr 288, angående pension åt stallbetjanten vid Flyinge hingstdepå H. Månsson Lundberg;

nr 289, angående pension åt extra kronojägaren Sven Sjöström; och

nr 290, angående pension åt t. f. domänintendenten M. F. Rodhes änka Alfilda Beata Rodhe, född von Mentzer.

Nr 485. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 269, angående anslag till täckande av brist i åkerbrukskolonien Halls räkenskaper för år 1916;

nr 193, angående uppförande av ett spetälskesjukhus i Dalarna m. m.; och

nr 293, om beredande av ökat sovplatsutrymme vid statens uppfostringsanstalt å Bona.

Nr 486. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 285, med förslag till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen;

nr 286, med förslag till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen; och

nr 262, med förslag till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen.

Nr 487. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 282, angående anvisande av medel till åtgärder i prisreglerande syfte;

nr 283, angående anvisande av medel för beredande av lindring i de mindre bemedlades levnadsvillkor; och

nr 284, med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 18 juni 1915 om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken.

Nr 488. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet motioner av:

herr *Lundgren* i Vendelsberg *m. fl.*, nr 428, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 251, angående ökat statsbidrag till lantbrukskolor; och

herr *Hage*, nr 441, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 202, angående upplåtande till Aktiebolaget Porjus smältverk av rätt att inom utmålet Valerius å Luossavaara malmfält bryta viss mängd malm.

Nr 489. S. D. Hänvisades till bankoutskottet en av herr *Bärg* i Katrineholm avgiven motion, nr 429, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 222, med förslag till bestämmelser angående rätt till pension för vissa å extra stat upptagna befattningshavare vid statens järnvägar, telegrafverket och statens vattenfallsverk.

Nr 490. S. D. Hänvisades till statsutskottet en av herr *Helger* avgiven motion, nr 430, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 223, angående anslag till upplysnings- och undervisningsverksamhet för nykterhetens främjande.

Nr 491. S. D. Hänvisades till andra särskilda utskottet

dels följande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 211, angående omorganisation av fögderiförvaltningen och lönerreglering för tjänstemännen därstädes m. m. avgivna motioner, nämligen av

herr *Öberg m. fl.*, nr 431, och

herr *Lingström*, nr 432;

dels ock följande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 230, angående reglering av löneförhållanden m. m. vid statsdepartementen avgivna motioner, nämligen av

herrar *Schotte* och *Helger*, nr 433, samt

herr *Hallendorff m. fl.*, nr 440.

Nr 492. S. D. Hänvisades till lagutskottet en av herr *Hage m. fl.* avgiven motion, nr 434, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 254,

med förslag till lag med vissa bestämmelser mot oskälighyresstegring m. m.

Nr 493. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet motioner av:
herr *Månsson m. fl.*, nr 435, om ändrad lydelse av §§ 90 och 107 regeringsformen;

herr *Månsson m. fl.*, nr 436, om ändrad lydelse av §§ 101 och 102 regeringsformen samt tillägg till § 68 riksdagsordningen; och

herr *Månsson m. fl.*, nr 437, om ändringar i § 104 regeringsformen och § 69 riksdagsordningen.

Nr 494. S. D. Hänvisades till första särskilda utskottet en av herr *Widlund* avgiven motion, nr 438, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 264, angående krigstidshjälp under år 1917 åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst.

Nr 495. S. D. Vid föredragning av statsutskottets memorial, nr 87, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om anslag till svenska freds- och skiljedomsföreningen blev den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen godkänd av kammaren.

Nr 496. S. D. Föredrogs lagutskottets utlåtande, nr 46, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 4 maj 1906 angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom m. m., dels ock i anledning därav väckta motioner.

Punkten A.

De av utskottet förordade lagförslagen.

Godkändes.

Utskottets hemställan.

Förklarades vara besvarad genom kammarens beslut i fråga om lagförslagen.

Punkten B.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 497. S. D. Anmälades och godkändes lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 111, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 4 maj 1906 angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom m. m. dels ock i anledning därav väckta motioner.

Den 2 maj.*Från första kammaren.*

Nr 480. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 292, med förslag till lag om ändrad lydelse av 3 § i lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm.

Nr 481. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 233, angående anvisande av medel för bestridande av uppkommande merkostnader för vissa byggnadsföretag vid armén;

nr 303, angående täckande av överbetalning å reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel för år 1916;

nr 308, angående statsunderstöd åt synnerligt skattetyngda landskommuner;

nr 309, angående förvärvande för statsverkets räkning av fastigheterna nr 13 och 14 i kvarteret Norrtälje i Stockholm;

nr 312, angående uppskov med slutförande av undersökningsarbeten i Kiirunavaara och Gellivare malmberg;

nr 314, angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter smeden Per Viktor Sjögren från Ledbergs socken m. fl.; samt

nr 315, angående utsträckning av tiden för anmälan om inlösen av skattefrälseräntor.

Nr 482. S. D. Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 313, angående förslag till förordning om visst undantag från tillämpningen av stadgandet i 13 § 4 mom. i förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning av brännvin m. m.

Nr 483. S. D. Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 311, angående tilläggspension åt fullmäktigen i riksbanken, filosofie doktorn Sixten Gabriel von Friesen.

Nr 484. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 279, angående disposition av Skytteanska skolbostället Tärnafors nr 1.

Nr 485. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 302, angående viss ändring i villkoren för överlåtande till staden Falkenberg av Falkenbergs tullbro; och

nr 304, angående anslag till lantbruksinstitutet vid Ultuna samt lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp.

Nr 486. S. D. Föredrogs och hänvisades till första särskilda utskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 307, angående beredande av lokal för den föreslagna byggnadsstyrelsen m. m.

Nr 487. S. D. Upplästes och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts nådiga skrivelse, nr 310, till riksdagen med tillkännagivande, att framställning angående beviljande av medel såsom bidrag till uppehållande av internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten m. m. icke kommer att föreläggas riksdagen; och skulle underrättelse om denna skrivelses innehåll genom utdrag av protokollet delgivas statsutskottet.

Nr 488. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtanden:

nr 83, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disposition av återburet stipendium för utbildande av präst, förtrogen med finska språket.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 84, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till uppförande av nya byggnader för folkskoleseminariet i Lund m. m.

Vad utskottet hemställt bifölls.

nr 85, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under punkt 24 av sjunde huvudtiteln gjorda framställning om anslag för anställande av skriv- och ritbiträden hos bergmästarna.

Med avslag å utskottets hemställan godkändes den vid utlåtandet avgivna reservation.

nr 86, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående gottgörelse till rådhusrätten i Lund i anledning av dess befattnings med vissa mål.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 489. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkanden och memorial:

nr 29, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om undantag från tillämpningen av förordningen den 25 juli

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 16 saml.

1912 angående särskild skatt å majs, utländsk potatis samt maniokarot och andra väsentligen lika stärkelsrika, tullfria utländska ämnen, använda vid tillverkning av stärkelse.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 31, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående befrielse för de i 12, 14 och 15 §§ av förordningen angående försäljning av brännvin avsedda bolag från skyldigheten att erlagga kommunalutskylder.

Med avslag å utskottets hemställan godkändes den vid utlåtandet fogade reservationen.

nr 32, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande beviljningsutskottets betänkande nr 12, angående brännvins- samt vin- och ölhandelns ordnande ävensom i samband därmed stående frågor.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Nr 490. S. D. Föredrogs bankoutskottets memorial och utlåtanden:

nr 28, angående användande av riksbankens vinst för år 1916;

nr 29, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tilläggspension åt förre stationskarlen vid statens järnvägar C. O. Grann jämte en i ämnet väckt motion;

nr 30, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt maskinisten vid mynt- och justeringsverket P. O. Åkerblom;

nr 31, i anledning av väckt motion angående årligt understöd åt poststationsförestånderskan Hilma Henrika Löfroth;

nr 32, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 och 5 §§ i lagen den 18 september 1903 angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs;

nr 33, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om visst undantag från tillämpningen av 49 § 1 mom. och 165 § 1 mom. lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse;

nr 34, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående grunder för kvinnas utnämning och befordran till rektor vid kvinnligt folkskoleseminarium; samt

nr 35, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret framställning om visst bidrag till utgivande av arbetet »Helgeandsholmen och Norrström från äldsta tid till våra dagar».

Vad utskottet i dessa betänkanden hemställt bifölls.

Nr 491. S. D. Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet en av herr *Wavrinsky* väckt motion, nr 141, om närmare bestämmande av begreppet kommandomål m. m.

Nr 492. S. D. Föredrogs och hänvisades till andra särskilda utskottet följande motioner:

nr 144, av herr *Rooth*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av fögderiförvaltningen och lönereglering för tjänstemännen därstädes m. m.; samt

nr 145, av herr *Kvarnælius m. fl.*, i anledning av samma proposition.

Nr 493. S. D. Föredrogs och hänvisades till första särskilda utskottet en av herrar *Bruce* och *Bergqvist* väckt motion, nr 146, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av och lönereglering för överintendentsämbetet samt angående länsarkitekter m. m.

Nr 494. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet följande motioner:

nr 147, av herrar *Wickman* och *Waldén*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbanebyggnader i Norrland; och

nr 148, av herr *Magnusson, Gerhard*, i anledning av samma proposition.

Nr 495. S. D. Föredrogs och hänvisades till andra särskilda utskottet en av herr *Rosén* väckt motion, nr 149, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av fögderiförvaltningen och lönereglering för tjänstemännen därstädes m. m.

Nr 496. S. D. Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet en av herr *Hult m. fl.* väckt motion, nr 150, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter m. m. från Kungsörs kungsladugård i Västmanlands län.

Från andra kammaren.

Nr 498. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 299, angående främjande av manskapsrekryteringen vid armén;

nr 295, angående tillfällig löneförbättring åt viss lärarpersonal vid marinen tillhörande undervisningsanstalter samt navigationsskolorna;

nr 296, angående utvidgning av flottans station i Stockholm m. m.;

nr 301, angående visst undantag från bestämmelserna för statens meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara;

nr 280, angående anslag till täckande av brist i 1917 års stat för den med drottning Sofias stiftelse förenade vårdanstalten för blinda dövstumma och blinda sinnesslöa m. fl.; samt

nr 298, angående nya lokaler för historiska museet vid universitetet i Lund.

Till utskottet skulle jämväl överlämnas åtskilliga i anledning av propositionen nr 296 inom kammaren avgivna yttranden.

Nr 499. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 294, angående pension åt fortifikationsarbetaren Carl August Bäckman.

Nr 500. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 279, angående disposition av Skytteanska skolbostället Tärnafors nr 1.

Nr 501. S. D. Hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 292, med förslag till lag om ändrad lydelse av 3 § i lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm.

Nr 502. S. D. Hänvisades till andra särskilda utskottet en av herr *Zelahn* avgiven motion, nr 442, i anledning av Kungl. Maj:t proposition, nr 211, angående omorganisation av fögderiförvaltningen och lönereglering för tjänstemännen därstädes m. m.

Nr 503. S. D. Hänvisades till statsutskottet en av herr *Karlsson* i Mo avgiven motion, nr 443, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 221, angående statsbanebyggnader i Norrland.

Nr 504. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets memorial, nr 32, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande bevillningsutskottets betänkande nr 12, angående brännvins- samt vin- och ölhandelns ordnande ävensom i samband därmed stående frågor.

Kammaren beslöt återförvisa ärendet till utskottet för ny behandling.

Nr 505. S. D. Föredrogs andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 14, i anledning av herr Bäcklunds m. fl. motion, nr 276, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förbättrad ställning för vissa i statens tjänst skadade arbetare eller deras efterlevande.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdags-

ordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 506. S. D. Föredrogs andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 12, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till förhindrande av viss tendens i undervisningen vid statsunderstödda skolor; och bifölls därvid utskottets hemställan.

Nr 507. S. D. Föredrogs andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 15, i anledning av herr Björlings m. fl. motion, nr 309, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av allmän semester för arbetare.

Kammaren biföll utskottets hemställan; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen, detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

Nr 508. S. D. Föredrogs statsutskottets utlåtanden:

nr 83, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disposition av återburet stipendium för utbildande av präst, förtrogen med finska språket.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 84, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till uppförande av nya byggnader för folkskoleseminariet i Lund m. m.

Kammaren biföll utskottets hemställan.

nr 85, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under punkt 24 av sjunde huvudtiteln gjorda framställning om anslag för anställande av skriv- och ritbiträden hos bergmästarna.

Kammaren avslog såväl utskottets hemställan som Kungl. Maj:ts framställning i ämnet.

nr 86, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående gottgörelse till rådhusrätten i Luleå i anledning av dess befattnings med vissa mål.

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 509. S. D. Föredrogs bevillningsutskottets betänkanden:

nr 29, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om undantag från tillämpningen av förordningen den 25 juli 1912 angående särskild skatt å majs, utländsk potatis samt maniokarot och andra väsentligen lika stärkelsesrika, tullfria utländska ämnen, använda vid tillverkning av stärkelse; samt

nr 31, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående befrielse för de i 12, 14 och 15 §§ av förordningen angående försäljning av brännvin avsedda bolag från skyldigheten att erlagga kommunalutskylder.

Kammaren biföll vad utskottet i dessa betänkanden hemställt.

Nr 510. S. D. Föredrogos bankoutskottets memorial och utlåtanden:

nr 28, angående användande av riksbankens vinst för år 1916;

nr 29, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tilläggs-pension åt förre stationskarlen vid statens järnvägar C. O. Grann jämte en i ämnet väckt motion;

nr 30, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt maskinisten vid mynt- och justeringsverket P. O. Åkerblom;

nr 31, i anledning av väckt motion angående årligt understöd åt poststationsförestånderskan Hilma Henrika Löfroth;

nr 32, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 och 5 §§ i lagen den 18 september 1903 angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs;

nr 33, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om visst undantag från tillämpningen av 49 § 1 mom. och 165 § 1 mom. lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse;

nr 34, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående grunder för kvinnas utnämning och befordran till rektor vid kvinnligt folkskoleseminarium; och

nr 35, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret framställning om visst bidrag till utgivande av arbetet »Helgeandsholmen och Norrström från äldsta tid till våra dagar».

Kammaren biföll vad utskottet i dessa memorial och utlåtanden hemställt.

Nr 511. S. D. Föredrogs andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 13, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i gällande läroverksstadga i avseende å förfarandet vid ledigförklarandet av lektorstjänster.

Utskottets hemställan bifölls.

Den 4 maj.

Från första kammaren.

Nr 497. S. D. Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 300, angående krigstjänstpremier till visst manskap och vissa värnpliktiga vid flottan;

nr 305, angående anslag till ersättning åt förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.;

nr 323, angående inlösen för statsverkets räkning av generalstabens officerskårs stalletablissemang i Stockholm;

nr 326, angående förvärvande av vissa fastigheter för telegrafverkets räkning i Filipstad och Göteborg samt utvidgning av telegrafverkets verkstad i Nynäshamn m. m.; samt

nr 329, med förslag till ny utgiftsstat för postsparbanken m. m.

Nr 498. S. D. Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 316, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 6, 9, 11, 18, 19, 20, 25 och 30 §§ i förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning av socker; och

nr 331, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1, 3, 7, 8 och 10 §§, 34 § 2 mom., 36 § 2 mom. och 47 § i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften.

Nr 499. S. D. Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 317, angående understöd åt avlidne maskinisten vid garnisonens i Boden vattenledningsverk B. E. T. Svenssons minderåriga barn;

nr 318, angående pension å allmänna indragningsstaten åt arbetsförmannen vid krigsskolan C. W. Johanssons änka Anna Greta Johansson;

nr 319, angående pension åt skomakeriarbetaren vid Svea livgardes intendenturverkstäder Frans Gustav Storms änka Matilda Elisabeth Storm, född Jonsdotter;

nr 320, angående pension åt kokerskan vid Karlskrona grenadjärregemente änkan Sofia Petersson, född Israelsson;

nr 321, angående understöd åt fodermarsken H. F. E. Ingvarssons änka och minderåriga barn;

nr 322, angående ändring i gällande grunder för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst; samt

nr 325, angående årligt understöd åt vice kommissionslantmätaren A. E. O. Modée.

Nr 500. S. D. Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 306, angående inlösen av besittningsrätten till kronoegendomen Bergshamra nr 1 i Stockholms stad och län; och

nr 324, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar.

Nr 501. S. D. Föredrogos och hänvisades till första särskilda utskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 297, angående krigstidshjälp under år 1917 åt pensionerade lärare och lärarinnor vid folkskolor och småskolor m. fl.; samt

nr 330, angående krigstidshjälp åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst.

Nr 502. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag nr 505, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 14, i anledning av herr Bäcklunds m. fl. motion, nr 276, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förbättrad ställning för vissa i statens tjänst skadade arbetare eller deras efterlevande,

beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Nr 503. S. D. Vid föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag nr 507, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 15, i anledning av herr Björlings m. fl. motion, nr 309, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av allmän semester för arbetare,

beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Nr 504. S. D. Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 112, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av statens järnvägar tillhöriga markområden vid Gnesta;

nr 113, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag av telegrafverkets medel till Sveriges rikstelefonisters vilohemsförening;

nr 114, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för revisorn hos telegrafstyrelsen J. C. Lundgren att för ålderstillägg å lönen tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 115, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av rörelsekapital för tillämpningen av gällande förfoganderättslag i fråga om industriella råvaror o. d.; samt

nr 116, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning av huvudrangerbangård vid Hallsberg.

Nr 505. S. D. Anmälades och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser *dels* till Konungen:

nr 136, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående grunder för kvinnas utnämning och befordran till rektor vid kvinnligt folkskoleseminarium;

nr 138, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tilläggspension åt förre stationskarlen vid statens järnvägar C. O. Grann jämte en i ämnet väckt motion;

nr 139, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt maskinisten vid mynt- och justeringsverket P. O. Åkerblom;

nr 140, i anledning av väckt motion angående årligt understöd åt poststationsförestånderskan Hilma Henrika Löfroth;

nr 141, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 och 5 §§ i lagen den 18 september 1903 angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs; samt

nr 142, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, med förslag till lag om visst undantag från tillämpningen av 49 § 1 mom. och 165 § 1 mom. lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse;

dels ock till fullmäktige i riksbanken:

nr 137, angående användande av riksbankens vinst för år 1916.

Nr 506. S. D. Anmälades och godkändes lagutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 120, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 20 kap. 2 § strafflagen;

nr 121, i anledning av väckt motion om ändring i 3 § av lagen den 13 juni 1908 angående kommuns skyldighet i fråga om anställande av barnmorska;

nr 122, i anledning av väckt motion angående skrivelse till Kungl. Maj:t om vidtagande av lagstiftningsåtgärder till förstärkt skydd gentemot för samhället farliga återfallsförbrytare;

nr 123, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 kap. 3 § strafflagen m. m.;

nr 124, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning till kronoombud vid vissa ecklesiastika boställssyner;

nr 125, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 6 § i lagen om kyrkofond den 9 december 1910;

nr 126, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av sådan bestämmelse i strafflagen, att kupering av hästar betraktas såsom straffbart djurplågeri;

nr 127, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändringar i och tillägg till lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkolsfyndigheter;

nr 128, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskild bestämmelse att tillsvidare gälla i fråga om skydd för vissa främmande patent.

Nr 507. S. D. Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelse nr 117 till Konungen, i fråga om införande av förbud mot plockning av lingon för viss tid.

Nr 508. S. D. Föredrogs och hänvisades till lagutskottet en av herr *Wrangel* väckt motion, nr 151, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med vissa bestämmelser mot oskälighyresstegring m. m.

Nr 509. S. D. Föredrogs och hänvisades till statsutskottet en av greve *Lagerbjelke* väckt motion, nr 152, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvaltningen av riksförsäkringsanstaltens fondmedel.

Från andra kammaren.

Nr 512. S. D. Hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 303, angående täckande av överbetalning å reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel för år 1916;

ur 308, angående statsunderstöd åt synnerligt skattetyngda landskommuner;

nr 309, angående förvärvande för statsverkets räkning av fastigheterna nr 13 och 14 i kvarteret Norrtälje i Stockholm;

nr 312, angående uppskov med slutförande av undersökningsarbeten i Kiirunavaara och Gellivare malmberg;

nr 314, angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter smeden Per Viktor Sjögren från Ledbergs socken m. fl.;

nr 315, angående utsträckning av tiden för anmälan om inlösen av skattefrälseräntor; och

nr 233, angående anvisande av medel för bestridande av uppkommande merkostnader för vissa byggnadsföretag vid armén.

Nr 513. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 302, angående viss ändring i villkoren för överlåtande till staden Falkenberg av Falkenbergs tullbro; och

nr 304, angående anslag till lantbruksinstitutet vid Ultuna samt lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp.

Nr 514. S. D. Hänvisades till första särskilda utskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 307, angående beredande av lokal för den föreslagna byggnadsstyrelsen m. m.

Nr 515. S. D. Hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 311, angående tilläggs pension åt fullmäktigen i riksbanken, filosofie doktorn Sixten Gabriel von Friesen.

Nr 516. S. D. Hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 313, med förslag till förordning om visst undantag från tillämpningen av stadgandet i 13 § 4 mom. i förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning av brännvin m. m.

Nr 517. S. D. Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts skrivelse, nr 310, med tillkännagivande att framställning angående beviljande av medel såsom bidrag till uppehållande av internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten m. m. icke kommer att föreläggas riksdagen; och skulle underrättelse om denna skrivelses innehåll genom utdrag av protokollet delgivas statsutskottet.

Nr 518. S. D. Hänvisades till andra särskilda utskottet följande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 211, angående omorganisation av fögderiförvaltningen och lönereglering för tjänstemännen därstädes m. m. avgivna motioner, nämligen av

herr *Bolander*, nr 444, och

herr *Molin* i Dombäcksmark, nr 445.

Nr 519. S. D. Hänvisades till bankoutskottet motioner av:

herr *O. Nilsson* i Örebro m. fl., nr 446, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 222, med förslag till bestämmelser angående rätt till pension för vissa å extra stat upptagna befattningshavare vid statens järnvägar, telegrafverket och statens vattenfallsverk; samt

herr *Nilsson* i Linnås, nr 450, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 270, angående understöd åt småskolläraren Johan Severin Peterssons änka Thilda Petersson.

Nr 520. S. D. Hänvisades till statsutskottet motioner av:

herr *Norman m. fl.* nr 447, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 223, angående anslag till upplysnings- och undervisningsverksamhet för nykterhetens främjande;

herrar *Öberg* och *Molin* i Dombäcksmark, nr 448, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 221, angående statsbanebyggnader i Norrland; och

herr *Rydén* i Malmö, nr 449, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 221, angående statsbanebyggnader i Norrland.

Nr 521. S. D. Hänvisades till jordbruksutskottet en av herr *Janson* i Kungsör m. fl. avgiven motion, nr 451, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 265, angående upplåtande av lägenheter m. m. från Kungsörs kungsladugård i Västmanlands län.

Nr 522. S. D. Anmäldes och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelse till Konungen, nämligen

från statsutskottet:

nr 112, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av statens järnvägar tillhöriga markområden vid Gnesta;

nr 113, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag av telegrafverkets medel till Sveriges rikstelefonisters vilohemsförening;

nr 114, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för revisorn hos telegrafstyrelsen J. C. Lundgren att för ålderstillägg å lönen tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 115, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av rörelsekapital för tillämpningen av gällande förfoganderättslag i fråga om industriella råvaror o. d.; och

nr 116, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning av huvudrangerbangård vid Hallsberg;

från lagutskottet:

nr 120, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 20 kap. 2 § strafflagen.;

nr 121, i anledning av väckt motion om ändring av 3 § av lagen den 13 juni 1908 angående kommuns skyldighet i fråga om anställande av barnmorska;

nr 122, i anledning av väckt motion angående skrivelse till Kungl. Maj:t om vidtagande av lagstiftningsåtgärder till förstärkt skydd gentemot för samhället farliga återfallsförbrytare;

nr 123, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 kap. 3 § strafflagen m. m.;

nr 124, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning till kronoombud vid vissa ecklesiastika boställssyner;

nr 125, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 6 § i lagen om kyrkofond den 9 december 1910;

nr 126, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av sådana bestämmelse i strafflagen, att kupering av hästar betraktas såsom straffbart djurplågeri;

nr 127, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändringar i och tillägg till lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkolsfyndigheter; och

nr 128, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskild bestämmelse att tills vidare gälla i fråga om skydd för vissa främmande patent; samt

från riksdagens kansli:

nr 117, i fråga om införande av förbud mot plockning av lingon före viss tid.

Nr 523. S. D. Anmälades och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser

dels till Konungen

nr 136, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående grunder för kvinnas utnämning och befordran till rektor vid kvinnligt folkskoleseminarium;

nr 138, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tilläggspension åt förre stationskarlen vid statens järnvägar C. O. Grann jämte en i ämnet väckt motion;

nr 139, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt maskinisten vid mynt- och justeringsverket P. O. Åkerblom;

nr 140, i anledning av väckt motion angående årligt understöd åt poststationsförestånderskan Hilma Henrika Löfroth;

nr 141, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 och 5 §§ i lagen den 18 september 1903 angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs; samt

nr 142, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om visst undantag från tillämpningen av 49 § 1 mom. och 165 § 1 mom. lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse;

dels ock till fullmäktige i riksbanken

nr 137 angående användande av riksbankens vinst för år 1916.